Londyn, dnia 1 września 1944r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski i franc. europ.

Francja : W pkn. Francji oddz. II-ej bryt. armii przebywszy w ciągu 48-miu godz. 100 km., sforsowały rzekę Sommę, zajęły Amiens, utworzyły tam silny przyczółek na prawym brzegu i posunęły się o 18 km. na wschód zajmując pod rodze miejscowość Corbie, położoną o 10 km. na wschód od Amiens. Pochód armii był tak szybki, że Niemcy nie mieli czasu poniszczyć za sobą mosty na rzece i oddz. bryt. szybko się przez rzekę przeprawiły przez trzy mosty. Oddz. I-ej armii kand. posunęły od Rouen na Dieppe, od którego są oddalone wg. wiadomości z wczoraj wieczór o niecałe 30 km. Samo Rouen zostało oswobodzone bezpośrednio przed wkroczeniem wojsk ameryk. przez franc. armię kraj. - Oddz. I-ej armii ameryk. sforsowały Mozelę i postępują obecnie dwoma kolumnami ku Belgii w kier. na Charleroy. Być może, że znajdują się już obecnie w Belgii, gdyż wg. ostat. doniesień wczoraj wieczorem był już tylko o kilka km. od granicy. Inna kolumna tej samej armii wczoraj wieczorem znajdowała o 8 km. od Sedanu i wkraczała już na teren Ardennów. Koresp. donoszą, że na tym odcinku oddz. niem. wykazują już liczne oznaki załamywania się uciekają tak szybko, że Amerykanie nie są w stanie ich doścignąć. Z zeznań jeńców okazuje się że Armia niem. przedstawia tutaj pstry zlepek

zdumiewającej ilości różnych jednostek, doryweczo zbieranych w celu utworzenia, jakietakiej siły bojowej. Armia niem. na tym odcinku jest do tego stopnia zdezorganizowana, iż wydaje się nader nieprawdopodobne, by zdołała się przegrupować i stawić opór przed linią t. zw. " Wału Zachodniego". Co do postępów III-ej armii ameryk., która ostatnio sforsowała górny bieg Marny i rzek. Aisne, wiadomo tylko, iż ~~wxzixgxxxxxx~~ dotarła do lasów argońskich.- Opisując pochód II-ej armii bryt. na Amiens, koresp. donoszą, iż natarcie rozpoczęło się w środę w nocy. Jeszcze przed świtem przełamano słabe linje oporu Niemców i rozpoczął się pościg za nieprzyja-

cielem. Mieszkańcy okolicznych wiosek wybiegali nocą ze swych domów i witali przeciągające wojska. Tempo pochodu było tak szybkie, że ang.czołgi powymijały po drodze liczne kolumny transport.Niemców. Napotykane po drodze zapory przeciwczołgowe zostały szybko sforsowane.-
Gen.Montgommery został mianowany marszałkiem polnym. Gen.Eisenhover nazwał go jednym z wielkich dowódców obecnej wojny i podkreślił trudne zadaanie, jakie miała do wykonania podlegajaca bezpośrednio marszałkowi Montgommery formacja sojusz. w płn.Francji , złożona z bryt.II-ej armii, kanad.I-ej / obejmującej również liczne dywizje bryt./, i I-ej armii ameryk. Marszałek Montgommery podał wczoraj wyniki walk w płn.Francji. VII-ma i XV-ta armia poniosły zdecydowaną klęskę. Między 6 czerwca a 25 sierpnia zniszczono sprzęt, stanowiący odpowiednik wyposażenia 20-tu dywizyj piech. i pięciu pancer. Dalszych 12-cie dywizyj piech. i 6 pancer. poniosło b.ciężkie straty. Ponadto w zach.Francji odcięto zupełnie 4 dalsze dywizje. Niemcy stracili 200.000 jeńców i drugie tyle zabitych i rannych. Z tej cyfry 135000 jeńców przypada na okres od 25-go lipca. Zdobyto bądź zniszczono 1300 czołgów, 2000 dział i 20.000 pojazdów mechan. Zniszczono w powietrzu bądź na ziemi 3545 samolotów, a wreszcie zatopiono ponad 300 jednostek morskich wszelkiego typu.-
W połud. Francji wojska franc. zajęły bez oporu Narbonnę, oddz.ameryk. zaś Valence. Oddz.franc.armii kraj. zajęły Largentier / 40 km.na zach. od Montelimar/, Chambery w górnej Sabaudii, oraz Bordeaux. Na wybrzeżu sojusznicy zajęli Niceę. Do tej pory na połud.Francji wzięto 50.000 jeńców. Ta cyfra nie obejmuje jeńców, wziętych przez franc.armię kraj. Bryt.min.wojny ujawniło, że z pośród tysięcy dział na ciągnikach, które w płn.Francji musiały przebyć przeszkody wodne, tylko 1% okazał się w następstwie nie do użytku. Nad konstrukcją dział i pojazdów, zabezpieczonych przed działaniem wody pracowali konstruktorzy bryt. od chwili ewakuacji z pod Dunkierki

w r.1940.- W Paryżu cały personel Banku Franc., poczynając od kierownictwa, a kończąc na najniższych urzędnikach został zaaresztowany. Dochodzenia w toku. Podjęto również dochodzenia przeciw wszystkim urzędnikom w min.spraw zagr. i min.wojny, gdyż wszyscy urzędnicy w tych resortach byli z natury rzeczy powołani do współpracy z Niemcami.- Jedynie dowód pomagania franc.ruchowi niepodległ. zwalnia od zarzutu współpracy z Niemcami.-

Rosja : Spec.rozkaz Stalina doniósł wczoraj, że II-ga armia ukraińska gen.Malinowskiego po przełamaniu niem.oporu przed Bukaresztem zajęła stolicę Rumunii. Tłumy mieszkańców powitały wkraczające wojska ros. z entuzjazmem. Niedobitki wojsk niem., kryjące się w lasach na płn.od Bukaresztu są likwidowane.- Na płn.od Ploesti zacięte walki z Niemcami. III-cia armia Tołbuchina zajęła nad Morzem Czarnym miejscowość Mangalia i posunęła się o 45 km. na połud.od Constancy. Wczoraj Rosjanie wzięli do niewoli 7000 Niemców. Od 11-tu dni Rosjanie wzięli ogółem 185.000 jeńców.-

Bułgaria : Koresp.pras.z Ankary donosza, że rząd bułgarski zarządził zamknięcie granicy między Bułgarią a Turcią. Brak do tej pory wyjaśnienia powodów tego zarządzenia. Wg. powszechnego przekonania nie zostanie podjęta z Bułgarią żadna dyskusja na temat warunków pokoju, tylko zostaną one jej przedstawione do zaakceptowania w całości.- Moskieewska " Czerwona Gwiazda" żąda, by Bułgaria nietylko wycofała się z okup.terenów, ale również wypowiedziała Niemcom wojnę.-

Chorwacja : Naczelnik państwa Pawelicz udzielił dymisji trzem ministrom, w tej liczbie min.obrony narod., jak również głównodowodzącemu sił zbrojnych

Słowacja : Drugi z rzędu kom.czesko-słowackiego sztabu generał donosi, że przeważna część terenów Słowacji, z wyjątkiem obszarów pogranicz. na wsch. i na zachodzie została opanowana przez powstańców słowackich. Słowacy opanowali już radiostację w jednym z miast i za jej pośrednictwem wezwali wszys

kich do udziału w powstaniu.-
Węgry : Radiostacja moskiewska donosi o wybuchu strajku wśród kolejarzy.-
Sprawy polskie : Rosjanie odzyskali Radzymin.- Niem.agencja i formac.donosi, że od 2-ch dni wielkie formacje bombowców niem. bombardują Warszawę. Oba kom. przytaczają obszernie orędzie prem.Churchilla do Polaków, oraz wczorajsze oświadczenie prem.Mikołajczyka na konferencji pras.w Londynie.- Dziś o godz.18.30 przemówi w audycji kraj.serwisu ang. amb.Raczyński.-
Front śródz.: Oddz.polskie zajęły Pesarę nad wybrzeżem adriatyckim.-
Jugosławia : Z kwatery gł.gen.Tito donoszą o gwałtownych walkach w okolicach Belgradu.- Radiostacja jugosłowiańska doniosła, że oddz.jugosłowiańskie postępują w kier. Sawy i Dunaju i niebawem połączą się z czerwoną armią, która już Dunaj przekroczyła.-
Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot "Moskit`ów" RAF.na Düsseldorf. W nocy ze środy na czwartek nalot "Moskit`ów" na Frankfurt n/Menem i zakładanie min na szlakach żeglugi. Wszystkie samoloty powróciły.- Wczoraj w ciągu dnia bombowce ameryk. z baz włoskich atakowały lotniska w pobliżu Budapesztu, koleje w Jugosławii, żeglugę na Dunaju i połączenia drogowe w Grecji.- Fachowcy lotn.W.Brytanii stwierdzają, że do tej pory opanowano 120 baz " bomb latających" w płn. Francji. Szereg innych baz również unieruchomiono przez przecięcie linii dostaw.-
Ocean Spokojny : Lotn.sojusz. zatopiło bądź uszkodziło u wybrzeży Wyspy Celebes 1 japon.kontrtorpedowiec i 4 statki handl.- Ponowny nalot na Wyspę Palau, oraz na Dawao na Filipinach.- Wyższy oficer ameryk. zapowiedział podjęcie w niedługim czasie masowych nalotów na Japonię w takiej samej skali, jak na Niemcy.-

Londyn, dnia 1 września 1944 r. Kom. polski.

Prem. Mikołajczyk przyjął wczoraj na konferencji pras. dziennnikarzy W.Brytanii, USA. i innych krajów sprzymierzonych. Premier oświadczył m.in. : Pragnę poruszyć dwa tematy : 1/ stosunki polityczne polsko-sowiec., 2/ walkę przeciw Niemcom, zwłaszcza w Warszawie.- Czynię to nietylko dla usunięcia niesłusznych podejrzeń, ale przedewszystkiem ze względów zasadniczych . Dziś upływa pięć lat od napadu niem. na Polskę. Polska położyła wówczas tamę poddawaniu się Niemcom bez walki. Każdy musi przyznać, że Polska walczy od samego początku. Tymczasem odnosi się wrażenie, jak gdyby z końcem piątego roku wojny zasady Karty Atlantyckiej uległy deprecjacji na rzecz stosowania siły. Zwłaszcza wobec braku porozumienia między mocarstwami jedno mocarstwo może narzucać siłą rozwiązania innym państwom. Dlatego państwa mniejsze, jak Polska muszą jasno przedstawić swą sytuację, nie bawiąc się w formułki dyplomatyczne. Prasa, omawiająca jawnie bież. zagadnienia, ma do odegrania wielką rolę. Nieujawnianie zagadnień aktualnych nieraz zwraca się przeciw tym, którzy na czas nie poinformowali opinii publicznej. Przykładem błędnego informowania opinii publicznej jest sprowadzanie zagadnienia polskiego do stosunków między rządem w Londynie a Komitetem Wyswobodzenia Narod. Zapomina się o stosunku Polski do Rosji, odbijającym się na losach 11.000.000 mieszkańców, mającym istotne znaczenie dla niepodległości Polski i harmonijnego układu stosunku z Rosją. Nie chodzi o sprawy personalne. Niema Polaka, któryby nie usunął ich na drugi plan wobec interesu Ojczyzny. Udałem się w podróż do Moskwy za zgodą marszałka Stalina i dzięki poparciu prez.Roosevelta i prem.Churchilla. Ponieważ między mym wyjazdem z Londynu a przyjazdem do Moskwy rząd ros. zawarł umowę z Komitetem Wyzwolenia Narodowego, przeto powstała konieczność mego

powrotu do Londynu i opracowania nowej koncepcji. Ta koncepcja, uzgodniona przez rząd londyński, jak i Radę Jedności Narodowej w kraju została przekazana do Moskwy. Opiera się ona na trzech zasadach : 1/ trosce o pełną niepodległość i suwerenność Polski, 2/ szczerym i trwałym uregulowaniu stosunków z Rosją w sojuszu z nią teraz i po wojnie, 3/ potraktowanie sprawy polsko-ros. jako przykładu, na którym może być wykazana realność współpracy. Polska przyjmuje za podstawę sojusz z W.Brytanią, Francją i Czechosłowacją, oraz jaknajściślejsze zbliżenie z Ameryką. Jest to najtrwalsze zabezpieczenie przed agresją niem.-

W Warszawie Polacy walczą po bohatersku, chociaż w uczuciu żalu i samotności. Pomoc jest dostarczana Rumunii i Czechom, natomiast do Warszawy dociera jej niewiele. albo też nie dociera ona wogóle.-

Na pytanie, dlaczego rząd nie powraca do konstytucji z 1921 r. należy zaznaczyć, że nie da się pewnych faktów z historii wykreślić. Nie uznanie Konstytucji z 1935 r. doprowadziłoby do skreślenia umów z W.Brytanią i z Rosją, zawartych przez polski rząd, wywodzący swą władzę z tej Konstytucji. Najważniejsze jednak jest stosowanie jej, które odbywa się w formie demokratycznej. W skład Rady Narodowej wchodzą cztery stronnictwa, które do r.1939 pozostawały w opozycji do rządu. Premier przypomniał następnie cały szereg aktów wykazujących demokratyczne tendencje rządu, jak rozwiązanie sejmu i senatu, zrezygnowanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ze swych proregatyw kontytucyjnych i powołanie na stanowisko jego następcy przedstawiciela polskich robotników. Premier podkreślił następnie, że przyczyna sporu tkwi w dążeniu Krajowej Rady Narodowej, która rości sobie prawo zmiany rządu, którego to prawa jednak nieposiada.

Londyn, sobota, dnia 2. września 1944r. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Francja : Armie sojusz.we Francji płn.i wsch.posuwają się z niesłabnącym rozpędem wzdłuż całego frontu 300 km. od wybrzeża aż po Verdun. Jak dotąd opór niem.słaby. Jedynie pod Compiegne Niemcy stawili większy opór, jednak bez jakichkolwiek szans, gdyż są tam zupełnie oskrzydleni. Koresp.pras.donoszą, że nawet w przybliżeniu niepodobna mówić o jakiejkolwiek linii frontu. Przednie formacje z reguły pozostawiają za sobą daleko swoje sztaby.-
Wczoraj I-sza armia kanad. zdobyła Dieppe. W jej skład wchodzi II-ga dywizja, która wykonała raid w dn.19 sierpnia 42 r. Ludność powitała ich z olbrzymim entuzjazmem. Na pierwszy rzut oka zastanowiło Kanadyjczyków, że mieszkańcy w jednym punkcie utworzyli b.wąski szpaler. Okazało się potym, że na ziemi leżała flaga ze swastyką i w ten sposób przeciągające wojska musiały ją stratować. W okolicy zdobyto liczne wyrzutnie "latających bomb". Mieszkańcy sami wskazywali miejsce położenia wyrzutni. Donosili oni, że stale obserwowali wyrzucanie "latających bomb" i mieli sposobność przekonać się naocznie, iż bardzo często wpadały do morza lub wybuchały natychmiast po wystartowaniu. Niemcy wycofując się starali się jaknajwięcej wyrzutni poniszczyć. Mieszkańcy przezywali "latające bomby" "patelniami", z powodu odgłosu w czasie lotu, przypominającego skwierczenie, co Niemców doprowadzało do pasji i wydawania surowych zakazów używania tego przezwiska. Jedna z kolumn zajęła już Treport na wybrzeżu, druga zaś dotarła do przedmieści Abeville. Oddz.belgijskie, dowodzone przez kanad.oficera zbliżyły się na odległ.2-ch mil ang. do Havru.- Oddz.I-ej armii bryt., które zajęły Amiens, zdobyły już Arras i posunęły się nawet poza to miasto. Obecnie jedna z kolumn ang. posuwa się w kierunku na Lille. I-sza i III-cia armie ameryk. posuwają się szybko w kier.granicy Belgii, Luxemburga i Niemiec. Brak jeszcze wiadomości o przekroczeniu granicy, ale jest b.prawdopodobne, że w ciągu nocy

granicę Belgii już przekroczono.-
Oddz.ameryk., które zajęły Verdun,posunęły się w międzyczasie dalej i zdobyły miejscowość St.Michele, oddaloną o 50 mil ang.od granicy Rzeszy. Amerykanie zajęli również Montdidier i Bapaume, ponadto zaś Clermont i Ketchel, oddalone o 50 km. od Nancy i Metzu. Oddz., które zajęły Laon, posunęły się w międzyczasie dalej i znajdują się tylko o 17-cie mil ang. od granicy belgijskiej.-
Znaczne przestrzenie pomiędzy Antwerpią a Rotterdamem zostały przez Niemców zalane. Jest rzeczą widoczną, że Niemcy są przygotowani na konieczność oddania Belgii i Luxemburga w niedługim okresie czasu. Wczoraj poraz pierwszy była nieczynna radiostacja belgijska, nadająca w języku flamandzkim i obliczona głównie na propagandę seperatystyczną wśród Flamandów. Charakterystyczna była ostatnia audycja radia belgijskiego, przeznaczona dla ludności walońskiej. Przemawiał niem.koresp. z Brukseli, oświadczając, że mówi poraz ostatni i wypowiedział szereg sarkastycznych uwag pod adresem Belgów, którzy wyczekują wyswobodzenia przez aljantów. Nadano później niem.marsz wojsk., którego nagrywanie nagle przerwano i od tej pory radiostacja nie działa.-
W Luxemburgu ostatnią audycję nadano wczoraj w południe.- Jak wiadomo, król belgijski zaraz po inwazji w bież roku został przez Niemców przewieziony do Bawarii, gdzie przebywa na jednym z zamków, jako więzień wojenny.-
Wczoraj rano oddz.bryt., walczące pod Amiens wzięły do niewoli dowódcę VII-ej armii niem. w chwili, gdy spożywał śniadanie.-
Tempo pochodu armij sojusz. we Francji płn. jest teraz dwukrotnie szybsze, niż armij niem. w r.1940.-
We Francji połud. niedobitki XIX-ej armii są zagrożone oskrzydleniem od strony oddz. ameryk., które nacierają od Alp na połud.wsch.od Lyonu. Niemcy pozostawiają za sobą wielkie ilości pojazdów i dział. Na wybrzeżu oddz. ameryk. zajęły Ventimiglia, położone już po stronie włoskiej na 8 km. od granicy.-

Tymczas.rząd franc.w Paryżu poddał rejestracji wszystkich żołnierzy armii kraj., by wyeliminować elementy przestępcze.-

Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot "Moskit'ów" na Bremę.- Wczoraj w ciągu dnia ok.700 ciężkich bombowców amerykk., startujących z Włoch atakowało linje kolej.i mosty w dolinie Padu, Węgrzech i w Jugosławii.- W ciągu ostat.2-ch dni lekkie bombowce typu "Mustang" zniszczyły w czasie nalotów na lotniska npl. 157 samolotów.- Wczoraj w ciągu dnia naloty RAF. na wyrzutnie "bomb latających" w płn. Francji. Wczoraj Niemcy rzucili na połud. Anglię i na Londyn b.niewielką ilość "latających bomb".-

Front środz. : VIII-ma armia bryt.rozpoczęła atak na "Linię Gotów" nad wybrzeżem adriatyckim. W trzech punktach wdarła się w zewnętrz.pozycje obronne na głębokość 1 km. Na płn.brzegu rzeki Foglia zdobyto wioskę, zajmującą pozycję kluczową.

Jugosławia : Kwatera gł.gen.Tito donosi o zajęciu trzech miast na połud.od Belgradu. Pod Zagrzebiem toczą się zawzięte walki. W miejscowościach Nisz i Leskowacz doszło ponownie do starć między Bułgarami a Niemcami, którzy chcieli ich rozbrajać.-

Węgry : W dalszym ciągu brak potwierdzenia pogłosek, jakoby rząd węgierski podjął starania o zawarciu odrębnego pokoju.-
Nowy premier węgierski przestrzegł w przemówieniu radiowym swych rodaków przed łatwym pocieszaniem się niem.pomocą. Musimy w pierwszym rzędzie sami sobie pomagać w obecnym krytycznym położeniu.-

Słowacja : Trzeci kom. czechosłowackiego sztabu donosi o gwałtownych walkach w całej Słowacji. Przy granicy morawskiej powstańcy zostali zmuszeni do opuszczenia jednego z miast, na wschodzie opuścili Keżmarok, natomiast odzyskali Lewoczę.-

Bułgaria : Wstępne rozmowy z rządem bułgarskim, które doprowadziły już do porozumienia zostały przerwane wobec ustąpienia rządu. Prem.Bagrianoff ma w dalszym ciągu wykonywać swe funkcje, dopóki

nie zostanie utworzony nowy rząd.-
W Sofii w dalszym ciągu uliczne manifestacje za pokojem.- Rząd bułgarski zakomunikował, że wszystkie jednostki morskie niem., przebywające w portach bułgarskich w łącznej liczbie ok.100, zostały rozbrojone.-
Rumunia: Oddz.ros. gen.Malinowskiego, które zajęły Bukareszt, dotarły do granicy bułgarskiej, zajmując Giurgiu n/Dunajem. Na granicy jugosłowiańskiej zajęto Turnu-Severin. Dalsze postępy ros.na połud. od Ploesti.- Oddz.rumuńskie posunęły się w płn. Siedmiogrodzie o 10 km. Rumuni wzięli do tej pory do niewoli 50.000 Niemców, w tej liczbie 650-ciu oficerów i 9-ciu generałów.-Wczoraj przybyli do Bukaresztu zwolnieni przez Rosjan żołnierze rumuńscy, wzięci swego czasu do niewoli pod Stalingradem. Tłum powitał ich owacyjnie.- Zostali zwolnieni lotnicy ameryk. i ang., którzy się dostali do niewoli w czasie nalotów na Rumunię. Ich liczba przekracza 1000 ludzi.-
Rumuńska delegacja w Moskwie odbyła wczoraj pierwszą naradę z komisarzem Mołotowym na temat rozejmu.-
Finlandia : Powtarzają się nadal uporczywe pogłoski, że Finlandia zamierza podjąć rokowania pokojowe w najbliższym tygodniu. Sensację wywołała wiadomość, że nadzwyczajna sesja parlamentu fińskiego, wyznaczona na wtorek, została przełożona na dzień dzisiejszy. Wczoraj odbyło się posiedzenie parlamentarnej komisji dla spraw zagr., na której przedstawiciele rządu złożyli deklarację. Wszystkie statki fińskie otrzymały polecenie natychmiastowego powrotu do portów fińskich.-
Koresp.radia bryt.w Sztokholmie donosi, że poselstwo niem. w Szwecji przygotowuje pomieszczenia dla części personelu poselstwa w Helsinkach.-
Ocean Spokojny : W pobliżu Wyspy Celebes lotn. sojusz.zatopiło 1 transportowiec japon., a 2 uszko-

dzono. Ogółem w ciągu ub.miesiąca uszkodzono bądź zatopiono w tym rejonie 35 statków japon. Japończycy są zmuszeni coraz częściej korzystać z Cieśniny Makassar, gdyż cieśnina malajska staje się coraz niebezpieczniejsza z powodu ustawicznej obecności lotn.sojusz.-
W związku z piątą rocznicą wybuchu wojny dzisiejszy "Times" podkreśla, że naród bryt. musi liczyć nie ze zmniejszeniem, lecz ze wzmożeniem wysiłku wojennego. Nawet po pobiciu Hitlera czeka nas jeszcze ciężka rozprawa z Japonią.-
Dzisiejszy "Daily Telegraph" podkreśla, że po pobiciu Niemiec czeka Anglię jeszcze dalsza, napewno dłuższa niż jeden rok wojna na Pacyfiku. Wszyscy są zgodni co do tego, że ostatnie bitwy będą przez Japończyków staczane z rozpaczliwą zaciekłością.-
Radiostacja japon.doniosła, że dziś rano ameryk. superbombowce wykonały nalot na Mindanao na Filipinach. Brak jeszcze potwierdzenia.-
<u>Sprawy polskie :</u> Kom.franc. przytacza wczorajszy kom.gen.Bora, stwierdzający nader zacięte walki i lokalne straty terenowe na Starym Mieście przy pozycji naogół nie zmienionej. Kom.przytacza dalej wczorajsze przemówienie prem.Mikołajczyka do narodu polskiego w piątą rocznicę wybuchu wojny, w szczególności jego słowa o bliskim końcu wojny, o zdecydowaniu rządu polskiego nie ustępowania niczego z suwerennych praw Polski / dosłownie przytoczone zdanie " nie waham się tego zaznaczyć mimo obecnej, tragicznej sytuacji " / i jego apel do marszałka Stalina, prem.Churchilla i prezydenta Roosevelta, jako kierowników największych sił zbroj.świata o natychmiastową pomoc dla Polski. Kom.franc. donosi dalej o niem.groźbie zniszczenia resztek Warszawy, oraz o odmowie Niemców uznania armii kraj. za armię kombatancką mimo ostat.deklaracji rządów W.Brytanii i USA. Niemcy twierdzą, że brak do tego podstaw prawnych, gdyż Polska stanowi część Trzeciej Rzeszy. Koresp.pras.podkreślają

że Niemcy najmniej mają tytułu do powoływania się na prawne podstawy wobec bezprawia, jakich się sami dopuszczają w Polsce. Kom.przytacza również wczorajsze przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej. Jeden z najwybitniejszych parlamentarzystów franc., deputowany Louis Marin / prawica republikańska/, złożył hołd bohaterskiej walce obrońców Warszawy, przypomniał, że w r.1940 wojska polskie we Francji kryły odwrót franc. armii, wycofującej z Renu i wyraził przekonanie, że Polska zmartwychstanie, jako wolne i potężne państwo, które będzie mogło kontynuować swe dzieło cywilizacyjne w Europie.-

Codzienny reportaż dźwiękowy, nadawany w serwisie na Pacyfik omawia obszernie i w wyjątkowo gorących słowach piątą rocznicę najazdu niem.na Polskę. Na wstępie speacker stwierdza, że jak pięć lat temu, tak i dzisiaj mieszkańcy Warszawy walczą po bohatersku z przygniatającą przemocą. Następnie koresp. "News Chronicle" opisuje walki w Warszawie do połowy września 1939 r.-

W dalszym ciągu audycji speacker stwierdza, że żadne miasto tyle nie ucierpiało, co Warszawa i nie walczyło z taką odwagą. Następnie przypomina walkę warszawskiego getha, pomoc, jaką Żydom udzielali wówczas Polacy i ostatnie słowa jednego z ochotników polskich, walczących w getcie, wypowiedziane przez niego przez radio, przytaczając je w pełnym brzmieniu. Speacker opisuje również bohaterską działalność prez.Starzyńskiego i jego końcowy apel, by prowadzić walkę do ostatka. Również wczorajsze przemówienie amb.Raczyńskiego, wygłoszone po ang. w ang.serwisie kraj., zostało prawie dosłownie powtórzone. Na zakończenie speacker wyraża wiarę, że wspomagana przez trwałą przyjaźń bryt. Polska niebawem odzyska wolność.-

W przeglądzie tygod. Wickham Steed charakteryzuje ogólnie przebieg wojny w ub.pięcioleciu. Na zakończenie zaznacza, że ograniczając się do ogólnej charakterystyki przebiegu wypadków i ostatniego

zdecydowanego zwrotu ku zwycięstwie niema czasu na omawianie poszczególnych wydarzeń ostat.tygodnia. Obok sukcesów militarnych należą do nich fakty pomyślne, jak porozumienie trzech mocarstw, uczestniczących w konferencji waszyngtońskiej nad organizacją pokoju światowego, oraz mniej pomyślne, jak tragiczne doświadczenia Polaków w Warszawie. Stało się dobrze, iż oba mocarstwa anglosaskie przyznały polskiej armii kraj.prawa kombatanckie i każdy uzna bohaterstwo walk w Warszawie, chociaż nikt nie może twierdzić, by Polacy zagranicą, czy też ich bardziej porywczy rodacy w kraju zawsze działali rozsądnie.-

Londyn,dnia 2.IX.44r. Z przeglądu prasy londyńskiej.

Popularny "Daily Sketch" przypomina, że aczkolwiek W.Brytania przystąpiła do wojny w dn.3-go września 39r., to jednak początek wojny należy liczyć od 1 września, gdy Niemcy dokonały niesprowokowanej napaści na Polskę. Podziwiamy Polaków dziś, jako towarzyszy broni, którzy zawsze dotrzymywali nam wierności. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx

"Daily Telegraph" omawiając sytuację ogólną stwierdza, że sukcesy oręża aljantów są przyćmione jednym faktem : osamotnieniem bohaterskich Polaków, walczących w Warszawie. Powody braku pomocy są prawdopodobnie lepiej znane nam tutaj,niż Polakom w Warszawie. Wiedzą oni tylko, że ich walka została im nakazana. Oczekują od nas pomocy. W dalszym ciągu swych wywodów pismo stwierdza, iż jest dziwnym mówić o współpracy trzech mocarstw, kiedy żadne nie interesuje się tym, co czynią inne. Jeśli tak, to poco konferencja w Waszyngtonie ? Jeśli przyjmujemy zasadę sfer wpływów, to jak to pogodzić z zasadą niepodzielności pokoju, którą swego czasu w imieniu Rosji wypowiedział

Litwinow. Utrzymywanie wzajemnego zaufania nie może
polegać na skwapliwym przytakiwaniu.-
socjalistyczny "Daily Herald" przytacza słowa
przedstawicieli partii pracy, p.Sutherland na zebra-
niu kobiet bryt. w sprawie Warszawy, iż doznaje się
uczucia poniżenia, że obecna sytuacja w Warszawie
jest skutkiem rozbieżności poglądów między państwa-
mi sprzymierzonymi w piątym roku wojny. Wierność
Polski wymaga porozumienia trzech mocarstw. Bryt.
świat pracy zawsze uważał, że silna i wolna Polska
jest niezbędnym warunkiem prawdziwego pokoju.-

Londyn, niedziela, dnia 3.IX.44r. Kom.ang.poranny.
Armia amerski i franc.eurc .

Francja : Wydaje się nie ulegać wątpliwości, że Niemcy usiłują wyratować się co się da ze swych armij i stawić opór dopiero wzdłuż linii Zygfryda. Zdobyto tajne dokumenty wojsk., nakazujące wszystkim niem. jednostkom wojsk. jaknajszybszy odwrót w kier. wspomnianej linii. Oddz. II-ej armii bryt. zajęły w pobliżu granicy belgijskiej Douai i wg. ostat. doniesień znajdowały się w odległ. 10-ciu mil ang. od granicy belgijskiej. Posuwając się od Arras w kier. wybrzeża, oddz. ang. zajęły miejscowość St. Pol na pół drogi od wybrzeża. Nad samym wybrzeżem oddz. bryt. zajęły port St. Valery, położony na zach. od Dieppe. W czasie kampanii 1940 r. oddz. bryt. poniosły tam porażkę od Niemców.-
Dalsze przygotowania Niemców do obrony Havru.-
I-sza armia ameryk. wkroczyła już do Belgii, gdzie zajęła Tournai, ponadto zdobyto również Maubeuge. Przednie formacje czołgów znajdują się już o niecałe 110 mil ang. od Brukseli.- Wg. doniesień koresp. oddz. wspomnianej armii opanowały również Sedan. Obecnie znajduje się w ich ręku odcinek dług. 50-ciu km. na zach. od Sedanu.- Oddz. III-ej armii ameryk. dotarły do Mozeli, w szczególności do Thionville na płn. od Metzu / po niem. Didenhofen/, do Longvy i znajdują się o 2 mile ang. od granicy Luxemburga. Najsilniejszy opór stawiają Niemcy pod St. Quentin. Niemcy wykonali wczoraj nalot na Verdun.-
W połud. Francji VII-ma armia ameryk. znajduje się o 15-cie mil ang. od Lyonu. Miejscowość Vienne, oddalona o 20-cie km. od Lyonu została zajęta. Zdobyto również Tournon / na płn. od Valence /. W dn. wczorajszym lotn. sojusz. zniszczyło bądź uszkodziło 2400 ciężarówek cofających się doliną Rodanu XIX-ej armii niem. Coraz większa ilość żołnierzy niem. uchodzi pieszo. Oddz. franc. armii kraj. zajęły Angouleme.-
Ze Szwajcarii donoszą, jakoby oddz. ameryk. zrzuciły spadochroniarzy na połud. od Belfortu.-

Na połud.Francji wzięto dotąd do niewoli 55.000 Niemców.- W Bretanii zlikwidowano ostatni niem. ośrodek oporu Cecembre pod St.Malo.-
W płn.Francji zdobyto dotąd 55 lotnisk niem. Ułatwi to zorganizowanie obrony p.lotn.Paryża.-
Sześciu członków milicji rządu w Vichy zostało wczoraj rozstrzelanych z wyroku trybunału franc.-
Front śródz. : Oddz.VIII-ej armii przełamały t.zw. Linię Gotów wzdłuż odcinka adriatyckiego dług.30-tu km. na 7 km.wgłąb. Przed czołgami sojusz. stoi teraz otworem wielka równina lombardzka, nadająca się idealnie do wojny ruchomej. Niemcy przygotowują nagwałt obronę wzdłuż ostat.wzgórz, pozostałych jeszcze w ich ręku.- Przełamanie Linii Gotów jest wynikiem ponownego zaskoczenia Niemców przez gen. Alexandra, który podobnie, jak to już uczynił kilkarazy dawniej, przerzucił na atakowany odcinek ogromną koncentrację wojsk w zupełnej tajemnicy przed nieprzyjacielem. Jak obecnie ujawniono, przerzucanie oddz.VIII-ej armii z odcinka central. na adriatycki trwało cały tydzień. Na odcinku central. z którego VIII-mą armię wycofywano, wybudowano wielką ilość makiet czołgów i samolotów, by utrzymywać Niemców w mniemaniu, że VIII-ma armia w dalszym ciągu tam się znajduje, podczas, gdy prawdziwe czołgi przerzucano ku wybrzeżu adriatyckiemu pod osłoną nocy. Te operacje obserwował premier Churchill w czasie swego pobytu we Włoszech.-
Na odcinku zach. oddz.V-ej armii opanowały resztę Pizy / dotychczas tylko połud.część miasta znajdowała się w rękach sojuszników/ i posunęły się o 6 km. poza Pizę.-
Oddz.ameryk., które, posuwając się z Riviery franc. zajęły Ventimiglia, znajdują się obecnie na 12 km. wgłąb Włoch od granicy franc.-
W.Brytania : W piątą rocznicę wojny ogłoszono dane, co strat ludzkich, poniesionych do końca lipca b.r. przez Imperium Bryt. Straty te wynoszą : 925.963 żołnierzy, w tym 243.000 zabitych, 311.000 rannych, 80.000 zaginionych i 290.000 jeńców.

Bryt.mar.handl.straciła 2[illegible].000 zabitych i 4000 rannych. Straty w ludności cywil. z powodu nalotów wyniosły 50.000 zabitych i 72.000 rannych.-
Wojna lotnicza : Wczoraj ponad 900 ciężkich bombowców amerykr.z Włoch atakowało niem.linje zaopatrz. i łączności na Węgrzech, w Jugosławii i w opanowanej jeszcze przez Niemców części Rumunii.-
Od piątku wieczora nie spadła na Anglię ani jedna "bomba latająca".- W ciągu sierpnia lotn.ameryk.i bryt. zrzuciło na objekty niem. 140.000 ton bomb.-
Rumunia: Cały bieg Dunaju od Morza Czarnego aż po Giurgiu został oczyszczony z nieprzyjaciela. Odcinek dług.75-ciu mil ang. od Dunaju aż po Ploesti jest obsadzony przez II-gą armię ukraińską gen.Malinowskiego, odcinek zaś 16-tu mil ang. od Morza Czarnego w górę Dunaju przez III-cią armię ukraińską gen.Tołbuchina. Od 20 do 21 sierpnia Niemcy stracili w walkach z Rosjanami w Rumunii 210.000 zabitych, oraz drugie tyle jeńców, w tym 8-miu generałów, ponadto 1000 czołgów i dział na ciągnikach i 6000 innych dział.-
Lotn.ros. wykonało naloty na cele niem. na Węgrzech, oraz w Prusach Zachodnich.-
Bułgaria : Utworzony został nowy rząd. Premierem i min.spraw zagr. został Konstantin Murawiew, przywódca partii chłopskiej, a ministrem bez teki został przywódca demokratów Muszanow. Wskład gabinetu wchodzą również liczne osobistości, znane z sympatii dla sojuszników. W gabinecie przeważają przedstawiciele lewicy. W kołach sojusz. skład nowego rządu jest oceniany b.dodatnio.-
Koresp.radia bryt. na Bałkanach charakteryzuje obecną sytuację Bułgarii. Pierwsze lata wojny wykorzystywała ona z całą bezwzględnością, przysparzając sobie tereny kosztem sąsiadów. W r.1940 zajęła połud.Dobrudżę, w r.1941 uczestniczyła w niem.napadzie na Jugosławię i Grecję, zabierając części Tracji i Macedonii oraz korytarz do Morza Egejskiego, z którego greccy rolnicy zostali wysiedleni, a ich majętności pokonfiskowano.- W r.1943 Bułgaria zajęła Saloniki

Armia bułgarska liczy przeszło 20-cie dywizyj. Ich uzbrojenie nie odpowiada wprawdzie nowoczesnym wymogom, są to przeważnie oddz. artylerii górskiej i kawalerii. Armia bułgarska oddała jednak Niemcom znaczne usługi, odciążając ich dywizje z zadania okupowania krajów bałkańskich. Bułgarzy trzymają 5 dywizyj w Jugosławii, oraz 3 w Grecji, głównie w Tracji. Wobec kapitulacji bułgarskiej garnizonom niem. w Grecji grozi odcięcie. W samej Grecji, t.zn. na lądzie Niemcy trzymają 5 dywizyj, ponadto zaś 3 dywizje na Krecie i wyspach Dodekanezu. W Jugosławii Niemcy trzymają 12-cie dywizyj.-

Finlandia : Prem. Hackzell wygłosił wczoraj wieczorem przemówienie radiowe, w którym oświadczył, że sytuacja wojsk. uległa szybkiemu pogorszeniu. Już dzisiaj większość dobrze poinformowanych ośrodków w Niemczech straciła nadzieję na zwycięstwo wojsk. i liczy jeszcze tylko na możliwości polityczne. Niemcy nie dostarczyli Finlandii pomocy, którą Finlandii obiecali. Obowiązkiem rządu jest liczyć się z realną sytuacją. Tydzień temu Finlandia zwróciła się do Rosji o warunki pokoju. Rosja uzależniła wznowienie rokowań od wycofania wojsk niem. z Finlandii. Rząd fiński wezwał wobec tego rząd niem. do wycofania wszystkich swych wojsk do dnia 15 września. Odpowiedź rządu ros. została zaakceptowana przez rząd bryt. Należy zwrócić uwagę, że Rosja nie żąda od Finlandii bezwarunkowej kapitulacji i jest gotowa do podjęcia rokowań pokojowych bez uprzedniego złożenia broni przez Finlandię.-

Koresp. radia bryt. w Sztokholmie donosi, że armia niem. Finlandii liczy 160.000 ludzi, w tym 90.000 piechoty, 20.000 piechoty zmotoryzowanej i 7000 oddz. pancer., w których w skład wchodzą również najcięższe czołgi typu "Tygrys". Ostatnio część oddz. niem. zastąpiono starszymi rocznikami. Odstąpienie Finlandii oznacza dla Niemiec utratę dostaw niklu i manganu, oraz utratę cennych portów nad Zatoką Fińską.-

Dalsze warunki ros.nie są jeszcze znane.-

Ocean Spokojny : Lotn.ameryk. wykonało na bazę japon. Davao na Filipinach pierwszy ciężki nalot. Bombowce typu "Liberator" wykonały lot prawie 2000 mil ang. W obu kierunkach i zniszczyły 37 samolotów na ziemi, oraz jeden w powietrzu, tracąc dwie własne maszyny.- Ponowny nalot na Wysp. Palau. Zatopione bądź uszkodzono pięć transportowców.-

Słowacja : Na całym terenie gwałtowne walki. Generał czechosłowacki, przebywający obecnie w Moskwie, oświadczył wczoraj, że prawie cała armia słowacka przeszła na stronę powstańców.-

Grecja : Premier Papandreu oświadczył wczoraj, że nareszcie udało się zrealizować jedność narodową. Przedstawiciele wewnętrz.ruchu oporu wstąpili do rządu.-

Londyn, dnia 3.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Kom.gen.Bora z dn.1 b.m. donosi o ciężkich walkach na Starym Mieście, zwłaszcza o kościół Św.Anny i Ratusz. Wzmożony nacisk npl. na ulice Przejazd i Zakroczymską. Na Żelazną Bramę wykonano własne natarcie. Niemcy umacniają swe pozycje na ulicy Madalińskiego i w rej.Alei Niepodległości. Cały obszar miasta nękany nalotami ciężkich bombowców i ogniem artylerii.- W dn.1 września prem.Mikołajczyk wygłosił do Usa. przemówienie / z powodu przeszkód w odbiorze tekst niezrozumiały/. Premier wyraził życzenie, aby te ideały, które przyświecały narodom zjednoczonym w chwili przystąpienia do wojny nie uległy zapomnieniu.-

Gubernator Nowego Jorku Dewey / kandydat republikański na stanowisko prezydenta/, ogłosił dzień 1 września dniem hołdu dla Polski.-

W Australii prasa umieściła liczne artykuły, podkreślające udział Polski w wojnie i jej przywiązanie do wolności, a radiostacje nadały specjalne audycje o Polsce.-

W Nowej Zelandii w prasie ukazały się liczne listy otwarte wybitnych osobistości ze świata polityczn. i duchowieństwa w sprawie Polski, m.in. prymasa. W parlamencie prem. Fraser w odpowiedzi na interpelację jednego z posłów w sprawie Warszawy oświadczył : " Nie mamy słów uznania dla bohaterstwa obrońców Warszawy. Odpowiedzialność narodów zjedn. jest olbrzymia. Uczynimy wszystko, by dopomóc bojownikom, walczącym o siebie i o nas".-
Prasa szwedzka nigdy jeszcze nie ujawniała tyle zrozumienia i sympatii dla położenia Polski, co teraz.-
W czasie swego pobytu we Włoszech prem. Churchill udał się w towarzystwie gen. Alexandra do kwatery polowej gen. Andersa, z którym odbył dłuższą rozmowę.-

Londyn, poniedziałek, dnia 4.IX.44r. Kom. ang. porann. Serwis zamorski i franc. europ.

Front zach.: Wg. ostat. wiadomości oddz. III-ej armii amerykr. działają w rejonach Metzu i Nancy i sforsowały Mozelę wzdłuż odcinka 40-tu km., znajdując się w odległ. 50-ciu km. od Niemiec. Dowództwo sojusz. zachowuje w dalszym ciągu milczenie w sprawie jej działań, pragnąc pozostawiać nieprzyjaciela w dalszym ciągu w zupełnej niepewności co do działań sojuszników.-
Oddz. I-ej armii zajęły w Belgii Namur i otoczyły Mons.- Wg. ostat. wiadomości patrole bryt. II-ej armii dotarły już do Brukseli. Wg. niepotwierdzonych wiadomości oddz. bryt. miały zająć Lille. Polskie i kanad. oddz. I-ej armii kanad. przekraczają wzdłuż szerokiego odcinka rzekę Sommę. Abbeville jest prawie zupełnie otoczone.-
Wczoraj wieczorem rzecznik sojuszników przemówił przez radio do ludności Holandii, zaznaczając, że nie nadeszła jeszcze pora powszechnego powstania i że należy bezwzględnie słuchać nakazów pod-

ziemnego kierownictwa oporu. W przemówieniu do ludności Belgii rzecznik oświadczył, że wybiła godzina czynu i wezwał wszystkich do zdobycia się na ostatni i najwyższy wysiłek. Należy unikać niezdyscyplinowanych aktów gwałtu, natomiast utrudniać wszelkimi siłami ruchy niem.kolumn, oraz chronić przed zniszczeniem zapasy paliwa i linje kolej. Głównodowodzącym holend.armii kraj.został mianowany książę Bernard, a armii belgijskiej gen.Gerard.- Gen.Eisenhover przestrzegł Niemców przed aktami gwałtu w stosunku do pojmanych żołnierzy belgijskiej armii kraj.-

W połud.Francji oddz.armii kraj.zajęły Lyon, oddz. zaś amerykań.miejscowość Bourg o 60 km. na płn.wsch.

W Bretanii lotn.sojusz. wykonało dwa wielkie naloty na Brest, przyczym w jednym z nich wzięło udział 500 ciężkich bombowców.-

Finlandia : Dziś rano ogłoszono ofic., że o godz. 8-ej zaprzestano działań wojennych między Finlandią a Rosją.-

Wczoraj wieczorem Mołotow oświadczył, że przed wznowieniem rokowań Finlandia musi wykonać dwa warunki, mianowicie publicznie zerwać z Niemcami, oraz zażądać od Niemców wycofania całej armii do dn.15 b.m., z tym, że w razie niezachowania tego terminu żołnierze niemieccy zostaną rozbrojeni i wydani aljantom.-

~~W.Brytania wyraziła zgodę na te warunki, U.S.A. nie złożyły żadnych zastrzeżeń.-~~

Rosja : Posuwając się w kier.płn. na Siedmiogród Rosjanie oswobodzili 40 miejscowości.-

Rosjanie posuwają się wzdłuż linii kolej., prowadzącej na Braszów. W dniu wczorajszym wzięli 15.000 Niemców do niewoli. Również dztwo rumuńskie donosi o postępach w Siedmiogrodzie.-

Wczoraj wieczór niem.agencja inform. doniosła, że Rosjanie zgrupowali na Łotwie 10 dywizyj pancer., gotowych w każdej chwili do ataku.-

<u>Rumunia :</u> Premier oznajmił, że delegacja rumuńska w Moskwie otrzymała wszelkie pełnomocnictwa
do zawarcia rozejmu z W.Brytanią, USA. i Rosją.-
Attaché handl.niem.w Bukareszcie, Clodius został
aresztowany.-

<u>Front środz. :</u> Na odcinku adriatyckim oddz.kanad.
i polskie, walcząc z niem.dywizją spadochronową,
posunęły się już na płn.od Pesaro, zbliżając się
na 15 km. do Rimini. Pozostawiły one już za sobą
t.zw."Linię Gotycką".-
Oddz.V-ej armii, walczące wzdłuż biegu rzeki Arno
posunęły się o 5-8 km.naprzód.-
Niepotwierdzone wiadomości pras.donoszą, jakoby
oddz.ameryk., współdziałając z włoskimi powstańcami obsadziły małą przełęcz św.Bernarda.-
Komentator radia bryt. poświęca wyjątkowo gorącą
wzmiankę II-mu korpusowi polskiemu. Jakkolwiek
wszystkie oddz., wchodzące w skład VIII-ej
armii, bryt., kanad., czy hinduskie tak się dotychczas odznaczyły, to jednak, bynajmniej zresztą
ich nie krzywdząc, przedewszystkiem należy wymienić Polaków. Są oni poprostu wspaniali, /" absolutely magnificent"/. Stanowią oni przednią formację VIII-ej armii i w czwartej walce pokonali
niem.dywizję spadochronową, należącą do elity
armii niem. Wrodzona dzielność Polaków ma jeszcze dalszą podnietę w postaci pamięci o niem.barbarzyństwach w Polsce. Walki korpusu polskiego
należą do największych wyczynów w całej obecnej
wojnie.-

<u>Wojna lotn. :</u> Ciężkie bombowce RAF.atakowały
wczoraj sześć lotnisk niem. w Holandii.-
Wczoraj w ciągu dnia ciężkie bombowce ameryk.
atakowały okręg Ludwigshafen.- Wczoraj ciężkich
bombowców ameryk.atakowało z baz włoskich objekty komunikac. na Węgrzech, w pobliżu Belgradu,
oraz w Niszu i Skoplje.-
W ciągu sierpnia RAF. wykonała 26.000 lotów.
Zniszczono bądź uszkodzono 16.[illegible] niem. pojazdów
i 850 czołgów. Same tylko myśliwce " Typhoon"

zniszczyły w jednym tylko dniu 130 pociągów. Rekord osiągnięto w dn.18 sierpnia, gdy lotn. taktyczne RAF. zniszczyło 3000 pojazdów.-
Nad Anglią w dalszym ciągu nie pojawiła się ani jedna " bomba latająca" natomiast, pierwsze "bomby latające" spadły na Paryż.-
Słowacja : Powstańcy słowaccy prowadzą gwałtowne walki wzdłuż całej doliny Wagu i przebiegającej tamtędy kolei do Węgier, zwłaszcza pod Żyliną. W miejscowości Iława n/Wagiem uwolniono wszystkich więźniów z obozu koncentrac. i uzbrojono ich. Gwałtowne walki toczą się również pod Seredem.-
Francja : Delegacja franc. udaje się do Waszyngtonu, by wziąć udział w konferencji USA., W.Brytanii i Chin nad planami bezpieczeństwa światowego.-
Hiszpania : Amb. hiszpański w Waszyngtonie oświadczył, że nikt w Hiszpanii nie zamierza zapewniać kryjówek wrogom aljantów. Reżim hiszpański nie ma nic wspólnego z narodowym socjalizmem, potępionym przez Kościół.-
Warszawa : Kom. gen. Bora z dn.2 b.m. donosi o zdobyciu terenu na Nowym Świecie. Aleja Niepodległości od ul. Madalińskiego aż po ul. Woronicza oczyszczona. Na Czerniakowie dalsze postępy. Ciężkie walki na Starym Mieście trwają bez zmiany

Londyn, dnia 5.IX.44 r., wtorek. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Front zach.: II-ga armia bryt. po zajęciu Brukseli, oraz Antwerpii, które jej czołgi zajęły wczoraj, sforsowała rzekę Skaldę i dotarła do miasta Breda, położonego o 35 mil ang. na płn. od Antwerpii. Wszystkie siły niem., znajdujące się obecnie w rejonach Pas de Calais i Flandrii są zupełnie odcięte. Lewy brzeg rzeki Skaldy jest oczyszczany. Los odciętych armij niem. w płn. zach. Francji i Flandrii jest już przesądzony: mają one do wyboru jedynie kapitulację, albo zupełne wyniszczenie. xxkkxxxxxxxxkxg Koresp. przynoszą szczegóły, wykazujące, do jakiego stopnia Niemcy są zdziesiątkowani. Podczas, gdy normalny stanx dywizii piech. wynosi 12.000 ludzi, to stwierdzono, że jedna dywizja liczyła 800 ludzi, druga 10-ciu oficerów i 140-tu ludzi, inna 3-ch oficerów i 90-ciu ludzi. Ilość jeńców wzrasta tak szybko, że niepodobna ich obliczyć. Strzeżenie jeńców pozostawiono oddz. franc. i belgijskiej armii krajowej. Drogi, którymi Niemcy uchodzą przed II-gą armią w Holandii i Belgii są nieprawdopodobnie zatłoczone. Ilość uchodzących pojazdów jest oceniana na 15.000. Wczoraj lotn. sojusz. uszkodziło 2000 pojazdów. Zupełny brak sprzeciwu ze strony lotn. niem. II-ga armia bryt. przed wkroczeniem do Holandii oswobodziła również Lille. Tempo pochodu II-ej armii jest rekordowe, gdyż w ciągu niecałego tygodnia posuwała się z pod Sekwany przeciętną szybkością 35-ciu mil ang. dziennie.-

I-sza armia kanad., posuwająca się wzdłuż morza zdobyła Abeville, oraz Montreuil, gdzie w czasie ub. wojny świat. miał kwaterę główno dowodzący sił ang., marszałek Haig. W Boulogne, Calais i Dunkierce znajdują się jeszcze garnizony niem., które może będą próbowały oporu. Jak dotąd tylko pod Calais napotkano na większy opór. Niemcy, nie chcąc pozostawić sojusznikom amunicji, zgromadzonej w bazach nadbrzeżnych, wystrzeliwują resztę zapasu "latających bomb", oraz ciężkich pocisków artyler. na wybrzeże ang. Baterie ang. z pod Dovru odpowiedziały ogniem i ub. nocy widać było wiel-

kie pożary w Boulogne.-
I-sza armia ameryk., która posuwa się na prawym skrzydle II-ej armii bryt. sforsowała Mozę na nowym odcinku i odcięła po lewym brzegu rzeki większą formację niem., liczącą ok.10.000 ludzi. W ciągu ostat.2-ch dni Amerykanie wzięli tu do niewoli trzeciego już generała niem. Oświadczył on, że ameryk działa i czołgi przyprawiają Niemców o straszliwe straty. Co do III-ej armii ameryk. zachowuje się w dalszym ciągu milczenie. Wiadomo tylko, że walczy między Metzem a Nancy. Koresp.twierdzą, że na tym odcinku można oczekiwać sensacyjnych wiadomości. Wg.niepotwierdzonych jeszcze informacyj oddz.ameryk. miały tu przekroczyć jakoby granicę Rzeszy i dotrzeć do Renu.- Załoga Havru odmówiła wezwaniu o kapitulację.-
Dowódca II-ej armii bryt.gen.Dempsey oświadczył,że sojusznicy odnieśli świetne zwycięstwo, a Niemców spotkała zupełna klęska. Od chwili rozpoczęcia ofensywy z pod Caen sojusznicy nie ponieśli ani jednej porażki.-
W połud.Francji uchodząca XIX-ta armia niem. bezustannie topnieje. Jej odwrót odbywa się w kierunku do Belfortu. Jedna z dróg odwrotu została przecięta wskutek zajęcia przez oddz.ameryk. miejscowości Bourg. Oddz.franc. posuwają się w górę rzeki Saony i są oddalone już tylko o 50 km. od miejscowości Chalons nad wspomnianą rzeką. Do oswobodzonej Brukseli przybył już ambasador bryt. przy rządzie belgijskim, Sir Hugh Knatchbull- Hugesson, który po roku 1939 był ambasadorem w Turcji, a przedtym w Chinach, gdzie w r.1937 został w Szanghaju raniony w czasie znanego incydentu, gdy japon.samolot zaatakował samochód ambasadora. Do Belgii przybywają również członkowie sztabu generał. i wojsk.misji belgijskiej w Anglii.-
Komentator radia bryt., omawiając wyswobodzenie Belgii, podkreśla, że naród belgijski mimo prześladowań zachował wierność wobec sojuszników.

Znalazł się wprawdzie belgijski Quisling, mianowicie Leon Degrelle, ale pozostał on całkiem osamotniony. Należy ufać, że po obecnej wojnie tradycyjna przyjaźń ang.-belgijska będzie jeszcze mocniejsza. Omawiając belgijski ruch oporu, komentator stwierdza, że był on poważny, chociaż nie tak efektowny, jak np.francuski. W Belgii wychodziło najgłośniejsze ze wszystkich pism podziemnych, mianowicie "Libre Belgique".-

Front śródz.: Na odcinku adriatyckim oddz.sojusz. znajdują się już tylko o 10 km. od Rimini. Oddz. polskie oskrzydlającym manewrem odcięły odwrót sławnej 1-ej niem.dywizji spadochronowej. Niemcy rzucają wszystkie czołgi i działa, jakimi tylko rozporządzają, by powtrzymać dalszy pochód sojuszników i w ostatniej chwili przygotowują okopy już poza linią Gotów wzdłuż odcinka, przebiegającego do samego wybrzeża.-

Rosja : Oddz.ros.zajęły Braszow i w ten sposób opanowały całą linię kolej. Ploesti-Braszow. Na zach. od Ploesti oddz.ros. posuwają się ku granicy jugosłowiańskiej. W ciągu ostat.24-ch godz. Rosjanie wzięli do niewoli na tym odcinku 9500 Niemców.-Przy likwidacji jednego z ostat.niem. ośrodków oporu pod Buzau Rosjanie wzięli do niewoli 3000 Niemców, w tej liczbie jednego generała.- Pod Kalarasi n/Dunajem Rosjan wzięli do niewoli 6000 Niemców.-

Wg. nadchodzących wiadomości Niemcy koncentrują znaczne siły od strony Jugosławii, gdzie nadciągają oddz.marszałka Tito.-

Dalej ku północy między Bugiem a Narwią Rosjanie zdobyli 50 miejscowości.-

Sprawy polskie : Kom.franc.przytacza wiadomość polską o upadku Starego Miasta, oraz o kontynuowaniu oporu w innych dzielnicach. Kom.przytacza opis walk przez lotnika ang., który znajduje się w Warszawie.

Połowa ludności Starego Miasta, t.zn.50.000 ludzi, to polegli bądź ranni w czasie ostat.walk. Gdy Niemcy do Starego Miasta wkroczyli, nie zastali wśród obrońców ani jednego człowieka zdrowego.-

Bułgaria : Nowy premier bułgarski, przemawiając przez radio oświadczył, że obecny rząd jest oparty na czynnikach, które były przeciwne wojnie. Wszystkie faszystowskie organizacje zostaną rozwiązane. Bułgaria zamierza przestrzegać zupełnej i najściślejszej neutralności. Gdyby oddz.niem.stawiały opór rozbrajaniu, to rząd bułgarski zerwie stosunki dyplomatyczne z Niemcami.-

Ros.agencja Tass stwierdza, że w dziedzinie polityki zagr.deklaracja obecnego rządu nie stanowi postępu w stosunku do deklaracji rządu poprzedniego. Nie wystarczy ~~ścisła~~ neutralność rządu bułgarskiego w wielkim konflikcie między dwoma stronami, tylko rząd winien przystąpić do obozu sojuszników. Neutralność bułgarska do tej pory przynosiła korzyść jedynie Niemcom.-

Rumunia : Król Michał rumuński ogłosił dekret, stwierdzający, że obowiązuje konstytucja demokratyczna z r.1923 i że wszelkie pozostałości reżimu dyktatorskiego zostaną zlikwidowane.-

Ustawy przeciwżydowskie zostały zniesione.-

Powtarzają się pogłoski, że niem.poseł w Bukareszcie, Killinger popełnił samobójstwo.-

Finlandia : Radiostacja moskiewska ogłosiła, że armia czerwona zaprzestała dziś rano kroków wojennych na froncie fińskim. Zachodzi pewna sprzeczność z deklaracją radia fińskiego, które doniosło o zaprzestaniu działań wojennych już wczoraj o godz. 8-ej rano.-

Parlament fiński odbył dwie tajne sesje, na których jak się przypuszcza, ustalano skład delegacji pokojowej.-

Koresp.radia bryt. w Sztokholmie donosi o zamieszaniu i demoralizacji wśród oddz.niem. w połud.Finlandii, liczących 18-20.000 ludzi. Tylko 800 wyjechało do tej pory morzem do Niemiec, reszta zaś jest stłoczona w obozach etapowych, głównie w

Helsinkach. Niemcy, którzy uchodzą z Finlandii do Norwegii, są narażeni na ataki ze strony norweskich partyzantów.-

Ocean Spokojny : Ameryk.flota woj.i lotn. zaatakowały bazy japon.na wyspach Bonin i Wyspach Wulkanicznych. W natarciu uczestniczyły krążowniki i kontrtorpedowce. Zniszczono bądź uszkodzono 85 samolotów japon. i 21 statków. Wszystkie okręty woj.sojuszników powróciły, straty własne wyniosły tylko 5 samolotów.-

Lotn.atakowało ponadto Wyspy Wake, Rota,Mindanao / 12 statków zatopionych bądź uszkodzonych/ oraz szczególnie gwałtownie Wyspę Celebes, gdzie silnie uszkodzono lotnisko, zniszczono 15 samolotów i zatopiono 3 transportowce.-

Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot "Moskit`ów" RAF. na Karlsruhe. Po 3-ch dniowej przerwie dziś nad ranem zostały wznowione ataki "bomb latających" na połud.Anglię i Londyn. Były ofiary w ludziach i szkody. Rząd wezwał tych, którzy opuścili rejony, zagrożone przez "latające bomby", by do odwołania nie powracali do swych dawnych siedzib.- Przewiduje się, że w związku z szybkim pochodem sojuszników na zachodzie, ostatnie bazy "bomb latających", skąd ostrzeliwano W.Brytanię zostaną niebawem opanowane i ostrzeliwanie bombami ustanie.-

Londyn,dnia 5.IX.44r. Kom.polski.

Premier Mikołajczyk, przemawiając z Londynu do USA. za pośrednictwem ameryk.spółki radiowej "Columbia" Broadcasting System " oświadczył m.in. " Polska nie ograniczyła się w obecnej wojnie do wierności biernej wobec sojuszników. Przez całe pięć lat wierność Polski ujawniała się w czynie. Wojska polskie broniły Francji w 1940 r., a tak samo walczą i dzisiaj na terenie franc. Nie było takiej kampanii bryt., w którejbyśmy nie uczestniczyli.-

W Polsce oddz.armii kraj. wystąpiły do otwartej walki, by przy boku armii sowieckiej uczestniczyć w wyswabadzaniu Polski. Mówię dziś o wierności Polski w związku z brakiem stosunków między Polską a Rosją. Pięć lat temu Polska, wysłuchując zachęty W.Brytanii i jej przyrzeczenia pomocy przystąpiła do wojny. Kampania wrześniowa zapewniła państwom zach. 8 miesięcy bezcennego czasu. Od miesiąca armia kraj. z ludem Warszawy broni stolicy. Ta walka, rozgrywająca się w odosobnieniu i bez pomocy, to krwawa tragedia. Polska przeszła przez cierpienia, o których świat zachod. nie może mieć pojęcia. Warszawa walczy i czeka. Jeśliby przez bierność i obojętność miała zginąć, to sumienie świata zostanie obciążone ciężkim grzechem. Oskarża się gen.Bora, że podjął akcję bez koordynacji z sojusznikami. Jeśli będzie trzeba, to ujawnimy tę chwilę, w której skoordynowanie nastąpiło.
Kończąc premier zaznaczył, że żadna ofiara, złożona z czystym sercem nie jest daremna.-
Prezydium Rady Jedności Narodowej skierowało odezwę do premiera Churchilla i prez.Roosevelta.
W imieniu Rady Jedności Narodowej, reprezentującej całą Polskę walczącą, zwracamy się o natychmiastową pomoc dla Warszawy. Prośbę tę codziennie ponawiamy. Zwracamy się do wszystkich narodów sprzymierzonych, a zwłaszcza anglosaskich. Dalsza zwłoka musi się skończyć.-
Kom.gen Bora z dn.3 donosi, że Stare Miasto zostało przez nieprzyjaciela zajęte wskutek jego przygniatającej przewagi. Ciężkie walki na ulicach Siennej i Marszałkowskiej. Na innych odcinkach bez zmian.-
Czerwony Krzyż w Genewie zwrócił się do poszczególnych sekcyjx międzynarodowego Czerwonego Krzyża o pomoc, by 12-cie wagonów z żywnością i lekarstwami przesłanych do Krakowa, skierowano do Pruszkowa.-

Londyn, środa, dnia 6.IX.44r. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski franc.europ.

Front zach.: I-sza armia kanad. napotyka na coraz silniejszy opór npl. Pod Boulogne, do którego Kanadyjczycy się zbliżyli gwałtowny ogień artylerii niem. Oddz.polskie, wchodzące w skład I-ej armii kanad. atakują St.Omer i wg.ostat.doniesień polskie czołgi już się wdarły do miasta. W rej.Pas de Calais zostały zupełnie odcięte przez I-szą armię kanad. i II-gą armię bryt., postępującą w kier. Holandii, znaczne siły niem., oceniane na ok.50.000 ludzi. Niemcy stawiają tu silny opór i wszystko wskazuje na to, że podobnie, jak w portach Bretanii i Normandii, tak i tutaj są zdecydowani do samobójczego bronienia portów. Załoga Havru odmówiła poddania się. Wczoraj ciężkie bombowce RAF."Lancester" zrzuciły na Havre 1000 ton bomb. Co do działalności II-ej armii bryt., o której ostatnio donoszono, że walczy w Holandii w rej.Bredy brak jakichkolwiek wiadomości, gdyż jej ruchy są celowo utrzymywane w tajemnicy przez nieprzyjaciela.-
I-sza armia ameryk. działająca we wsch.Belgii zajęła Louvain i Namour, wg.ostat.doniesień walczy na przedmieściach Charleroi i postępuje w kier. Akwizgranu.-
Co do III-ej armii ameryk. rzecznik kwatery głównej stwierdził, iż opanowała silne pozycje w Nancy. Rzecznik nie udzielił odpowiedzi na zapytanie dziennikarzy, czy prawdą jest, że III-cia armia przekroczyła granicę Luxemburga i Rzeszy, zaznaczył tylko, że jej patrole posunęły się znacznie na wschód.-
Wg.ostat.doniesień oddz.III-ej armii sforsowały Mozelę między Metzem a Nancy na odcinku dług.30-tu mil ang. i napotykają przytym wzmagający się opór npl. Aljanci postępują od Nancy w dół rzeki, nad którą rozpoczął się już pojedynek artyler. Wg.ostat.doniesień patrole sojuszników, działające w pobliżu Luxemburga wkroczyły już na przedpola Linii Zygfryda.-
Oddz.VII-ej armii ameryk., działające na połud. Francji zajęły Matzon n/Saoną. Oddz franc. znajdują się w odległ. 18-tu mil ang. od miejscowości Chalon

n/Samą. Oddz.ameryk. wykonują obecnie zwrot ku wschodowi, by w ten sposób oskrzydlić uchodzącą IX-tą armię niem. Wg. niepotwierdzonych jeszcze wiadomości patrole VII-ej armii ameryk. nawiązały już łączność z patrolami, działającej na płn. III-ej armii ameryk. Wczoraj w ciągu dnia potężna formacja sojusz. bombowców wszelkiego typu i myśliwców, licząca łącznie ok. 1000 samolotów wykonała nalot na rejon linii Zygfryda, oraz na położone na jej zapleczu lotniska, linje komunikac. i objekty przemysł., w szczególności dworzec przetokowy Karlsruhe, zakłady lotn. w Stuttgarcie, oraz objekty w Ludwigshaven. W czasie nalotu zniszczono 143 samoloty npl. na lotniskach, a 28 w starciach powietrz. Ponadto zniszczono bądź uszkodzono 60 lokomotyw i 400 wagonów. Straty własne 13 bombowców i 15 myśliwców.- Gwałtowny nalot bombowców sojusz. na Brest.-

Rzecznik kwatery sojusz. podkreślił wczoraj w wywiadzie prас., że nie można stale liczyć na tak piorunujące tempo ofenzywy sojusz., jak dotychczas i należy się przygotować na to, że może nastąpić przejściowe zatrzymanie ofenzywy.-

W związku ze zbliżaniem się działań wojennych do terenu Rzeszy gen. Eisenhover skierował wczoraj pierwsze orędzie do robotników cudzoziemskich, znajdujących się w Rzeszy. Orędzie wzywa ich do tworzenia grup oporu, do opuszczania zakładów przemysł. i porzucania pracy, oraz do wystrzegania się prowokacji ze strony Gestapo.-

Bułgaria : Wczoraj wieczorem rząd ros. zawiadomił rząd bułgarski, iż uważa Bułgarię za będącą w stanie wojny z Rosją, gdyż Bułgaria bezpośrednio uczestniczy w działaniach, skierowanych przeciwko Rosji. Równocześnie radiostacja moskiewska stwierdziła wczoraj w audycji, iż zerwanie przez Bułgarię stosunków z Niemcami było do przewidzenia, jednakowoż Bułgaria odmówiła żądaniu udzielenie poparcia Niemcom w ich akcji przeciwko Rosji w różnych formach.-

W godzinie po przesłaniu noty Mołotow oświadczył wobec dziennikarzy w Moskwie, że treść noty została zakomunikowana uprzednio rządom W.Brytanii i USA.-
Dziś nad ranem czterej ministrowie rządu bułgarskiego zwrócili się do ros. charge d'affaires w Sofii z prośbą o zakomunikowanie Bułgarii warunków rozejmu. Wczoraj wieczorem radiostacja bułgarska oznajmiła, że oddz.niem. zaatakowały oddz.wojska bułgarskiego w odwet za rozbrajanie wojsk niem., wycofujących się przez Bułgarię.-

<u>Rumunia :</u> Mołotow oznajmił, że rokowania z delegacją rumuńską jeszcze się nie rozpoczęły, gdyż rząd ros. musi jeszcze przedtym porozumieć się z zaprzyjaźnionymi rządami W.Brytanii i USA.-
Radiostacja rumuńska wczoraj ponownie podkreśliła, że Siedmiogród należy się Rumunii i Rumunia podejmie we właściwym czasie środki w celu odzyskania go.-

<u>Rosja :</u> Oddz.ros. posunęły się dalej na zachód, zajmując Pitesti /90 km. na zach.od Ploesti/, oraz Krajowa. Oddz.ros. znajdują się już o 80 km. od Turnu-Severin na granicy jugosłowiańskiej. Przewiduje się, że niebawem nastąpi nawiązanie łączności z oddz.gen.Tito. Dalsze postępy na odcinku Siedmiogrodu.-
Na płn.wsch.od Warszawy Rosjanie odzyskali 150 miejscowości, w tej liczbie Wyszków. W szeregu punktów dotarły one do Narwi. W ten sposób klin ros. na płn. od Warszawy został powiększony.-
Stalin nadał marszałkowi Tito order Suworowa pierwszej klasy.-

<u>Słowacja :</u> Gwałtowny opór powstańców przeciwniem. kolumnom zmotoryzowanym pod Nitra. Walki toczą się również dokoła linii kolej., prowadzącej z Żylina.-

<u>Finlandia :</u> Do Moskwy przybyła delegacja finlandzka mająca podjąć rokowania pokojowe pod przewodnictwem premiera Hacktzela.-

<u>Szwecja :</u> Minister opieki społecznej Muller oświadczył, że obecnie, gdy liczni zbrodniarze, którzy

mają na sumieniu, popełnione w czasie obecnej wojny zbrodnie, jakich nie zna historia cywilizacji, będą próbowali chronić się w krajach neutralnych, Szwecja pod żadnym warunkiem nie udzieli im azylu i zamknie przed nimi swe granice.-

Argentyna : Radiostacja w Buenos Aires oznajmiła wczoraj, iż pozbawione są wszelkiej podstawy doniesienia prasy USA., jakoby Argentyna miała po wojnie udzielić schronienia przestępcom wojennym.-

Portugalia : Premier Salazar utworzył nowy rząd w którym z poprzednich ministrów zasiada jedynie minister skarbu. Premier Salazar zatrzymał nadal resort spraw zagr., natomiast nie kieruje już ministerstwem wojny.-

Front śródz. : Odds.kanad. na odcinku adriatyckim sforsowały rzekę Conca i zbliżają się do Rimini. Dalej wgłąb zajęły miejscowość Mizana.-

Republika San Marino ogłosiła ścisłą neutralność.

Ocean Spokojny : Lotn.sojusz. zatopiło bądź uszkodziło na Pacyfiku połud.zach. 40 statków.-

Chiny : Marszałek Cziang-Kai-Czek otwierając posiedzenie parlamentu oznajmił, że dla Chin nadeszła faza rozstrzygająca. Kraj stoi w obliczu ciężkich trudności, ale mogą one okazać się pożyteczną lekcją zarówno w dziele wygrania wojny, jak i zorganizowania pokoju. Ponad wszystkim należy postawić narodową jedność.-

USA. : Podsekretarz Stanu Stettinius oznajmił, że sprawa przyjęcia Francji do zespołu wielkich mocarstw jest w dalszym ciągu omawiana.-

Urząd produkcji wojennej oznajmił, że po pokonaniu Niemiec zostanie wznowiona produkcja artykułów dla ludności cywilnej, w żadnym wypadku jednak nie może ona uszczuplać produkcji wojennej, potrzebnej do kontynuowania wojny przeciwko Japonii. Od czerwca przemysł ameryk. produkuje przeciętnie 1500 ciężkich bombowców, przyczym coraz większy odsetek stanowią najcięższe superbombowce.

"UNRRA" w dn.15 b.m. rozpocznie się konferencja tej organizacji w Montrealu z udziałem przedstawicieli pięćdziesięciu narodów.-

Wojna morska : Admiralicja bryt. komunikuje, że bombowce bryt., działające z lotniskowców zaatakowały pancernik "Tirpitz", przebywający w Norwegii w fiordzie Alten. Z powodu zasłony dymnej nie można było dokładnie stwierdzić rezultatów, przypuszczalnie jednak pancernik został trafiony. Zatopiono 1 okręt p.lotn. i 1 kontrtorpedowiec, a uszkodzono inne statki, ponadto zestrzelono 9 npl.samolotów. Straty własne 1 fregata i 11 samolotów.-

Niemcy : Komentator radia bryt. zwraca uwagę na charakterystyczną zmianę tonu propagandy niem. w ostat.dniach. Jeden z ofic.komentatorów, omawiając linję Zygfrida, oświadczył, że nie jest to bynajmniej ostatnia niem.linja oporu. To oświadczenie przypomina niem.wypowiedzi na temat Wału Atlantyckiego, który również początkowo był przez propagandę określony jako barykada nie do zdobycia, a potym tylko jako system fortyfikacyjny, mający na celu opóźnienie npl.pochodu.-

Gen.Ditmar, ze wszystkich komentatorów niem. stosunkowo najbardziej rzeczowy, nie potrafił wczoraj swym rodakom powiedzieć niczego lepszego, jak tylko, że Niemcy znajdują się teraz w trudnościach ale wszystko dobrze się skończy.-

Londyn,dnia 6.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Kom.gen.Bora z dn.6 b.m. donosi, że armia kraj., opuszczając Stare Miasto, wycofała wszystkich uzbrojonych obrońców, wszystkich lekko rannych, oraz jeńców.-

Radiostacja "Błyskawica", która była nieczynna przez 24 godz., odezwała się znowu w poniedziałek rano. Audycja była silnie głuszona przez Niemców. W dniach 4 i 5 b.m. Rada Ministrów odbyła posiedzenia pod przewodnictwem prem.Mikołajczyka, na których premier złożył sprawozdanie z

ostatnich konferencji z prem. Churchillem i min. Edenem, oraz ze stanem stosunków polsko-ros. i usiłowań pomocy dla Warszawy.-
Zarząd stowarzyszenia polsko-szkockiego, którego przewodniczącym jest b. lord major miasta Glasgow zwrócił się publicznie do prem Churchilla, by wszelkimi siłami poparł dojście do porozumienia między Polską a Rosją i przyczynił się do dostarczenia pomocy Warszawie. Rezolucja wyraża życzenia, by zostało odbudowana Rzeczpospolita polska z pełną suwerennością w dziedzinie politycznej, religijnej i gospodarczej.-

M.p.7.IX.44r.

Londyn, dnia 6.IX.44r. Aleksander Worth : Koresp. z Moskwy.

Nigdy jeszcze Moskwa nie była widownią tak ożywionej działalności dyplomatycznej, jak teraz, w pierwszych dniach września. Gdy Niemcy przegrały już bitwę o Europę i przygotowują się do bitwy o Rzeszę nadeszła dla sprzymierzonych pora na wyrównanie rachunków z wasalami Trzeciej Rzeszy. ~~Rosja~~ i Finlandia już wystąpiły z szeregu, podczas, gdy w Słowacji trwa powstanie od kilku dni. W ub.tygodniu przybyła tu delegacja czechosłowackiego rządu, oraz jej Rady Narodowej z zadaniem opracowania planu mobilizacji na terenach czechosłowackich w miarę ich wyswabadzania, oraz zorganizowania dostaw żywności, z której Niemcy ostatnio Czechosłowację coraz więcej ogr[...] bi[...]ali w związku z utratą pól Ukrainy. Repatryacj[...] wywiezionych Czechów i Słowaków również będzie stanowiła niemały problem. Nad rozwiązaniem tych trudności pracuje delegacja wspólnie z miejscowym komitetem czechosłowackim, które to oba organy, w odróżnieniu od analogicznych organów polskich stanowią jedną całość. Powstanie słowackie zasługuje na uwagę, gdyż wybuchło ono spontanicznie, jako protest przeciw próbie okupacji kraju przez 5-6 dywizyj niem. W powstaniu uczestniczy również regularna armia słowacka, której swego czasu Niemcy próbowali użyć przeciwko Rosji z nieszczególnym zresztą rezultatem, bo jak wiadomo w czasie walk o Odesę Słowacy przyłączyli się do tamt. oddz. partyzanckich, walczących w katakumbach.- Do Moskwy przybyła delegacja rumuńska, która zajęła te same apartamenty, w jakich poprzednio mieszkali inni wybitni goście Rosji, jak Wendel Willke, amb.USA.Davies, premier Finlandii Paassikiwi, a ostatnio prem. Mikołajczyk.-

W obliczu ostat.porozumienia z Rosją, zachowanie się Rumunów jest całkiem inne, niż Finów. Delegaci rumuńscy, przebywający w Moskwie są w usposobieniu bardzo wesołym, a jeden z nich nie zapomniał nawet zabrać z sobą swej małżonki, z którą odrazu w pierwszym dniu udał się na przedstawienie do opery. Ciekawe szczegóły opowiedział jeden z uczestników delegacji, komunista Patrascanu. Oddawna pozostawał on w kontakcie z królem Michałem, ukrywając się oczywiście przed milicją Antonescu, oraz 800 gestapowcami, którzy w Bukareszcie przebywali. Swe starania o odłączenie się od Niemiec prowadził Patrascanu wraz z przedstawicielami trzech pozostałych partyj, które popierały porozumienie się z Rosja. Patrascanu odwiedzał króla w okolicznościach dość romantycznych, przekradając się nocą pod ochroną zaciemnienia. Charakteryzuje on króla, jako młodzieńca pełnego przedsiębiorczości i lubiącego ryzyko, a zarazem odznaczającego się zadziwiającą dojrzałością umysłu, o ile chodzi o zagadnienia polityczne. Postanowili obydwaj z początkiem sierpnia obalić reżim Antonescu i w tym celu ściągnięto do Bukaresztu oddz.wojsk., na które król mógł liczyć. Antonescu zjawił się jednak na audjencji na trzy dni przed uzgodnionym terminem zamachu. Król nalegał na niego by zerwał z Niemcami, Antonescu jednak nie dał się przekonać i nie usłuchał wezwania królewskiego o ustąpienia ze stanowiska. Gdy doszło do zamachu, Oddz.rumuńskie, chociaż złożone przeważnie z nowozaciężnych rekrutów, pokonały Niemców w ciągu trzech dni. Aczkolwiek Rumuni starają się teraz wykazać maximum dobrej woli w stosunku do Rosji, to jednak Rosjanie nie mogą całkiem zapomnieć win Rumunii w niedalekiej przeszłości, zwłaszcza zaś obecności 30-40 dywizyj rumuńskich na froncie ros. w najtrudniejszym dla Rosji okresie, t.zn. w 41 i 42 r. Rumuni mogą jednak z całej afery wyjść stosunkowo obronną ręką, przyczym nie małą korzyścią jest również b.nieznaczne zniszczenie kraju wskutek wojny.-

Stosunek Rosjan do Finlandii jest całkiem inny. O ile nie ujawnia się tutaj rozgoryczenie w stosunku do Rumunii, to wobec Finlandii występuje ono na każdym kroku i to b.silnie. Ze wszystkich wasali niem. Finlandia była najbardziej germanofilska i nawet teraz wciąż się tłumaczy przed Niemcami z powodu odłączenia się od nich. Wspólna akcja z Niemcami przeciwko Rosji była przez Finlandię z całą świadomością oddawna przygotowywana. W stosunku do Rosjan ich postępowanie w niczym nie ustępowało pod względem brutalności Niemcom, czego najlepiej dowodzi okropne traktowanie ros.jeńców o wodzie w Pietrozawodzku. Rosjanie nie mogą zapomnieć radości Finów, gdy ludność Leningradu umierała z głodu w czasie długiego oblężenia, w którym Finowie brali tak wybitny udział. Naród fiński do tej pory nie powstał przeciwko marszałkowi Mannerheimowi, ani też przeciwko Niemcom, przeciwnie w dalszym ciągu manifestuje swą sympatię dla hitlerowców. Ten opór Finów był przyczyną ciężkiego rozlewu krwi w czasie walk w Karelii. Nie będzie zatym niespodzianką, jeśli warunki ros. będą tym razem surowsze, niż w marcu. W szczególności żądanie ówczesne odszkodowania za straty wojenne w wysok.600.000.000 dolarów będzie niewątpliwie podwyższone.-

Londyn, dnia 7.IX.44r., czwartek, dnia Nom. ang. poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Front zach.: Wzdłuż całej linii frontu rozpoczynającej się na zach. od Antwerpii, a kończącej się na wsch. od Nancy sojusznicy zbliżają się do linii Zygfryda. I-sza armia kanad. dotarła do wybrzeża po obu stronach Calais, wchodzące w jej skład oddz. polskie, przebywszy w ciągu jednego dnia 40 mil ang., zajęły St. Omer, Cassel / o 10 km. na płn. wsch./, Gravelines i docierają do Dunkierki, podczas gdy inne formacje polskie, wg. ostat. doniesień dotarły do Ypres. Niem. porty na wybrzeżu wciąż jeszcze się bronią. Wczoraj samoloty sojusz. zrzuciły 3.000.000 ulotek z wezwaniem do poddania się. Port Boulogne, gdzie broni się garnizon niem. w sile ok. 9000 ludzi, znajduje się pod ogniem artylerii kanad. Dalekonośna artyleria niem. nęka ogniem oddz. kanad. Koresp. radia bryt. opisuje swe wrażenie z pod Boulogne. Dzięki dobrej pogodzie widać stąd skały kapienne naprzeciwległym wybrzeżu ang., z Anglii zaś donoszą, że tłumy gromadzą się na tamt. wybrzeżu, obserwując kłęby dymu nad polem bitwy koło Boulogne i porównywując obecne chwile z pamiętną ewakuacją Francji w lecie 1940 r. Koresp. stwierdza, że mógł na miejscu przekonać się o całej treści, jaka się mieściła w codziennych, przez kilka miesięcy powtarzanych, stereotypowych kom." wczoraj bombardowano rej. Pas de Calais". Z pozycji artyler. i wyrzutni "bomb latających" widać tylko gruzy. Zdumiewająca jest przytym precyzja, z jaką samoloty sojusz. bombardowały wyznaczone objekty. Po powtórnej odmowie kapitulacji załoga Havru była ponownie atakowana przez najcięższe bombowce RAF. typu "Lancaster", które zrzuciły wczoraj 1500 ton bomb. Poprzedniego dnia zrzucono 1000 ton bomb. Na Brest ameryk. śred. i ciężkie bombowce zrzuciły 1500 ton bomb, czyli w ciągu ub. 4-ch dni 3500 ton. II-ga armia bryt., przebywszy w ciągu jednej doby 50 mil ang. dotarła do przedmieści Gandawy.- Koresp. radia bryt. podkreśla wielkie znaczenie zdobycia Antwerpii. Urządzenia portowe są prawie nietknięte.

Przed wojną zdolność przeładunkowa w Antwerpii była większa, niż w Liverpool. Miesięcznie zawijało 1000 statków, a obroty roczne wynosiły 23.000.000 ton. Port słynął z szybkiego wyładowywania okrętów, a jego robotnicy portowi mieli pod tym względem ustaloną markę. Przylegająca sieć komunikacyjna bardzo gęsta, m.in. istnieją połączenia kanałowe z płn.Francją i Paryżem. Dla zaopatrywania armij sojusz. port w Antwerpii przedstawia olbrzymie znaczenie.- I-sza armia ameryk. sforsowała Mozę w trzech punktach i utworzyła silne przyczółki na jej prawym brzegu. Resztki XV-ej armii niem., otoczonej pod Mons są likwidowane. W ciągu ostat. 3-ch dni Amerykanie wzięli tu do niewoli 25.000 Niemców, w tym 2-ch generałów. Zestawienie strat niem. w kotle pod Mons nie zostało jeszcze opublikowane.- III-cia armia ameryk. sforsowała Mozelę między Metzem a Nancy. Oddz.franc. zajęły tu Chalon n/Saona, oraz położoną o 10 km.na połud.wsch.miejscowość St.Germain i znajdują się o 70 km. od Dijon. Oddz.VII-ej armii ameryk. zachodząc od płn.wsch. i wg.niesprawdzonych jeszcze informacyj miały zająć Besancon.- Od dn.6 czerwca oddz.ameryk. walczące we Francji wzięły do niewoli 230.000 Niemców.- Do oddz.ameryk.w środkowej Francji przyłączył się patrol z 9-ciu spadochroniarzy bryt., którzy wylądowali w połud.Francji bezpośrednio przed inwazją i do tej pory działali na tyłach niem. w łączności z powstańcami franc., wykonując liczne śmiałe raidy, w czasie których pozniszczyli dużo mostów na zapleczu Niemców.-

Gen. Eisenhover wydał drugą serię instrukcyj dla robotników cudzoziemskich, zatrudnionych w Rzeszy. Muszą oni w miarę możności opuszczać pracę w fabrykach i chronić się na wieś, zbierać ważne dla sojuszników informacje, w szczególności notować akty niem.terroru, przeszkadzać niszczeniu urządzeń przemysł., komunikac. i zapasów paliwa, a wreszcie ściśle stosować się do instrukcyj sojuszników.-

Front środ. Na odcinku VIII-ej armii oddz. kanad. i polskie znajdują się o 5 km. od Rimini i walki koncentrują się obecnie dokoła Coriano. Walcząca tutaj niem. dyw. spadochronowa jest obecnie zastępowana dywizją SS. Niemcy pośpiesznie przygotowują obronę poza linią Gotów. Dalej ku zach. gwałtowne walki oddz. bryt. i hinduskich. Na odcinku V-ej armii obsadzono wszystkie wzgórza między wybrzeżem a Florencją. Patrole sojusz. wkroczyły do Lucca.-

Front ros. i rumuński : Przebywszy w jednym dniu 60 mil ang. oddz. ros. zajęły Turnu-Severin n/Dunajem i wkroczyły już do miejscowości Kladovo na przeciwległym brzegu, położonej w Jugosławii. Nawiązanie łączności z armią gen. Tito wydaje się już kwestią najbliższych dni. W międzyczasie Rosjanie kończą systematyczne oczyszczanie całego południa Rumunii.-

Na płn. od Warszawy Rosjanie zdobyli Ostrołękę, stanowiącą kluczową pozycję na połud. Prus Wschodnich i oczyścili oba wschod. brzegi Narwi na połud. od Ostrołęki.- Pod Warszawą Rosjanie odzyskali Wołomin.

Sprawy polskie: Kom. ang. przytacza wiadomość o interwencji rządu ang. o pomoc międzynarodowego Czerwonego Krzyża dla Warszawy, kom. zaś franc. ponadto ostatni rozkaz gen. Bora, oraz depesze przez Roosevelta i króla Jerzego VI do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.-

Słowacja: Min. spraw zagr. Czechosłowacji Masaryk oznajmił, że oddz. słowackie i czechosłowackie, walczące w Słowacji otrzymały pomoc od Rosji, W. Brytanii i USA. Używają one już broni, dostarczonej im w ciągu ub. 48-miu godz.- Ostatni kom. czechosłowacki donosi o niemieckim wypadzie na Nitrę, gdzie zdobyto znaczną ilość mater. woj. Działalność niem. lotn. osłabła.-

Bułgaria : Radiostacja w Sofii doniosła wczoraj, że oddz. niem. zostały rozbrojone i internowane.- Z Moskwy wciąż jeszcze brak informacji na temat rosyjskiej reakcji na bułgarską prośbę o rozejm.-

W. Brytania : Z dniem 17 września szereg przepisów o zaciemnieniu przestaje obowiązywać. Po pięciu latach ulice będą znowu oświetlane normalnie, pod warunkiem tylko posiadania urządzeń, pozwalających na

natychmiastowe wygaszenie świateł, a do zaciemniania okien wystarczą zwyczajne zasłony. Zniesiono również obowiązek zgłoszenia do służby przeciwpożarowej, lub pełnienia innych funkcyj w t.zw. gwardii cywilnej.- Wszystkie dzienniki ang. omawiają dziś to najnowsze zarządzenie. "Times" w art.wstęp. podkreśla zarazem symboliczne i praktyczne znaczenie złagodzenia przepisów o obronie p.lotn. Jest to dowód, że już świta jutrzenka zwycięstwa, a pod względem praktycznym najważniejszą jest strona psychologiczna dzięki wyłączeniu deprymującego wrażenia, jakie gruba ciemność musi wywierać na nastrój ludności.- Ochotnicza służba w gwardii cywil. jest nadal utrzymana, gdyż posiada duże znaczenie z uwagi na obsługę urządzeń p.lotn.-
Omawiając to ostatnie zarządzenie, komentator radia bryt. podkreśla wytrwałość społeczeństwa ang., wśród którego nie odezwał się w ostat. miesiącach ani jeden głos z najlżejszą chociażby aluzją, domagającego się zmiany strategii aljantów i uderzenia w pierwszym rzędzie na rejon wyrzutni "bomb latających", mimo, że blisko 8000 tych bomb padło na Anglję. Gdyby aljanci istotnie zaczęli od natarcia od Pas de Calais, gdzie mieściły się główne ośrodki "bomb latających", to spełniliby najgorętsze życzenia Niemców, wybierając sobie najsilniej broniony odcinek i ryzykując największe straty.-
Prez.miasta Paryża wysłał do Lorda majora Londynu depeszę z zaproszeniem do odwiedzenia stolicy Francji, podkreślając, iż Paryż tego nigdy nie zapomni, że to bohaterska obrona Londynu w 1940r. umożliwiła zwycięstwo nad Niemcami.-
Bryt. min.mar. ogłosiło broszurę pod tytułem " Flota śródziemnomorska", opisującą działalność tej floty między kwietniem 1941 r. a styczniem 1943r. Broszura ilustruje w szczególności krytyczny okres roku 1942, kiedy to flota bryt. poniosła [illegible] 3 krążowniki na Morzu [illegible]

Śródziemnym mając przeciw sobie całą flotę włoską, liczącą 5-6 pancerników, kilka krążowników, uzbrojonych działami 18 cal. i szereg zespołów kontrtorpedowców. Broszura zawiera opis eskortowania dostaw do Tobruku i do Malty, jak również ewakuację w ciągu 6-ciu nocy całego bryt.korpusu ekspedycyjnego w Grecji w liczbie przeszło 50.000 ludzi. Broszura opisuje m.in. wyczyn 140-tu żołnierzy bryt.piech.mar. Opuścili oni Kretę na zwyczajnej barce i dotarli do wybrzeży afryk., nie posiadając nawet sekstansa i używając żagli, porobionych z koców.-

Grecja : Rząd grecki w Kairze zawiadomił w orędziu radiowym swych rodaków o doprowadzeniu do zupełnej jedności narodowej. Podstawę stanowi Karta libanońska, celem jest odbudowa Grecji i odzyskanie pełnej suwerenności.-

Norwegia : Koresp.radia bryt. w Sztokholmie donosi o żywej reakcji wśród kół współpracowników niem.na wiadomość o zwycięstwach sojusz. we Francji i Belgii. Niektórzy wpadają w desperacki szał znęcania się nad swymi rodakami, ale przeważa chęć zabezpieczenia się. Ostatnio trzej ministrowie wystąpili z rządu, inni dotychczasowi współpracownicy Niemców zaczynają protestować przeciwko hitlerowskim okrucieństwom, a niektórzy nawet starają się w ostat.chwili o przyjęcie do organizacyj podziemnych.-

Finlandia : Wczoraj wieczorem przybyła do Moskwy delegacja finlandzka.- Radiostacja fińska przytoczyła wczoraj artykuł pisma socjalistycznego, wzywający Niemców do zawarcia pokoju i podkreślający, że kierownictwo niem. nie ma prawa narażać całego narodu na zniszczenie.-

Niemcy : Szwedzki " Stockholms Tidningen" donosi, jakoby w garnizonie berlińskim wybuchły bunty, a oddz.SS. strzelały do tłumów, wznoszących okrzyki " precz z Hitlerem, chcemy pokoju".-

Z Berna szwajcarskiego donoszą, że ostatnio 80-ciu dziennikarzy niem. zamknięto w obozach koncentrac. w tym współpracowników urzędowych agencyj " DNB ", "Transocean" i "Europa-Press". Koresp.dyplomatycz. "Daily Mail" donosi o zdementowaniu pogłosek, jakoby Niemcy podjęli ostatnio próby pokojowe.-
Wojna lotn.: Lotn.sojusz. bombardowało wczoraj Emden.- Wczoraj w ciągu dnia ponad 750 ciężkich bombowców ameryk. atakowało z baz włoskich koncentracje wojsk niem. pod Belgradem, oraz objekty kolej. w Jugosławii i na Węgrzech.-

Londyn, dnia 7.IX.44r. <u>Z audycji porannej polskiej.</u>

Kom.gen.Bora z dn.5 września donosi : silne natarciem niem., podjęto na odcinku 2-ch km. na Śródmieście od północy, t.zn.od Starego Miasta zostało odparte. Na Mokotowie spokój. Niemcy przerzucają siły ze Starego Miasta na rejon Żoliborza w okolicy Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego. W rejonie między Zegrzem a Radzyminem można zaobserwować działalność artylerii ros.-
Spec.koresp."Times'a" przytacza depeszę lotnika bryt. z Warszawy. Z powodu przerwania komunikacyj z prowincją dotkliwy brak żywności, widzi się wiele ludzi ginących z głodu. Najsmutniejszy jest widok dzieci nie otrzymujących mleka. Ludność Warszawy ze zrozumiałą goryczą przyjęła wiadomość o tym, jak Paryż został wyswobodzony już po 4-ch dniach walk i natychmiast otrzymał dostawy żywności. Bryt.min.spraw zagr. zwróciło się do Szwecji, by dostawy żywności przekazywane za jej pośrednictwem internowanym obywatelom bryt. i jeńcom ang., przebywającym w zach. Europie, zostały skierowane do Pruszkowa. Równocześnie zwrócono się do międzynarodowego Czerwonego Krzyża z zapytaniem, czy może zagwarantować, że żywność dotrze do miejsca przeznaczenia.-

Prezydent Rzeczypospolitej wysłał do króla Jerzego VI w piątą rocznicę wybuchu wojny depeszę, w której przypominając, że zbrojna napaść na Polskę rozpętała drugą wojnę światową, zapewnia W.Brytanię o niezmiennej przyjaźni Polski, jako wiernemu sojusznikowi, który w wypełnieniu swych zobowiązań bez wahania przyszedł Polsce z pomocą.- Dziś walka trwa dalej i żołnierz polski walczy wszędzie z niezachwianą wiarą w zwycięstwo tych ideałów, w których obronie walczą sojusznicy. W odpowiedzi król Jerzy VI złożył hołd narodowi polskiemu i jego żołnierzom i wyraził przekonanie, że za swe cierpienia naród polski uzyska nagrodę w dniu zwycięstwa, do którego osiągnięcia tak bardzo się przyczynił.- W depeszy do prezydenta Roosevelta Prezydent Rzeczypospolitej podkreślił niezmienną przyjaźń i podziw narodu polskiego dla osiągnięć narodu ameryk. i jego bohaterskiej walki. Polskie siły zbrojne walczą od 5-ciu lat, a dziś toczą bój na ulicach umęczonej Warszawy z wiarą w ideę wolności. Prezydent Roosevelt w odpowiedzi zaznaczył, że pięć lat temu Polska jako pierwsza stanęła do boju. Niezłomny naród polski ani na chwilę nie przerwał walki w obliczu brutalnej przewagi nieprzyjaciela. Prezydent podkreślił głęboką sympatię narodu ameryk. dla bohaterskiego narodu polskiego. Moderator, t.zn. przewodniczący kościoła szkockiego stwierdził w odezwie do wiernych, że wszyscy są do głębi poruszeni tragedią Warszawy i wezwał do modłów, by Polska rychło została uwolniona i mogła swobodnie wybrać swój narodowy rząd.- Premier Unii Połudn.Afryki marszałek Smuts oświadczył, że radość z powodu oswobodzenia Paryża i Brukseli tylko jeszcze pogłębia nasze uczucia na widok tragedii, jaką przeżywa inna stolica europ., Warszawa. Bohaterstwo narodu polskiego jest dla wszystkich natchnieniem, jego losy wywołują w nas największy podziw i najgłębsze współczucie. Te uczucia najlepiej

możemy okazać, przygotowując już dziś dostawy dla Warszawy, jak tylko nastąpi jej uwolnienie.-

Londyn, dnia 8.IX.44r., piątek. Kom. ang., poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Front zach.: I-sza armia kanad. zajęła Ypres, Courtrai, oraz Oundamę. Dalsze postępy pod Boulogne i Calais, które to obie miejscowości są otoczone.- II-ga armia bryt., posuwając się wzdłuż frontu 50-ciu km. od Louvain po Mozę dotarła do kanału Alberta. Niedobitki XV-ej armii niem. z pod Mons uchodzą w kier. Akwizgranu. Niemcy wysadzają na linii i kanale Alberta, stanowiącym główną linję obronną od strony Holandii, wszystkie mosty i ściągają z Holandii posiłki, przygotowując widocznie opór na większą skalę. Lotn. sojusz. ściga w dalszym ciągu kolumny niem. uchodzące z pod Mons i zaatakowało wczoraj kolumnę, liczącą do 1000 pojazdów.- I-sza armia ameryk. utworzyła pięć silnych przyczółków na prawym brzegu Mozy, mianowicie pod miejscowościami Huy, Dinan, Givet, Bievre / 35 km. na połud. od Dinan/ i wreszcie pod Sedanem, który został wczoraj ostatecznie opanowany.- III-cia armia ameryk. utworzyła dwa przyczółki między Metzem a Nancy na prawym brzegu Mozeli, dokąd przeprawiła już formacje czołgów. Na zach. od Nancy została zajęta miejscowość Toul. Wg. ostat. doniesień koresp. Niemcy mieli, jakoby już ewakuować Metz i Nancy.- Kanał między Renem a Marną został już osiągnięty.- Wg. doniesień koresp. VII-ma armia ameryk., operująca w środkowej Francji, nawiązała już łączność z III-cią armią, operującą nad Mozelą. Oddz. franc., współdziałające z VII-mą armią znajdują się już tylko w odległ. 40-tu km. od Dijon. Ostatni kom. gen. Koeniga donosi o wzmożonej działalności partyzantów w rej. t.zw. Bramy Burgundzkiej między Besançon a Belfortem. Na zach. Francji armia kraj. zajęła Poitiers.- Ub. nocy "Moskity" RAF. atakowały Karlsruhe, które stanowi już część zespołu umocnień linii Zygfryda.- Wczoraj gen. Montgommery przybył do Brukseli, gdzie został przyjęty przez burmistrza i powitany entuzjastycznie przez ludność. Generał oświadczył, że zwycięstwa sojuszników pokrzyżowały zupełnie niem. plany obrony.-

Front środz.: Na odcinku adriatyckim oddz.VIII-ej armii walczą w odległ.8-miu km. od Rimini, które jest bombardowane przez okręty wojenne.-
Na odcinku central.sojusznicy zajęli Prato.-
Na odcinku zach. oddz.V-ej armii znajdują się w odległ.9-ciu km.od linii Gotów, która na tym odcinku nie została jeszcze sforsowana.-
Panujące obecnie deszcze dodatkowo utrudniają sytuację Niemców wobec wezbrania Padu, na którym mosty zostały poniszczone przez lotn.sojusz.-
Jugosławia : Gen.Tito oznajmił, że już od 6-ciu dni prowadzona jest wspólnie z sojusznikami ofenzywa przeciwko niem.linjom komunikac. między Rzeszą, a Bałkanami. W ofenzywie uczestniczy specjalna formacja t.zw. adriatyckich sił lądowych sojusz., ponadto XV-ty korpus lotn.USA., oraz lotn. armii gen.Tito, a ponadto sojusz.okręty woj. z udziałem jugosłowiańskich, które zwalczają niem.komunikację morską u wybrzeży Dalmacji. Działania są ściśle uzgodnione z działaniami armii ros., oraz armij sojusz. Połączenia między Rzeszą a Bałkanami zostały już poprzecinane przez lotn., oraz przez powstańców. Samo tylko połączenie Zagrzeb-Belgrad jest w sześciuset punktach przecięte. Pociągi są ustawicznie wykolejane i w czasie jednego tylko zamachu na taki pociąg z oddz.wojsk. Niemcy stracili 1000 dziennie.- Lotn.sojusz. atakowało wczoraj Belgrad i Nisz.-
Bułgaria : Koresp."Times'a" w Ankarze donosi, że w nocy z wtorku na środę ambasador bułgarski w Turcji zawiadomił przedstawicieli W.Brytanii i USA. że Bułgaria zerwała stosunki dyplomatycz. z Niemcami i wypowiedziała im wojnę.-
Radiostacja bułgarska oznajmiła wczoraj, że rząd postanowił rozwiązać wszystkie zrzeszenia o charakterze faszystowskim jak również zgromadzenie narodowe, gdyż zostało ono powołane w składzie, nie odpowiadającym woli narodu.- Wczoraj wieczór radiostacja moskiewska powtórzyła zarzut, że rząd bułgarski dopomagał swą polityką Niemcom w ich wojnie przeciwko Rosji.-

Rumunia : Min. spraw zagr. oznajmił wczoraj, że Rumunia uważała pozostającą w stanie wojny z Węgrami, gdyż odmawiają one zwrócenia płn.części Siedmiogrodu, którą zabrały na podstawie Dyktatu Wiedeńskiego.-
Front ros. i rumuński : wszystkie kluczowe pozycje, znajdujące się n/Dunajem od ujścia aż po 700 km. w górę rzeki zostały opanowane przez Rosjan. W szczególności zdobyli oni położone nad granicą bułgarską porty Turnu-Magurele i Corabia, w głębi zaś kraju Ramnicu-Valcea. Z granicy jugosłowiańskiej brak wiadomości. W czwartek Rosjanie wzięli w Rumunii 3000 Niemców.- W pobliżu Łomży Rosjanie zdobyli szereg miejscowości.-
Słowacja : Gwałtowne walki po obu stronach linii kolej. Koszyce-Bogumin, oraz wzdłuż górnego biegu Wagu.-
Ocean Spokojny : Lotn.sojusz. osiągnęło zupełne panowanie nad Kanałem Molukków, w trójkącie między Nową Gwineą, Filipinami i Celebes. VI-ty japon. korpus lotn.stacjonowany na zach.Nowej Gwinei, został zmuszony do zupełnego wycofania się.-
Australia : Prem.Curtin złożył relację w związku z buntem japon.jeńców wojennych w jednym z obozów w Australii. Warunki w obozie były zupełnie zadawalające, co zostało stwierdzone przez przedstawicieli mocarstwa, które z ramienia Japonii sprawowało pieczę nad jeńcami. Z pośród 900 jeńców zginęło w czasie buntu 231, z pośród których wielu popełniło samobójstwo. Stu ośmiu zostało rannych, niektórzy z pośród nich również próbowali popełnić samobójstwo. Wśród strażników australijskich zginęło 1?-tu ludzi. Bunt był przygotowywany od dłuższego czasu z całą premedytacją.-
Chiny : Przedstawiciel prez.Roosevelta, Donald Nelson oświadczył w Czung-Kingu, że pierwszym zadaniem USA.jest pokonanie Japonii w jaknajkrótszym czasie, następnym zaś dopomożenie Chinom w rozwiązaniu ich powojennych problemów gospodarczych.-

Wojna lotnicza - Przewodniczący bryt. komisji dla walki z "bombami latającymi" oznajmił wczoraj, że niebezpieczeństwo "bomb latających" dla Anglii zostało w praktyce zażegnane. Ten sukces został osiągnięty dzięki współpracy specjalistów i uczonych z lotnictwem. Wywiad ang. stwierdził poraz pierwszy przygotowania Niemców do używania tej nowej broni w kwietniu 1942 r. Badając niepozorny punkt na kliszy zdjęcia, wykonanego przez samolot wywiad., stwierdzono, że jest to objekt, przypominający samolot. Dalsze badania w czasie lotów wywiad. wykazały istnienie szeregu, jak gdyby wybieżni betonowych, rozrzuconych wzdłuż wybrzeża franc., przyczym było rzeczą znamienną, że wszystkie były zwrócone w kier. Londynu. Te spostrzeżenia naprowadziły dstwo bryt. na myśl, że chodzi tu o pocisk nowego typu, przeznaczony do użycia przeciw Anglii. Stwierdzono następnie, że zakłady doświadczalne, związane z produkcją nowej broni znajdują się w fabryce silników samoch. "Hanomag" w Peenemunde n/Bałtykiem. Nalot wykonany na wytwórnię w jesieni ub. roku zakończył się wupełnym zniszczeniem zakładów. Niemcy fabrykowali "latające bomby" w dalszym ciągu, jednakowoż plany ich zostały ponownie pokrzyżowane przez zniszczenie ok. 100 wyrzutni na wybrzeżu franc. w listopadzie 1943 r. Niemcy rzucili ogółem ok. 8000 "bomb latających", z których tylko 2300 dotarło do Londynu. 92% strat w ludziach przypada na Londyn, mianowicie 4350 zabitych, poza Londynem zaś zginęło 385 osób. Zwalczanie "bomb latających" dało tak pomyślne rezultaty, że podczas, gdy początkowo straty wynosiły przeciętnie jedną osobę zabitą na jedną bombę, to ostatnio wynosiły jedną osobę na trzy bomby. W ostatniej fazie tylko 9% wyrzucanych bomb docierało do Londynu, a w dniu 28 sierpnia na 101 wyrzuconych bomb do Londynu dotarło tylko cztery. Ładunek jednej bomby wynosi ok. tony mater. wybuch., początkowo słabszego, obecnie zaś posiadającego większą siłę.-

Wyrzucanie "bomb latających" z platform było tak niebezpieczne, że Niemcy bardzo często zmuszali do wykonywania obsługi żołnierzy innych narodowości. Obrona przed "bombami latającymi" była wykonywana przez 2000 balonów zapor. i 2800 dział, przyczym połowę obsługi artylerii p.lotn. stanowiły kobiety. Na wyrzutnie "bomb latających" zrzucono ogółem 100.000 ton bomb, a lotn.sojusz. straciło przytym 450 samolotów i 2900 lotników. W zwalczaniu "bomb latających" wielkie usługi oddały pilotom samolotów myśliwskich nowe przyrządy do mierzenia odległ. Lotnicy doszli do takiej wprawy w zestrzeliwaniu bomb, przyczym szczególnie przydatne okazały się najnowsze myśliwce typu "Tempest", że jeden z lotników, latający na takim myśliwcu zestrzelił 60"bomb latających". W dn.9 listopada ub.r. demonstrowano przed Hitlerem walkę z "latającą bombą", przyczym pilot, który miał za zadanie ją zestrzelić, używał bryt.myśliwca "Spitfire", który dostał się w ręce Niemców w stanie zdatnym do użytku. Z rezultatów walki, z której "latająca bomba" wyszła zwycięsko, Hitler nie ukrywał swego zadowolenia. Przeoczył tylko przytym dwie okoliczności, mianowicie większą sprawność bryt.lotników, oraz zastosowanie nowych i szybszych typów myśliwców. Najdalszy zasięg bomby wynosi 255 km. Ostatnio Niemcy próbowali wyrzucać je z pokładów swych samolotów typu "Heinckel" 111, ale były to tylko sporadyczne próby, tak, iż wobec zniszczenia prawie wszystkich wyrzutni "bomb latających" Anglii nie grozi już poważniejsze niebezpieczeństwo z tej strony. Ostatnio wstrzymano nawet ewakuację dzieci z Londynu.-

Prasa londyńska omawia dziś obszernie, to nowe zwycięstwo ang.techniki nad niem., podkreślając bolesny cios, jaki poniosła propaganda niem., która fantastycznymi baśniami na temat skuteczności nowej broni usiłowała podtrzymać ducha niem. w obliczu ciągłych klęsk.-

Londyn, dnia 8.IX.44r. Z audycji polskiej.

Papież Pius XII w odpowiedzi na telegram Prezydenta Rzeczypospolitej podkreślił, że jest do głębi wzruszony cierpieniami szczególnie mu drogiego narodu polskiego, trwającymi od pięciu lat, zwłaszcza ludności Warszawy, zaznaczył, że nie potrzebuje chyba przypominać, iż szereg razy powtarzał konieczność przestrzegania zasadniczych praw moralnych w toku wojny, orazk fundamenty, na których musi się oprzeć trwały pokój, wreszcie zaznaczył na zakończenie, że modli się o bliskie zmartwychstania Polski i udziela błogosławieństwa wszystkim Polakom, w których imieniu Prezydent do niego się zwrócił.-

Kom.gen. Bora z dn.6 b.m.donosi o b.ciężkich walkach między Starym Miastem a Aleją Sikorskiego na pozostałych odcinkach działalność patroli.-

Prezes Polonii Ameryk. Świetlik zwrócił się w imieniu polskiego komitetu pomocy z naglącym apelem do prez.Roosevelta o niepozwolenie na śmierć głodową 150.000 ludności cywil., więzionej w obozie w Pruszkowie. Kongres Polonii ameryk.zwrócił się z apelem do sumienia Ameryki. Amerykanie polskiego pochodzenia dumni z walki, prowadzonej przez kraj ich ojców biorą wielki udział w wysiłku wojennym USA. Apel wzywa o dostarczenie Polsce całej pomocy i wypełnienia przyjętych zobowiązań, zwłaszcza zaś Karty Atlantyckiej, do zerwania z konspiracją milczenia, a wreszcie potępia hańbiącą bierność wobec losu Warszawy / odbiór niewyraźny, tekst wskazywałby na aluzję pod adresem Rosji/.-

W Toronto zorganizował się kongres Polaków kanad. Deputowany do parlamentu kanad.Roberts przypomniał obietnicę Churchilla z r.1939, iż W.Brytania nie schowa miecza do pochwy, dopóki Polska nie odzyska niepodległości. Arcybiskup rzym.kat.Chicago oświadczył, że Polska domaga się tylko sprawiedliwości i wyraził przekonanie, że będzie mogła powołać rząd z własnego wolnego wyboru.-

M.p.8.IX.44r.

Londyn, dnia 8.IX.44r. Gen.Major Sir Robert Gordon-Finlaysson: Przegląd wojskowy.

Szybkość pochodu trzech armij ameryk., odkąd pozostawiły za sobą Paryż jest tak fenomenalna, że zrozumiałym jest pytanie, czy to tempo da się utrzymać i czy nie natrafimy niebawem na jakąś barierę, przez którą mozolnie będziemy musieli się przedzierać. Osobiście nie odczuwam co do tego obaw. Wiemy już dziś dobrze, że po opanowaniu przez nas Normandii Hitler dał rozkaz bronienia się do ostatka. Rachuby niem. są zrozumiałe. Zdając sobie sprawę z tego, że militarnie wojna jest już przegrana, Niemcy całą swą nadzieję oparli na prowadzeniu akcji opóźniającej i przeciąganiu wojny we Francji aż po zimę, poczym oparliby się o granice Rzeszy, licząc na to, że w międzyczasie z jednej strony uda im się zdemoralizować nastroje ang. przez ustawiczne nękanie nalotami " bomb latających", z drugiej zaś strony doprowadzić do ~~pogłębienia~~ rozdźwięków w obozie sprzymierzonych i w rezultacie uzyskać możliwość wytargowania znośnych warunków pokoju. VII-ma i XV-ta armia niem. miały opóźniać pochód sojuszników w rej. Sekwany, a po wycofaniu się w planowym odwrocie stanowić dla gen.Kluge masę manewrową, którąby mógł posługiwać się na zapleczu niem.linij obronnycah do łatania ewent.wyrw, wywołanych w niej naszymi natarciami. Jak wiadomo, gen.Montgommery unicestwił te zamiary rozbijając front niem. Niemcy płacą teraz za swój desperacki upór, z jakim bronili terenów, na których się znajdowały wyrzutnie " bomb latających". Teraz rachuby nastawienie skutecznego oporu nie opierają się już na żadnych podstawach. Słabość Niemców w obecnej chwili wynika z szeregu czynników. Niem. system komunikac. został zupełnie zdezorganizowany przez natarcie 3-ch armij ameryk. Ich dostawy zostały sparliżowane, podczas, gdy my pod tym względem poprawiliśmy naszą sytuację, zdobywając świetnie wyposażony port w Antwerpii, do którego przybędą niebawem dalsze porty nad Kanałem La Manche.-

Niem.plan powolnego wycofywania się pod ochroną organizowanego oporu straży tylnych został unicestwiony. Niemcy stracili mnóstwo środków transportowych. Samoloty wywiad.donoszą, że niem.kolumny transport. przedstawiają teraz chaotyczną zbieraninę pojazdów konnych i mechanicznych. W końcu Niemcy nie korzystają z ochrony powietrz. Jedynym ratunkiem byłaby możność wycofania się na jakąś linję obronną i zreorganizowania tam wyratowanych formacyj. Jest to jednak zadanie, wymagające tygodni czasu. Obecnie, gdy III-cia armia ameryk.sforsowała w szeregu punktów Mozelę między Metzem a Nancy niem. na drodze do Renu żadnej linii obronnej. Najbliższą jest linja Zygfryda. Wiadomo jednak, że wartość ufortyfikowanej linii zależy od wojsk, którymi jest obsadzona. 10 dywizyj piech., to jednak za mało na obsadzenie linii, ciągnącej się od Strasburga aż po Akwizgran. Trzeba by na to 50 dywizyj. Tyle właśnie liczyły siły niem. na zachodzie przed rozpoczęciem inwazji. Hitler mobilizuje teraz wszystkich rolników i całą młodzież hitlerowską. Tym lepiej dla nas, bo tym dokładniej wykończymy niem.potęgę militarną. Będziemy w dalszym ciągu pozostawiali za sobą i izolowali ośrodki oporu, pozostawiając je bez dostaw, będziemy przecinali niem.linje łączności. Nie wierzę już w możność silnego oporu niem. Jesteśmy w trakcie nieprzerwanego pochodu na Berlin.-Z drugiej strony Rosjanie nacierają na Prusy Wschodnie. Znaczenie tej ofenzywy wybiega poza aktualne zadania wojskowe. Jeśli ten bastion pruskiego militaryzmu nie zostanie zniszczony, to za 20 lat czeka nas ponowna wojna.- Nie możemy pominąć sukcesów gen. Alexandra, który znowu z powodzeniem zastosował swą metodę zaskoczenia. Być może, że będzie on kontynuował swój pochód aż pod Brenner. Jeśli jednak Włosi w dolinie Padu zrobią to samo, co ludność innych

krajów, które do niedawna jeszcze były wasalami Niemiec, to znaczy jeśli poprzecinają niem.linje łączności, w takim razie pozostanie niem.armii Kesselringa na froncie włoskim będzie równoznaczne z samobójstwem. Motyw przewodni strategii Hitlera możnaby ująć w dwóch słowach " zapóźno". Jego stałe spóźnianie się, jeśli chodzi o wycofywanie wojsk z zagrożonych pozycyj niewątpliwie wielce dopomogło aljantom.-

Londyn, dnia 9.IX.44r. sobota. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach.: Gen.Eisenhover zarządził zupełne milczenie co do działań II-ej armii bryt. i 1-ej ameryk. Wg.ostat.doniesień obie armie były oddalone o niecałe 30 km. od granicy niem. II-ga armia bryt. po sforsowaniu kanału Alberta natknęła się na gwałtowny niem.opór wzdłuż pasma wzgórz, rozciągającego się po wsch.stronie kanału. W ciągu 4-ch dni oddz. bryt. wzięły tu do niewoli 15.000 Niemców. Wg. ostat.informacyj, które jeszcze dotarły, odd.bryt. znajdowały się o 8 mil ang. od granicy holend. i niecałe 20 od Akwizgranu. Na zach.od Antwerpii oddz.bryt.odcięły 3 niem.dyw.piech. Niemcy próbowali się tam ratować promami przez ujście rzeki Skaldy, zostali jednak wykryci przez samoloty sojusz., które szereg barek zatopiły.- Oddz.I-ej armii ameryk. po zajęciu Leodium posunęły się o 3 mile ang.poza to miasto w kier.na Akwizgran i postępują obecnie wzdłuż frontu dług.75-ciu mil ang., sięgającego aż pod górną Mozę. Posunęły one o 10-20 mil ang. i oswobodziły szereg miejscowości.- Koresp.radia bryt. w Belgii donosi o znacznym utrudnieniu, jakie dla sojuszników przedstawia fakt opanowania znacznej części wybrzeża od Calais aż po ujście Skaldy przez Niemców. Rozporządzają oni tutaj licznymi schronami betonowymi o ścianach, liczących do 40 cm.grub., wskutek czego do zniszczenia schronów nie wystarczą zwyczajne pociski artyler., tylko będzie trzeba użyć najcięższych bomb kruszących. Dopóki ujście Skaldy znajduje się w rękach niem., tak długo Antwerpia jest dla sojuszników bezużyteczna.-
Komentator radia bryt. podkreśla paradoksalny fakt, iż armie sojusz., operujące w Belgii i Holandii wciąż jeszcze zdane są na dostawy z Cherbourga, odległego o przeszło 350 mil ang.od linii frontu. Rozkaz Hitlera, wydany oddz.niem. w rej. Pas de Calais, których liczebność jest oceniana na 50.000 do 100.000 ludzi, stanowi jeden z nielicznych przykładów celowości tego rodzaju taktyki oporu.-
Szybkość pochodu sojuszników na linję Zygfryda jest oczywiście uzależniona od organizacji dostaw i nie-

możność korzystania z portów w rej.Pas de Calais stanowi znaczną przeszkodę.-Z drugiej strony fakt tak szybkiego pochodu dowodzi niezwykłej sprawności organizacji dostaw u sojuszników.-

W Breście garnizon niem. walczy już na osamotn.pozycjach. Z chwilą ich sforsowania rozpoczną się walki uliczne. Z 20.000 Niemców, walczących w Breście, blisko połowa do tej pory zginęła lub dostała się do niewoli. Na stronę sojuszników przechodzą również liczni dezerterzy. Opowiadają oni, że ulotki, zrzucane z samolotów, wywierają b.dobry skutek i niewątpliwie znacznie więcej Niemców by się poddawało, gdyby nie oficerowie niem., którzy swymi rewolwerami zmuszają żołnierzy do kontynuowania walki.-

Oddz.I-ej armii kanad. wkroczyły do Ostendy i Nieuport. Nie zastały oni na miejscu ani jednego Niemca. Calais i Boulogne są zupełnie otoczone od Dunkierki oddz.kanad. znajdują się o 5 mil ang.-

Oddz.III-ej armii ameryk. utworzyły dwa dalsze przyczółki nad Mozelą w rej.Metzu, tak ,iż obecnie posiadają już 5 przyczółków nad tą rzeką. Niem. opór między Metzem a Nancy wzrasta. Ostatnio Niemcy przypuścili kontratak z udziałem 35 czołgów. Dwadzieścia pięć zniszczono, 6000 Niemców dostało się do niewoli.-

W central.Francji VII-ma armia ameryk. postępuje wzdłuż długiego frontu od Besancon aż po Szwajcarię. Od Belfortu dzieli ją już tylko 15 km.-

Lotn.sojusz., mianowicie 1000 ciężkich bombowców ameryk.i myśliwców atakowało zaplecze linii Zygfryda, m.in. Ludwigshafen, Moguncję i dworzec przetokowy w Karlsruhe. Zupełny brak myśliwców niem.

20 samolotów sojusz.nie powróciło. Kwatera gł. gen.Koeniga donosi o wzmożonej działalności armii kraj. w rej. Wogezów.- Dztwo sojusz. ogłosiło dane o niezwykłych sukcesach mar.bryt. w organizacji dostaw dla armij sojusz. W ciągu pierwszych 28-miu

dni od rozpoczęcia inwazji flota bryt. przewiozła do Normandii 1.000.000 ludzi, 183.000 pojazdów mechan. i 660.000 ton zapasów wszelkiego rodzaju. W operacjach desant. uczestniczyło ok. 5000 okrętów wszelkiego typu. Olbrzymie zadanie miały też do wykonania poławiacze min, gdyż Niemcy wykorzystali czas okupacji Francji do intensywnego zaminowania wybrzeży. Ilość min, zniszczonych przez poławiacze w ciągu 3-ch miesięcy od inwazji stanowi 10% wszystkich min, wyłowionych w czasie całych 5-ciu lat dotychczasowej wojny. Oddz. III-ej armii ameryk. są zaopatrywane przez samoloty transport., które zrzucają tysiące galonów benzyny.-

Belgia : Rząd belgijski powrócił już do Brukseli.- Gen. Eisenhover wydał odezwę do narodu belgijskiego, w której składa hołd bohaterskiej walce Belgów z niem. najeźdźcą, zarazem zaś wzywa do oddawania broni i unikania wszelkich aktów gwałtu, które były konieczne, dopóki w kraju byli Niemcy, ale obecnie mogłyby tylko przysparzać trudności aljantom. Niezbędne jest zachowanie dyscypliny i wykazania cierpliwości wobec nieuniknionych trudności w zaopatrywaniu, gdyż pierwszeństwo musza mieć siły zbrojne.-

Francja : Rada ministrów odbyła posiedzenie pod przewodnictwem gen. de Gaulle, który w sprawozdaniu z sytuacji ogólnej podkreślił, że mimo wielkich powodzeń dotychczasowych będzie trzeba jeszcze przetrzymać nie jedną ciężką chwilę.-

Bułgaria : Rząd bułgarski oświadczył wczoraj w południe, że poczynając od godz. 16 Bułgaria uważa się za pozostającą w stanie wojny z Niemcami. Rząd zaznaczył, że jest to następstwem niem. ruchów opuszczenia kraju.- Wczoraj wieczorem doniesiono z Moskwy o przyjęciu bułgarskiej prośby o zawarcie rozejmu. Jest to końcowa faza szeregu kroków, zapoczątkowanych oświadczeniem dowódcy III-ej armii ukraińskiej, gen. Tołbuchina, iż Rosja nie zamierza prowadzić wojny przeciw Bułgarii, natomiast żąda wydania okrętów niem. i rozbrojenia Niemców, poczym będzie gotowa podjąć z Bułgarią pertraktacje o rozejm. Rząd bułgarski warunki te przyjął

poczym nastąpiło wspomniane już oświadczenie radia moskiewskiego. Bułgaria pozostaje jeszcze w stanie wojny z W.Brytanią i USA., przypuszczalnie jednak oba te państwa również niebawem rozpoczną z rokowania w sprawie rozejmu.- Oddz.ros. obsadziły Warnę, oraz Ruszczuk n/Dunajem.Nie spotkały ptzytym żadnego oporu ze strony Rumunów.-

Rosja : Oddz.ros. wyswobodziły dalszą ilość miejscowości w Siedmiogrodzie, oraz między Łomżą i Ostrołęką.-

Słowacja : 4/5 terenu już wyswobodzone. Połączenia drogowe i kolej. między wschod.Niemcami a rejonem Dunaju zostały poprzecinane, jak również drogi, prowadzące do przełęczy karpackich.- Przemawiając wczoraj wieczorem przez radio londyńskie, prez.Benesz oświadczył, że oddz. czechosłowackie w Słowacji nie walczą same, ~~xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~. i stanowią część regularnej armii czechosłowackiej, korzystając tymsamym z pełni praw kombatanckich.-

Front śródz.: ~~xxxxxxxxxxxxx~~ Na odcinku adriatyckim oddz.sojusz. walczą w odległ.4-ch mil ang. od Rimini.- Na odcinku zach. Amerykanie znajdują się o 2 mile ang.od Pistoja. Ulewne deszcze utrudniają walki na lądzie.- Ponad 500 ciężkich bombowców z Włoch atakowało linje kolej.w Jugosławii.-

Jugosławia : W Serbii wybuchło powszechne powstanie przeciwko Niemcom. Powstańcy otrzymują pomoc w broni od Rosji, USA. i W.Brytanii.- Ze strony ros.brak jeszcze informacji co do kontaktu z armią gen.Tito, który jednak w rozkazie dziennym doniósł, że armia jugosłowiańska już nawiązała łączność z ros.- Kwatera gł.sojuszników w rejonie śródziemnomorskim donosi, że wszystkie połączenia między Austrią, Bałkanami a Grecją są w stanie, nie nadającym się do użytku, w następstwie poniszczenia mostów w Jugosławii i na Węgrzech przez lotn.sojusz. Wskutek połączonych wysiłków lotn., oraz armii jugosłowiańskiej sieć kolej.w Jugosławii znajduje się w stanie zupełnego chaosu.-

Daleki Wschód i Pacyfik : Lotn.sojusz. po zdobyciu zupełnego panowania nad kanałem Moluków xxxxxxxxx obecnie zupełnie wyrugowało lotn.japon. z rej.połud. Filipin. W czasie ostatniego nalotu na Davao 17-go z rzędu ubiegłego miesiąca nie spotkano żadnego oporu ze strony Japończyków.-

Ameryk.superbombowce wykonały nalot na stalownie w An-Szan w Mandżurii / na połud.od Mugdenu/, drugie z rzędu co do znaczenia wśród wszystkich stalowni japon. Miejsce startu bombowców utrzymane w tajemnicy, wiadomo tylko, że znajduje się w zach.Chinach i że samoloty wykonały lot.dług.3000 mil ang.w obu kierunkach.- Samoloty sojusz. zaatakowały węzeł kolejowy w Siamie o 40 mil ang. na zach. od Bankoku.

USA. : Prez Roosevelt odbył wczoraj pierwszą od kilku tygodni dłuższą konferencję z dowódcami sił zbrojnych. Na konferencji pras.prezydent oznajmił, że do tej pory przesłano do Włoch środki żywności wartości ogólnej 12.000.000 sterlingów. Niezbędna jest dalsza pomoc, by umożliwić Włochom oparcie się na własnych siłach.-

Republikański kandydat na stanowisko prezydenta gubernator Devey, przedstawiając wczoraj program w sprawie polityki powojennej opowiedział się za dalszą ścisłą współpracą z W.Brytanią, Rosją i Chinami, podkreślił jednak zarazem, że pozostałe 60 narodów, wielkich i małych musza współdziałać w organizacji przyszłego świata. Co do jednego wszyscy są zgodni w Ameryce, mianowicie, iż pod żadnym warunkiem nie można dopuścić do trzeciej wojny światowej. Nie uda nam się tego osiągnąć przez wycofanie się ze współpracy międzynarodowej, ani przez izolacjonizm.-

Niemcy : W dyplomatycz.kołach w Hiszpanii panuje przekonanie, że Pappen zostanie mianowany ambasadorem w Madrycie w miejsce Dircksena, który ostatnio został nagle wezwany do Berlina.-

Goering i gen.Keitel mają się udać na inspekcję linii Zygfryda.-

Z audycji porannej polskiej, dnia 9.IX.44r.

Kom.gen.Bora z dn.7 b.m. donosi o odparciu silnych ataków npl. na Śródmieście. Ciężko bombardowane są zwłaszcza Nowy Świat i Plac Napoleona. Na Żoliborzu opanowaliśmy Marymont. Na Mokotowie bez zmian. W rejonie Jabłonnej widoczne pożary. Zaobserwowano ruchy ewakuacyjne oddz.niem. z Pragi w kier.Modlina. Bryt.lotnik walczący w Warszawie donosi o wzmagających się nalotach Niemców, których samoloty atakują z wysokości dachów. Dwa dni temu elektrowania została tak silnie uszkodzona, iż jest rzeczą wątpliwą, czy uda się ją naprawić.-
W Detroit 75.000 kobiet ameryk. polskiego pochodzenia zwróciło się z apelem do prez. Roosevelta, oraz do wszystkich senatorów i ameryk.Czerwonego Krzyża o natychmiastową pomoc dla Warszawy.
Polskie zjednoczenie rzym.kat. w Detroit zwróciło się z apelem do prezydenta, by rząd ameryk. podjął wszystko w celu uniemożliwienia mordowania ludzi niewinnych w Warszawie. Prezes Zjednoczenia podkreślił, że celem jego działalności jest odzyskanie przez kraj niepodległości, oraz jego całość.-
Na dzień 5.XI. zwołano ogólny kongres młodzieży polsko-ameryk. Nowa organizacja, której działalność ma objąć cały teren USA. ma na celu krzewienie polskich wartości kulturalnych, pomaganie Polsce i przeciwdziałania szkodliwej propagandzie.-
Z ogólnej ilości 1900 " latających bomb", zestrzelonych przez samoloty sojusz., 223, czyli 12% przypada na 4 dywizjony polskie.-

Londyn, niedziela, dnia 10.IX.44r. <u>Kom.ang.poranny.</u>
<u>armie zachodnie,</u>

<u>Front zach.:</u> I-sza armia kanad., walcząca na lewym skrzydle oddz.polskich w ciągu ostat.36-ciu godz. przekroczyła całą Flandrię, dotarła do kanału między Ostendą a Gandawą, utworzyła trzy przyczółki po przeciwnej stronie i wg.ostat.wiadomości wkroczyła do Bruges, oraz do niem. ośrodka oporu Bourg St.Leopold, położonego na połud. od Brouges. Oddz.kanad.znajdują się obecnie o 9 mil ang. od granicy holend. Oddz. polskie walczą na płn.od Gandawy. II-ga armia bryt. utworzyła dwa DALSZE przyczółki na wsch. od kanału Alberta i rozbudowuje dotychczasowe. Najgwałtowniejsze walki toczą się w Bourg St.Leopold / 60 km.na połud.od Antwerpii/, która to miejscowość przechodzi z rąk do rąk. Świeże posiłki niem., ściągnięte z Rzeszy stawiają fanatyczny opór. Niemcy nie posiadają wprawdzie broni pancer., natomiast b.liczną artylerię zwłaszcza działa kalibru 88 mm. Niem.formacje obejmują piech., oddz.spadochronowe i SS.-
Antwerpia jest wprawdzie opanowana, jednakowoż port oraz trzy wyspy, położone u ujścia Skaldy, są wciąż jeszcze w ręku niem. II-ga armia bryt.wzięła do tej pory do niewoli 52.000 Niemców.-
I-sza ameryk. znajduje się poza Leodium na drodze do Akwizgranu, oraz poza Sedanem, gdzie zagraża oskrzydleniem linii Maginota. Koresp.radia bryt. donosi,że oddz.niem., uchodzące przed Amerykanami, nie przypominają już wycofującej się armii, ale pierzchające w rozsypce stado. Mimo, że wijący się bieg Mozy stwarza naturalne warunki obrony, Niemcy uciekają bez oporu, uciekają na rowerach, na koniach na oklep, a nawet na osłach.- Inny koresp. opisuje jeden z najdziwniejszych widoków, z jakimi się dotychczas spotkał, mianowicie kwaterę sztabową w umocnieniach t.zw. Wału Zachodniego. Kwatera znajdowała się w [illegible] forcie, głęboko ukrytym pod ziemią. Fort był wyposażony we wszelki możliwy do pomyślenia komfort, nie wyłączając portier i obrazów. Charakterystyczne były liczne urządzenia przeciwgazowe. Jest rzeczą widoczną, że Niemcy przedewszystkiem obawiają się gazów.

III-cia armia ameryk. w dalszym ciągu atakuje na prawym brzegu Mozeli. Gwałtowny ogień artylerii niem.- VII-ma armia ameryk., walcząca poza Bozanco znajduje się o 15 mil ang.od Rzeszy. Opór niem. coraz gwałtowniejszy. Briancon w pogranicznym rejonie alpejskim zostało zupełnie oswobodzone od Niemców. Od wylądowania w połud.Francji sojusznicy wzięli do niewoli 70.000 Niemców.-
Wg.ostat.wiadomości I-sza armia ameryk., posuwając się na zach.od Mozy, dotarła do St.Hubert / 45 km. na połud.wsch. od Dinan/.- Niemcy stracili do tej pory we Francji i Belgii 31 generałów, wziętych do niewoli, bądź zabitych.-
Wojna w powietrzu : Ponad 1000 ciężkich bombowców ameryk.atakowało wczoraj linję Zygfryda, oraz jej zaplecze, m.in. Ludwigshaven, Manheim, Moguncję, Karlsruhe i Dusseldorf. Myśliwców nie było, ogień artylerii p.lotn.silny. Nie powróciły 23 bombowce i 4 myśliwce.-W piątek myśliwce RAF. poraz pierwszy wykonały na tereny Rzeszy atak przy użyciu rakiet. Zaatakowały one barki na Renie.-
Bułgaria : Czterodniowa wojna między Rosją a Bułgarią została zakończona. Oddz.ros. zaprzestały wczoraj walk z Bułgarami. Bułgaria oczekuje warunków rozbrojenia od przedstawicieli Rosji,W.Brytanii i USA.-Oddz.ros. obsadziły port Burgas nad Morzem Czarnym i wzięły tam do niewoli 400 Niemców.
W Ruszczuku Rosjanie wzięli do niewoli 4000 Niemców
Z rady regencyjnej ustąpili książe Cyril i premier Filoff. Został utworzony nowy rząd demokratyczny o wybitnym charakterze lewicowym i tendencjach republikańskich. Wszyscy, którzy brali udział w rządach od dnia 1 stycznia 1941 r. zostali zaaresztowani, jako odpowiedzialni za obecną krytyczną sytuację Bułgarii. Nowy rząd przywraca wszystkie prawa kontytucyjne i demokratyczne.-
Oddz.ros . w Bułgarii znajdują się o 30 km. od granicy greckiej.-
Jugosławia : Oddz.gen.Tito zajęły wczoraj miejsco-

wość Zajecar o 8 km.na wschód od płn.wsch.części Bułgarii. Garnizon, złożony z 5000 Niemców, oraz Serbów proniemieckiego rządu Nedicza został rozbity.-

Rosja : Oddz.ros.walczące w Rumunii zajęły Alba-Julia w Siedmiogrodzie. Inne oddz. atakują z dwóch stron, położony o 50 km.dalej na płn.ważny węzeł kolej. Kluż.-

Koresp.pras. z Moskwy donoszą, iż oczekuje się tam z dnia na dzień wiadomości o rozpoczęciu wielkiej ofenzywy na Prusy Wschodnie.-

Sprawy polskie : Bryt.min.spraw zagr.ogłosiło wczoraj urzędowo o otrzymaniu wiadomości o niesłychanie brutalnym postępowaniu Niemców wobec ludności cywilnej w Warszawie, w szczególności o używaniu tej ludności, jako żywej osłony dla własnych czołgów. Rząd bryt. z największą stanowczością zapowiedział nieubłagane ściganie i ukaranie wszystkich winnych zbrodni. Jest to drugie ostrzeżenie rządu bryt., poprzednie zostało wydane w dn.30 sierpnia, gdy rząd bryt., donosząc o uznaniu armii kraj. za armię kombatancką, przestrzegł Niemców przed nadużyciami w stosunku do jej żołnierzy.-

Front Śródz.: Na odcinku adriatyckim między Rimini, a teren republiki San Marino znacznie wzmożony opór niem. Jest to następstwem ściągnięcia nowych posiłków, odznaczających się bez porównania lepszym duchem bojowym, niż poprzednie oddz., zdemoralizowane ciągłymi porażkami. Siły niem. są oceniane na 6-7 dywizyj. Linja obronna przebiega wzdłuż wzgórz. Zwłaszcza ze wzniesień pod Coriano gwałtowny ogień artylerii niem., zwrócony przeciwko oddz.kanad. Jest widoczne, że Niemcy są zdecydowani bronić swych pozycyj za wszelką cenę. Po gwałtownych ulewach teren przedstawia jedno morze błota, na którym trudno się poruszać piechocie, a cóż dopiero czołgom. Po obu stronach straty ciężkie. Koresp.stwierdzają, że wielka bitwa przed

zaskoczeniem sojuszników na dłuższą jadu dopiero będzie rozegrana.-
W płn.Włoszech brygady powstańców włoskich im.Garibaldiego atakują niem.linje kolej. w rejonach prowincjach Padwy,Treviso i Vicenza.-
Wojna morska : Wspólny kom.ang.-ameryk. za miesiąc sierpień donosi, że wskutek szybkich postępów na zachodzie Niemcy potracili główne bazy łodzi podwod. w Zatoce Biskajskiej. W następstwie ataki łodzi podwod.są sporadycznie i stosunkowo mało skuteczne. Podobnie, jak i w poprzed.miesiącach liczba zatopionych łodzi podwod.przewyższa liczbę zatopionych statków sojusz.-
Wczoraj myśliwce II korpusu taktycznego RAF.zatopiły 16 małych niem.łodzi podwod. z obsadą po kilku ludzi.-
Ocean Spokojny : Oddz.ameryk.wylądowały bez oporu na Wyspie Soepiori na zach. od wysp Szouten/Biak/ na płn. od zach. części płn.Nowej Gwinei.-
Gwałtowny nalot na okręg Menada na płn.Wyspy Celebes, oraz na Halmahera. Ameryk.krążowniki i kontrtorpedowce ostrzeliwały Wyspę Palau, trafiając szereg zabudowań wojsk.-
Anglia : Min.Eden oświadczył, że rząd jest zdecydowany wykorzenić doszczętnie wszystkie ślady reżimu hitlerowskiego w Niemczech, by nie dopuścić do odrodzenia się go po wojnie. Tak samo, jak zwycięstwo nad Niemcami,tak i zwycięstwo nad Japonią musi być zupełne i nieodwołalne. W.Brytania ma z Japonią niemały rachunek do wyrównania i jest zdecydowana doprowadzić z nią wojnę do samego końca.-
Francja : Gen.de Gaulle utworzył nowy rząd Jedności Narodowej, który będzie sprawował władzę aż do przeprowadzenia powszechnych wyborów. Najwybitniejszymi osobistościami są b.prezydent Senatu Julies Jeanneney, który został ministrem Stanu, oraz Georges Bidot, który objął tekę ministra spraw zagr. po Massigli. Jeanneney swego czasu jawnie zaprotestował wraz z Edwardem Herriotem przeciwko ugodowej polityce Petaina, Bidot

zaś stał na czele franc.ruchu oporu. Na uniwersytecie w Lyonie był on profesorem historii, gdy zaś Niemcy postanowili go ująć, ukrywał się zmieniwszy wygląd, przez zapuszczenie brody i czarne okulary i krążył po całej Francji, kierując akcją oporu. Ministrem oświaty został René Capitant, jeden z najwybitniejszych profesorów prawa cywilnego.-

Dania : Ze źródeł niem. dochodzą wiadomości, że Niemcy przygotowują się na sojusz. desant w Danii. Wszyscy, zamieszkali w Danii Niemcy, nie należący do wojska otrzymali nakaz stawienia w Jutlandii do prac fortyfikacyjnych.-

Londyn, poniedziałek, dnia 11.IX.44r. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski i franc. europ.

Nowe spotkanie Churchilla z Rooseveltem. Do Kanady przybył premier Churchill, który ma spotkać się z prez. Rooseveltem w Quebec. Na stacjach kolej. witają go entuzjastycznie tłumy ludności, śpiewając ang. pieśni. Na jednej ze stacji premier poprosił o zaśpiewanie " Tipperary" i oświadczył, że aczkolwiek nie poraz pierwszy do Kanady przybywa, to jednak w czasie żadnej z jego poprzednich wizyt przyszłość nie przedstawiała się tak jasno i pochód do celu nie odbywał się tak szybko. Premierowi towarzyszą ministrowie komunikacji i poczty, głównodowodzący floty wojennej Sir Andrew Cunnigham, szef sztabu generalnego armii lądowej Sir Allan Brooke, szef sztabu lotn. Sir Harris Portal, szef sztabu przy ministerstwie wojny, oraz lekarz przyboczny. Z Waszyngtonu przybywa tamt. misja wojsk. bryt. Prezydent Roosevelt przybędzie do Quebec dziś lub jutro. Brak jeszcze urzędowych informacyj o programie wizyty, ~~wiadomości~~ koresp. jednak donoszą, że podobnie jak pierwsza wizyta w Quebec przed 13-tu miesiącami była poświęcona opracowaniu planów inwazji na Europę, tak obecna oprócz zagadnień, związanych z obsadzeniem Niemiec będzie poświęcona przedewszystkiem opracowaniu strategii aljanckiej wobec

Japonii i wzmożenie na nią ofensywy nawet jeszcze przed zakończeniem kampanii na zachodzie. Do Quebecu przybędzie również dowódca sił sojusz. w płn. Birmie gen. USA. Stillwell.-
Omawiając wizytę premiera, dzisiejszy "Times" stwierdza, że spotkanie z Roosseveltem przypada na chwilę, gdy sami Niemcy przyznają, że jedyna ich nadzieja spoczywa w niezgodności między sojusznikami.- "News Chronicle" przewiduje, że jednym z tematów obrad będzie wzmożenie nalotów na teren samej Japonii.-
Front zach.: I-sza armia kanad. zajęła Zeebrügge i na wsch. wybrzeżu kanału między Ostendą a Gandawą zagraża Bruges. Wybrzeże morskie po obu stronach Gravelines opanowane przez Kanadyjczyków.-
Wczoraj prawie 1000 najcięższych bombowców RAF. typu "Halifax" i "Lancester" przed dwie i pół godziny atakowało port Havre, zrzuciwszy ponad 5000 ton bomb. Równocześnie port był bombardowany przez ciężką artylerię bryt. lądową i morską.-
II-ga armia bryt. poszerzyła swe przyczółki na wsch. wybrzeżu kanału Alberta i unicestwiając wszystkie niem. próby oporu, posunęła się o 20 km. poza kanał. I-sza armia ameryk. zajęła na płn.zach.od Leodium miejscowość Hasselt i dotarła tam do kanału Alberta, na wsch.zaś od Leodium zajęła Limburg i ~~Xxxxxx~~ Verviers, oraz posunęła się poza Limburg, skąd zaczęła już ostrzeliwać cele w samej Rzeszy w okręgu Akwizgranu. Na połud.od Leodium I-sza armia ameryk. wkroczyła na teren księstwa Luxemburg i wg.ostat. depesz wkroczyła już do miasta tej samej nazwy. Oddz.ameryk. opanowały już większą część Ardennu. W Luxemburgu silny opór niem.-
III-cia armia ameryk. zwalcza gwałtowny opór niem. na wsch.wybrzeżu Mozeli. Zajęła ona fort Villey Le Sec, stanowiący już część linii Maginota i położony między Nancy a Toul.-
VII-ma armia ameryk. dotarła już na 50 km. poza Bezancon. Oddz.franc. zanjdują się o 15 km. od Dijon.

Wojna lotnicza : Wb.nocy "Mosskity" RAF. atakowały Berlin.- Wczoraj w ciągu dnia 1100 ciężkich bombowców ameryk. z baz bryt. atakowało objekty w Niemczech, m.in. zakłady Daimler-Benz na zach. od Stuttgartu, oraz lotnisko pod Würzburg. Eskortujące myśliwce zniszczyły na lotniskach 125 samolotów niem. Straty własne 12 ciężkich bombowców i 15myśliwców. Wczoraj w ciągu dnia myśliwce sojusz.zniszczyły między Akwizgranem a Koblencją 250 pojazdów niem.-
W nocy z soboty na niedzielę nalot ciężkich bombowców RAF.na Brunszwik, oraz na objekty na zach.od Düsseldorfu. Wszystkie samoloty powróciły.-
Wczorajaw ciągu dnia ponad 500 ciężkich bombowców ameryk.atakowało objekty w Trieście, oraz rafinerie nafty w rej.Wiednia.-
Front śródz. : Na odcinku adriatyckim Niemcy ściągają dalsze posiłki. Pod Rimini walczy obecnie 7 dywizyj niem., w tym 2 pancerne.- Na odcinku zach. oddz. sojusz. dotarły do pierwszych pozycyj linii Gotów między Pistoja a Lucca, oraz do przedmieści Pistoja.- Ze Szwajcarii donoszą, że powstańcy włoscy opanowali miejscowość Domodassola po włoskiej stronie tunelu Simplon.-
Jugosławia : Oddz.jugosłowiańskie posunęły się dalej poza Zajecar. Oddz.niem.w Jugosławii są coraz częściej izolowane przez partyzantów i muszą walczyć na własną rękę.- Dotychczasowy współpracownik niem., premier jugosłowiański Nedicz oświadczył gotowość ustąpienia ze stanowiska na rzecz osobistości, którą by wybrali sami Jugosłowianie.-
Różne oddz.bułgarskie w dalszym ciągu walczą przeciwko powstańcom jugosłowiańskim.-
Rosja : Dalsze natarcie ros.i rumuńskie od strony połud. i wschod.Siedmiogrodu. Zajęto miejscowość Vama o 25 km. na płn.wsch. od Braszow.- Postępy ros. pod Krosnem. Gwałtowny pojedynek artyler. na połud. od Prus Wschodnich.- Niemcy donoszą o ros.desantach spadochronowych na połud. od Żelaznych Wrót, oraz

o obsadzaniu Bułgarii przez Rosjan, jako bazy wypad. na Morze Egejskie.- Radio Moskwa w audycji dla Austrii stwierdziło, że nadeszła już pora, by ludność Austrii weszła w ślady powstańców jugosłowiańskich i zaczęła atakować transporty niem. W audycji dla Węgier ta sama radiostacja stwierdziła, że Węgry muszą pójść śladem Rumunii. Rząd ros. zaprosił przedstawicieli UNRA celem omówienia z nimi sytuacji gosp. we wschod. Europie.-

<u>Z komentarzy do komunikatu.</u>

Wzmagający się opór niem. na froncie zach. jest nietylko wyrazem tradycyjnym niem. polityki prowadzenia wojny na obcych terenach, ale również słabnącej wiary w linję Zygfryda. Osobiście nie wierzę w silniejszy opór niem., zasługujący na poważne traktowanie. Niema tak zaraźliwej choroby, jak defetyzm. Jestem przekonany, że opór niem. będzie się wyczerpywał coraz szybciej. Pochód do Berlina okaże się bez porównania łatwiejszy, niż to przypuszczaliśmy jeszcze kilka miesięcy temu.-

wtorek
Londyn, dnia 12.IX.44r. Kom.wdz.poranny.serwis zamorski i franc.europ.

Front zach.: Kom.Kwatery głównej donisł wczoraj wieczorem, że I-sza armia ameryk. po przekroczeniu terenu księstwa Luxemburga wkroczyła do Niemiec na płn.od Trewiru na 10 km.wgłąb Rzeszy. Rzecznik sojuszników oznajmił, że siły ameryk.,które wkroczyły są poważne. Silne poparcie artyler.i lotn. Opór npl. do tej pory nie był znaczny.- Trewir znajduje już wewnątrz umocnień właściwej linii Zygfryda. Jest to pierwszy w obecnej wojny przypadek sforsowania przez sojuszników granicy Rzeszy przez znaczniejsze siły zbrojne. Dotychczas miały miejsce tylko fakty przekraczania granicy przez patrole, mianowicie w r.1939 przez patrole franc., a ostatnio przez patrole III-ej armii ameryk.n/Mozą oraz ros. pod Prusami Wschodnimi. Dalej ku płn.oddz.I-ej armii ameryk. natrafiają na silniejszy opór w rejonie Akwizgranu. Koresp.donoszą, że artyleria ameryk. rozpoczęła już Akwizgran ostrzeliwać. Cały odcinek w Belgii, przebiegający od Hasselt i kończący się na połud.od Mastricht jest opanowany przez I-szą armię ameryk. Uderzenie ameryk. z tej strony zagraża niem.linii Zygfryda w najsłabszym punkcie.- III-cia armia ameryk.połączyła się z VII-mą armią ameryk.w okolicy Sombernon / 25 km.na zach.od Dijon/. W Lotaryngii oddz.III-ej armii zajęły Rumetz /30 km. na płn.zach.od Thionville. Artyleria ameryk.ostrzeliwuje Metz. Jeden z przyczółków po prawym brzegu Mozeli został utracony, natomiast Amerykanie zyskali inny. W płn.Belgii II-ga armia bryt. sforsowała t.zw.kanał Escault / łączący Skaldę z Mozą i przebiegający na płn.wsch.od kanału Alberta/. Oddz.bryt., przełamawszy się przez niem.linje obronne dotarły na połud.od Eindhoven.- Oddz.I-ej armii kanad. powiększyły swe przyczółki poza Gandawą.- Oddz.polskie utworzyły nowy przyczółek i wzięły do niewoli 1200 Niemców. Na płn. od Zeebrugge jest otoczonych 15.000 Niemców.- Wzmożony nacisk oddz.sojusz.na Havre.-

Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot potężnej eskadry RAF.na Darmstadt. Równocześnie bombowce "Moskito" bombardowały Berlin.- Wczoraj wieczorem najcięższe bombowce RAF. typu "Lancester" atakowały trzy rafinerie nafty w Zagłębiu Ruhry. Był to najcięższy nalot, wykonany do tej pory przez RAF. w porze dziennej.- Wczoraj w ciągu dnia ponad 1000 ciężkich bombowców ameryk.,eskortowanych przez myśliwce wykonało nalot na objekty naftowe w Rzeszy. Po raz pierwszy od dłuższego czasu silna obrona niem.myśliwców. Eskortujące myśliwce sojusz.zniszczyły 116 samolotów npl. w starciach powietrz., 42 na ziemi, bombowce zaś zestrzeliły 17 myśliwców. Niemcy stracili zatym ogółem 175 samolotów. Straty sojusz. 48 bombowców i 19 myśliwców, wg.ostat.wiadomości jednak znaczna część samolotów, które nie powróciły, wylądowała we Francji i Belgii.- Wczoraj dalsze naloty na rejon linii Zygfryda i m.in. na Koblencję, Saarbrücken, Bonn i Kolonię. Atakowano również linje kolej. we wsch.Belgii, przyczym 33 wagony z amunicją wyleciały w powietrze.-

Ocean Spokojny : W piątek potężna formacja floty ameryk. z udziałem lotniskowców zaatakowała konwój japon., złożony z 32 transportowców i 20 barek, t.zw."sampanów", który pod osłoną ciemności płynął u wybrzeży Wyspy Mindenao w archipelagu Filipinów. Cały konwój został zatopiony. Ponadto w czasie ataku na wyspę zniszczono 68 samolotów npl. Inne samoloty sojusz. zapaliły pod Mindanao 2 japon.transportowce po 7000 ton. Straty ameryk.b.nieznaczne.-
Z 10-ciu bombowców japon., które próbowały nalotu na Wyspę Biak, 2 zostały zestrzelone. Naloty na rejon Wewak na Nowej Gwinei.-

Front wschodni : Prawie cała Rumunia została już przez Rosjan opanowana. W Siedmiogrodzie wyswobodzono 200 miejscowości, w tej liczbie Sighisoara / po niem.Schessbürg / o 90 km.na płn.zach.od Braszowa /, oraz dalej na zach. miejscowość Medias.- Patrole ros.przekroczyły od strony Kowna granicę Prus Wschodnich. Od połud.Rosjanie znajdują się w

odległ. 4-ch km. od Romy.-

<u>Front śródz.:</u> Na odcinku VIII-ej armii postępy sojusz. w dalszym ciągu wstrzymywane silnym oporem niem. w wąwozach na połud. od Rimini.- Specjalny rozkaz dztwa sojusz. podkreśla wielką rolę, jaką odegrał II-gi korpus polski w okresie od czerwca do sierpnia b.r. Przebył on 140 mil ang. i stoczył 7 wielkich ~~bitxxx~~ bitew.-

<u>Grecja :</u> Liczbę wojsk niem., przebywających na kontynencie ~~włoskim~~, oraz na wyspach ocenia się na 150.000 ludzi. Znajdują się oni w potrzasku, nie mogąc się wydostać, ani otrzymać posiłków.- Z kół greckich w Londynie komunikują, że ~~partyxzaxx~~ oddz. partyzanckie w Grecji liczą obecnie 40.000 ludzi. Cyfra ta w miarę zapasów sprzętu woj. może z łatwością być zdwojona, a nawet potrojona. Uzbrojenie zostało zdobyte na wojskach włoskich, bądź też dostarczone przez samoloty sojusz. Koresp. radia bryt. pokazano na mapie 900 wsi i miasteczek, zniszczonych przez Niemców w odwet za działalność partyzantów.- Armia grecka, przebywająca poza krajem liczy 30.000 ludzi.- Rząd grecki przeniósł swą siedzibę z Kairu do Neapolu.- Radiostacja w Ankarze donosi, jakoby Niemcy opuścili wyspę Chios po zniszczeniu urządzeń, oraz przeprowadzali ewakuację Lemnos i Lesbos.-

<u>Konferencja między Churchillem a Roosveltem.</u>

Oba mężowie stanu obradowali wczoraj kilka godzin. Stalin został zaproszony do przybycia na konferencję, jednakowoż odmówił, tłumacząc, że ze względu na rozmiary ros. operacyj woj. jego obecność w Moskwie jest niezbędna. - Sekretarz osobisty prez. Roosevelta oświadczył, że wobec tego, że wojna w Europie jest już faktycznie przesądzona, narady obu mężów stanu dotyczą prawie wyłącznie wojnie na Dalekim Wschodzie. O ile chodzi o Europę, to omawiano okupację npl. terytorium i związane z tym problemy polityczne.-

Międzynarodowa komunikacja lotnicza.

W dn. 1 listopada odbędzie się w USA. konferencja międzynarodowa w sprawie organizacji lotn. transport. z udziałem delegatów ponad 50-ciu krajów.-

Bryt. sekretarz stanu w min. lotn., kpt. Balfour oświadczył wczoraj w Izbie Gmin, że pesymistyczne przewidywania na temat drugorzędnej roli, która jakoby przypadnie w udziale bryt. lotn. komunikacyjnemu w okresie powojennym są nie uzasadnione. Wprawdzie W. Brytania, koncentrując do tej pory swą produkcję na samolotach bojowych pozostawiła innym krajom fabrykację samolotów transport., ale obecnie, zdobywszy kompletną przewagę nad lotnictwem niem. może więcej uwagi poświęcić produkcji samolotów komunikacyjnych.-

Londyn, wtorek, dnia 12.IX.44r. <u>Z audycji porannej polskiej.</u>

Kom.gen.Bora z dn.10 b.m.donosi : ogień npl.artylerii i bombardowania npl.lotn. nieco zesłabły. Stracono część terenu w rejonie ul.Mareckiej, pozatym sytuacja bez zasadniczych zmian. Z Pragi dochodzą odgłosy walki. Z Jabłonnej widoczne pożary. Załoga Starego Miasta straciła 80% swego początkowego stanu. W dztwie straty są jeszcze większe. Załoga Starego Miasta wycofała się w liczbie 1300 uzbrojonych ludzi.-
Dzisiejszy "Times" w art.po tytułem " Moskwa a walki w Warszawie" - przytacza informacje polskich czynników urzędowych xxxxxxxxxx w Londynie w sprawie powstania w Warszawie. W dn.31 lipca, t.j. w przeddzień wybuch walk premier Mikołajczyk poinformował Worońcowa , że należy oczekiwać rozpoczęcia walk. W dn.2.VIII. gen.Bór zawiadomił premiera, że ponieważ walka w Warszawie się rozpoczęła prosi o spowodowanie natychmiastowej pomocy sowiec.z zewnątrz. W dn.3.VIII. premier Mikołajczyk poinformował marszałka Stalina o rozpoczęciu powstania i otrzymał od niego definitywne przyrzeczenie, że sowieccy oficerowie nawiążą łączność z siłami polskimi / silne przeszkody, wogóle audycja silnie głuszona - uwaga słuch./.-
W dn.7.VIII. kierownictwo powstania wskazało miejsca nadające się na zrzuty oraz sporządziło listę objektów do zbombardowania. W dn.5.VIII. przybył do Warszawy z ramienia sowiec.dztwa kpt.Staługin, który został przyjęty przez polskiego dowódcę. W dn.9.VIII. dztwo armii kraj.zwróciło się do marszałka Rokossowskiego z wnioskiem o skoordynowanie akcji ros.z powstańcami. Po powrocie z Moskwy prem.Mikołajczyk dwukrotnie zwracał się do Moskwy z prośbą o wykonanie przyrzeczenia pomocy. Przez pierwsze dni sierpnia Polacy panowali prawie nad całym Śródmieściem, które było poprzedzielanie tylko nieznacznymi pasami, obsadzonymi przez Niemców. W dn.2 b.m. Stare Miasto zostało stracone, ale Śródmieście wciąż jeszcze pozostawało w rękach polskich. Z pośród zrzutów, wykonanych przez samoloty bryt., 80% dotarło do walczących.-

Londyn, czwartek, dnia 14.IX.44r. Kom.wojsk.poranny.
Serwis zwykły i franc.europ.

Front zach.: na froncie zach. walczy obecnie 6 armij sojusz., mianowicie I-sza kanad., II-ga bryt., oraz ameryk.: I-sza, III-cia, VII-ma i ostatnio wymieniona nowa IX-ta / rejon działania nie podany/.-
I-sza armia kanad., postępując na płn. od Antwerpii zbliża się do ujścia Skaldy z celem przecięcia połączeń między walczącymi na wybrzeżu oddz.niem., a lądem Holandii dalej na wschód. Lotn.sojusz. ustawicznie atakuje połączenia między Vlissingen a lądem Holandii.- II-ga armia bryt. opanowała cały kanał Alberta po 4-ch dniach walk, które pod względem zaciętości mogą się równać jedynie z walkami pod Caen. Niemcy rzucili do walki oddz. najbardziej sfanatyzowanych hitlerowców. Brytyjczycy postępują w kier. płn. i wsch. i potworzyli szereg przyczółków na wsch. brzegu t.zw. kanału Escault / kanału między Skaldą a Mozą, przebiegającego na wschód od kanału Alberta/. Straty niem. b. ciężkie. Na wsch. wybrzeżu wspomnianego kanału oddz.ang. utworzyły już szereg przyczółków. /W kom. pewna niejasność - wiadomość o wspomnianych przyczółkach była podana już wczoraj, podczas, gdy dzisiaj donosi się dopiero o opanowaniu kanału Alberta - uwaga słuch./.-
I-sza armia ameryk. opanowała pierwsze miasto w głąb Rzeszy niem. Jest to miejscowość Rötgen / 8 km. wgłąb Niemiec, 20 km. na połud.wsch. od Akwizgranu/. Jest to pozycja, stanowiąca już część linii Zygfryda. Pierwsze czołgi ameryk. dostały się na teren miasta we wtorek po południu. Wszystkie oddz.niem. przedtym się wycofały, na miejscu zostało tylko niewielu mieszkańców, którzy powywieszali białe chorągwie. Wzgórza panujące nad Akwizgranem zostały opanowane przez oddz.ameryk.- Pod Trewirem oddz. I-ej armii rozszerzyły kontakt z umocnieniami linii Zygfryda. Koresp. donoszą, że Amerykanie ostrzeliwują niem. gniazda karab.maszyn. i dział, podczas, gdy ze strony niem. do tej pory brak jakiejkolwiek reakcji.-
Dalej na połud. III-cia armia ameryk. zajęła miejscowość Neufchateau n/Mozą, 50 km. na połud.wsch. od Nancy. Mozela została przekroczona w szeregu punktów

Gwałtowny ogień npl.artylerii i karab.maszyn. Skuteczne poparcie własnego lotn. Większa część Thionville opanowana przez oddz.ameryk., które zniszczyły przytym 55 czołgów npl. Koresp.podkreślają, że opór npl. oddz.niemiec. jest na tym odcinku, t.zn. wzdłuż Mozeli naogół zastanawiająco słaby i widocznie dztwo niem.rezerwuje swe siły na stawienie oporu dalej w głębi na odcinku, nastręczającym lepsze możliwości obrony.-

Oddz.franc. armii kraj.opanowały niem.bazę łodzi podwod.La Rochel.- I-sza, III-cia i VII-ma armie ameryk.wzięły do niewoli od dnia 6 czerwca 320.000 Niemców.- Rzecznik kwatery głównej zwrócił się we wtorek z orędziem radiowym do robotników cudzoziemskich, zatrudnionych w Niemczech płn., połud. i zach. Jesteście obecnie w niebezpieczeństwie, ale być może, że w niewiele dni zostaniecie już wyswobodzeni. Podobnie, jak to miało miejsce na terenach, położonych dalej ku wschodowi, tak i tutaj Himmler zamierza was poświęcić, zmuszając was do pracy przy fortyfikacjach. Równocześnie rozpoczęło się już zabieranie robotników cudzoziemskich jako zakładników. Najbardziej są zagrożeni ci, którzy pracują w okręgach Ruhry i Nadrenii. Wyratowanie się zależy przedewszystkiem od was samych. Opuszczajcie fabryki, łączcie się z partyzantami, uchodźcie przedewszystkiem na wieś, gdzie istnieje wielkie zapotrzebowanie na siły robocze i niemieccy chłopi z chęcią zapewnią wam schronienie i dadzą żywność. Hitlerowcy mają zbyt mało ludzi na to, by móc prowadzić skuteczną kontrolę wszystkich, uchylających się od pracy w fabrykach. Słuchajcie dalszych instrukcyj, które zostaną wam udzielone drogą radiową bądź też w ulotkach z samolotów.-

Niemcy : Koresp.dyplomatycz.dziennika liberalnego "News Chronicle" opisuje przygotowania okupacji Niemiec. W opinii ang. wzrasta przekonanie, iż coraz mniej prawdopodobnym staje się podpisanie przez Niemców jakiejkolwiek formalnej kapitulacji.

Należy się z tym liczyć, że walki wewnątrz Niemiec nie ustaną dopóki wojska ameryk., ang.i ros. nie spotkają się w Berlinie. Z tą chwilą trzeba będzie zorganizować zarząd nad Rzeszą, który z natury rzeczy będzie miał w pierwszym rzędzie wojsk.charakter. Łączy się z tym szereg problemów, jak rozgraniczenie stref okup. i zorganizowanie administracji. Europ .komisja doradcza, złożona z przedstawicieli W.Brytanii, USA. i Rosji i obradująca w Londynie wysunęła już szereg propozycyj. Najważniejszy problem,to liczebność sił okup. W normalnych czasach stan policji, pełniącej służbę w Londynie, liczącym ok.8.000.000 mieszkańców, wynosi 20.000 ludzi. Ludność Londynu jest jednak spokojna i lojalna. Na obsadzenie terenu Rzeszy z 65.000.000 mieszkańców należałoby przy zachowaniu tej proporcji przeznaczyć 160.000 ludzi. Niepodobna jednak się łudzić, by po pięciu latach wojny, a dwunastu latach hitlerowskiego reżimu naród niem. z dnia na dzień potrafił się przekształcić na trzódkę niewinnych owieczek. Trzeba się z tym liczyć, że ilość sił, wykonywujących funkcje policyjne będzie musiała dziesięciokrotnie być większa niż w Londynie, licząc relację sił policyjnych do ogółu ludności. Na obsadzenie Niemiec będzie zatym trzeba ok.1.500.000 sił zbrojnych. Znaczy, to że każde z trzech mocarstw okupac. będzie musiało dostarczyć ok. 500.000 ludzi. Problem okupacji obchodzi więc bezpośrednio nietylko żołnierzy, zmuszonych do przebywania w Rzeszy, oraz ich rodziny, ale również społeczeństwa wszystkich trzech krajów aljanckich. Poparcie przez opinję publiczną tych krajów jest zatym nieodzowne. Wiążą się z tym daleko sięgające następstwa dla ukształtowania przyszłości Europy, w szczególności zaś stosunków między wspomnianymi trzema państwami. Jasnym jest stąd, jak ciężkie zadanie czeka rządy W.Brytanii, USA. i Rosji.-

Wojna lotnicza : W nocy z wtorku na środę ciężkie bombowce RAF. zrzuciły 400.000 bomb zapalających na Frankfurt n/Menem, oraz 200.000 na Stuttgart. Na dworcach trafiono szereg pociągów z dostawami, przeznaczonymi dla linii Zygfryda.-
Wczoraj w ciągu dnia ciężkie bombowce RAF. atakowały dworzec w Osnabrück, oraz zakłady benzyny syntetycznej w Zagłębiu Ruhry.- Wczoraj w ciągu dnia ponad 1500 ciężkich bombowców ameryk. atakowało z baz bryt. trzy zakłady produkcji benzyny syntetycznej, oraz dwie fabryki silników. W starciach powietrz. i na ziemi zniszczono 53 samoloty niem. Straty własne : 27 bombowców i 9 myśliwców.-
Wczoraj w ciągu dnia silna formacja ciężkich bombowców ameryk. atakowała z baz włoskich rafinerje nafty we Wrocławiu i Oświęcimiu / kom. ang. nie wymienia Oświęcimia, tylko wspomina ogólnie o nalotach " pod Krakowem" ! -/. Atakowano również objekty w głębi Rzeszy. Obrona myśliwska słaba, natomiast silny ogień artylerii p.lotn.-
Sprawozdawca lotn. radia bryt. E. Colston Scheppard, omawiając olbrzymie straty niem myśliwców w ostat. dniach / w poniedziałek 175, we wtorek, jak się okazuje obecnie nie 125 tylko 145/, wymienia następujące dwa powody : 1/ tracąc Belgię i Francję Niemcy utracili zarazem bazy lotn., posiadające najlepsze urządzenia dla ochrony samolotów. Na tych bazach Niemcy pobudowali w czasie okupacji betonowe schrony dla samolotów, jak również urządzenia, chroniące obsługę przed działaniem bomb odpryskowy ch. Tego rodzaju urządzeń nie posiadają lotniska w samej Rzeszy, gdy Niemcy byli tak pewni siebie, że nie liczyli się z koniecznością instalacji tego rodzaju urządzeń na zachodzie i południu Rzeszy, 2/ wycofując się z Belgii i Francji Niemcy stracili zarazem sieć posterunków obserwacyjnych, które mogły na czas donosić, zwłaszcza dzięki systemowi detekcji radiowej o

nadciągania sojusz.eskadr. Posterunki te znajdowały się przeważnie u wybrzeży. Wskutek ich straty informacje o zbliżaniu się sojusz.samolotów otrzymują myśliwce niem. o 15 min.później, co w warunkach walki powietrz. oznacza niezmierne opóźnienie. W rezultacie obsada lotnisk pozostaje minimalnie czasu do zorientowania się w zamiarach nacierających eskadr. Mając do wyboru zniszczenie w czasie postoju na lotnisku, lub walkę w powietrzu, chociażby w niekorzystnych warunkach, gdyż podejmowane w ostat.chwili, Niemcy wybierają mniejsze zło i próbują stawić opór. Temu należy przypisać wzmożoną w ostat.dniach aktywność niem.myśliwców. Rzecz prosta, że lotn.niem. nie będzie w stanie na dłuższą metę ponosić strat w dotychczasowych proporcjach.-

<u>Grecja :</u> Premier grecki odbył ostatnio dłuższe narady z gen.Alexandrem. Po oswobodzeniu Wyspy Chios która została już opanowana przez Greków mnożą się oznaki że niebawem Niemcy będą zmuszeni do ewakuacji licznych dalszych wysp.-

<u>Jugosławia :</u> Spec.rozkaz gen.Tito donosi o nawiązaniu łączności z armią ros. w miejscowości Negotin, położonej o 40 km. na połud. od Turnu-Severin.-

<u>Rumunia :</u> Zostały ujawnione główne warunki rozejmu, podpisanego między Rumunią a Rosją, W.Brytanią i USA. Rumunia zobowiązuje się prowadzić wojnę z Niemcami i Węgrami i oddać w tym celu do dyspozycji conajmniej 12-cie dywizyj piech., jak również wszelkiego rodzaju bazy i urządzenia komunikacyjne. Siły zbrojne Rumunii podlegają naczelnemu dztwu ros., administracja kraju pozostaje w ręku władz Rumunów, jednakowoż przewidziana jest działalność międzysojuszniczej komisji kontrolnej. Przestępcy wojenni zostaną pociągnięci do odpowiedzialności. Rumunia wypłaci Rosji odszkodowanie w wysok.300.000.000 dolarów za szkody, wyrządzone w związku z działaniami woj.i okupacją. Odszkodowanie będzie spłacane przez 6 lat

świadczeniami w naturze. W szczególności przewidziane są dostawy ropy naftowej, drzewa, statków i maszyn. W kołach ros. zaznaczają, że odszkodowanie byłoby niewątpliwie wyższe, gdyby Rumunia nie była się już teraz zdecydowała na przystąpienie do aljantów. Między Rosją a Rumunią obowiązują granice z 1940 r., t.zw.Dyktat Wiedeński, na mocy którego Rumunia była zmuszona odstąpić Niemcom część Siedmiogrodu, zostaje uznany za nieważny.-

Finlandia : Niemcom pozostaje jeszczy tylko dwa dni do wycofania swych wojsk z Finlandii.-
Ze Sztokholmu donoszą, że nic nie wskazuje na to, by Niemcy zamierzali się w tym terminie wycofać, wobec czego nie będzie można uniknąć walk.-
Sekretarz Stanu USA.Hull oznajmił, że nadeszła pora dla ludności Austrii, by sama się przyczyniła do wyswobodzenia z pod jarzma hitlerowskiego. W związku z tym radiostacja londyńska zwróciła z wezwaniem do dywizyj austriackich, które stanowią większość niem.oddz.w Finlandii, by chroniły się do Szwecji. Żołnierze austriaccy mają teraz sposobność wykazania, że nie zamierzają walczyć za Hitlera, wzgl.odkładać decyzję porzucenia go, gdy będzie już pięć minut po dwunastej.

Rosja : Rosjanie zajęli Łomżę. Niemcy rzucają wszystkie rozporządzalne rezerwy na granicę Prus Wschodnich.- W pobliżu Pragi walczy po stronie ros. 1-sza dywizja polska, która atakuje już przedmieście. Ataki te doprowadziły już do zelżenia nacisku niem. na powstańców wewnątrz miasta.-
Na południu Rosjanie zajęli Krosno.-
W Rumunii zajęto Campâlung.- W Siedmiogrodzie wyswobodzono 50 miejscowości.-

Słowacja : Sukcesy powstańców we wsch.części kraju, oraz od połud. stoków przełęczy karpackich, do których równocześnie z płn. docierają oddz. ros., walczące na połud.od Krosna.-
Powstańcy słowaccy wysadzili szereg mostów.-

radiostacja moskiewska doniosła o utworzeniu się słowackiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego.-

Dania : Ze Sztokholmu donoszą o dalszych ewakuacjach odd.niem.-

Szwecja : Minister sprawiedl.oznajmił, że został opracowany szczegółowy projekt w sprawie traktowania przestępców woj., którzyby próbowali szukać schronienia na terytorium szwedzkim. Minister oznajmił, że już do tej pory schroniła się do Szwecji niewielka ilość współpracowników niem.-

Ocean Spokojny : Silna formacja ameryk.floty z udziałem licznych lotniskowców zaatakowała w poniedziałek trzy wyspy w central.części archipelagu Filipin. W poniedziałek zniszczono 200 samolotów japon. Dotychczasowe informacje wskazywałyby na to, że walki jeszcze trwają.-

Konferencja w Quebec : Postępy konferencji pod każdym względem bardzo zadawalające i przewiduje się, że z końcem tygodnia prez.Roosevelt powróci już do Waszyngtonu. W następnym tygodniu prem. Churchill odbędzie narady z wojennym gabinetem Kanady. Przez cały czas obecnej konferencji uczestniczył w naradach premier Kanady MacKenzie King oraz przedstawiciele Australii i Nowej Zelandii.- Małżonka prem.Churchilla wygłosiła przemówienie przez radio, w którym oświadczyła, iż naród bryt. który ma za sobą ciężkie przejścia znajduje się teraz na drodze do zwycięstwa. Anglicy nie zapominają jednak o tym, że mają jeszcze porachunki z Japonią i w tym tkwi właściwy sens konferencji w Quebec.-

Japonia : Koresp.radia bryt. w Indiach donosi o charakterystycznym oddźwięku, w jakim spotkały się w Japonii ostat.niepowodzenia niem. Prasa i radio głosiły dotąd stale o pomyślnych walkach obronnych Niemców, za którymi kryje się wielka koncepcja strategiczna. Teraz dziennik " Niszi-Niszi" stwierdza, że sytuacja Niemiec jest poważniejsza

niż przewidywano.-
Dziennik "Asaki" podkreśla materialną przewagę aljantów.- Od szeregu lat propaganda japon. głosiła tezę, że wojny wygrywa się przewagą ducha, a nie materiału. Dzisiaj dzienniki japon. podkreślając doświadczenia wojny na Pacyfiku wzywają do ostrożniejszego posługiwania się hasłem, iż zwycięstwo wywalcza się wolą.-
Front śródz. : Bez zmian.- Wykryto obecnie, że z końcem czerwca Niemcy, wycofując się z miejscowości o 80 km. na połud.wsch.od Florencji wymordowali 230 osób, w tym 30, wywleczonych z kościoła w czasie nabożeństwa.-
Belgia : Przed opuszczeniem Bruges partia z 40 hitlerowców zrabowała dzieła sztuki Van Dykka i Michała Anioła.-
Anglia : Prem.Churchill przesłał depeszę gratulacyjną przewodniczącemu bryt.związku przyjaciół Ligi Narodów i Laureatowi Nobla, Lordowi Robertowi Cecilowi z okazji ukończenia 80 roku życia.
W depeszy premier stwierdza, że obecnej wojny łatwo można było uniknąć, gdyby zasady, na jakich się opierała Liga Narodów były wprowadzone w czyn z odwagą i przy solidarnym poparciu jej członków. Jeszcze w latach 1936/37 można było utworzyć wielki sojusz pokoju, który byłby zapobiegł niem. agresji, a conajmniej umożliwił rozpoczęcie wojny w korzystniejszych warunkach. W dalszym ciągu wyznaje zasady, na który się opierała Liga Narodów, pragnę jedynie wyposażenia ich w należny autorytet. W czasie walk w Normandii poległ bohaterską śmiercią dowódca sławnego pułku piech.z Lancashire. Gdy pod morderczym ogniem niem. pułk zaczął się cofać pułkownik osobiście poprowadził go do ataku, krocząc sam środkiem ostrzeliwanej drogi z laską w ręku i różą w klapie munduru, jak tego wymagała tradycja pułku. Gdy zginął, zastąpił go major, a po zranieniu go objął dztwo kapitan. Natarcie pułku doprowadziło do zdobycia wyznaczonej pozycji.-

-5-

Londyn, poniedziałek, dnia 11.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Prem. Mikołajczyk podziękował premierowi Unii Połud. Afryk., marszałkowi Smutsowi, oraz prem. Nowej Zelandii Frasarowi za ich wzruszający apel o pomoc dla Warszawy i hołd, złożony jej bohaterstwu.- Komitet centralny PPS. w Londynie wystosował w imieniu ludu Warszawy apel do wolnych ludów świata. Zwracamy się do was w imieniu walczącej Warszawy. Głos nasz jest głosem ludu warszawskiego, który od 150-ciu lat zawsze walczył o wolność. Polska nie ustaje w walce od pięciu lat i straciła dotąd 5.000.000 mężczyzn, kobiet i dzieci. Prowadziliśmy walkę nawet wtedy, gdy Niemcy panowali nad całą Europą. Brak nam było broni i oddawna wołaliśmy o jej dostarczenie. Warszawa rozpoczęła walkę w r.1939, licząc na pomoc zachodu. Pomocy tej zbrakło, gdyż aljanci byli wówczas nie przygotowani. Dziś posiadają druzgocącą przewagę, mimo tego pomocy nie otrzymujemy. Dzielimy radość Brukseli i Paryża z powodu wyzwolenia, żywimy uznanie dla bohaterstwa ludu Londynu w jego ciężkich próbach. Czemu podobna radość nie jest naszym udziałem, gdy dziś wspominamy Warszawę ! W pierwszym uderzeniu z wybuchem obecnego powstania w Warszawie robotnicy, którzy stanowili trzon sił powstańczych opanowali prawie całe miasto, rozbrajając czołgi gołymi rękami i rzucając granaty ręczne, na długo przed powstaniem fabrykowane w podziemiach. W ciągu pierwszych dni panowaliśmy nad Warszawą, czekając na pomoc ze wschodu i zachodu. Na miasto zaczął się walić niem. ogień. Niemcy pędzili wszystkich do obozu koncentracyjnego, gdzie panują warunki, o jakich nie macie pojęcia. Nie słów uznania, ani współczucia potrzebujemy. Żądamy i mamy prawo żądać natychmiastowej i skutecznej pomocy, osłony myśliwskiej i bombardowania niem. stanowisk w Warszawie. Nie brak żołnierza polskiego nigdzie, gdzie się toczy walka o wolność.-

Nasz naród nie zrozumiał i nigdy nie zrozumie, dlaczego jest pomocy pozbawiony. Odrzucamy wręcz wszelkie wykrętne tłumaczenia z braku pomocy. Powołujemy się na najprostszą moralność, odwołujemy się do sumienia świata, do demokratów, robotników, chłopów, do zwykłego człowieka we wszystkich krajach. Wiemy, że walkę Warszawy uznają za własną. Pomoc Warszawie może być udzielona, winna i musi być udzielona i to udzielona bezzwłocznie.-

Londyn, dnia 14.IX.44r. Z audycji porannej polskiej

Kom.gen.Bora z dn.12 b.m. donosi : sytuacja ogólna bez zmian terenowych. Wzmożona działalność niem. od Wisły, zwłaszcza od chwili, gdy przez nas są zagrożone niem.mosty pontonowe. Z Pragi dochodzą odgłosy walk. Nad miastem walki lotn. z przewagą lotn. sowiec., które zbombardowało środek Pragi, Targówek i Kamionkę. Wzmożona ewakuacja niem. z prawego brzegu Pragi. W następstwie odczuwalna zmiana sytuacji wewnątrz Warszawy.-
Rosjanie ubezpieczają swe lewe skrzydło w związku z natarciem na Prusy Wschodnie i temu należy przypisać wzmożony ros.atak na Warszawę.-
Depesze donoszą, że Niemcy zniszczyli kolumnę Zygmunta, oraz grób Nieznanego Żołnierza przez który utworzyli drogę dla czołgów do Saskiego Ogrodu. Zniszczono 9 czołgów niem., z tego 7 w Ogrodzie Saskim. Chleba nie ma od 10 dni, woda tylko ze studni.- Na Żoliborzu pięciu żołnierzy armii kraj., którzy spożyli żywność, porzuconą tam przez uchodzących Niemców zachorowało wśród objawów zatrucia arszenikiem.-
Prymas Kanady, kardynał Willeneuve ogłosił orędzie do wszystkich państw aljanckich, uczestniczących w konferencji w Quebec, w którym piętnuje okrucieństwa Niemców w Polsce i podkreśla, że przywrócenie Polsce wolności, niepodległości i integralności terytorialnej będzie stanowić dla konferencji tytuł dla wiecznej sławy. Prymas zarządził w całej Kanadzie modły na intencję

Polski. Kardynał odbył rozmowy z prez. Roosevel-
tem i prem. Churchillem. W najbliższej przyszłości
ma się udać do Rzymu, gdzie zostanie przyjęty
przez papieża.- Min. Eden odbył wczoraj konferencję
z prem. Mikołajczykiem i min. Romerem.-

m.p.15.IX.44r.

Londyn, dnia 11.IX.44r. Vernon Bartlett : Przegląd polityki zagranicznej.

Znane jest stanowisko rządu i opinii bryt., iż natychmiast po zakończeniu wojny w Europie W.Brytania wszystkie swe siły przerzuci na Daleki Wschód. W związku z tym nasuwają mi się dwie uwagi : 1/ wielkim atutem Japonii w chwili wybuchu wojny było rozporządzanie znaczną ilością ... neutralnego tonażu, który opanowała. Zdobywając łańcuchy wysp, sięgające aż pod Ocean Indyjski i Australię zapewniła sobie system zewnętrz. bastionów, które zarówno odsuwały niebezpieczeństwo od samej Japonii, jak z drugiej strony tworzyły bazy wypadowe przeciwko Australii i Indjom. Teraz jednak te wysunięte daleko od metropolii bazy japon. z pozycji dodatniej w jej bilansie wojsk. przekształciły się na ujemną, gdyż wskutek ciągłych strat morskich Japonia nie dysponuje już wxxtxxxxjxxx flotą, wystarczającą do zaopatrywania tych baz i ich bronienia. Strategiczna pozycja Japonii uległa w następstwie znacznemu osłabieniu i nie jest prawdopodobnym, by po upadku Niemiec Japonia potrafiła się długo utrzymać. 2/ Z chwilą, gdy niebezpieczeństwo niem.przeminie być może, że Rosja przyłączy się do nas i do Chin w walce przeciwko Japonii. Wiadomo, że o ile chodzi o dostęp do mórz światowych, to położenie Rosji nie jest zadawalające. Morze Bałtyckie nie przedstawia pod względem strategicznym wielkiego pożytku bez równoczesnego opanowania cieśnin pod Danią. Podobnie wygląda sytuacja nad Morzem Czarnym, gdzie cieśniny znajdują się w rękach tureckich. Na Dalekiej Północy Murmańsk jest przez przeważną część roku zamarźnięty. Jedyny swobodny wylot na oceanie świata tworzy Władywostok. Nie dziwiłbym się zatym bynajmniej, gdyby Rosja nie zadowoliła się bierną rolą obser-

watora i starała się tą drogą uzyskać możliwości dla pełnego wykorzystania olbrzymich bogactw Syberii. Rosja niewątpliwie ma sporo do zawdzięczenia Ameryce za jej dostawy.
Z drugiej strony mar.bryt. może oddać po zlikwidowaniu europ.teatru woj. olbrzymie usługi w wojnie z Japonią. Temu faktowi nie zaprzeczy chyba nawet " Chicago Tribune", mimo swego notorycznego anglożerstwa. Korzyści, wynikające stąd dla Chin, są oczywiste. Wszystko wskazuje więc na to, że cztery główne mocarstwa wyjdą z obecnej wojny zgodne i zjednoczone.
Doniosłe skutki płynące stąd dla świata powojennego są oczywiste.- Trudno zachować dziś trzeźwy pogląd i nie dostać zawrotu głowy włob olśniewających sukcesów na zachodzie. Paryż, Antwerpia, Bruksela, Marsylia - to wszystko symbole piorunującego pochodu sojuszników, przewyższającego tempem nawet ros. pochód z pod Stalingradu. Niemcy zmuszeni są do wycofania się na linję Zygfryda. Przyznaję się, że w jednym punkcie moje przewidywania nie sprawdziły się. Pamiętając linję Maginota z chwili wybuchu wojny byłem przekonany, że Niemcy będą się starali ją zużytkować i obrócić jej działa przeciwko napastnikom od zachodu. Teraz nasuwają się wątpliwości, czy potrafią uczynić to samo ze skutkiem z działami swej własnej linii Zygfryda. Te sprawy zresztą nie wchodzą w moją kompetencję. Z natury rzeczy interesuje mnie strona polityczna ostatnich wydarzeń wojskowych. Charakterystyczne są wysiłki Goebbelsa, by niebezpieczeństwo, grożące od wschodu i zachodu wykorzystać dla scementowania niem.jedności narodowej. Gazety niem. są przepełnione wzruszającymi opisami, jak to profesorowie uniwersytetu wspólnie z chłopami kopią rowy strzeleckie. Nikt nie łudzi się, by ostatni dekret Goebbelsa przed 7-miu tygodni o totalnej mobilizacji mógł mieć jakiekolwiek praktyczne znaczenie.-

goście i kaemita, ale to ciągnęło się i nie można
przed się żadnego wyrzekania ułożenia.
Rodzice dywizji, [illegible] nie [illegible] na [illegible]
do [illegible] dnia, [illegible] za jej [illegible],
z [illegible] strony się [illegible] [illegible] o zła-
wiał [illegible], [illegible] wojsk, [illegible] [illegible]
w [illegible] do [illegible], [illegible] i [illegible]
[illegible] w [illegible] "[illegible]", [illegible] nie-
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] dla, [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
z [illegible] [illegible] i [illegible].
Dowódca [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] -- [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] na [illegible],
[illegible], [illegible] - do [illegible]
[illegible], a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
pod Stalingradu. [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] do [illegible] [illegible], [illegible] się. [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] się. [illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] jej [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] się-
[illegible], [illegible] od [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
to [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] się, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] -- [illegible] o [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].-

Jest to manewr propagandowy i nic więcej. Nasuwa się jednak pytanie, czy pośrednio nie pociągnie za sobą praktycznych skutków o tyle, że zjednoczy wszystkich w obronie ojczystej ziemi i oczywiście narodowego socjalizmu ze swymi przywódcami, a w następstwie przeciągnie wojnę wskutek partyzantki na terenie właściwej Rzeszy. Gdyby spisek generałów niem. przeciw Hitlerowi się udał, to nowy rząd, przez nich powołany niewątpliwie jużby skapitulował by uchronić Niemcy przed dalszym zniszczeniem.
Niepowodzenie spisku oczywiście automatycznie wzmocniło - przynajmniej narazie - wpływ partii. Jak długo te następstwa będą działać ?
Zwolennicy poglądu, że Niemcy będą walczyć na terenie Rzeszy do upadłego, mają za sobą jeden argument. Jednym z najbardziej zdumiewających zjawisk w obecnej wojnie było zachowanie się na polach walki w Normandii obcokrajowców, których Niemcy przemocą wcielili do swej armii. Z reguły walczyli oni z zaciętością, w niczym nie ustępującą niem.
A przecież znajdowali się wśród nich ludzie z pośród narodowości, które najwięcej ze strony Niemców ucierpiały. Wielu z nich walczyło do upadłego, wielu do chwili, gdy dalszy opór był już beznadziejny. Jeśli oficerom niem.powiodło się zmusić do takiej walki obcokrajowców, to czegoż dopiero można się spodziewać od rodowitych żołnierzy niem.? Siłą rzeczy nasuwa się obraz walk w Niemczech między wojskami sojusz. a ludnością miejscową, przypominający walki Niemców z powstańcami na terenach okupowanych. Żołnierze sojusz. będą musieli być w ustawicznym pogotowi, dniem i nocą nękani przez partyzantów, atakujących z zasadzek. Osobiście tego poglądu nie podzielam. Przypuszczam raczej, że działania wojenne zakończą się nagle i nieoczekiwanie. Tu i owdzie będą się może trafiały garstki fanatyków, walczących z nami do upadłego. Jestem jednak przekonany, że z chwilą zupełnej militarnej porażki przeważająca większość Niemców będzie się starała

nietyle zabijać naszych żołnierzy, co z nimi się bratać. Kłopot naszym żołnierzom będzie sprawiała nietyle wrogość ludności, co jej narzucanie się z nagłą przyjaźnią. Żaden ruch powstańczy nie ma widoków powodzenia bez sympatii i poparcia ze strony szerokich mas, a zwłaszcza chłopów. Niedobitki partii hitlerowskiej na tego rodzaju poparcia liczyć nie mogą, nie tylko dlatego, że Niemcy będą się starali gorliwie uniewinnić wobec aljantów, wypierając się wszelkiej łączności z hitleryzmem, ale również z powodu rozczarowania i rozgoryczenia mas, wywołanego nie spełnieniem światoburczych obietnic hitlerowskiej propagandy. Trudno oczywiści zaprzeczyć, że tego rodzaju postawa nie świadczy o politycznej dojrzałości społeczeństwa. Dlatego też znalezienie właściwego sposobu postępowania z narodem, tak pozbawionym uczucia politycznej odpowiedzialności będzie jednym z najtrudniejszych problemów powojennych.-

Londyn, dnia 15.IX.44r. piątek. Kom.ang. poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach.: Oddz.sojusz.atakują dalsze odcinki linii Zygfryda. Obecnie linia ta jest atakowana na czterech odcinkach.- I-sza armia ameryk. rozpoczęła nowe natarcie wzdłuż frontu 15-tu km. na połud. i połud.wsch.od Akwizgranu. Zajęto szereg mniejszych miejscowości, m.in. Hergenrath i Raeren i zbliżyły się już na półtora km. do śródmieścia Akwizgranu. To miasto stanowi jeden z głównych bastionów linii Zygfryda, a zarazem wrota w kier. Nadrenii. Stąd przebiega autostrada do Kolonii i samoloty sojusz. atakują już komunikacje Akwizgranu z zapleczem, m.in. Düren na drodze między Akwizgranem a Kolonią.- Koresp.donoszą, że wprawdzie nie można jeszcze mówić o przełamaniu linii Zygfryda na tym odcinku, w każdym razie jednak oddz. ameryk.głęboko się w nią wdarły. Oddz.saper. wysadzały w powietrze zapory przeciwczołgowe, podczas, gdy artyleria rozbijała bunkry. Niemcy próbują obrony za wszelką cenę i ściągnęli liczne działa na ciągnikach, jak również działa dalekonośne. Drugim odcinkiem natarcia I-ej armii ameryk. jest rejon Prüme / 70 km. na połud.wsch.od Akwizgranu/ nad rzeką tej samej nazwy. Amerykanie posunęli się tu o 10 km. wgłąb i znajdują się o półtora km.od tej miejscowości. Wreszcie na połud.krańcu I-sza armia ameryk.zbliża się do Trewiru. Co do tego odcinka brak szczegółów.- III-cia armia ameryk.zajęła kilka miejscowości na połud. ~~na połud.~~od Nancy, m.in. Mirecourt / 40 km. na połud.od Nancy/. Przyczółki na prawym brzegu Mozeli zostały rozszerzone.- Koresp.radia bryt. opisuje wrażenia po wkroczeniu z oddz.ameryk.I-ej armii pераз pierwszy na teren właściwej Rzeszy pod Rötgen. Mieszkańcy zachowywali się obojętnie, nie okazując obawy ani też wrogości. Wszystkie budynki były zawieszone białymi flagami, a każdy z mieszkańców również miał przy sobie kawałek białej materii. Mieszkańcy byli dobrze ubrani i dobrze odżywieni.-

II-ga armia bryt. oczyściła prawie cały teren między kanałem Alberta a kanałem Escault. Niemcom pozostał tylko jeden nie zburzony most na tym ostatnim kanale i muszą oni pośpiesznie się wycofywać, zanim oddz. bryt. do tego mostu dotrą.-
W ciągu ostat.12-tu dni II-ga armia bryt. wzięła do niewoli 39.000 Niemców. Do tej cyfry należy doliczyć 8700 Niemców, wziętych do niewoli w Le Havre. Koresp.donoszą, że jedna z formacji niem. otoczonych w pościgu przez Belgię przez II-gą armię bryt. obejmowała żołnierzy z dwunastu różnych jednostek. Przeważną część stanowili chłopcy, którzy zostali przerzuceni na linję boju po 14-tu dniach przeszkolenia.-
Oddz.I-ej armii kanad. odcięły oddz.niem. na zach. od ujścia Skaldy. Teren, pozostający jeszcze w ręku niem.między ujściem tej rzeki, a przebiegającym dalej na zach. kanałem Leopolda został dalej ściśniony. Oddz.polskie walczą na przedmieściach Gandawy.-
<u>Ocean Spokojny :</u> Oddz.ameryk. wykonały nowy desant na wyspach Morotai, położonych na płn. od Halmahera. Desant został wykonany pod ochroną bombardowania morskiego i lotn. Japończycy zostali zaskoczeni, gdyż oczekiwali ataku na połud.od Wyspy Halmahera i tam skoncentrowali swe główne siły. Wskutek nowego desantu pozycje japon. na połud.od wyspy zostały wyminięte. Straty sojusz. są bardzo nieznaczne, do tej pory nie poniesiono żadnych strat w okrętach ani samolotach.-
Gen.Mac Arthur oświadczył, że z chwilą uzyskania na zaatakowanych wyspach baz powietrz.i morskich sojusznicy znajdą się w odległ.300 mil od Filipin. Dalszym ważnym następstwem desantu będzie odcięcie japon.garnizonów w Indjach holend. w łącznej sile ok.200.000 ludzi.-
W czasie ataku na środkową część archipelagu Filipinów Amerykanie zniszczyli od poniedziałku do środy 501 samolotów japon., a 173 statki zatopiono bądź uszkodzono.-

Rosja : Spec.rozkaz Stalina doniósł wczoraj, że oddz.ros. wraz z 1-szą dyw.polską, walczącą po stronie ros. zajęły Pragę. Rosjan dzieli obecnie od Niemców w Warszawie tylko bieg Wisły. Koresp. donoszą, że na ulicach Pragi walki były niezmiernie gwałtowne i ulice są pokryte stosami niem.trupów. Rosjanie i Polacy zostawiali za sobą ufortyfikowane bloki, tworzące niem.ośrodki oporu, pozostawiając ich zlikwidowanie na później.-
Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego w Lublinie wydał odezwę z oświadczeniem, że godzina wyzwolenia bohaterskich Polaków, walczących w Warszawie, jest już bliska, ich cierpienia dobiegają kresu i cała Polska raduje się na myśl o niedalekim wyzwoleniu Warszawy.-
Na połud.od Prus Wschodnich Rosjanie zdobyli Nowogród n/Narwią.- W Siedmiogrodzie Rosjanie zajęli Turdo o 25 km.na połud. od Kluż. Wzięto przytym do niewoli 900 żołnierzy niem.i węgierskich.-
Sprawy polskie : Kom.franc.donosi, że powstańcy związali w Warszawie 40-50.000 żołnierzy niem. Pod Kielcami wzmożona działalność armii kraj.-
Słowacja : Wzmożono walki w rejonie Preszowa.-
Jugosławia : Dalsze postępy armii jugosłowiańskiej w rejonach Macedonii,Serbii i Dalmacji. W pobliżu granicy bułgarskiej zajęto węzeł kolej. Pirot na linii Nisz-Sofia. Na wybrzeżu dalmatyńskim powstańcy opanowali wyspę Bracz.-
Finlandia : Przewodniczący delegacji finlandzkiej w Moskwie, premier ~~Mark~~ Hackzell uległ atakowi apoplektycznemu, połączonemu z częściowym paraliżem i utratą mowy. Stan jest ciężki.-
Front śródz. : Na odcinku adriatyckim Niemcy zostali wyparci z dalszych pozycji na grzbiecie górskim Coriano. Niemcy donoszą o gwałtownym natarciu sojuszników z udziałem setek czołgów i po potężnym ogniu zapor.artylerii. Ze źródeł sojusz. brak dotychczas potwierdzenia.-

Konferencja w Quebec: Wczoraj wieczorem przybył do Quebec min. Eden samolotem z Anglii. Podróż trwała 17.30 godz. Przypuszczalnie niebawem przybędzie podsekretarz stanu w bryt. MSZ. Sir Aleksander Cadogan. Koresp. radia bryt. w Waszyngtonie donosi, iż wg. opinii tamt. kół przybycie min. Edena oznacza, iż sprawy polityczne i dyplomatyczne dotyczące Europy będą szerzej omawiane, niż to początkowo przypuszczano. Jeden z koresp. donosi, że przybycie min. Edena łączy się z problemem polsko-ros.- Obecność w Quebecu bryt. min. transport. woj., oraz kierowników resortów gosp. zasobami ludzkimi w min. wojny i min. pracy dowodzi wg. opinii koresp., że W. Brytania przygotowuje swój udział w kampanii na Dalekim Wschodzie na wielką skalę.-

Wojna lotnicza: W nocy ze środy na czwartek samoloty ros. bombardowały Budapeszt. Wczoraj w ciągu dnia samoloty ameryk. atakowały z baz ros. zakłady przemysłu woj. o 100 km. na płn. od Budapesztu, po drodze zaś zbombardowały Chemnitz.-

Dziś upływa czwarta rocznica wielkiego zwycięstwa nad lotn. niem. w bitwie o Anglię, gdy Niemcy stracili 185 samolotów w ciągu jednego dnia.-

Londyn, dnia 15.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Kom. gen. Bora z dn. 13 bm. donosi, że przez cały dzień trwały silne natarcia npl. na śródmieście. Na Marymoncie trzy lokalne natarcia niem. na płn. część dzielnicy zostały odparte. Terenowo sytuacja bez zmian. Lotn. sowiec. bombarduje w dalszym ciągu Pragę.- Radiostacja "Błyskawica" w audycji z dn. 13 b.m., omawiając konferencję w Quebec przypomniała, że od 39 r. Polska walczy u boku sojuszników, chociaż w chwili rozpoczęcia walki było widoczne, że nie mogła się oprzeć niem. przewadze. Polska stoi wytrwale na stanowisku Karty Atlantyckiej.-

Koresp.z Quebec donoszą, że sprawa polska będzie jednym z głównych problemów, omawianych na obecnej konferencji.-
Koresp.dyplomatycz."Daily Telegraph" donosi, że w związku z tym pozostaje przybycie min.Edena, oraz informuje, że brak pomocy Warszawie ze strony ros. a nawet nie zgodzenie się, by samoloty sojusz. tę pomoc dostarczały wywołały liczne krytyczne komentarze w prasie kanad.-
Koresp."Daily Mail" podkreśla, iż jest rzecz jasną, że min.Eden będzie się starał w cztery oczy omówić z min.Hullem stosunki polsko-ros., a zwłaszcza Warszawę, tem najnieszczęśliwszy problem. Oczekuje się również omówienia wszystkich spraw bałkańskich, w szczególności Rumunii, Bułgarii i stosunku do Węgier.-
Szesnastu posłów konserwatywnych do Izby Gmin złożyło wspólną deklarację w sprawie stosunków polsko-ros., podkreślając, że byliby wnieśli odpowiednią interpelację, gdyby nie to, że Izba Gmin obecnie nie obraduje. Wielka część opinii bryt. nie zdaje sobie jeszcze sprawy ze zniszczeń i cierpień, które dotknęły Polskę, a zwłaszcza Warszawę. Większość opinii wie jednak o tym, że cierpienia Polski są ogromne. Przyjmujemy, że rząd bryt. nie może ~~xxxxxxxxxxxxx~~ opublikować wszystkich szczegółów co do tego, co zrobił, by przyjść Warszawie z pomocą. Nie jesteśmy pewni, czy opóźnienie nie zostało spowodowane przez czynniki inne, lub przez bierne stanowisko pewnych rządów. Powinne być ujawnione przyczyny, które spowodowały, że akcja rządu bryt.była tamowana. Musimy zawsze pamiętać, że wierność w stosunku do sprzymierzeńców jest podstawą potęgi W.Brytanii.
Lotnik bryt.przebywający w Warszawie uzyskał wywiad z gen.Borem. Na zapytanie, co generał myśli na temat zarzutów, że powstanie przedwcześnie się rozpoczęło, generał oświadczył, że gdyby nie powstanie, to nie byłoby komu walczyć, bo łapanki

do kopania rowów były prowadzone przez Niemców na coraz większą skalę. Usiłowania o nawiązanie kontaktu z dztwem ros. nie przyniosły rezultatu. Po rozpoczęciu walk natychmiast poinformowaliśmy dztwo ros. za pośrednictwem radia londyńskiego.-

Londyn, dnia 16.IX.44r. sobota. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski i franc europ.

Front zach.: I-sza armia ameryk., walcząca w rejonie Akwizgranu dokonała wyłomu na szer. 8-miu mil ang. w pierwszym pasie obronnym linii Zygfryda. Przednie formacje nacieraj. już na drugi i ostatni pas umocnień. Koresp. donoszą, że przełamanie pierwszego pasa, które zostało dokonane przez batalion piech. ameryk. pod Akwizgranem na jednym z najsilniejszych odcinków całej linii Zygfryda poszło łatwiej, niż to przypuszczano. Wiele oznak wskazuje na to, że Niemcy opuszczali kazamaty w popłochu. Zastano na miejscu pozapalane światła elektr., niedokończone jedzenie i karabiny maszyn. gotowe do strzału. Poszczególne ośrodki oporu były obliczone na załogi w sile 30-40 ludzi, podczas, gdy garnizony liczyły 3-4 ludzi i to przeważnie albo chłopców w wieku 15-19 lat, albo starszych mężczyzn. Wszystkie wzgórza, panujące nad Akwizgranem od strony płn., połud. i zach. zostały zdobyte. Część ameryk. formacyj wyminęła Akwizgran i dotarła do miejscowości Stolberg, położonej o 10 km. na wsch., oraz do miejscowości Büsbach, położonej o 1 km. na południe dalej. Opanowano miejscowość Lamersdorf, położoną o 3 km. poza Rötgen. Inne oddz. I-ej armii wdarły się w umocnienia linii Zygfryda w pobliżu Prüme.- Koresp. donoszą, że walki toczą się na przedmieściach Akwizgranu i zdobycie miasta jest oczekiwane każdej chwili. Wśród władz hitlerowskich widoczne oznaki paniki, wg. napływających informacyj Gestapo uciekło już z Monasteru. Na płn. oddz. I-ej armii zajęły Maastricht. Jest to pierwsze miasto holend., do tej pory wyswobodzone przez sojuszników. Druga armia bryt. wzmocniła swe przyczółki poza kanałem Escault, łączącym Antwerpię z Mastricht i oczyściła prawie cały teren między tym kanałem a granicą holend. Na płn. od Gheel i Beeringen mosty znajdują się w stanie, zupełnie się nadającym do użytku.-
Oddz. I-ej armii kanad. sforsowały kanał Leopolda w sześciu punktach i odcięły 10-15.000 Niemców, znajdujących się między kanałem Leopolda a ujściem rzeki Skaldy. Oddz. polskie osiągnęły ujście Skaldy, patrole

polskie dotarły już do granicy holend. W portach nad Kanałem La Manche, atakowanych przez I-szą armię kanadź walczy jeszcze ok.22.000 Niemców. Kanadyjczycy zaciśniają pierścień dokoła Dunkierki. Silne oddz.niem. próbowały przedostać się z Cap Gris-Nez do Boulogne, zostały zaatakowane przez Kanadyjczyków i w przeważnej części zmuszone do odwrotu.- Postępy VII-ej armii ameryk. w kier.Belfortu uległy zwolnieniu wskutek wzmagającej się obrony Niemców, zwłaszcza silnego ognia artylarii i gęstych pól minowych. Mimo tego czołgi ameryk. znajdują się już o 25 km. na wsch.od Nancy. Miasto samo, jak również Epinal zostały zdobyte. Na zach.od Nancy Amerykanie likwidują pozostałe ośrodki oporu.-
VII-ma armia ameryk., walcząca na połud., została poddana pod komendę gen.Eisenhovera, tworząc szóstą grupę armij sojusz. W ten sposób wszystkie siły aljanckie na zachodzie, walczące przeciwko Niemcom, podlegają bezpośrednio gen Eisenhoverowi, tworząc trzy grupy armii, mianowicie szóstą, dwunastą i dwudziestą pierwszą. Grupa szósta składa się z oddz.ameryk.i franc., dowodzonych przez gen.USA. Deversa, który dotychczas piastował stanowisko zastępcy głównodowodzącego sił sojusz.na połud. Francji. Koresp.donoszą, że Niemcy gorączkowo umacniają Belfort.- Koresp.donoszą, że na terenach niem., okup.przez aljantów zaczęła już działać administracja sojusz. Zostały zniesione ustawy rasistowskie, oraz wszelkie ograniczenia swobód obywatelskich, a stowarzyszenia hitlerowskie zostały rozwiązane.-
Niem.czasopismo wojsk. " Militärische Korrespondenz" zdobywa się w ostat.numuerze na znamienne wyznanie, że fortyfikacje są bezbronne wobec nowoczesnej broni.- W związku z wyswobodzeniem Mastricht radio ang.przypomina bohaterski czyn lotników bryt., którzy w czasie kampanii 1940 r. otrzymali rozkaz zniszczenia mostu pod miastem. Most miał być znisz-

czony przed wkroczeniem Niemców, rozkaz ten nie został jednak wykonany z powodu działalności sławnej piątej kolumny, innymi słowami zdrajców i dywersantów, pozostających na usługach Niemców. Most był broniony przez potężne baterie niem. artylerii p.lotn., oraz przez myśliwce. Lotn.bryt.rozporządzało tylko przestarzałymi bombowcami, lecącymi bardzo wolno, a nie rozporządzało zupełnie myśliwcami, któreby mogły stanowić eskortę. W tych warunkach atak na most był równoznaczny samobójstwu. Dowódca eskadry uprzedził o tym lotników i oświadczył, że w nalocie mają wziąć udział tylko ochotnicy. Cała eskadra zgłosiła się dobrowolnie. Wykonano nalot, ale npl.obrona p.lotn. zestrzeliła wszystkie samoloty jeszcze przed dotarciem do celu z wyjątkiem jednego, który dotarł na miejsce, zbombardował most, a potym został zestrzelony. Dowódca załogi został po śmierci odznaczony pierwszym Krzyżem Wiktorii, nadanym w czasie obecnej wojny. Tylko jeden lotnik z całej załogi ocalał.-

Wojna lotnicza : Ciężkie bombowce RAF.wykonały ub.nocy gwałtowny nalot na niem.bazę morską w Kilonii. Tej samej nocy bombowce "Moskito" zrzuciły na Berlin bomby dwutonowe.-

Dziś nad ranem npl.działalność powietrzna nad Anglią. Zrzucono "latające bomby", były ofiary w ludziach i szkody.-

Bryt.min.dla spraw odbudowy lord Woolton ponownie przestrzegł uchodźców z Londynu przed powrotem do stolicy. Byłoby szczytem nierozsądku sądzić, że nieprzyjaciel nie ma już możności wznowienia swych ataków, zwłaszcza przy pomocy " bomb latających " nowego typu o dalekim zasięgu, działających z odległych i bezpiecznych baz. Minister oświadczył, że "bomby latające" zniszczyły w Londynie 23.000 domów, a 1.100.000 uszkodziły. Wskutek ataków lotn.npl. od początku wojny, oraz działalności " bomb latających" blisko 500.000 londyńczyków jest bez dachu nad głową.-

W ciągu ostat. 5-ciu dni RAF. zrzuciła na terytoria niem. 13.000 ton bomb. Stanowi to przeciętnie 2500 ton na dobę. Zbombardowano pięć wielkich centrów przemysłowych, mianowicie Mannheim, Stuttgart i Frankfurt n/Menem, Osnabruck i Darmstadt. Wykonano siedem ataków na sześć zakładów benzyny syntetycznej, a lekkie bombowce "Moskito" atakowały cztery noce z rzędu Berlin bombami dwutonowymi. Ciężkie bombowce ameryk. zrzuciły między 8 a 13 września ponad 20.000 ton bomb na terytorium Niemiec.-

Ocean Spokojny : Oddz. ameryk., które wylądowały w grupie wysp Morotai na płn. od Halmahera opanowały już wszystkie wyznaczone cele, korzystając z poparcia samolotów zarówno lądowych, jak i startujących z lotniskowców. Jedno lotnisko japon. zostało już opanowane, równocześnie zaś inżynierowie ameryk. rozpoczęli pracę nad budową nowych lotnisk. Oddz. ameryk., które wylądowały w grupie wysp Palau natknęły się na silniejszy opór Japończyków, którzy wykorzystali gęste zarośla na wybrzeżu i dopuścili ameryk. desant zupełnie blisko, poczym dopiero otwarli ogień. Amerykanie mimo tego rozszerzyli swój przyczółek na 1,5 mili ang. dług. W ciągu ostat. pięciu dni od wykonania desantu straty ameryk. były jednak nieznaczne.-

Front wschodni : Oddz. ros., oraz walcząca po ich stronie 1-sza dyw. polska po zdobyciu Pragi rozszerzają swój teren ku płn., zajmując wzniesienia i umocnienia wzdłuż wschod. brzegu Wisły. Oddz. ros. zostały entuzjastycznie powitane przez ludność Pragi. Kobiety i dzieci niosły pomoc rannym, nie zwracając uwagi na niem. kule.-

Ze źródeł ros. brak jeszcze potwierdzenia doniesień niem. o wielkiej ofenzywie, podjętej w Łotwie i Estonii. Koresp. donoszą jednak z Moskwy, iż wszystko zapowiada podjęcie przez Rosjan w najbliższej przyszłości dwóch uderzeń, jednego na Prusy Wschodnie, drugiego zaś w kier. Śląska po przez Kraków.-

W Siedmiogrodzie zajęcie Kluz jest oczekiwane każdej chwili.-
Lotn.ros. bombardowało Budapeszt.-
Sprawy polskie : Oba kom przytaczają ostat.kom. gen.Bora, oraz wiadomość, że samoloty ros. zrzuciły powstańcom w Warszawie nieznaczne ilości żywności i amunicji.-
Finlandia : Dziś upływa ostatni termin, wyznaczony przez Finlandię dztwu niem. do ewakuacji kraju. Jest rzeczą widoczną, że Niemcy nie zamierzają wykonać żądania rządu fińskiego. Między oddz.niem. a fińskimi doszło już do zbrojnego starcia na wyspie Hogland, znajdującej się w Zatoce Fińskiej i przedstawiającej wielkie znaczenie strategiczne. Niemcy próbowali na wyspie wylądować, jednakowoż oddz.fińskie tę próbę zupełnie uniecestwili i przytym uszkodziły bądź zatopiły 9 statków niem. Niemcy zamknęli również granicę między płn.Finlandią a Szwecją, uniemożliwiając w ten sposób rządowi fińskiemu ewakuację części ludności cywilnej do Szwecji z terenów, zagrożonych działaniami wojennymi.-
W Sztokholmie krążą pogłoski o możliwości wypowiedzenia Niemcom wojny przez Finlandię i nawiązaniu jakoby rozmów między sztabami fińskim i ros. na temat wspólnej akcji przeciwko Niemcom.-
Koresp.radia bryt., emigrant norweski, podaje jako główną przyczynę odmowy wycofania się Niemców z Finlandii okoliczność, że musieliby uchodzić drogą morską wzdłuż wybrzeży płn.Finlandii i Norwegii, coby ich naraziło na ataki lotnictwa, bądź też przez płn.Norwegię, stanowiącą teren dziki, pokryty tundrami, bez możliwości organizacji kwater dla 25.000 armii niem. na płn.Finlandii i wreszcie bez połączeń kolej., gdyż trzy prowizoryczne linje, wybudowane przez Niemców, z trudnością mogły przesyłać tylko niewielkie dostawy na front ros. Dalsze przeszkody, to surowy klimat i nienawiść ludności, na którą Niemcy niejednokrotnie gorzko się użalali.-

Szwecja : Koresp.radia bryt.w Sztokholmie donosi o dalszych zarządzeniach szwedzkich w celu przeciwdziałania ewent.próbom niem.agresji. M.in. zostały silnie zaminowane okolice wysp Alandzkich.-

Grecja : Powstańcy greccy opanowali dwa porty na Peloponezie, mianowicie Kalamaki i Paros /?//niewyraźnie/. Połączenia kolej. z Saloniki ami zostały przecięte. W Tracji i Macedonii wzmożona działalność partyzantów.-

Ponad 500 ciężkich bombowców ameryk., startujących z baz włoskich, zaatakowało trzy lotniska w pobliżu Aten, oraz bazę łodzi podwod. pod Salaminą-

Mnożą się oznaki, że Niemcy przygotowują się do opuszczenia Krety.-

Front Śródz.: Oddz.czołgów i piech.kanad.znajdują się w odległ.6-ciu km.od Rimini. U boku wojsk nowozelandzkich walczą obecnie żołnierze greccy, wśród których nie brak towarzyszy broni oddz.nowozelandzkich z czasów kampanii Grecji w r.1941.-

Francja : Wczoraj przybył z Cherbourga pierwszy pociąg do Paryża. Komunikacja z Francją a Genewą została wznowiona. Do Marsylii przybył gen.de Gaulle entuzjastycznie powitany przez ludność. Jutro generał uda się na inspekcję do Tulonu.-

Niemcy : Niem agencja informac.podała wiadomość, że przywódca socjalistów niem. Breitscheid i przywódca komunistów Thälmann zginęli w dn.28 sierpnia w obozie koncentrac. Buchenwald wskutek nalotu aljanckiego. W związku z tym komunikują ze źródeł aljanckich, że w wymienionym dniu żadnego nalotu sojusz. na rej.Buchenwaldu nie było.-

Koresp.radia bryt. podkreśla, że obaj przywódcy zostali napewno zlikwidowani przez Gestapo.

W przededniu klęski niem.Himmler likwiduje niedobitków opozycji, by zabezpieczyć reżim hitlerowski przed próbami przewrotu. Thälmann, który był prostym robotnikiem port.cieszył się w masach robotniczych komunistycznych olbrzymią popularnością. W czasie ostat.wyborów na prezydenta Rzeszy

padło na niego 6.000.000 głosów. Został on zaaresztowany natychmiast po przewrocie hitlerowskim. Breitscheid zdołał przed samym przewrotem hitlerowskim uciec i schronił się do Francji, skąd przez osiem lat prowadził akcję propagandową, przestrzegając demokracje zachodnie przed niebezpieczeństwem hitlerowskim. Po upadku Francji został zaaresztowany w Marsylii przez policję rządu w Vichy, współdziałającą z Gestapo w przeddzień umówionego wyjazdu z Marsylii.-

Konferencja w Quebec : Konferencja między Churchillem a Rooseveltem ma się zakończyć dziś w południe, poczym obaj mężowie Stanu przyjmują dziennikarzy na konferencji prasowej.-

Londyn, dnia 16.IX.44r. sobota. Z audycji porannej polskiej.

Rosjanie bombardują Siekierki i rejon dworca Gdańskiego, Niemcy zaś ostrzeliwują Pragę z Burakowa. Niemcy wysadzili w powietrze most Poniatowskiego i most średnicy kolej., tak, iż pozostały tylko most Kierbedzia i stary most kolej. przy Cytadeli.
W dn.14 b.m. samoloty ros. zrzuciły niewielkie ilości żywności i amunicji. Speaker przytacza opinię wybitnego rzeczoznawcy wojsk. o działaniach AK. w Warszawie. Powstanie, rozpoczęte w dn.1.VIII. nie było tylko spontanicznym, ani, jak niektórzy zarzucają, przedwczesnym odruchem, nie było też prostą dywersją. Była to akcja wojska regularnego, która wywarła doniosły wpływ na losy ros.-niem. bitwy o Warszawę.-
Z Berna Szwajcarskiego donoszą że w dniu 15 września udał się z Genewy do Pruszkowa w charakterze oficjalnym delegat Czerwonego Krzyża.-
W piśmie ameryk. " New York Journal American" z dn.14 września przynosi artykuł demokratycznego członka kongresu, Berry na temat konferencji międzyjuszniczej w Waszyngtonie, obradującej nad organi-

zacją pokoju światowego. Autor stwierdza, że uczestnicy konferencji winni pamiętać o bohaterskiej roli, jaką odegrała Polska. Wszelkie plany, nie przewidujące odbudowy Polski z pełną suwerennością i integralnością terytorialną są zgóry skazane na niepowodzenia. Polsce należy się zwrot każdej piędzi ziemi, jaka jej została zabrana. Musimy wyciągnąć naukę z przeszłości. Nie łudźmy się, aby można oprzeć pokój na niesprawiedliwości. Niesprawiedliwość wobec Polski jest równoznaczna ze stworzeniem zarzewia trzeciej wojny światowej.- Wczoraj odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym charge d'afaires w Paryżu złożył sprawozdanie z udziału Polaków w ruchu podziemnym Francji.- W piątek papież przyjął na audjencji ponad 1000 żołnierzy polskich. Treść przemówienia w następnej audycji radia polskiego.-

M.p.19.IX.44r.

Londyn,dnia 19.IX.44r. W.Shelton Smith . Refleksje o Anglikach. / Autor jest dziennikarzem austral., przebywającym od 1935 r. w Anglii i od kilku lat pracuje w departamencie informacji min.aprowizacji/.-

Jeden z pisarzy ang. wyraził się, iż prawdziwego podróżnika poznaje się po tym, iż niezależnie od tego, jak długo w jakimś kraju przebywa, to zwraca uwagę przedewszystkiem na różnice i nigdy nie pozwala na spowszednienie swych wrażeń. Wziąłem to sobie do serca, gdy tu przyjechałem w 1935 r. i prowadziłem dziennik mych wrażeń. Po tym poszło dobre postanowienie w zapomnienie i dopiero teraz przy generalnych porządkach odnalazłem wśród zapomnianych szpargałów także ówczesne notatki. Wiele szczegółów, które wówczas mogły się wydać błahymi ujawniło teraz, w świetle wojennych doświadczeń swe właściwe znaczenie, rzucając światło na najgłębsze podkłady ang. psychiki. Przytaczam po kolei poszczególne fragmenty mego dziennika. Pierwszy z nich, to wizyta u krawca. Na przymiarkę ubrania przychodzi właściciel firmy, obrzuca mą postać krytycznym spojrzeniem i udziela krawcowi szereg pouczeń w naogół niezrozumiałym dla mnie żargonie technicznym. Jedno zwraca mi jednak uwagę : właściciel z wyraźnym niezadowoleniem zwraca krawcowi uwagę : za szerokie ramiona. Nie życzę sobie, by moi klijenci wyglądali zbyt szykownie.- Jest to typowy objaw ang.zamiłowania do wolności. Szykowność, to typowa cecha munduru wojskowego, to to samo, co próba zuniformowania wszystkich cywilów. Tymczasem każdy chce być przedewszystkiem sobą.-
Druga cecha, która mnie zastanowiła, to narodowy zwyczaj tworzenia ogonków. Gdy dwaj Anglicy czekają to natychmiast ustawiają się w ogonek. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że taki zwyczaj dowodzi właśnie braku zamiłowania do wolności. Bez tego jednak niepodobna byłoby żyć w wielkim mieście. Zwłaszcza

zaś w okresie wojennym okazało się, jak bezcenna jest ta dobrowolna dyscyplina w braku której publiczność stałaby się bezładnie tłocząca się trzodą. Drobna rezygnacja z wolności osobistej opłaca się sowicie, przysparzając tyle wolności zbiorowej ogółowi i w następstwie każdej jednostce, jako uczestnikowi tej solidarbej wspólnoty wolności.-"

Jednym z najczęściej omawianych objawów życia ang. jest specyficzny humor londyńskiego przedmieścia, t.zw. " cockney". Humor ma mniej itelektualne znaczenie, niż dowpip, lecz za to lepiej wyraża, to coby można nazwać ludzkością charakteru. Jest to wyraz specyficznego stosunku do życia, opartego nie na brutalności, lecz na życzliwości, na wolności i tolerancji. Przykładów można mnożyć bez liku. Oto jeden z ostatnich : stoję w ogonku przed autobusem. W tym słychać zbliżającą się "latającą bombę" W pierwszej chwili oczywiście uczucie przerażenia, zarazem jednak niesposób się oprzeć groteskowemu wrażeniu na odgłos bomby, ~~wydającej~~ przypominającej skwierczenie na patelni. W jednej chwili ktoś rzuca uwagę : "latający befsztyk". Momentalne odprężenie. Drugie popularne określenie "latającej bomby", to " wzdryg - nadzieja ". W pierwszej chwili człowiek się wzdryga, a potym pociesza się nadzieją, że przecież się uchroni.- Typową odpowiedź dała ostatnio kobiecina z przedmieścia jednemu z ministrów, który w czasie inspekcji zniszczonych okręgów wyraził jej współczucie z tego powodu, że właśnie jej biedny domek padł ofiarą bomby. " Mam dwóch synów w wojsku - musieli mnie więc trafić, bo przecież jestem wojskowym objektem".-

Z braku papieru na wszystkich halach rybnych wiszą ogłoszenia"bez papieru nie wydajemy ryb".-

W okresie trudności z dowozem jedna z firm wywiesza plakat " ryb niema, za to papieru pod dostatkiem

[illegible]

jest to dotychczas [illegible]

[illegible] wolność [illegible]

[illegible]

Publiczność londyńska zawsze potrafi powagę urzęd. zarządzeń zredukować do właściwych rozmiarów.-
Inny przykład ang.demokratyzmu. Na przystanek zajeżdża autobus, jak zwykle przepełniony. Cywile i wojskowi, tłoczący się na przystanku,przyjmują z rezygnacją do wiadomości słowa konduktorki " miejsc niema - wóz rusza ". Jeden z czekających, generał z mundurem, usianym odznaczeniami, dufny widocznie w swą godność, nie daje za wygraną i ponawia szturm. Konduktorka powtarza : " powiedziałam : miejsc niema - żołnierzu !".-
W ciągu pierwszych miesięcy pobytu w Londynie byłem zupełnie oszołomiony chaotycznym charakterem, jaki to miasto przedstawia. Bezładne pokrzyżowanie średniowiecznych uliczek z nowoczesnymi arteriami, nawet w wytwornej dzielnicy " West End " skromne domki parterowe obok nowoczesnych, wspaniałych willi i gmachów. Dla nowoczesnego urbanisty Londyn niewątpliwie musi się przedstawiać, jak koszmar. Ja osobiście muszę jednak przyznać, że to przemieszanie współczesności ze średniowieczem stanowi jego największy urok, polegający na barwności i różnorodności. W odróżnieniu od Waszyngtonu, czy też stolicy Australii, Camberra, Londyn nie jest wynikiem racjonalnego planu, lecz tworem, narastającym organicznie od średniowiecza. W najnowocześniejszych dzielnicach panują jeszcze te same zwyczaje, co na prowincji i Sąsiedzi z poszczególnych domków spotykają się w niedzielę po nabożeństwie w gospodach, których zaciszna atmosfera w niczym się nie różni od atmosfery gospody, jakiegokolwiek miasteczka.
Wszystkie te drobiazgi, o których tak się rozpisałem wykazały swój wielki walor moralny w czasie obecnej wojny, umożliwiając Anglikom zachowanie spokoju w najbardziej nawet krytycznych momentach. Ktokolwiek pragnie oprzeć swe przewidywania co do postawy narodu ang. w ważnych sprawach, nie może tych szczegółów pomijać. Dzięki tym cechom zdobył się naród ang. na najbardziej imponujący wysiłek wojenny bez szemrania. 80% wszystkich kobiet ~~bez~~

niezamężnych, czy też posiadających liczne rodziny pracuje w przemyśle wojennym. To samo dotyczy trzeciej części wszystkich chłopców i dziewcząt. Połowa całej ludności Anglii wskutek obowiązków w przemyśle wojennym zmieniła swe siedziby. Wszyscy musieli pracować znacznie dłużej niż przed wojną, a resztę wolnego czasu, zredukowanego jeszcze długimi odległościami do miejsc pracy poświęcać obowiązkom, związanym z obroną p.lotn.,czy też innymi rodzajami służby pomocniczej. Wszystkie te ograniczenia ludność znosiła z pogodą i humorem, jak gdyby były najzupełniej dobrowolnymi. Gdy o tym wszystkim pamiętać, zrozumie się, że po Dunkierce mieszkańcy Anglii zbroili się nawet w siekiery i kosy, przygotowując się do odparcia inwazji. Miłość wolności i solidarność społeczna, to dwie cechy, tkwiące u podstawy narodowego charakteru Anglików. Aby zalety tego charakteru mogły się ujawnić, jeden warunek jest nieodzowny : Anglia musi wiedzieć o co walczy. Jeśli nie potrafi się wytłumaczyć w imię czego żąda się od niego ofiar, to niema człowieka na świecie, z którymby trudniej było dojść do porozumienia.-

Londyn, wtorek, dnia 19.IX.44r. Kom.ang. połrmany, i franc.europ. Serwis zamorski.

Front zach.: Czołgi II-ej armii bryt., posuwając się od strony trzeciego przyczółka na kanale Skaldy, przebyły w ciągu 24-ch godz. przestrzeń 25-ciu km. i nawiązały w pobliżu Eindhoven łączność z oddz. spadochronowymi, które wylądowały w niedzielę. Przy tej sposobności zajęto miejscowość Valkenswaard o 10km. na połud. od Eindhoven. Patrole bryt. walczą już na przedmieściach Eindhoven. Dztwo sojusz. w dalszym ciągu zachowuje milczenie co do operacyj oddz. spadochronowych nie chcąc ułatwiać sytuacji przeciwnikowi, który jest zupełnie zdezorientowany co do rozmieszczenia oddz. spadochronowych i rozciągłości operacyj. Kom. urzęd. stwierdza jedynie, że desant nastąpił na połud. Holandii w rejonie połączeń wodnych.-
Koresp. donoszą, że pierwsze wyznaczone objekty zostały już osiągnięte.- Wczoraj nastąpiło drugie lądowanie z powietrza, w czasie którego przybyły dalsze posiłki w ludziach i sprzęcie wojennym, m.in. artyleria polowa. Lądowanie było poprzedzone gwałtownym nalotem ameryk. myśliwców, które zrzucając bomby odłamkowe zmusiły do milczenia ponad 100 artyler. pozycyj npl. Lotn. ameryk. straciło przytym 27 samolotów.
Koresp. podkreślają, że rejon desantu dzieli odległość tylko 80-ciu km. od położonego na wsch. Zagłębia Ruhry i jeśli uda się przeszkodzić Niemcom po wysadzaniu mostów na kanałach, w takim razie Rzesza będzie zagrożona uderzeniem w najsłabszą stronę. Akcją desant. kieruje osobiście dowódca operacyj skombinowanych, gen. Browning, który w niedzielę przybył do Holandii wraz z desantem i już założył swą kwaterę na ziemi holend. Niem. opór w Holandii b. zacięty.-
I-sza armia ameryk. dokonała nowego przekroczenia granicy niem. w odległ. 2--tu km. na płn. wsch. od Maastricht koło miejscowości Sittard.- Na 11 km. na płn. od Akwizgranu zostały przełamane zewnętrzne umocnienia linii Zygfryda. Sam Akwizgran jest ~~faktycznie~~ otoczony. Oddz. ameryk. posunęły się poza Stolberg w kier. Düren. Wg. ostat. wiadomości w Akwizgranie toczą się walki uliczne. Pod Prüm szczególnie gwałtowny opór Niemców, którzy czynią rozpaczliwe wysiłki, by powstrz

żać napór ameryk. Lotn.wywiad.donosi, że wszystkie drogi, wiodące do Prüm są zatłoczone niem. pojazdami. Przyczółki utworzone przez oddz.I-ej armii ameryk. na połud.od Akwizgranu łączą się w jednolitą linję.-
VII-ma armia ameryk. posunęła się o 30-cie km. na wsch.od Nancy. Metz jest już faktycznie okrążony.- VII-ma armia ameryk. posuwa się w dalszym ciągu szerokim frontem w kier.Belfortu.-
Pod Orleanem wzięto do niewoli 18.000 żołnierzy niem. Przedstawiali oni pstrą zbieraninę jednostek z najróżniejszych dywizyj piech., lotn. i mar. Mieli oni za sobą dłuższy okres walk z franc.armią kraj.i znajdowali się w stanie zupełnego wyczerpania.- Nad wybrzeżem Kanału La Manche oddz. kand. zajęły rejon portowy, oraz płn.część Boulogne.- Na Brest wykonano wczoraj dwa naloty bombowców nurkowych po odmowie kapitulacji ze strony załogi.- W dn.18 września naczel.dztwo armij sprzymierzonych wydało pierwszy rozkaz do ludności Niemiec połud. i połud.zach. Kierownictwo wojsk. sprzymierz.sprawuje na okup.terenach niem. najwyższą władzę w dziedzinie ustawodastwa, wymiaru sprawiedliwości i administracji. Wszyscy członkowie partyj i SS. zostają natychmiast usunięci z odpowiedzialnych stanowisk. Dztwo zastouje najsurowsze środki przeciwko wszystkiemu, co tylko mogłoby tamować działania wojenne. Ludność cywilna ma w dalszym ciągu oddawać się swym normalnym zajęciom w granicach, w jakich na to pozwalają wymogi wojenne.-
Bryt.min.wojny doniosło o nowym typie broni, stosowanym od dnia inwazji przez oddz.saper. Jest to pojazd, przypominający wyglądem czołg typu "Churchill". Posiada on urządzenia do zabierania ładunków wybuch., przeznaczonych do wysadzania npl.umocnień, a nadto spec.rodzaj moździerza, wyrzucającego pociski o mocy, wielokrotnie przewyższającej siłą wybuchow, normalnych pocisków moździerzy.-

Pojazdy zabierają z sobą spec.rodzaj szyn, na których można poruszać się na tego rodzaju terenach, jak piaski, wybrzeża i moczary. Nowa broń,której szczegóły nie mogą być jeszcze ujawnione odegrała olbrzymią rolę w czasie inwazji, zwłaszcza w pierwszym dniu, kiedy dzięki potężnej sile ładunków, którymi wysadzano umocnienia, oddz.gen.Montgommery przebyły na niektórych odcinkach do 12-tu mil ang. w ciągu jednej doby.-

Komentator radia bryt. podkreśla olbrzymią doniosłość dzieła, zapoczątkowanego rozkazem gen. Einsehovera do niem.ludności na terenach okup. Nie wdając się w zawiłą sprawę rozróżniania między narodem niem. a hitleryzmem trzeba stwierdzić jedno, mianowicie, że podczas gdy jest niemożliwością zlikwidować niem.naród, to nie jest niemożliwym zlikwidowanie hitleryzmu. To ostatnie zadanie jest ważniejsze, niż zmiany terytorialne, niż ukaranie zbrodniarzy wojennych, niż nawet bezwarunkowa kapitulacja, aczkolwiek wszystkie tamte postulaty są niewątpliwie słuszne. Nieco innego, jak zupełne zniszczenie hitleryzmu jest celem obecnej wojny. Wymaga to uwięzienia wszystkich przywódców hitlerowskich , usunięcia wszystkich lokalnych nawet komórek- hitlerowskich, wykorzenienia całego narodowo-socjalistycznego systemu nauczania. Jest to zadanie tym ważniejsze, że nie wchodzi w zakres polityki na długą metę, lecz dotyczy najbardziej bezpośredniej przyszłości.-

<u>Niemcy :</u> W Londynie krążą pogłoski o rozłamie wewnątrz partii hitlerowskiej. Himmler stoi jakoby na czele frakcji, która pragnie porozumienia się z Rosją i gotowa jest zgodzić się na częściowe skomunizowanie Niemiec. W stronę tej partii skłania się jakoby również Goebbels. Odłam ten jest gotów nie cofnąć się przed zmuszeniem Hitlera do pójścia na wymienioną koncepcję, a nawet do usunięcia go w razie gdyby się sprzeciwił.-

Finlandia : Szwedzki dziennik " Dagens Nyheter" donosi, jakoby delegacja finlandzka w Moskwie podpisała wczoraj warunki rozejmu.- Do Sztokholmu napływają dalej wiadomości o walce dwóch brygad fińskich z Niemcami, którzy usiłują w płn.części kraju opanować porty Vasö i Uleaborg.- Dziś rano ma się zebrać parlament fiński.-
Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot silnej formacji najcięższych bombowców RAF. typu "Lancaster" na Brenner-Haven. Równocześnie bombowce "Moskito" atakowały Berlin.- Ub.nocy naloty "latających bomb" na Anglię połud. i okręg Londynu. Były ofiary w ludziach i szkody.- Wczoraj w ciągu dnia 500 ciężkich bombowców ameryk.wykonało z baz włoskich nalot na mosty i dworce kolej. w Jugosławii i na Węgrzech, w tym dwa mosty w Budapeszcie.- Radiostacja węgierska doniosła, że ub.nocy lotn.sojusz. atakowało rejon Budapesztu.-
W nocy z niedzieli na poniedziałek bombowce "Moskito zrzuciły bomby dwutonowe nad Bremą.-
Ocean Spokojny : W grupie wysp Palau oddz.ameryk. opanowały całą płn.połowę Wyspy Pelilou, położonej na połud. archipelagu. Japończycy stracili tutaj do tej pory 5500 zabitych. Na drugiej wyspie w tym samym archipelagu, mianowicie Angaur dalsze postępy ameryk. Głównodowodzący floty USA. na Pacyfiku, adm.Nimitz oświadczył, że oswobodzenie Filipin będzie w pierwszym rzędzie zadaniem gen.Mac Arthura. Mar.woj. będzie mu w tym tylko pomagała. Opanowanie archipelagu Palau będzie równoznaczne z usunięciem bardzo groźnej przeszkody i zdobyciem ważnej bazy zaopatrzeniowej w dalszym pochodzie na połud.wschód-
Rumunia : Radiostacja moskiewska doniosła wczoraj wieczorem, że sowiec.dztwo wojsk.w Rumunii zarządziło wczoraj zaaresztowanie 10-ciu kierowniczych osobistości rumuńskich i niem. ze względu na to, że przy uszczalnie zostaną zamieszczone na liście przestępców wojennych. Między aresztowanymi znajduje się b. dyktator Rumunii, marszałek Antonescu, jego brat Michał Antonescu, który był poprzednio ministrem spraw zagr., dalej b.minister wojny,

b.minister sprawiedliwości i b.prefekt policji w Bukareszcie. Ze strony niem. zaaresztowano b.kierownika delegacji handl. Claudiusa, głównodowodzącego lotn. w Niemczech, oraz gen.Hansona, szefa niem.misji wojsk.w Rumunii.-

Turcja : Radiostacja w Ankarze doniosła, że rząd turecki wezwał do opuszczenia z granic Turcji w ciągu 24-ch godz.b.ministra sprawiedliwości Bułgarii Grabowskiego, który się schronił do Turcji. Radiostacja zaznaczyła, że ta decyzja pozostaje w związku z ujawnionym ostatnio stanowiskiem rządu turec., iż nie udzieli na swym terytorium schronienia żadnym obywatelom państw osi.-

Front wschod.: Gwałtowne ataki niem., zmierzające do przełamania pozycyj ros. na zach.od Mitawy zostały odparte. Wspomagając działalność wojsk lądowych, zmierzającą do uniemożliwienia Niemcom ewakuacji krajów bałtyckich, lotn.sowiec. wykonało nalot na Libawę, w czasie którego zatopiło 3 duże transportowce i 3 łodzie podwod., uszkodziło dok pływający, oraz kilka innych statków, oraz zestrzeliło 19 samolotów niem. W dalszym ciągu brak potwierdzenia niem.doniesień o wielkiej ofenzywie ros.na froncie bałtyckim.- W nocy z soboty na niedzielę lotn.sowiec. atakowało niem.bazę w Kirkenes, przeciwdziałając niem.próbom ewakuacji.-
Na zaciętych walkach oddz.ros. zajęły 30-cie miejscowości na południe i połud.wsch.od Sanoka, m.in. Uszórzyki Dolne.-
Lotn.sowiec. atakowało Debreczyn na Węgrzech, oraz Satu-Mare na płn.zach.granicy Siedmiogrodu.-
Na Słowacji odznaczyło się w walkach ok.500 żołnierzy franc., którzy zbiegli z obozu na Węgrzech.-
Omawiając walki w Rosji komentator radia bryt.podkreśla, że na froncie ros. armia [redacted] wciąż jeszcze wykazuje wielką spoistość i zasługuje na pełne zaufanie ze strony swego dztwa. Niemcy zdobyli się tutaj na najwyższy wysiłek, aczkolwiek kosztem niepowodzeń na innych frontach, których nie zasilali

formacjami z frontu ros. Udało im się nie dopuścić do rozszerzenia przyczółku po lewym brzegu Wisły, utworzonego przez Rosjan w połowie sierpnia, granice Prus Wschodnich są w dalszym ciągu nienaruszone, chociaż wydawało się swego czasu, że to Rosjanie wkroczą pierwsi na teren Rzeszy, wreszcie na odcinku bałtyckim Niemcy ewakuują swe siły nie tylko morzem, ale również wzdłuż wybrzeża. Te elementy niem. siły na froncie wschod. nie mogą być pominięte przy ocenie obecnej sytuacji wojennej.-

Front śródz.: Na odcinku zach., obsadzonym przez V-tą armię trwają w dalszym ciągu gwałtowne walki wewnątrz umocnień linii Gotów. Poraz pierwszy weszły tutaj do akcji oddz. brazylijskie, które chlubnie się zaznaczyły.- Na odcinku adriatyckim walki na płn. zach. części lotniska w Rimini. Przyczółek sojusz. nad rzeką Marano liczy 12-cie km. dług. i do 5-ciu km. wgłąb.-

Oddz. VIII-ej armii przebijają sobie w dalszym ciągu przejście przez przesmyk między pasmem wzgórz a wybrzeżem. Opór niem. silny i dobrze zorganizowany.-

Samoloty bryt., startujące z lotniskowców zatopiły na Morzu Egejskim pięć niem. statków z ewakuowanymi oddz. Trzy dalsze zostały zatopione przez bryt. krążowniki.-

Jugosławia: W nocy z niedzieli na poniedziałek patrole armii jugosłowiańskiej dokonały wypadu na miasta Tirana i Elbasan, docierając aż do śródmieścia.-

Włochy: Proces przeciwko b. faszystowskiemu gubernatorowi Rzymu został odroczony wskutek olbrzymiej manifestacji, jakie powstały w Rzymie, gdy ludność ujrzała gubernatora, prowadzonego pod eskortą do sądu. Były dyrektor więzienia, który został wezwany na rozprawę jako świadek, został przez tłum utopiony w Tybrze, a następnie jego zwłoki powieszono.-

Konferencja w Quebec : Prem.Churchill opuścił Quebec w nieznanym kierunku. Min.Eden powrócił do Londynu. Delegacje wojsk. pozostały na miejscu i kontynuują narady.-
Sprawy polskie : Oba kom. przytaczają kom.gen.Bora o wspomaganiu armii ros. przez AK. i ostatnim zrzucie amunicji przez samoloty ameryk.-

Londyn,dnia 19.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Dziś upływa pięćdziesiąty dzień od wybuchu walk w Warszawie. Cała audycja jest poświęcona tym walkom.- Kom.gen.Bora z dn.17 b.m.donosi : wśródmieściu działalność zaczepna AK. z kierunkiem na Powiśle, uniemożliwiająca obronę nieprzyjaciele nad Wisłą. Dalsze współdziałanie artylerii ros.
Na Czerniakowie ciężkie walki z przeważającymi siłami niem., prowadzone przez wydzielony oddział AK., który nawiązał swego czasu łączność z czerwoną armią. Stwierdzono na tym odcinku posiłki niem. sprowadzone z Rzeszy. Na Żoliborzu nieprzyjaciel koncentruje obronę, pragnąc utworzyć tutaj rygiel od południa. W ciągu ostat.2-ch dni nieprzyjaciel stracił tu przeszło 100 zabitych i 24 czołgi i działa na ciągnikach. W rej.puszczy Kampinowskiej AK.zadała w dwóch wypadach znaczne straty nieprzyjacielowi. Npl.obrona p.lotn.znacznie osłabła.
Rada Jedności Narod. w Warszawie w 45-tym dniu walk przesłała na ręce prem.Mikołajczyka depeszę do prez.Roosevelta, prem.Churchilla i marszałka Stalina z podziękowaniem za pierwszą skuteczną pomoc w postaci zrzutów i gorącym apelem o stałe zrzuty, stałą ochronę lotn., oraz bombardowanie npl.pozycyj. Brak rychłej skutecznej pomocy może spowodować katastrofę.-
Kom.wydany w Londynie donosi : w dn.18 b.m.wielka formacja "latających fortec", startująca z W.Brytanii dokonała zrzutów amunicji i żywności dla AK., poczym wylądowała na lotniskach ros.

Na całej trasie bombowce były eskortowane przez myśliwce. Nie natrafiono w powietrzu na sprzeciw npl. Myśliwce powróciły do baz bryt. Był to pierwszy wypadek dokonania zrzutów przez formację, startującą z W.Brytanii.- Dzisiejszy Dziennik Polski w Londynie zamieszcza artykuł oficera AK., podkreślający, że walki w Warszawie dowodzą naszego prawa do rzeczywistej niepodległości i wykazują, że była to akcja nie kliki, tylko całego narodu. Rząd korzysta z pełnego poparcia kraju. Kto wie, czy obecna chwila nie jest datą powstania prawdziwej jedności narodów zjednoczonych w imię wolności jednostek i narodów.-

Z przeglądu prasy. Art.wstęp."Times'a" charakteryzuje desant powietrz. w Holandii, jako dowód znaczenia panowania w powietrzu. Taką samą operację z szansami utrzymania się można było niewiele większym kosztem przeprowadzić na terenie npl. Główne znaczenie strategiczne desantu polega na przyśpieszeniu działań. Hitler liczy na to, że jeśli wytrzyma jeszcze parę tygodni, to minie okres najbardziej sposobny do ataku na lądzie i z powietrza i uda się przeciągnąć wojnę do wiosny. Zarówno nasz wywiad lotn., jak i prasa niem. stwierdzają zgodnie, że umocnienia żelazno-betonowe są wobec nowoczesnej broni przestarzałe. Niemców dzieli od sojuszników z chwilą sforsowania linii Zygfryda tylko Ren i sieć holend.kanałów. Hitler liczy na trudności, wynikające dla aljantów z odległości, jaka dzieli ich wojska od głównej bazy zaopatrz.w Cherbourgu. Największym sukcesem sojuszników w dotychczasowych ofenzywach była jednak właśnie umiejętność kontynuowania natarcia mimo długości linij zaopatrz.Jeśli przed upływem kampanii letniej dojdzie do bitwy o Ruhrę w wyniku koncentrycznego natarcia od zachodu i płn., to ją niewątpliwie wygramy, a po utracie Ruhry Niemcy nie będą już zdolne do dalszej walki.-

Londyn, dnia 20.IX.44r. Kom.ang.poranny.Serwis zamorsk. i franc.europ.

Front zach.: II-ga armia bryt. osiągnęła wczoraj jeden ze swych najlepszych sukcesów, przebywając w ~~15~~ godz. ponad 50 ~~mil ang.~~ między Eindhoven, a Nimwegen na połud.brzegu rzeki Waal. Oddz.bryt.rozpoczęły natarcie dwoma równolegle postępującymi kolumnami, z których jedna rozpoczęła pochód na płn. od Eindhoven, druga zaś z położonej o 5 km.dalej na wschód miejscowości Gelärop. Ogółem II-ga armia bryt. przebyła w ciągu 48-miu godz. ponad 50 mil ang. od kanału Skaldy po Ren. Oddz.spadochronowe i piech.powietrz.postępowały przed oddz.bryt., torując im drogę. Pochód był tak szybki, że wzdłuż całej tej trasy Niemcy zdołali wysadzić za sobą w powietrze tylko jeden most. Obecnie cały korytarz, prowadzący od kanału Skaldy po Nimwegen jest silnie chroniony po obu stronach przez piech.bryt. Niemcy próbowali powstrzymać pochód kontratakami, jednak bezskutecznie. W jednym z nielicznych ataków ze strony lotn.niem. zestrzelono 26 npl.myśliwców. Na przedmieściach Nimwegen walczą już oddz.bryt., ponadto opanowały pozycje pod Arnheim nad rzeką Leck / dolny bieg Renu/. Posiłki powietrzne w dalszym ciągu przybywają do Holandii.Brak jakichkolwiek szczegółów co do miejsc lądowania, zdaniem koresp. wiele wskazuje na to, że w czasie nowych desantów opanowan szereg ważnych punktów. Berlin donosi o desantach na południe od Zatoki Zuider-Zee. Oficjalnie stwierdzają jedynie, że działania rozwijają się najzupełniej planowo i oddz.lądowe wraz z wojskami powietrz.tworzą jedną ciągłą linję. Formacje niem., walczące na zachodzie Holandii są obecnie odcięte od Rzeszy.- I-sza armia ameryk. dokończyła wczoraj zupełnego otoczenia Akwizgranu. Na wysokości Sittard / 30 km. na płn.od Akwizgranu Amerykanie dokonali nowego wyłomu w linjach niem. Miejscowość Stolberg zostła zajęta, miejscowość Düren na drodze do Kolonii znajduje się pod ogniem artylerii ameryk. Między Stolberg a Trew... rem Amerykanie wdarli się do 20 km.wgłąb Rzeszy nie...

Prüm znajduje się pod ogniem artylerii ameryk.- III-cia armia ameryk. odparła silne kontrataki niem. wzdłuż Mozeli. Niemcy rzucili szereg "latających bomb", które jednak nie wyrządziły szkód, spadając na pola. Na przedpolach Metzu-/pochód niem. nieco zesłabnął.- Na płn.Francji oddz.I-ej armii kanad. wzięły szturmem główną cytadelę w Boulogne. Walki toczą się obecnie na ulicach miasta.- I-sza armia ameryk.wzięła do tej pory 180.000 jeńców. Wg. nadchodzących informacyj marszałek Rundstedt objął ponownie główne dztwo nad siłami niem. na zachodzie. Został on usunięty ze swego stanowiska natychmiast po rozpoczęciu inwazji, gdyż złożył wówczas raport, w którym położenie Niemiec określił jako beznadziejne. Raport ten znajduje się w rękach dztwa sojusz.- Z W.Brytanii udaje się na front zach. czechosłowacka brygada pancerna.-

Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot silnej eskadry RAF. na Rhaydt i München-Gladbach, obie miejscowości położone wzdłuż głównych niem.linij zaopatrz. bezpośrednio za frontem.- Wczoraj w ciągu dnia 700 ciężkich bombowców ameryk. pod eskortą myśliwców atakowało dworce przetokowe w rejonie linii Zygfryda, m.in. Haam i Koblencję, zakłady przemysł. w Wisbadenie, oraz inne objekty. Oporu myśliwców nie było. 10 samolotów nie powróciło. Średnie i lekkie bombowce atakowały wczoraj dworce kolej.między Akwizgranem a Kolonią.- W nocy z niedzieli na poniedziałek RAF. zrzuciła na Bremerhaven, drugi co do wielkości port niem., 420.000 bomb zapalających w ciągu 20 min. Cały port w płomieniach. Tej samej nocy samoloty "Moskito" atakowały Berlin.- Wczoraj samoloty obrony wybrzeża atakowały żeglugę niem.pod Norwegią i wznieciły pożar na wielkim transportowcu, oraz trafiły jeden mniejszy statek i dwa okręty eskortujące. Jeden samolot nie powrócił.- W ub.piątek najcięższe bombowce typu "Lancester" zaatakowały pancernik "Tirpitz", zrzucając bomby sześciotonowe. Z powodu osłony dymnej nie można było stwierdzić rezultatów.-

Wszystkie samoloty powróciły.- Ub.nocy ataki "bomb latających " na Londyn, ofiary w ludziach i szkody.
Finlandia : Nowy premier finlandzki wygłosił wczoraj wieczorem przez radio przemówienie, w którym doniósł o podpisaniu rozejmu z Rosją, oraz o warunkach rozejmu. Finlandia uznaje granice z r.1940. Rosja otrzymuje port Petsamo. Baza morska Porkkala pod Helsinkami zostaje wydzierżawiona Rosji na lat 50. Rosjanie nie domagają się natomiast bazy Hango, której żądali w czasie rokowań w marcu. Finlandia oddaje sojusznikom bazy powietrzne w połud. i połud wschod.części kraju do dyspozycji na ograniczony okres czasu, jak również całą swoją flotę handl. Finlandia zobowiązuje się rozbroić oddz.niem. Rosji zostanie wypłacone odszkodowanie 300.000.000 dolarów w okresie 6-ciu lat. Armia finlandzka zostaje zredukowana do stanu pokojowego.- Prasa bryt., omawiając warunki rozejmu, podkreśla ich łagodność."Times zaznacza ze warunki są lżejsze od tych, jakie Rosja wysunęła w marcu b.r. Odszkodowanie jest o połowę mniejsze, ponadto Rosja zrezygnowała z portu Hangö.-
Front wschodni : Kom.ros.donosi, że od 4-ch dni postępuje w państwach bałtyckich ofenzywa ros. na froncie dług.130-tu km., docierając na 40 km.wgłąb. Odzyskano ogółem 2000 miejscowości, w tej liczbie Mitawę, Bauska i zbliżono się do Rygi na odległość 14-tu km.W Estonii zdobyto ważny węzeł kolej.Valka na granicy łotewskiej, oraz położoną dalej o 30 km. na płn.miejscowość Torwa. Kontrataki niem. na zach. od Mitawy zostały odparte.-
W zach.Rumunii Rosjanie zdobyli ważny węzeł kolej. Temeszwar o 30-cie km.od granicy jugosłowiańskiej. Przed oddz.ros. stoi teraz otworem nieprzerwana równina aż po Budapeszt, nadająca się do akcji wojsk zmotoryzowanych. Na Słowacji ataki powstańców na lin kolej. między Słowacją a Węgrami. Radiostacja moskiewska wezwała wczoraj Czechów, by przyłączali się do oddz.słowackich.- Lotn.ros. atakowało w nocy z poniedziałku na wtorek Budapeszt.- Wczoraj w ciągu dnia

Budapeszt był atakowany przez bombowce ameryk., startujące z Rosji, które następnie wylądowały we Włoszech. Były to te same bombowce, które dokonały zrzutu nad Warszawą.-
<u>Ocean Spokojny :</u> W archipelagu wysp Palau oddz. ameryk. opanowały 2/3 wyspy Anguar.-
<u>Dania :</u> Niemcy próbowali uprowadzić króla z pałacu jednakowoż straż stawiła opór, doszło do wymiany strzałów i Niemcy się wycofali. Niemcy wydali później kom., stwierdzający, że całe zajście było wynikiem nieporozumienia, oraz, że policjanci duńscy, którzy zostali rozbrojeni w Kopenhadze i w Aarkuz objęli z powrotem swe funkcje. Przed incydentem Niemcy wprowadzili stan oblężenia w całym kraju. Dalszych incydentów nie było, jednak strajk trwa i sytuacja pozostaje napięta.-
Komentatora radia bryt., omawiając sytuację Danii, przypomina, że jeszcze bezpośrednio przed wojną premier duński i przywódca socjalistów Stauning sprzeciwił się przystąpieniu Danii do porozumienia obronnego państw skandynawskich. W maju 1939r. Dania podpisała z Niemcami układ o nieagresji. Polityka duńska w owym czasie stanowiła typowy przykład t.zw. metody łagodzenia z wszystkimi nieodłącznymi objawami, a zwłaszcza, t.zw."rozsądnymi argumentami" na temat niecelowości niem.agresji na Danię właśnie z niemieckiego punktu widzenia, bo przecież Dania musiałaby zerwać stosunki z Anglią i stracić ang.dostawy nawozów sztucznych, wskutek czego nie mogłaby dostarczać Niemcom mięsa i przetworów mlecznych wobec ograniczenia hodowli z braku paszy i t.d. Obecnie prawie cała ludność duńska jest za współpracą z Anglią. W wyborach parlamentarnych, przeprowadzonych rok temu partia konserwatywna, której przywódca Müller schronił się do Anglii i stoi tam na czele Komitetu Wolnych Duńczyków, powiększyła swój stan posiadania o 40%.-

Belgia : Wczoraj w Brukseli odbyło się pierwsze posiedzenie parlamentu po czteroletniej przerwie. Premier Pierlot podkreślił w swym przemówieniu, że ani Belgia ani cały świat nie są w stanie dać wyrazu swym uczuciom wdzięczności dla Anglii za to, że sama jedna stawiła czoło przewadze niem. w chwili, gdy wszystko wydawało się stracone.
Belgijska armia kraj. wzięła do tej pory do niewoli 5000 Niemców.-

W.Brytania : Rząd wyraził zgodę na rekrutację oddzielnej brygady żydowskiej. Podstawę będzie stanowił utworzony już w Palestynie batalion żydowski. Do nowej formacji będą mogły wstępować pewne kategorie uchodźców żydowskich, przebywających w W.Brytanii.-

Front śródz.: Na odcinku central. zajęto trzy wzniesienia, położone już w samym środku linii Gotów na 20 km.na płn.od Florencji. Między nimi znajduje się Monte Fratone wysok.1000 mtr. Walki są niezwykle gwałtowne.-
Między wybrzeżem adriatyckim a terenem republiki San Marino dalsze natarcia oddz.greckich na połud.przedpola Rimini.- Sprawozdawca wojskowy radia bryt.gen. sir Walter Kirk, omawiając front włoski, podkreśla świetne przeprowadzenie zaskoczenia przez gen.Alexandra, który znowu przeprowadził z powodzeniem swój ulubiony manewr przerzucania wojsk, kiedy VIII-ma armia w ciągu jednego tygodnia przesunęła się z całym sprzętem z odcinka central.na adriatycki w zupełnej tajemnicy przed nieprzyjacielem. Kesselring, będący najlepszym dowódcą powziął najlepszą decyzję, na jaką się mógł.w tej sytuacji zdobyć, podejmując wszystkimi siłami natychmiastowy kontratak z pasma wzgórz przed Rimini, stanowiącego ostatnią zaporę przed ciesniną lombardzką. Bardzo być może, że obecne walki pod Rimini odegrają analogiczną rolę, co w Normandii walki pod Caen, w czasie których Niemcy, broniąc się przed II-gą armią bryt.stracili największą część ciężkiego sprzętu ze znanymi konsekwencjami. Walki pod Rimini, przebiegające napozór powoli i bez efektu, podobnie, jak swego czasu walki pod Caen, mogą się stać przyczyną runięcia całej linii Gotów.-

Grecja : Na zach.wybrzeżu Grecji powstańcy zdobyli Missolungi, biorąc do niewoli niem.garnizon.- W zach.części Tracji zdobyli Xanthe i Komotinę.- Z Kairu donoszą, że na wyswobodzone tereny greckie udali się już przedstawiciele rządu.-

Londyn,dnia 20.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Wczoraj wieczorem przemówił przez radio prem.Mikołajczyk. W przemówieniu oświadczył m.in. " Depesza z Warszawy doniosła, że ludzie skakali z radości, gdy 18 b.m. o godz.13 pojawiła się nad miastem chmura samolotów ameryk., które zrzuciły broń i żywność. Warszawa,to serce i mózg narodu polskiego. Obecnie stanowi ona żywy przykład solidarnej pomocy ze strony Rosji,W.Brytanii i USA. Początkowo pomoc niosło bohaterskie lotn.ang. z udziałem lotników polskich, nie zważając na olbrzymie trudności. Przyszła wreszcie pomoc ros. W dn.12 b.m. lotn.sowiec. przepędziło Luftwaffe, która dotąd bezkarnie bombardowała stolicę. Oddz.sowiec. i walczące wraz z nimi polskie zajęły Pragę, tę samą, której główne centra zostały zajęte w pierwszych dniach powstania. Dziś lotn.sowiec. zrzuca dostawy, a artyleria bombarduje npl.pozycje. Wreszcie w dn.18 b.m. przylecieli lotnicy ameryk.z W.Brytanii, ci sami, których towarzyszy, zestrzelonych przez Niemców wyratowała poprzednio AK. Potwierdzam pomoc sojuszników z tą samą radością, co poprzednio Rada Jedności Narodowej". Gen.Bór w depeszy do marszałka Rokossowskiego powitał oddz.sowiec. i polskie, wkraczające na Pragę. Wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że szybkie ocalenie Warszawy jest zależne od szybkiego jej ocalenia przez marszałka Rokossowskiego. Domagamy się jednak w dalszym ciągu zrzutów. Nie mam czasu na pisanie historii wysiłków i zabiegów o pomoc. Pozostawiam to innym. Historia wyda ostateczny osąd. Nie czas na rozważania o ile mniej strat byłaby Warszawa poniosła w razie wcześniejszej pomocy. Gen.Bór i jego wojska zyskały sobie nieśmier-

telną sławą. Rzeczą najważniejszą jest, że sumienie świata zostało obudzone szczękiem walki i jękiem konających. Jeśliż to wzajemne zrozumienie i współpraca, jakie zostały osiągnięte w dziedzinie wojsk. ujawnią się również w dziedzinie politycznej, to otworzą się drogi do pełnej niepodległości Polski i uspokoi się sumienie świata, że walka, która się rozpoczęła w imię wspólnych ideałów, nie pójdzie na marne.-

Ostatni kom. gen. Bora donosi, że śródmieście jest ostrzeliwane przez ciężką artylerię niem. Walki na ziemi wykazują niejakie nasilenie.-

Londyn, dnia 21.IX.44r., czwartek. Kom.ang. poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach. Formacje czołgów II-ej armii bryt. dotarły do miasta Nijmegen / po niem. Nimwegen/, na połud.wybrzeżu dolnego Renu / noszącego w Holandii nazwę Waal/ i walczą na ulicach miasta. Są to najcięższe walki od czasu Caen. Na tym odcinku Ren liczy 300 yardów szer. Na rzece znajdują się dwa mosty. Jest rzeczą pewną, że jeden z nich jest jeszcze nietknięty. W Arnheim, położonym dalej na płn. niem.oddz. SS. atakują z furią znajdujące się tam sojusz. oddz.powietrz., pragnąc przeszkodzić nawiązaniu przez nich łączności z oddz.II-ej armii bryt. Niemcy rzucili tu do walki wielkie ilości czołgów i artylerii. Oddz.sojusz. w całości jednak utrzymują swe pozycje. Niemcy ostrzeliwują z obu stron korytarz, utworzony przez armię bryt. od Eindhoven po Nijmegen. Oprócz tego korytarz jest atakowany przez niem.czołgi i piechotę, a niem.lotn. wykonało wczoraj nalot na obie wymienione miejscowości. Mimo tego oddz.bryt. w kilku miejscach rozszerzyły korytarz na 30-cie km. Ilość wojsk niem., znajdujących się w zach.Holandii ocenia się na 100.000. Niemcy koncentrują swe wojska do natarcia na przyczółek sojusz. na wsch.brzegu kanału Skaldy.- I-sza armia ameryk. dotarła do przedmieść miasta Gurzenich, położonego o 15 km.na wsch. od Akwizgranu. Gwałtowne walki pod Akwizgranem. Uchodźcy cywilni, którzy zbiegli z Akwizgranu na stronę aljancką twierdzą, że 4/5 miasta uległo zniszczeniu.- Wzdłuż Mozeli Niemcy wykonują gwałtowne kontrataki przeciwko III-ej armii ameryk., w szczególności w okolicach Metzu i Nancy. Oddz.ameryk.opanowały Montauville o 40 km. na połud.od Nancy na zach.brzegu Mozeli. Pod Belfortem opór niem.nieco zelżał.- Oddz.ameryk. zdobyły Brest, biorąc do niewoli 40.000 Niemców. Koresp.radia bryt. donosi, że jak się okazuje ilość obrońców Brestu oceniano znacznie za nisko, gdyż na 15-20.000. Do cyfry 40.000 należy jeszcze doliczyć znaczną ilość zabitych i rannych. Dopiero teraz można zdać sobie sprawę z całej potęgi niem. umocnień. Nie były to gniazda oporu, ale prawdziwe forty z obsadą od 50-100 ludzi i działami kalibru

od 88-320 mm. Niektóry forty posiadały zapasy żywności na rok. Mury grub.7-miu stóp, same mury obronne miasta wysok.30-tu stóp i glub.do 40, ponadto liczne tunele podziemne, oraz schrony betonowe dla łodzi podwod., z których teraz korzystała piech.niem. Niemcy bili się dobrze i próbowali nawet niejednokrotnie taktyki infiltracji w linje kanad. Zdobycie Brestu wymagało ze strony żołnierzy ameryk.i kanad. nietylko wielkiej zręczności, ale wprost bohaterstwa.- Na Calais zrzucono wczoraj 3-4000 ton bomb.- Oddz. kanad. zacieśniają pierścień dokoła Dunkierki.- Boulogne zostało zdobyte, przyczym wzięto do niewoli 3500 jeńców. Niemcy ostrzeliwują jeszcze oddz.sojusz. z pozycyj artyler., położonych poza miastem. W Boulogne zdobyto m.in.trzy pozycje dalekonośnych dział, z których Niemcy ostrzeliwali Dover.- Oddz.polskie wchodzące w skład ~~xx~~ I-ej armii kanad.dotarły do ujścia Skaldy wzdłuż frontu 9 km., a na zach.od ujścia zajęli miejscowość Terneuzen na wybrzeżu.- Rzecznik kwatery sojuszników nazwał desant powietrz.w Holandii największym sukcesem od dnia wykonania inwazji.-
W Luxemburgu wykryto w jednej z kopalń podziemną fabrykę " latających bomb".-
Rosja : Na odcinku bałtyckim rozwijają się cztery ofenzywy ros. O pierwszych dwóch doniósł wczorajszy spec.rozkaz Stalina. Obie rozwijają się w Estonii. Pierwsza z nich postępuje wzdłuż wybrzeża morskiego i Rosjanie zajęli tu miejscowość Kunda na pół drogi między Narwą a Talinem. Druga postępuje w kierunku od Dorpatu i w ciągu 4-ch dni Rosjanie posunęli się tutaj na 70 km. wzdłuż frontu dług.120-tu km. ~~xxxxxx~~ Całe zach.wybrzeże jeziora Pejpus zostało oczyszczone. Trzecie natarcie rozwija się od strony węzła kolej. Valka na pograniczu Estonii i Łotwy, czwarte wreszcie na Łotwie w kier.Rygi, do której Rosjanie dotarli na 14 km., zajmując miejscowość Kekawa / zdaje się, że z tą miejscowość wymienił poprzedni kom., a nie Mitawę której łotewska nazwa, Yelgawa brzmi podobnie/.- Liczebność oddz.niem. w Łotwie i Estonii, zagrożonych odcięciem ocenia się na 16 dywizyj. Ich pozycja jest

Zurp

coraz trudniejsza, gdyż linje łączności z trzonem armii niem. w Prusach Wschodnich są kolejno przecinane, a ostatnio wobec oddania Rosjanom do dyspozycji baz nad Zatoką Fińską będą mogły stamtąd działać ros.okręty woj. i samoloty, osiągając zupełną kontrolę nad tą częścią Bałtyku. Poszczególne ośrodki oporu Rosjanie pozostawiają poza sobą i już do tej pory zdołano szereg niem.garnizonów okrążyć, które są kolejno likwidowane. Jak dotąd, Niemcy biją się dobrze i nie było wypadków poddawania się na większą skalę.- Pod Mitawą potężne ataki niem.zostały odparte.- Pod przełęczą dukielską Rosjanie zdobyli dalsze miejscowości.- Z zach.Rumunii brak wiadomości. Rosjanie przypuszczalnie przegrupowują tu swoje siły przed następnym natarciem.-

<u>Sprawy polskie :</u> Polska armia kraj. broni energicznie swych pozycyj nad Wisłą atakowanych silnie przez Niemców, którzy obawiają się, że Rosjanie gotowi wykorzystać te pozycje do utworzenia przyczółka. Wewnątrz Warszawy zniszczenia i cierpienia ludności cywil. urągają wszelkim opisom.-

<u>Finlandia :</u> Do Helsinek przybyła ros.komisja kontrol. oraz powróciła fińska delegacja pokojowa z Moskwy. Mieszkańcy półwyspu Porkkala otrzymali już dziś od władz fińskich polecenie rozpoczęcia ewakuacji.- Koresp.radia bryt.w Sztokholmie donosi, że Finlandia, wykonując warunki rozejmu zerwała stosunki z Węgrami, Chorwacją i Słowacją. Brak wiadomości co do rozbrajania niem.dywizyj w płn. części kraju. Wobec przewidzianej redukcji stanu armii rząd fiński znalazł się w trudnej sytuacji i być może, że będzie musiał skorzystać z pomocy Rosjan. W Helsinkach panuje nastrój rezygnacji. Finowie odczuwają obecne warunki, jako znacznie surowsze od tych, jakie Rosja proponowała w marcu. W związku z tym wielu ludzi przypomina jednak, iż swego czasu Rosja uprzedzała, że sposobność uzyskania tak dogodnych warunków, jak te, które proponowała w marcu już się nie powtórzy. Największe obawy budzi wydzierżawienie półwyspu Porkkala, z którego działa ros. będą zagrażały wprost Helsinkom. Z drugiej strony jednak Finowie zdają so-

bić sprawę z tego, że siły wojsk.Finlandii nie mają wobec Rosji i tak- żadnego znaczenia.- Prawicowy dziennik " Uusi Suomi" stwierdza, że Finlandia lojalnie wykona warunki rozejmu, by wykazać, że pragnie dobrych stosunków sąsiedzkich z Rosją.-

Front środz.: Oddz.ameryk.V-ej armii, walczące na płn.od Florencji, rozszerzyły wyłom wewnątrz linii Gotów na 9 km. i walczą na płn.stokach grzbietu górskiego, opadających ku dolinie Padu.Oddz.te znajdują się na połowie drogi do Bolonii.-Między Rimini i San Marino dalsze postępy lokalne.-

Grecja : Powstańcy greccy opanowali Larissa w Tessalii.- Sojusz.okręty wojenne i samoloty rozpoczęły blokadę Krety, oraz innych wysp na Morzu Egejskim. We wtorek wykonano nalot na lotnisko na Krecie,oraz zatopiono statek z żołnierzami niem., odpływający z Krety.-

Jugosławia : Dalsze postępy w Słowenii, Serbii zach. i Czarnogórze, gdzie armia gen.Tito opanowała szereg miejscowości.- Na Półwyspie Peljeszac Jugosłowianie opanowali Trpanj.-

Wojna lotnicza : W nocy z wtorku na środę lotn. sowiec.atakowało dworce kolej. w Budapeszcie.- Wczoraj-w ciągu dnia 700 ciężkich bombowców ameryk. z Włoch atakowało mosty kolej. w pobliżu Budapesztu oraz stacje kolej. między Budapesztem a Wiedniem.- Wczoraj w ciągu dnia nalot bombowców sojusz. na rafinerie nafty w Bratysławie. Oporu myśliwców nie było.-

Dania : Pod pałacem królewskim w Kopenhadze gromadzą się wciąż tłumy mieszkańców. Policjanci duńscy, których Niemcy rozbroili, zostali wywiezieni do Niemiec.- Sekretarz duńskiej Rady Narod.w Londynie oświadczył,że postępowanie Niemców wobec policji jest najbardziej wymownym dowodem uznania jej wartości. Policjant duński był zawsze otaczany taką samą sympatią jak ang. Z usług policji niem. będzie korzystało najwyżej 2% Duńczyków, sympatyzujących z Niemcami.-

Belgia : Zgodnie z konstytucją obowiązki króla,przebywającego w niewoli niem. objął regent, książę Karol będący synem króla.-

Szwajcaria : Rząd postanowił przesłać do Francji 100.000 ton zboża, przeznaczonego pierwotnie dla ludności szwajcarskiej.-
Ocean Spokojny : W poniedziałek nad ranem samoloty ang., startujące z lotniskowców wykonały nalot na port Sigli na płn.wsch. Sumatry, gdzie znajdują się największe zakłady reperacyjne okrętów na całej wyspie. Japończycy zupełnie zaskoczeni i nie próbowali walki ani w czasie ataku, ani w czasie powrotu floty ang. Tylko jeden samolot ang. nie powrócił. Ostatni nalot na Sumatrę został wykonany cztery tygodnie temu.- W archipelagu Palau wyspa Angaur została zupełnie opanowana. Agencja pras.bryt. Partii Pracy wypowiedziała się za pełnym udziałem Anglii w wojnie z Japonią, podkreślając, że niezrozumiałe są wyrażane gdzieniegdzie wątpliwości co do tego udziału. Dominja bryt. pomagały Anglii w Europie, gdy walczyła sama jedna i tak samo obecnie W.Brytania będzie pomagać Dominjom w ich walce z Japonią.-
USA.: Republikański kandydat na prezydenta, gubernator Dewey oświadczył wczoraj wieczorem w przemówieniu radiowym, że konferencja w Dumbarton Oaks w Waszyngtonie nad organizacją bezpieczeństwa światowego nie jest sprawą jednej tylko partii. Po zakończeniu wojny pokój musi być broniony przez wszystkie narody. Polityka zagr. USA. musi być sprawą ponadpartyjną.-

Londyn, dnia 21.IX.44r. Kom. poranny polski.

Kom.gen.Bora z dn.19 b.m. donosi : obustronne lokalne wypady patroli. Silny ogień niem. ciężkiej artylerii na połud.część Śródmieścia. Drugi dzień bez nalotów niem. wskutek interwencji ros.myśliwców i artylerii p.lotn. Niemcy zredukowali obsadę niektórych rejonów z wyjątkiem Woli i Ochoty, gdzie przybyły nowe oddz. Wczorajsza wyprawa samolotów ameryk. wywołała entuzjazm ludności, zwłaszcza w płn.części Śródmieścia, gdzie spadły liczne zrzuty.-
Premier Mikołajczyk wysłał do prez.Roosevelta telegram następującej treści : " W imieniu ludności Warszawy serdecznie dziękujemy Panu, jako naczelnemu

wodzowi sił zbroj.USA. za wydanie rozkazu przeprowadzenia operacji zrzutu posiłków, która została przeprowadzona z takim powodzeniem. Dziękujemy za pomoc powstańcom w Warszawie, którzy przez siedem tygodni samotnie walczyli. Ten przykład współdziałania wryje się głęboko w serca Polaków.-

Prem.Mikołajczyk wysłał również depeszę z podziękowaniem do bryt.min.lotn. xxxx Sinclaira, amb. USA. w W.Brytanii Winanta, oraz gen. Spaatza, dowódcy VIII-ej i XV-ej ameryk.grupy lotn.-

Prez.Roosevelt przesłał pismo Kongresowi Zjednoczenia Polskiego w Ameryce. Jestem przekonany, że obecni na kongresie są dobrej myśli, gdyż kończą się straszliwe cierpienia i niedole Polski i świta jutrzenka wolności.- W czasie konferencji w Quebec burmistrz miasta wydał odezwę, w której w imieniu ludności tego najstarszego miasta Kanady potwierdza z głębokim wzruszeniem odbiór apelu prez.Warszawy do świata cywilizowanego i wyraża pełne poparcie dla jego postulatu.- Na wniosek W.Brytanii w skład komitetu wykonawczego "UNRA" weszli przedstawiciele Polski wraz z przedstawicielami Jugosławii, Holandii i Meksyku. Naczelny dyrektor organizacji, Lhemann oświadczył, że "UNRA" uczyni wszystko, by przyjść ludności polskiej z pomocą. Dyrektor potwierdził wiadomość o wysłaniu do Moskwy misji, mającej zorganizować pomoc, przyczym zaznaczył, że Czechosłowacja i Polska nie kryły się z obawami, iż pomoc będzie w pierwszym rzędzie dostarczana Bałkanom z uszczerbkiem potrzeb Czechosłowacji i Polski, będących najpilniejszymi. Rozpoczęły się już rozmowy na temat dostarczenia pomocy Polsce przez teren Rosji.- Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dn.13 b.m. na dłuższej rozmowie amb.W.Brytanii.-

Londyn, piątek, dnia 22.IX.44r. Kom.ang.poranny ~~ixfxxx mxxxxx~~ Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach.: Brak jeszcze urzęd.wiadomości o nawiązaniu łączności przez II-gą armię bryt., walczącą w rejonie Nijmegen z przyczółkiem, utworzonym pod Arnheim przez oddz.spadochronowe. Niemcy donieśli dzisiaj, że łączność została już nawiązana. Wg.wiadomości z wieczora dnia wczorajszego obie formacje dzieliła odległość 10-ciu mil ang. Wiadomo w każdym razie, że artyleria II-ej armii bryt. ostrzeliwuje Niemców, atakujących przyczółek pod Arnheim. Walki II-ej armii bryt. pod Nijmegen stanowią łącznie z desantem powietrz. jedną z najświetniejszych operacji strategicznych w obecnej wojnie. Most na Renie- pod Nijmegen, liczący 2,5 km,dług., został opanowany przez sojuszników w stanie nienaruszonym. Saperzy bryt. usuwają ładunki dynamitowe, podłożone pod most, których Niemcy nie zdołali już zapalić i przez most przeprawiają się czołgi w kier.na Arnheim. Przez cały wczorajszy dzień toczyły się zażarte walki w samym Nijmegen. Korytarz między tą miejscowością a Eindhoven został już poszerzony w niektórych punktach na 50 km. Artyleria bryt. i samoloty "Tajfun", używające pocisków rakiet, udaremniają próby niem.czołgów atakowania mostu. W czasie starcia z niem.myśliwcami, które próbowały dać ochronę własnym czołgom, myśliwce sojusz. zestrzeliły 20 samolotów npl., tracąc tylko 4 własne. Wojska spadochronowe Arnheim walczą już piąty dzień z Niemcami, którzy atakują z całą furią. W czasie walk nie brakło momentów krytycznych. Wczoraj przybyły drogą powietrzną dalsze posiłki, w tym znaczna ilość polskich spadochroniarzy. Jak zwykle Niemcy, jak zwykle używają wielkiej ilości strzelców, działających z zasadzek, najgroźniejszym jednak jest ogień ich moździerzy. Stwierdzono, że liczne niem. pojazdy udają się na wschód, coby wskazywało, że Niemcy rozpoczynają się wycofywać.-
I-sza armia ameryk. rozszerzyła swe pozycje na płn. i południe od Akwizgranu. Niemcy rzucają na ten odcinek coraz więcej dział i czołgów i walki stale przybierają na gwałtowności. Akwizgran w płomieniach, w Stolberg toczą się walki uliczne.- III-cia armia ameryk. rozszerzyła swe przyczółki na prawym brzegu Mozeli na połud.od Metzu i dotarła do rzeki Seille.

VII-ma armia ameryk., posuwając się w kier. Belfortu, dotarła do prawego brzegu Mozeli i być może, że już ją przekroczyła. Na wybrzeżu Kanału La Manche oddz. I-ej armii kanad. przystępują do ostatecznego natarcia na Calais i Dunkierkę. W Boulogne likwidują niedobitki niem. załogi. Do tej pory wzięto do niewoli 6000 Niemców. Los komendanta garnizonu, gen. dywizji, niewiadomy. Oddz. polskie wchodzące w skład I-ej armii kanad. obsadziły całe lewe wybrzeże Skaldy i opanowały cały odcinek od zach. części Antwerpii aż po Terneuzen na wybrzeżu. Niemcy, znajdujący się w worku cierpią na brak żywności i amunicji. Polacy wzięli dotąd do niewoli 1500 Niemców.- Lotn. sojusz. atakuje połączenia między Akwizgranem i Kolonią, jak również dworce kolej. i składy benzyny w Kolonji, Ludwigshafen i Koblencji.- Sprawozdawca wojsk. radia bryt. major Lewis Hastings, omawiając obecne natarcie sojuszników z Holandii w kier. Zagłębia Ruhry podkreśla, że decyzja, powzięta swego czasu przez niem. dztwo do do niefortyfikowania pogranicza holend.-niem. była w ówczesnym stanie techniki wojennej uzasadniona, gdyż Moza i Ren, skręcające w tym miejscu na prawo i tworzące kąt prosty z linją Zygfryda stanowiły wraz z całą siecią dopływów i kanałów b. skuteczną przeszkodę, w stosunku do armij lądowych. Rzecz prosta, że desant w Holandii, stanowiący przykład nowej techniki wojennej zupełnie te rachuby przekreślił. Oddz. desant. poprostu przeskoczyły największą część naturalnych barjer, podczas, gdy nadciągająca od zach. II-ga armia bryt. większą ich część sforsowała. Gdyby nawet dztwo sojusz. poprzestało na dotychczasowych sukcesach, to wobec pozostawienia za sobą większej części szlaków wodnych i opanowania przeważnej części mostów większość przeszkód na drodze z Holandii do Zagłębia Ruhry, a w następstwie również na wschód ku równinom pruskim została pokonana. Równocześnie armia niem. w zach. części Holandii potraciła większość swych linij łączności z zapleczem na wschodzie, a jej wyratowanie się odwrotem do Rzeszy staje się coraz mniej prawdopodobne.-

Francja : Gubernator wojsk. Paryża, gen. Koenig udał się do Londynu.- W Nancy zaaresztowano franc. profesora Georges Claude, wynalazcę "latających bomb", który oddał swój wynalazek Niemcom do wykorzystania.-

Były koresp."Times'a" w Paryżu, Thomas Cadette omawia sytuację wewnętrzną Francji. Ogólnie biorąc przedstawia się ona zachęcająco. Wszyscy godzą się na gen. de Gaulle, jako kierownika zespołu, powołanego do rządzenia Francją, ale ludność domaga się, by skład zespołu odpowiadał jej życzeniom. Gen.de Gaulle ze swej strony nie pozostawił żadnych wątpliwości co do tego, iż solidaryzuje się z tym stanowiskiem społeczeństwa. Największe znaczenie w kraju posiada t.zw. ruch Wyzwolenia Narodowego, w którego skład wchodzą wszyscy przywódcy podziemnego ruchu oporu przeciwko Niemcom. Ruch ten posiada charakter silnie lewicowy. Przeszło połowa jego uczestników rekrutuje się z pośród socjalistów i komunistów. Jego działalność zmierza do wprowadzenia głęboko sięgających zmian. W pierwszym rzędzie żąda on zupełnego wyeliminowania wszystkich elementów, które swego czasu współpracowały z Niemcami. Rzecz prosta, że wprowadzenie rozróżnienia między tymi którzy współpracowali samorzutnie, oraz a tymi, którzy współpracowali przymusowo nie będzie łatwym. Jeszcze większe trudności przedstawia jednak program obliczony na daleką metę i zmierzający do wprowadzenia zasadniczych reform socjalnych. Dążenia te przedstawiają szeroką rozpiętość programów, poczynając od nacjonalizacji wszystkich usług, xxxxxxx dających się podciągnąć pod kategorię użyteczności publicznej, a kończąc na przemysłach kluczowych, bankach i towarzystwach ubezpieczeń. Zachodzą również znaczne różnice, jeśli chodzi o metody reform. Komuniści stanowią bezprzecznie element najbardziej aktywny. O ile jednak podporządkują się opinii większości i przyjmują na siebie odpowiedzialność za współudział w rządach, nie wyniknął stąd dla rozwoju wewnętrznej sytuacji żadne trudności.-

<u>Belgia :</u> W Brukseli oraz głównych ośrodkach prowincji osiem trybunałów wojsk. rozpoczęło procesy przeciwko zdrajcom. Min. sprawiedliwości oświadczył, że Belgia bardziej potrzebuje sprawiedliwości, niż pokoju. Przepisy procedury będą jednak skrupulatnie przestrzegane, gdyż samowola byłaby tylko naśladowa-

nictwem niem.metod.- W całej Belgii rozpoczęto już zaciąg do armii.-
Front śródz.: Wczoraj o godz.8-ej rano oddz.grec., wchodzące w skład VIII-ej armii bryt.zajęły Rimini. Nad miastem powiewa flaga grecka. W samym mieście nie pozostał ani jeden mieszkaniec. Do świetnego sukcesu Greków przyczyniły się również oddz.kanad. i ang., które oskrzydliły Niemców od zachodu.-
Na płn.od Florencji dalsze postępy V-ej armii, która rozszerzyła wyłom w linii Gotów mimo zażartego oporu Niemców. Koresp.donoszą, że na tym odcinku cała linja Gotów straciła przeważną część swej wartości obronnej.-
Włochy: B.Szef policji faszystowskiej w Rzymie, Petro Caruso został skazany na śmierć przez zastrzelenie z tyłu. Wydał on w ręce niem. 50-ciu więźniów politycznych, których Niemcy rozstrzelali. Wobec [illegible] prośby o ułaskawienie wykonanie wyroku odroczono. Sekretarz oskarżonego został skazany na 30-cie lat więzienia.-
Grecja: Bryt.krążownik "Aurora" ostrzeliwał port Candia na Krecie. Na Peleponezie powstańcy greccy, podlegający dowództwu gen.Zerwasa zajęli dwa ważne porty, oraz zajęli dalszy teren w połud. części Epiru.-
Jugosławia: W zach.części Grecji współdziałają z armią jugosłowiańską oddz.bryt., wchodzące w skład t.zw.aljanckich sił lądowych w rejonie Adriatyku. Współdziałały one również w oswobodzeniu Półwyspu Peljeszac.-
Bułgaria: Radiostacja moskiewska doniosła wczoraj, że dztwo wojsk.Bułgarii zaaresztowało wszystkich trzech członków rady regencyjnej, w tej liczbie księcia Cyrila, brata zmarłego króla Borysa, oraz Filoffa, który był premierem Bułgarii, gdy przystąpił do Paktu Trzech. Zaaresztowano ponadto b.premiera Bułgarii Bogiloffa, oraz b.min.pełnomoc.Niemiec w chwili, gdy próbował schronić się do Turcji, jak również szereg urzędników niem. i bułgarskich.-
Delegacja bułgarska, która podpisała w Kairze rozejm, powróciła do Sofii.-
Front wschodni: Dalsze sukcesy na odcinku bałtyckim gdzie wzrasta niebezpieczeństwo odcięcia XVI-ej i

XVIII-ej armii niem. Rosjanie zajęli miejscowość Rakwere, położoną o 90 km.na wsch.od Talinu. Cały odcinek wzdłuż zach.wybrzeża jeziora Pejpus aż po Zatokę Fińską stanowi ciągłą linję. Ogółem zajęto na odcinku bałtyckim 300 miejscowości. Na połud. Polski Rosjanie zajęli Duklę i zbliżyli się na 50 km. do Czechosłowacji.- W połud.Siedmiogrodzie Rosjanie posuwają się wzdłuż frontu dług.90-ciu km. i zajęli szereg miejscowości w rej. Arad, zbliżając się na 50 km.do Węgier. Przed wojskami sowiec. stoi otworem równina węgierska i jedyną przeszkodą naturalną na drodze do Budapesztu, oddalonego jeszcze o 220 km. stanowi rzeka Cisa.- W nocy ze środy na czwartek Budapeszt był bombardowany przez lotn.sowiec.i RAF. w ciągu dnia zaś przez lotn.ameryk.-

Węgry : Pogarszająca się sytuacja militarna Węgier wywołała niewątpliwie wczorajsze oświadczenie premiera, który podkreślił w parlamencie, że Węgry zostały zmuszone do udziału w wojnie swym położeniem geograficznym, oraz, że ze strony aljantów brak dotąd najlżejszej chociażby wskazówki co do korzyści, jakie by Węgry odniosły, gdyby natychmiast skapitulowały.-

Sprawy polskie : Od trzech dni Warszawa nie jest zupełnie bombardowana przez lotn.niem. dzięki osłonie ze strony myśliwców ros. W dalszym ciągu gwałtowny pojedynek artyler. Od początku walk Niemcy stracili 150 czołgów. Rząd polski ogłosił listę 14-tu zbrodniarzy niem., którzy w obozie koncentrac.w Ravenstein dopuszczali się barbarzyńskich eksperymentów na polskich kobietach. Między zbrodnirzami figurują dwaj profesorowie uniwersytetu berlińskiego.-wczoraj papież Pius XII przyjął na audjencjii 2000 polskich żołnierzy do których wygłosił b.serdeczne przemówienie / treść niezrozumiała z powodu przeszkód/.-

Rosja : Koresp.dyplomatycz." News Chronicle" Edward Montgomery rozprawia się z niem.propagandą, operującą wciąż straszakiem bolszewickim. Gdyby ta propaganda odpowiadała prawdzie, to należałoby oczekiwać, że czerwona armia, gdziekolwiek wkroczy przeprowadzi zupełną okupację kraju, porozwiązuje wszystkie partie, pozosta-

wiając tylko komunistyczną, narzuci własny marionetkowy rząd, oraz komunistyczne reformy. W rzeczywistości rząd sowiec.wykazuje niezwykły umiar w krajach, które do niedawna jeszcze walczyły przeciw Rosji i tymsamym daje dowód dalekowzroczności swej polityki. Rząd ros. w niczym nie ogranicza wewnętrznej swobody tych krajów, oraz ich niepodległości. Mimo, że Rumunia i Finlandia przyczyniły Rosjanom tyle cierpień, to w stosunku do obu krajów Rosja poszła dalej, niż by to wynikało z czysto formalistycznego traktowania warunków rozejmu, przyjmując na siebie zobowiązania, które normalnie są określane dopiero we właściwych traktatach pokojowych jak np.gwarantując Finlandii jej granice, oraz przyrzekając Rumunii pomoc w odzyskaniu Siedmiogrodu / być może, że wspomniany koresp. redaguje też kącik humoru.- Uwaga słuch./.-

<u>Ocean Spokojny :</u> Trzecia flota ameryk.pod dztwem adm.Halsey z udziałem licznych lotniskowców wykonała pierwszy atak na stolicę Filipin, Manilę. Zatopiono napewno 10 japon.statków / w tym 5 wielkich cystern i 1 wielki kontrtorpedowiec/, dalszych 26 zatopiono przypuszczalnie, oraz zniszczono 205 samolotów. Straty własne 15 samolotów Japończycy zostali zupełnie zaskoczeni. Kom.urząd. określa akcję, jako świetny sukces.- Ponowny nalot na Halmahera. Pewne oznaki wskazują na to, że Japończycy zamierzają wyspę ewakuować.-

<u>W.Brytania :</u> Rząd ogłosił Białą Księgę z programem nowego rozdziału sił ludzkich między przemysł i siły zbrojne z chwilą pobicia Niemiec. Rząd stwierdza,że nie chodzi o częściową demobilizację, tylko o nowe kryteria w przydzielaniu sił ludzkich. Z wojska zostaną zwolnieni w pierwszym rzędzie ci, którzy przekroczyli 50-ty rok życia. Dwa miesiące służby na froncie liczy się za rok życia. Zwolnieni żołnierze powracają do swych poprzednich zajęć i korzystają z ubezpieczeń społecz. Te same zasady dotyczą kobiet. Przewidziane jest bezpłatne przysposobienie zawod. do nowych zajęć. Żołnierze służby czynnej zostaną przesłani na Daleki Wschód.-

M.p.22.IX.44r.

Londyn, dnia 15.IX.44r. Przegląd prasy londyńskiej. Jak rozwiązać problem niem.

Znany ekonomista ang., sir Walter Layton umieścił w liberalnym "News Chronicle" cykl z sześciu artykułów, poświęconych temu zagadnieniu. W drugim z rzędu artykule z dn.12 b.m. autor xxxxxxxx wylicza szereg warunków, które Niemcy będą musiały wypełnić po wojnie. Na pierwszym miejscu stoi sprawa ukarania przestępców wojennych. Wszystkie dobra zrabowane winny być zwrócone, przyczym moim zdaniem Niemcy winni w możliwie najpełniejszych granicach wynagrodzić szkody uchodźcom i wysiedlonym. Urządzenia zakładów przemysłowych winny być zwrócone. Niem. przemysł maszynowy może w tej dziedzinie wykonać wielkie świadczenia. Należy Niemców również zobowiązać do dostarczenia na żądanie krajów wyswobodzonych odpowiedniej ilości rąk roboczych, aczkolwiek wątpię, by inne kraje poza Rosją z tej możliwości korzystały. Jednym z ważniejszych obowiązków będzie uzupełnienie przez Niemców pogłowia bydła. Wysokość niem.reperacyj będzie znaczna, będzie jednak wskazanym, by świadczenia pieniężne były możliwie zredukowane ze względu na komplikacje, jakie w razie wielkich wypłat mogą nastąpić dla stałości międzynarodowych kursów walutowych. Odszkodowania winny być płacone głównie w naturze. Zdrowy rozsądek wymaga, by świadczenia reperacyjne nie doprowadziły do zbytniego zubożenia Niemiec. Rynek niem. przedstawia zbyt wielkie znaczenie, by wyeliminowanie go wzgl. zbyt daleko sięgające obniżenie jego siły kupna nie odbiło się ujemnie na produkcji innych krajów. Należy również uwzględnić moment psychologiczny. Jeśli w ciągu najbliższych 10-ciu lat po zakończeniu wojny naród niem będzie się czuł bardziej nieszczęśliwy niż pod reżimem hitlerowskim, w takim razie niepodobna żywić nadziei na utrzymanie pokoju.-

Londyn,23.IX.44r.,sobota. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach. Najgwałtowniejsze walki na całym froncie rozgrywają się w dalszym ciągu na przestrzeni między Nijmegen a Arnheim. Wg.depeszy jednego z koresp., otrzymanej dziś rano, II-ga armia bryt., posuwająca się od strony Nijmegen nawiązała wczoraj łączność z jedną z izolowanych grup oddz. I-ej bryt. dywizji spadochronowej, walczącej pod Arnheim. Urzędowo stwierdzono, że sytuacja pod Arnheim była krytyczna, ale ostatnio jest w miarę zadawalająca. Walki rozgrywają się o opanowanie mostu, znajdującego się w Arnheim. Z chwilą zdobycia tego mostu oddz. sojusz. będą mogły sforsować dolny bieg Renu i na drodze do Zagłębia Ruhry wzgl.do Monastyru nie będą już miały doczynienia z żadnymi naturalnymi przeszkodami i będzie możliwym zarówno oskrzydlenie linii Zygrfyda, jak i pochód ku wielkiej równienie pruskiej. Wynik obecnych walk przedstawi/więc decydujące znaczenie. Oddz.bryt.w Arnheim walczą już 6 dni w warunkach, przekraczających prawie granice ludzkiej wytrzymałości. Niemcy ściągnęli tam wielkie ilości czołgów, dział i moździerzy, rzucając do walki wszystkie rozporządzalne jednostki. Wzięci do niewoli żołnierze niemieccy należą do 50-ciu różnych jednostek. Wczoraj przybyły drogą powietrzną dalsze posiłki, wśród nich polscy spadochroniarze. Średnie działa II-ej armii bryt.otrzeliwują już Niemców na tyłach desantu ang. Stała ochrona lotn. ameryk.myśliwców. Najzaciętsze walki toczą się w odległ.4-ch mil ang. od Arnheim pod Elst, gdzie Niemcy usiłują przeszkodzić połączeniu się grupy desantowej z II-gą armią bryt. Koresp.donoszą, że żołnierze oddz.spadochronowych walczą z największym bohaterstwem zarówno w zespołach, jak i indywidualnie. Pod Nijmegen najzaciętsze walki toczą się o 2 mile ang.na płn.od miasta, dokąd Niemcy ściągnęli znaczne posiłki z okolicznych lasów, gdzie je w tym celu skoncentrowali. Posiłki przeprawiane przez rzekę Waal, jednakowoż przybyły one zbyt późno i nie zdołały przeszkodzić postępom sojuszników.. Niemcy w dalszym ciągu próbują zwo-

zić korytarz między kanałem Skaldy a Nijmegen, jednakowoż bez rezultatu.- I-sza armia ameryk. rozszerza swój teren działania pod Akwizgranem. Na 12-cie mil ang.na płn.od Akwizgranu Amerykanie w dalszym ciągu atakują pozycje niem. pod Geilenkirchen. Południowa połowa miasta Stolberg została już zupełnie opanowana. Walki toczą się o każdy budynek z osobna. Niemcy przysposobili je specjalnie do obrony i korzystają z tuneli między poszczególnymi budynkami. Na południe od Akwizgranu w pobliżu granicy luxemburskiej potężne kontrataki niem.zmusiły Amerykanów do częściowego wycofania się.- III-cia armia ameryk. mimo gwałtownych kontrataków niem. rozszerzyła klin na wsch.od Nancy i rozszerzyła opanowany odcinek na wybrzeżu rzeki Seille.- Lotn.taktyczne atakowało Koblencję i Trewir.- Oddz.I-ej armii kanad. zlikwidowały całkowicie opór w Boulogne. Wzięto dotąd 7000 jeńców, a liczba ta wzrośnie przypuszczalnie o dalszy tysiąc po ujęciu wszystkich niedobitków załogi. Wzięto do niewoli również dowódcę garnizonu. Dunkierka i Calais bronią się w dalszym ciągu. Dowódca garnizonu w Brest, gen. Ramke przyrzekł swego czasu uroczyście Hitlerowi, że garnizon nie podda się i będzie walczył do ostatniego człowieka.- Komentator radia bryt.donosi, że siłę niem. oddz. walczących w zach.części Holandii ocenia się na 70.000 ludzi,, wliczając w to również oddz., walczące u wybrzeża morskiego.-

Wojna lotn.: Wczoraj 150 ciężkich bombowców ameryk. atakowało z W.Brytanii Kassel. Wobec silnego zachmurzenia używano do celowania specjalnych instrumentów. Oporu myśliwców nie było.- Wczoraj powróciły do swych baz w W.Brytanii "latające fortece" po dokonaniu lotu okrężnego. Startując z W.Brytanii, zrzuciły one w poniedziałek nad Warszawą amunicję dla powstańców, w tym pociski artyler., zdobyte na Niemcach, gdyż powstańcy w Warszawie używają również zdobytych na Niemcach dział. Nad Warszawą zestrzeliły one 9 myśliwców niem. Po wylądowaniu w Rosji wystartowały one następnego dnia do Włoch i po drodze zbombardowały węzły kolej.na Węgrzech, poczym wylądowały we Włoszech. W drodze powrotnej z Włoch do Anglii nie natrafiły na żaden opór. Z całej tej wyprawy tylko jeden bombowiec i dwa myśliwce nie powróciły.-

Wczoraj ponad 500 ciężkich bombowców atakowało z baz włoskich okręg Monachium.- Ub.nocy spadła pewna ilość " latających bomb" na połud.Anglię i okręg Londynu. Były ofiary w ludziach i straty.-

Niemcy : Na zajętych terenach niem.administracja sojusz. uchyliła wszystkie ustawy niem., nadające przywileje narod. socjalistom, m.in. rasistowskie t.zw.ustawy norymberskie i ustawy o organizacji młodzieży hitlerowskiej. Wszystkie spec.trybunały niem. zostały rozwiązane, sądy zaś cywil. zaczną działać po oczyszczeniu elementu sędziowskiego ze zwolenników hitleryzmu.-

Francja : Arcybiskup Lyonu, kardynał Gerlier, znany ze swych śmiałych wystąpień antyhitlerowskich w czasie okupacji zapowiedział pełne poparcie duchowieństwa dla gen.de Gaulle. Kardynał oświadczył, że jeden tylko rząd gen.de Gaulle'a posiada autorytet, potrzebny do utrzymania we Francji porządku i winien korzystać z poparcia wszystkich obywateli.-

Belgia : Prem.Pierlot podał się wczoraj do dymisji, wykonywując swe złożone dawniej przyrzeczenie, że natychmiast po wyswobodzeniu Belgii ustąpi ze swego stanowiska na rzecz przedstawicieli ruchu oporu.-

Front wschodni : Spec.rozkaz Stalina doniósł wczoraj o zdobyciu Talina. 80 km., dzielących Talin od zdobytego poprzednio miasta Rekwere oddz.ros przebyły w 24 godz. Lotn.ros. zatopiło w Talinie trzy wielkie transportowce z oddz.niem. Ponadto zdobyto na odcinku bałtyckim 800 miejscowości. Dzięki zdobyciu Talina Rosjanie zyskali ważną bazę lotn.i morską, umożliwiającą kontrolę nad Zatoką Fińską,oraz wsch.części Bałtyku. W związku z tą wiadomością radio niem doniosło, że Niemcy byli na upadek Talina przygotowani i rzucą znaczną ilość swej floty, zwłaszcza podwodnej przeciwko flocie ros.- Na drugim krańcu frontu oddz. ros. odniosły inny wielki sukces, zajmując przy współdziałaniu oddz.rumuńskich Arad, oddalony tylko o 10 km. od granicy węgierskiej.- Dalsze postępy w Karpatach, gdzie patrole nawiązują już łączność z powstańcami czechosłowackimi. Dukla została zdobyta po gwałtownych walkach ulicznych.-

Rumunia : Radio Moskwa doniosło o aresztowaniu w Rumunii dalszych 12-tu urzęd. osobistości rumuńskich, węgierskich i niem., jako kandydatów na listę przestępców wojennych.-
Jugosławia : Dalsze postępy oddz.jugosłowiańskich w Dalmacji, Słowenii, Serbii i Macedonii. Oddz. jugosłowiańskie zbliżają się do Belgradu. Przyłączyli się do nich wszyscy robotnicy zakład.lotn. w Budapeszcie.- W Albanii zajęto Argirokastron.-
Grecja : Z Ankary donoszą, że powstańcy greccy zbliżają się do Aten.- Wczoraj samoloty ameryk. z Włoch atakowały dworzec kolej.Larissa w Tessalii.-
Front Śródz. : Oddz.VIII-ej armii, które zajęły Rimini dotarły w szeregu punktów do płynącej na płn.od tego miasta rzeki Marecchia i utworzyły w jednym miejscu przyczółek na płn.brzegu. Oddz.VIII-ej armii zakończyły teraz walkę o dostęp do niziny Padu, o której zaciętości świadczy najlepiej, że ~~w tym~~ okresie x/ przebyły tylko 50 km. W toku walk o Rimini wzięto do niewoli 7000 Niemców, którzy wchodzili w skład 12-tu dywizyj.- Pozycje w środkowej i zach.części linii Gotów są teraz zagrożone oskrzydleniem.- Na odcinku central. sojusznicy opanowali miejscowość Firenzuola, położoną na pół drogi między Florencją a Bolonią.- Lotn.sojusz. bombardowało 11-cie mostów na wsch.od Medjolanu.- Gen. Alexander wezwał powstańców w płn. części Włoch do podjęcia energiczniejszej akcji przeciwko Niemcom.- Koresp.radia bryt.donosi, iż sojusz. flota handl.na Morzu Śródz.jest obecnie tak liczna, że może wypełnić wszystkie swe zadania. Wywożą one miesięcznie z rejonu śródziemnomorskiego 12.500.000 ton, w tym transporty rudy żelaznej i fosfatów z Afryki, oraz południowe owoce. Największą trudność stanowi brak odpowiednich dokerów. Przewiduje się jednak, że te braki zostaną niebawem usunięte przez drużyny reperacyjne. Do Marsylii przybył pierwszy konwój handl., złożony z 60-ciu statków. Odbudowa tego portu, najbardziej ze wszystkich zniszczonego, potrwa jeszcze całe lata.-
Ocean Spokojny : W czwartek drugi nalot sojusz. na Manilę.- Radio Tokio donosi, że na Filipinach zginęło

x/ jednego miesiąca

w czasie akcji pięciu japon.admirałów. W ten sposób w ciągu ub.10-ciu dni zginęło ogółem w czasie działań wojennych 11-tu admirałów japon.-
USA.: Prez.Roosevelt oznajmił wczoraj na konferencji pras., że obaj z prem.Churchillem postanowili przekazać rządowi ~~xxxxxxxx~~ włoskiemu większy udział w odpowiedzialności za losy kraju.-

Londyn,dnia 23.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Kom.gen.Bora z dn.21 b.m.donosi : w śródmieściu dalsze postępy w kier.Wisły, Książęcej i Placu Zbawiciela w związku z poparciem artylerii ros. Na Mokotowie i Żoliborzu bez zmian. Nawiązano łączność z oddz.sowiec. które przedostały się na zach.brzeg Wisły. Ogień ciężkiej artylerii niem.na rejon między Towarową a Żelazną. Dalsze zrzuty sowieckie. Sytuacja żywnościowa ciężka.- Inne depesze z dn.21 b.m. informują :od dwóch dni ogień artylerii niem. znacznie zmalał, od 4-ch dni nie było nalotów. Daje się odczuć ogólne odprężenie, ale zarazem widoczne też jest b.silne zmęczenie.- Kwatera gł.AK. utrzymuje łączność techniczną z dztwem sowiec. Szef organizacji polskiej Walki o Niepodległość we Francji, Justyn, wygłosił przemówienie, w w którym podkreślił udział Polaków we Francji w walkach u boku sprzymierzeńca franc. przeciwko Niemcom. Polacy walczyli w Belgii, we Francji połud., brali udział w sabotażach i przecinaniu połączeń telefonic używanych przez Niemców przy kierowaniu ogniem "bomb "latających", uczestniczyli w walkach na barykadach Paryża. Aby Polska żyła swobodnie, niem.miasta i wsie muszą ginąć z dymów pożarów. Za gwałt odpłacamy gwałt Mówca oddał hołd wstystkim bojownikom polskim i ofiarom hitleryzmu, zwłaszcza łączniczkom,torturowanym przez Gestapo.- Dztwo bryt. komunikuje, że polska dywizja pancer. pod komendą gen.Maczka wzięła do niewoli od ~~xxxxx~~ 1 do 9 b.m. 40-tu oficerów i 3447 szeregowców niem.-

Z przeglądu codziennej prasy londyńskiej.

Koresp."Times`a" w Waszyngtonie donosi,że wg.ogólnych przypuszczeń prem.Churchill po zamknięciu konferencji w Quebec będzie kontynuował rozmowy z prez.Rooseveltem. W nocy z soboty na niedzielę prez.Roosevelt ma wygłosić przez radio przemówienie, w którym poruszy ważne zagadnienia polityczne, wewnętrzne i międzynarodowe. Wzrosła możliwość, że Niemcy będą jeszcze pokonani w bieź.roku. W związku z tym omawia się sprawę organizacji międzynarodowej, mającej zabezpieczyć światowy pokój.- Koresp.dyplomatycz."Times`a" donosi, że obecnie trudność sprawia kwestia prawa głosowania członków przyszłej organizacji światowej. Przewiduje się utworzenie rady, której członkami stałymi byłyby cztery wielkie mocarstwa, wzgl.pięć w razie przyjęcia w ich skład Francji, członkami zaś niestałymi 7-8 mniejszych państw. ~~Frankowa~~ Akcja przeciwko napastnikowi winna być wg.projektu zaakceptowana przez wszystkie wielkie mocarstwa i większość mniejszych. Najważniejszy jest problem, który powstanie, je-śli jedno z wielkich mocarstw stanie się winnym napaści. Z jednej strony wielkie mocarstwa nie powinny mieć możności narzucania swej woli mniejszym, z drugiej strony organizacja międzynarodowa musi upaść, jeśli między głównymi mocarstwami będzie panowała niezgoda. Trudność sprawia zwłaszcza kwestia, czy mocarstwo, będące stroną w sporze ma korzystac z prawa głosu. Proponuje się jako drogę wyjścia, by Rada po wstępnym wysłuchaniu opinii każdego ze swych członków w każdym poszczególnym wypadku decydowała, czy strona biorąca udział w sporze ma być dopuszczona do głosu.-

M.p.23.IX.44r.

Londyn,dnia 22.IX.44r. Gen.Sir Douglas Brownrigg : Z przeglądu wojskowego.

Ośrodkiem zainteresowania pozostaje w dalszym ciągu linja Zygfryda. Słusznie podkreśla się, że siła fortyfikacji zależy ściśle od ilości ludzi i broni, jakiej można użyć do jej obrony. Linja Zygfryda liczy ponad 400 mil ang.dług. i posiada miejsca bardziej narażone jak np. u wylotu Bramy Burgundzkiej, które wymagają silniejszej obsady, niż inne. Ulubionym tematem propagandy niem. była ostatnio t.zw. elastyczna taktyka obrony, doprowadzona jakoby przez niemądztwo do najwyższej doskonałości. Słabą stroną tej propagandy jest nazywanie rewelucją rzeczy oczywistej. " Elastyczna obrona ", to pleonasm, gdyż istotą każdej obrony stanowi właśnie jej elaastyczność, to znaczy umiejętność skupiania sił na najbardziej zagrożonym odcinku. Jeśli obrona

jest tak silna, że wszystkie odcinki są zabezpieczone wtedy niema sensu poprzestawać na defenzywie, tylko należy przejść do ofenzywy. Najlepszym na to dowodem jest początek obecnej wojny. Niemcy uderzyli na Polskę z przytłaczającą przewagą mając równocześnie dosyć wojska na obsadzenie linii Zygfryda. Dzisiaj wartość linii Zygfryda przedstawia się inaczej ze względu na zmienioną na niekorzyść Niemców wartość jej obsady, pominąwszy już, że ze względu na rozwój techniki same umocnienia niem. jako takie straciły część swej wartości. Dzisiaj Niemcy nie mają już dosyć ludzi do bronienia linii Zygfryda. x/ Zorganizowania drugiej linii oporu wzdłuż Renu bądź też jeszcze dalej na tyłach jest raczej teoretyczna. Na to, aby linii Zygfryda móc należycie bronić, t.zn. zarówno zorganizować obronę statyczną, sięgającą wystarczająco wgłąb, jak i podejmować kontrataki Niemcy powinniby przeznaczyć przeciętnie jedną dywizję na każdy odcinek dług.5 mil ang. Obsada całej linii Zygfryda winna by zatym liczyć ogółem 80 dywizyj. Jest rzeczą pewną, że na taką obsadę Niemców niestać, nawet, gdyby im się udało wycofać swą armie

x/ możliwość

Z Finlandii i zreorganizować niedobitki VII-ej i XV-ej armii, które się wyratowały z płn.Francji. Już dziś walczą 15 i 16 letni chłopcy, mający za sobą miesiąc przeszkolenia. Hitler będzie mógł się uważać za szczęśliwego, jeśli na obronę linii Zygfryda zdoła zebrać 30 dywizyj.-
Taktyka gen.Eisenhovera odznacza się charakterystycznym przechodzeniem od skoncentrowanego ataku na wąskim odcinku do szerokich, wachlarzowatych natarć i odwrotnie. Desant we Francji był charakterystycznym przykładem koncentracji. Nie próbowano równoczesnej dywersji na innym odcinku. Skoncentrowano się na odcinku pod Caen, gdzie walki przeciągały się tak długo, że nasza publiczność zaczynała się już niecierpliwić. Gdy w końcu front niem. pęknął pod Avranches, armie sojusz. rozlały się ponownie po całej Francji. Teraz ponownie uderzenia skoncentrowały się na linii Zygfryda i w Holandii, przyczym niem. bazy na Morzu Północnym wyminięto.-
Na zachodzie walczy teraz pięć armij. [illegible] Na prawym skrzydle walczy VII-ma armia ameryk., która nawiązała łączność z III-cią, walczącą między Epinal a Metzem. Dalej na płn. walczy I-sza armia ameryk. II-ga armia bryt. zajmuje w Holandii pozycję centralną, podczas, gdy I-sza armia kand. stanowi jej rezerwę od płn.,IX-ta zaś armia ameryk. spełnia taką samą rolę od południa, znajdując się między II-gą bryt. a I-szą ameryk.-
Posuwające się szybko uderzenie od zachodu łącznie z ofenzywą ros. od wschodu prowadzą do tak silnego nacisku na Niemców, że żadna armia na świecie nie byłaby w stanie go wytrzymać.-

Londyn, dnia 25.IX.44r. Kom.ang.poranny. Wersja zamorski i franc.europ.

Front zach.: W nocy z soboty na niedzielę oddz. II-ej armii sforsowały dolny Ren pod Arnheim i dotarły do sojusz.oddz.spadochr., dostarczając im znaczne ilości amunicji. Miejscowość Osterbeek /6 km.na zach.od Arnheim na płn.brzegu Renu/, została zajęta przez sojuszników. / z kom.nie wynika, czy przez II-gą armię, czy też przez oddz.spadochronowe, walczące pod Arnheim/. Wraz z posiłkami przybyli do Arnheim również polscy spadochroniarze. Oddz.spadochronowe walczyły przez 8 dni zupełnie odosobnione, mimo tego jednak opanowały most, nie pozwoliły go Niemcom zniszczyć, chociaż była chwila, gdy przyczółek został tak zmniejszony, że liczył wszystkiego pół mili ang.w przekroju. Ogień npl. był tak silny, że prawie każdy yard gruntu był bombardowany. Straty oddz.sojusz., walczących na przyczółku, w zabitych, rannych i jeńcach znaczne. Również w dniu wczorajszym przybyły posiłki. Wiadomości o nawiązaniu stałego kontaktu z oddz.II-ej armii nie zostały jeszcze potwierdzone. Korytarz między Eindhoven a Nijmegen w dalszym ciągu utrzymany i rozszerzony, a przerwa, przejściowo osiągnięta przez Niemców została zlikwidowana. W dalszym ciągu zacięte kontrataki niem., jednak bezskuteczne. W najwęższym miejscu korytarz liczy 10 km.szer., w najszerszym na połud.od Nijmegen ponad 30. Oddz.III-ej armii posuwają od Eindhoven na połud.wsch. w kier. Maasbree / 40 km. na połud.wsch. od Eindhoven blisko granicy niem./.- Poraz pierwszy wojska bryt.walczą z Niemcami na terytorium Rzeszy. Oddz.II-ej armii, posuwając się od Nijmegen, drogą prowadzącą od Beek / przy granicy niem./ do Kleve w Niemczech posunęli się na 3 km.w głąb terenu Rzeszy. Przekroczenie granicy nastąpiło w sobotę o zmierzchu. Oddz.bryt.towarzyszą ameryk.spadochroniarze. Wyborowe oddz.SS. stawiają nader silny opór, używając licznych dział kalibru 105 i 88 mm., oraz karab.maszyn.kalib. 20 mm.- Na odcinku I-ej armii ameryk. opór niem. nieco słabszy naskutek gwałtownego bombardowania artyler.- III-cia armia ameryk. odparła dwa kontrataki niem. na płn.wsch. od Nancy i posunęła się dalej poza Moz VII-ma armia ameryk. przygotowuje się do ataku na

Belfort.- Na wybrzeżu płn. oddz.I-ej armii kanad. posunęły się dalej na płn.od Antwerpii. Niemcy wycowują się z nad kanału Skaldy w kier.kanału między Antwerpią a Tourhout. Ponowny gwałtowny nalot na Calais, gdzie broni się jeszcze 5000 Niemców. Fatalna pogoda utrudnia działanie lotnictwa zarówno na odcinku przybrzeżnym, jak i w głębi Holandii.-Z

Front wsch.: Wczoraj oddz.ros. zajęły na odcinku bałtyckim 550 miejscowości. Flota ros. opanowała port Baldiski / po niem.Baltischport/, przedstawiający ważne znaczenie dla osiągnięcia kontroli nad Zatoką Fińską. Zatopiono przytym 5 niem. transportowców, w tym 1 pojemn.10.000 ton. W ten sposób Niemcy stracili w ciągu ostat. dwóch dni 16 statków. Od zajęcia portu Parnawa w sobotę przez Rosjan część armii niem., walcząca w Estonii jest odcięta. Obecnie pas przybrzeżny między Parnawą a Baldiski jest również isolowany.-

Oddz.ros. i rumuńskie przekroczyły na zach.od Aradu granicę węgierską. Artyleria ros. bombarduje objekty położone na Węgrzech.-

Pres. Benesz przemawiając wczoraj do lotników czechosłowackich, udających się na front wsch.oświadczył, że poraz ostatni zwraca się do nich w Londynie. Za następnym razem spotka się z nimi już w ojczyźnie.

Finlandia : Oddz.finlandzkie walczą z powodzeniem z oddz.niem. w Laplandii, oraz w Finlandii środkowej posuwając się wzdłuż linii kolej., przebiegającej równolegle do Zatoki Fińskiej. Obecnie toczą się walki z Niemcami na ulicach miasta Suomussalmi / na wysok.portu Uleaborg, ale w pobliżu granicy ros. Przedstawiciel rządu oświadczył, że akcja jest następstwem nie wypełnienia przez Niemców zobowiązania do wycofania się z Finlandii do dnia 15 b.m. i że przypuszczalnie armia fińska da sobie z Niemcami radę sama bez pomocy ros.-

Front śródz.: Wsch.połowa linii Gotyckiej została już zupełnie sforsowana. Ten odcinek linii rozpoczyna się pod Rimini na wybrzeżu adriatyckim i biegnie aż po przełęcz Futa na odcinku centralnym. / 8 km. na połud.zach. od Firenzuola i 46 km. wprost na połud.od Bolonii/. Wspomniana przełęcz została już

opanowana przez oddz.VIII-ej armii. Linja kolej.,prowadząca z Rimini do Bolonii została przecięta.-
Oddz.V-ej armii dotarły już na 20 km.do Bolonii.-
Przybył brazylijski min.wojny na inspekcję oddz.brazylijskich, wchodzących w skład V-ej armii. Minister zapowiedział, że liczebność oddz.brazylijskich, walczących we Włoszech, niebawem wzrośnie.-

Jugosławia : Na połud. od Belgradu oddz.jugosłowiańskie zajęły szereg niem.umocnień. W Słowenii skapitulował garnizon miasta Sawa./Nad rzeką tej samej nazwy 30 km. na wsch.od Lublany/.-

Węgry : Komitet węgierski w Londynie wydał odezwę do narodu, w której wzywa do ustanowienia rządu,będącego prawdziwym przedstawicielstwem ludu, a armię węgierską do współdziałania z aljantami.-

Bułgaria : Minister skarbu Stojanoff oświadczył, że w następstwie exportu do Niemiec handel zagr.Bułgarii posiada deficyt w wysok. 80.000.000 lewa.-

Dania : Przedstawiciele pięciu głównych stronnictw politycznych złożyli niem.ministrowi pełnomoc. w Kopenhadze protest z powodu aresztowania przez Niemców duńskiej policji. Protest ten odczytano również z ambon w kościołach duńskich.-

Niemcy : W miejscowości Kornelimünster na połud.od Akwizgranu, zajętej przez aljantów, tylko połowa ludności, liczącej 1800 osób usłuchała wezwania władz niem. do ewakuacji wgłąb Rzeszy. Administrację sprawują na miejscu trzej oficerowie ameryk. i trzej bryt. Natomiast w miejscowości Stolberg z 20.000 mieszkańców pozostało tylko 600. Wskutek oporu niem. niema w całym mieście ani jednego domu, któryby nie został zniszczony lub uszkodzony.-

Francja : Nowy minister spraw zagr. Bidou, wydając w gmachu MSZ. na Quai d'Orsay pierwsze reprezentacyjne przyjęcie podkreślił w przemówieniu, że od czasów Wielkiej Rewolucji Francja czterokrotnie przeżyła niem.inwazję. Francja zawsze pierwsza pada ofiarą niem. agresji. Trzeba z tym raz na zawsze skończyć. Francja musi wziąć udział zarówno w układaniu warun-

ków pokojowych dla Niemiec, jak i w okupowaniu ich terenów.-

Wojna lotnicza ; W nocy z soboty na niedzielę RAF. zrzuciła 5500 ton bomb na ważne ośrodki komunikac. i przemysłowe w Zagłębiu Ruhry i Westfalii, mianowicie na Neuss / na zach. od Düsseldorfu/, Monastyr i Bochum. Wczoraj 500 ciężkich bombowców ameryk.z Włoch atakowało trzy lotniska pod Atenami, których Niemcy używają do powietrz.ewakuacji swych wojsk, urządzenia port., oraz bazę łodzi podwod. w okręgu Pireus, oraz dworzec kolej.w Salonikach.-

Ub.nocy zrzucono " latające bomby" na połud.Anglię i Londyn, były ofiary w ludziach i straty.-

Wczoraj w ciągu dnia aparaty "Mosskito" komendy wybrzeża zaatakowały żeglugę niem. pod Norwegią i zapaliły dwa statki, oraz trafiły dwa inne.-

Holandia ; Król ang. nadał królowej Wilhelminie najwyższe odznaczenie bryt., mianowicie order Podwiązki, w uznaniu bohaterskiej / !!/, postawy Holandii wobec okupanta niem. Poza królową wdową Mery i ang.następczynią tronu królowa holenderska jest jedyną kobietą, posiadającą to odznaczenie. Królowa Wilhelmina ofiarowała 500.000 florenów na rodziny po bojownikach o wolność Holandii i wezwała do ofiar na ten cel.-

Sprawy polskie ; Prez.Raczkiewicz rozpatruje obecnie wniosek o zwolnienie ze stanowiska Naczelnego Wodza gen.Sosnkowskiego, uchwalony jednogłośnie przez Radę Ministrów i przedłożony w jej imieniu przez prem.Mikołajczyka.- Dzisiejsza prasa bryt.podkreśla wielką wagę, jaką W.Brytania przywiązuje do szybkiego uzdrowienia stosunków między Polską a Rosją.-

Z Polski donoszą, że Niemcy po wymordowaniu więźniów w obozach koncentrac. niszczą obecnie te obozy, by zatrzeć za sobą ślady zbrodni.-

Ocean Spokojny ; Lotn.ameryk., startujące z lotniskowców wykonało w piątek drugi z rzędu nalot na Manilę, w czasie którego zniszczyło 200 samolotów, zatopiło 29 statków i uszkodziło dalszych 20. W ten sposób w ciągu dwóch dni zniszczono bądź uszkodzono pod Manilą 103 statki i 405 samolotów. Flota sojusz. nie straciła ani jednej jednostki. Lotnictwo straciło 11 samolotów.-

Adm.Nimitz oświadczył wczoraj, że wskutek ataków sojusz., wykonanych w ciągu dwóch dni na Manilę Japończycy zostali zmuszeni do wycofania swej floty z pod Filipin, ich lotnictwo zostało tam b.silnie osłabione, a linje komunikac.porozrywane.- Ciężki nalot ameryk."Liberatorów" na Celebes.- Pod Halmahera zatopione dwa japon.statki zaopatrz.-

Londyn,dnia 25.IX.44r. <u>Z audycji porannej polskiej.</u>

Kom.gen.Bora z dn.23 b.m. donosi : sytuacja w Warszawie bez istotnych zmian. W dalszym ciągu silny ogień artylerii npl. Zauważono wzmożone ruchy npl. w rej.Wilanowa i Sadyby. Wszystkie trzy ośrodki oporu AK. w Warszawie mają sowiec.oficerów łącznikowych.- Inna depesza gen.Bora donosi, że 2 dywizje piech. toczy nieprzerwane walki w rej.Kielc, gdzie zadała nieprzyjacielowi poważne straty i zdobyła wiele sprzętu. Pomyślne walki AK. toczą się również w okręgu radomskim. Nieprzyjaciel grozi wywiezieniem stamtąd całej ludności męskiej. Między Lublinem a Radomiem, oraz pod Skarżyskiem Niemcy zrywają tory. Stwierdzono, że nieprzyjaciel koncentruje poważniejsze siły w rejonie Jasła i Tarnowa, dokąd przesyła stale posiłki.- Koresp. PAT'a z Aleksandrii donosi, że w walkach powstańców greckich biorą udział Polacy. Jednym z oddz. partyzanckich dowodzi lotnik polski, który został zestrzelony nad Jugosławią. W Atenach i Salonikach przebywa kilkuset Polaków, którzy się tam schronili po wybuchu wojny i cierpią wraz z ludnością miejscową straszliwą nędzę.-

M.p.25.IX.44r.

Londyn, dnia 23.IX.44r. Audycja dla prasy podziemnej. Zagadnienie granic powojennych.

" Times" z dn.20 b.m. zamieścił artykuł wstępny pod powyższym tytułem. Szybki pochód sprzymierzonych i stopniowe załamywanie się Niemiec czynią zagadnienia zasad przyszłego pokoju aktualnymi. Jednym z najważniejszych jest zagadnienie granic. Nie jest to wprawdzie najpilniejszy problem powojennej odbudowy i jego ostateczne rozwiązanie może być odroczone na pewien okres czasu. Mimo tego nadaje się ono do rozpatrywania już dziś w nawiązaniu do konferencji nad zasadami przyszłego pokoju, obradującej w Dumbarton-Oaks. W r.1919 podjęto pierwszą próbę oparcia rewizji granic nie na przesłankach imperialistycznych, lecz na uwzględnieniu życzeń ludności. Postawiono wtedy zasadę samostanowienie narodów. sposób wprowadzenie tej zasady był zasadniczo słuszny, aczkolwiek już wtedy zwracano uwagę na gospodarczą dezorganizację świata, jaka może wyniknąć z rozrywania organizmów gosp. i odcinania okręgów produkujących od rynków zbytu. Dziś przeciwstawia się zasadzie samostanowienia narodów względy strategiczne, a o wspomnianej zasadzie niewiele stosunkowo się mówi. Pominąwszy kraje neutralne, to trudno byłoby wymienić chociażby pół tuzina granic, któreby nie były mniej lub więcej kwestionowane i to głównie ze względów strategicznych. Karta Atlantycka, która przewidywała, że rewizje terytorialne nie będą przeprowadzane wbrew życzeniom zainteresowanej ludności, popada stopniowo w zapomnienie. Nasuwa się pytanie, czy ta krytyka granic ze stanowiska strategicznego jest istotnie tak poważna, by zasada samostanowienia narodów miała pójść w cień. Gdyby brać na serio wszystkie nieodpowiedzialne głosy na temat ~~przyłą-~~ ~~czxxxshszxhxtxxxtxxxéwxkząźxxtxż~~ przesiedlanie ludności to oznaczałoby to deportację 10-15.000.000 ludzi. Tego rodzaju brutalna metoda musi wstrząsnąć

nawet sumieniami, których wrażliwość została stępiona przez obecną wojnę.- Nasuwa się pytanie, czy wobec takiej krytyki wogóle nie należałoby zasady samostanowienia narodów porzucić ? Dwa argumenty przemawiają przeciwko temu : 1/ granice nie mogą już być dziśiaj uważane za trwałe bastiony wojenne.
W r.1919 Ren uchodził za pierwszorzędną granicę strategiczną. Dzisiaj nawet największe rzeki nie stanowią przeszkody dla nowoczesnych formacyj powietrz. i saperskich. W ciągu następnych 20-tu lat rzeki, góry i moczary staną się z punktu widzenia wojskowego wogóle bezwartościowe. W obliczu tak szybkiego rozwoju techniki wojennej wogóle sama idea granicy strategicznej nie może się utrzymać. 2/xxxxxxxxxxx
2/ Zrozumienie, że wszelki dobry rząd i stabilizacja polityczna zależą od zgody zainteresowanej ludności. Warunki pokojowe, które, zapoznając tę zasadę, próbowałyby narzucić wolę obcej ludności przez złączenie jej w granice innego narodu, czy też wysiedlenie są może zrozumiałe w atmosferze namiętności, wywołanych wojną, ale z chwilą, gdy te namiętności się uspokoją, to nawet obecna, a cóż dopiero późniejsze pokolenia nie podejmą ciężaru odpowiedzialności za tego rodzaju rozwiązanie. W ostatecznym wyniku byłoby ono równoznaczne z zadaniem śmiertelnego ciosu pokojowi i bezpieczeństwu.-Do obu tych argumentów należy jeszcze dodać następne 3/ w nowoczesnym świecie, którego charakterystyczną cechą jest wpółzależność, bezpieczeństwo międzynarodowe w słabym tylko stopniu zależy od granic. Powołana do strzeżenia go armia międzynarodowa, któraby nie miała prawa przekraczania cudzych granic nie przedstawiałaby wielkiej wartości. Nawet okupacja Niemiec, która jakkolwiek długo by trwała, z natury rzeczy musi być czasowa zależy pod względem skuteczności od obsadzenia baz strategocznych w Niemczech, oraz prawa swobodnego przemarszu przez różne kraje. Te dwa warunki są niezbędne dla zabezpieczenia się od strony Niemiec, a zarazem dowodzą, żexgranicex mogąxxbyć że znaczenie granic może być zredukowane do właściwej treści, t.zn. rozgraniczania państwowych

kompetencyj zgodnie z życzeniem ludności.-Jak już wspomniano międzynarodowe bezpieczeństwo zależy w pierwszym rzędzie od tego, by organizacja, która je ma zapewnić rozporządzała odpowiednią siłą. Ang.-ros sojusz, zawarty w 1942 r. na lat 20 jest ważnym wkładem w tej dziedzinie, a przekształcenie go w trwały sojusz dostarczy najtrwalszej podstawy dla bezpieczeństwa międzynarodowego. To bezpieczeństwo niczego jednak nie zyska przez drastyczne obcięcie granic Rzeszy, czy też rozczłonkowanie Niemiec. Najtrwalsze będzie takie rozwiązanie zagadnienie granic które w możliwie największym stopniu będzie się pokrywało z wolą zainteresowanej ludności.-

Londyn, dnia 26.IX.44r., wtorek, Kom.ang.poranny. Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach.: Bryt.oddz.spadochronowe już ósmy dzień walczą bohatersko na zach.od Arnheim przeciw przeważającym siłom. Ub.nocy ponownie dostarczono oddz.spadochronowym w Arnheim posiłki pod osłoną ciemności. Stały kontakt między oddz.spadochronowymi a II-gą armią bryt. wciąż jednak nie został jeszcze nawiązany.- Wczoraj nad ranem Niemcom udało się przerwać korytarz między Eindhoven a Nijmegen w pobliżu Vechel na odcinku dług.5-ciu mil ang., jednakowoż oddz.II-ej armii kontratakami Niemców wyrzuciły, wskutek czego można było ub.nocy ponownie przesłać posiłki. Korytarz jest rozszerzany. Zach.część korytarza została rozszerzona przez zajęcie Turnhout, które zostało przez nieprzyjaciela porzucone bez walki. W kier.wsch. rozszerzenie dokonano, docierając do Deurne / 15 mil ang. na wsch. od Eindhoven/, poczym zwrócono uderzenie w kier.płn., posuwając się o 7 mil ang. Ataki niem. na most pod Nijmegen zostały odparte. Niem.myśliwce korzystając z zachmurzenia próbowały atakować z niskiego lotu kolumny bryt. pod Nijmegen. Myśliwce "Tajfun" zestrzeliły 4 z pośród 50 samolotów niem.-

ODDZ.I-ej armii kanad.rozpoczęły wielkie natarcie na Calais po przygotowaniu lotniczym. W akcji współdziałały dalekonośne działa bryt. ze swych pozycyj pod Dowrem. Pierwsze zewnętrzne pozycje obronne zostały przerwane.- Na odcinku III-ej armii ameryk., walczącej na linii Moselli brak większych zmian.- Na odcinku VII-ej armii ameryk.postępy na płn.od Belfortu wgłąb Wogezów, gdzie opór niem.wzrasta.- Wczoraj w ciągu dnia samoloty typu "Beaufighter", wchodzące w skład lotn.obrony wybrzeży zaatakowały 20 statków niem. w porcie Den-Helder / naprzeciw wyspy Tessel /, przypuszczalnie przeznaczonych do ewakuacji niem wojsk. W nalocie uczestniczyło ponad 70 samolotów. Była to najliczniejsza formacja samolotów tego typu, użyta dotychczas w pojedyńczej akcji. Dziesięć statków zapalono, inne przypuszczalnie zostały trafione. Samoloty atakowały przy pomocy torped, rakiet i działek, lecąc tuż nad wodą. Silna osłona myśliwska. Obrona p.lotn. również b.silna, 3 samoloty nie powróciły.-

Artyleria I-ej armii ameryk. bombarduje intensywnie
miejscowości Düren i Julich w rej.Akwizgranu. Od
chwili inwazji Niemcy stracili we Francji,Belgii i
Holandii 544.000 jeńców W ciągu ostat.4-ch dni II-ga
armia bryt. wzięła do niewoli 1800 Niemców, a od po-
czątku inwazji 75.000.-

<u>Niemcy :</u> W dniu 25 b.m. główne dztwo sojusz. zwróci-
ło się z orędziem do 12.000.000 robotników cudzoziem
kich, pracujących przymusowo. Wszyscy robotnicy, na-
leżący do narodów, które znajdują się w stanie woj-
ny z Niemcami mają natychmiast przejść do działania.
Godzina czynu wybiła. Wezwanie dotyczy w pierwszym
rzędzie robotników, [illegible] wchodzących w
skład komórek organizacyjnych. Mają oni przejść do
działania, trzymając się ściśle planu, który zostani
im zakomunikowany i powstrzymywać się od wszelkiej
działalności nieskoordynowanej i odosobnionej, jak
również unikać hitlerowskich prowokacyj. Ci, którzy
nie wchodzą w skład komórek organizacyjnych i nie
otrzymali spec.instrukcyj mają się chronić w miastach, lub jeszcze lepiej na wsi. Muszą oni pamiętać,
że największym niebezpieczeństwem grozi przebywanie
w fabrykach. W niektórych okręgach dostarcza się już
robotnikom środków i przyrządów do bezpośredniego
działania z załączonymi instrukcjami. Instrukcyj należy nauczyć się napamięć i następnie je zniszczyć,
przyrządy zaś schować we właściwym miejscu, opracować plan działania i dopiero z tą chwilą przystąpić
do akcji, posługując się dostarczonymi przyrządami.
Nie należy niszczyć zapasów żywności i zbiorów, gdyż
chwilą okupacji Niemiec będą one aljantom potrzebne
Niewolno lekceważyć Gestapo, ale z drugiej strony na
leży pamiętać, iż obawia się ona 12.000.000 cudzozie
kich robotników i nie ma na to ludzi, by nad wszystki
rozciągnąć kontrolę.- Instrukcja kończy się stwierdz
niem, iż akcja 12.000.000 obcych robotników może prz
pieczętować los Niemiec.-

Reportaż dźwiękowy, przedstawiając nastroje ludności
niem. w okup.częściach Niemiec przytacza depeszę sze
gu koresp. z różnych odcinków. Oto wrażenia poszcz
gólnych korespondentów :

Reed : W obu wioskach w rej. Akwizgranu, do których dotarłem z pierwszymi czołgami ameryk., zarządy gmin złożone z partyjników, uciekły wraz z wojskami niem. Zarówno w tych wioskach, jak i innych można było wyróżnić trzy kategorie : 1/ klasę średnio zamożną, któ ra powitała sojuszników z uczuciem ulgi, iż została wyzwolona od hitlerowskiego ucisku, 2/ wyrostków, któ rzy z goryczą obserwowali klęskę niem. armii, 3/ hitle rowców, co do których nie można mieć żadnych wątpliwo ci, że pragnęliby kontynuować opór nawet po zajęciu Niemiec przy pomocy podobnych metod, jakich używa ludność na terenach okup. przez Niemcy. Moje doświadczenia, zebrane na innych odcinkach potwierdzają trafność tego podziału. Wśród moich kolegów przeważa wrażenie, że większość niem. ludności pogodzi się jed nak ze swym losem, jako nieuniknionym. Obserwowałem ameryk. i bryt. oficerów, którym powierzono administr ję na terenach okup. Odrazu ujawniła się celowość przeszkolenia, jakie przeszli specjalnie dla pełnieni tych funkcyj. Ich administracja jest sprężysta, surow lecz sprawiedliwa.-

Collin Wills : Przeprowadziłem szereg wywiadów z Niemcami, wziętymi do niewoli w Brest. Przeważna więk szość jest bardzo zadowolona z tego, że ma już walkę za sobą. Niepodobna jednak zauważyć wśród nich jakiej kolwiek skruchy, przeciwnie, widoczne jest przekonanie, że padli ofiarą złej woli i przemocy swych przeciwników. Co najbardziej niepokojące, to, że nie są t bynajmniej młodzi, sfanatyzowani hitlerowcy, lecz ludzie w wieku średnim, przeważnie nie należący do partyj i reprezentujący klasę drobnomieszczańską, przeważnie rzemieślniczą.-

Bonnet : Gdy wkraczaliśmy do Eupen pierwszymi Nie cami, których spotkaliśmy była para starszych ludzi. Zachowywali się absolutnie obojętnie. W czasie dalsze go pochodu dzieci witały nas okrzykami, kobiety z entuzjazmem, obrzucając owocami. Coraz więcej można było zaobserwować chęć pozostawania z nami w jaknajlepszych stosunkach. Wśród młodzieży hitlerowskiej w wieku 15-16 lat pierwsza reakcja, to niewiara w klę kę Niemiec, druga, to depresja. Nie brak także oznak

wściekłości.-
Front środz. : Oddz.V-ej armii, działające na odcinku central., spotykają się wciąż z nader gwałtownym oporem niem. mimo przełamania linii Gotów. Znajdują się one w odległ. niecałych 20-tu km. od linii kolej. Rimini-Bolonia. Miejscowość Firenzuola, zajęta przez sojuszników, została przez artylerię sojusz. zrównana z ziemią.- Na odcinku adriatyckim gwałtowne walki wzdłuż całej rzeki Rubicon./Na niektórych mapach rzeka nosi nazwę Pisciatello/.- Pomyślne działania partyzantów włoskich w płn.wsch.Włoszech, zwłaszcza w rejonie Romasella.-
Jugosławia : Sojusz.oddz. Comandosów i mar.woj. opanowały wyspę Sulet / po włosku Solta/. W ten sposób wszystkie wyspy wzdłuż środkowego odcinka wybrzeża dalmatyńskiego zostały oswobodzone.- W Bośni oddz. jugosłowiańskie zajęły ważną miejscowość Banaluka.-
Front wsch.: Największe postępy osiągnęły wczoraj armie ros. na odcinku bałtyckim, gdzie zajęły ponad tysiąc miejscowości. Najważniejszą z nich jest trzeci z rzędu co do wielkości port Hapsalu, położony naprzeciw ważnych strategicznie wysp Dago i Osel. Na wyspach tych Niemcy koncentrują znaczne siły. Port został opanowany po przebyciu przez oddz.ros. 30-tu mil ang. w ciągu jednego dnia.-
Dalsze postępy ros. na wsch. od Rygi. Od Zatoki ryskiej Rosjanie są oddaleni o 20 mil ang. W Rydze zatopiono transportowiec 5000 ton. Na połud.od Sanoka Rosjanie opanowali 50 miejscowości.-
W ciągu niedzieli Rosjanie zniszczyli 71 samolotów i 25 czołgów.-
Finlandia : W Laponii oddz.fińskie zmuszają niem. straże tylne do odwrotu.- W środkowej Finlandii Finowie zajęli Suomussalmi, oraz Puolanka / 100 km.na połud.wsch. od Uleaborg/.-
Francja : Dowódca franc.armii kraj., gen.Koenig oświadczył, że franc.armia kraj. w czasie walk we Francji zaoszczędziła sojusznikom ok.12-tu dywizyj Wzięła ona do niewoli 30.000 Niemców. Generał wyraził dztaom ameryk. i bryt. najwyższą wdzięczność i uznanie za dostawy broni, oraz instruktorów dla franc. armii kraj. zarówno przed inwazją, jak i po jej rozpoczęciu.-

Wojna lotnicza ; Ponad 1200 ciężkich bombowców ameryk. startujących z baz włoskich atakowało wczoraj pięć węzłów kolej. poza linją Zygfryda.-
Ub.nocy naloty "bomb latających" na Anglię, nie było wypadków śmiertelnych.- W ciągu ub.trzech tygodni zrzucono ogółem na Anglię 120 "bomb latających", t.zn.mniejwięcej na dobę. W okresie największego natężenia tych nalotów ilość bomb, zrzuconych w ciągu jednego dnia dochodziła do 100, niekiedy zaś Niemcy zrzucali do 200 bomb na dobę.- Dopiero teraz ujawniono, że w czasie ofenzywy lotn.na Anglię w r.1940 Niemcy zrzucali często miny na spadochronach, oraz miny lądowe, przyczym waga ładunku dochodziła do 2-ch ton. Największą ilość min zrzucono na Londyn, oraz na większe miasta. Szereg min nie eksplodowało,wskutek czego trzeba było ewakuować zagrożone okręgi.-
Anglia : Cała prasa ang. omawia dziś na czołowym miejscu opublikowany przez rząd plan ubezpieczeń społecz. Prasa podkreśla, że dok opracowania planu przystąpiono w połowie r.1941, gdy nad W.Brytanię bezpośrednio ciążyło niebezpieczeństwo inwazji i wielkiej ofenzywy lotn. Jest to dowód zaufania we własne siły, że w chwili najbardziej bezpośredniego zagrożenia egzystencji Anglia pracowała nad planem, obliczonym na tak daleką przyszłość. Główne zasady autora projektu, sir Williama Beveridge zostały utrzymane. Wprowadzenie planu w życie ma nastąpić wg.projektu rządowego w trzech fazach : 1/ utworzenie ministerstwa ubezpieczeń społecznych, 2/ wypłata zasiłków rodzinnych, 3/ wykonanie wszystkich pozostałych punktów planu. Stawka zaubezpieczenia jest dla wszystkich jednakowa. Kobiety prowadzące gospodarstwo domowe, ludzie starsi powyżej pewnej granicy wieku, oraz dzieci otrzymują świadczenia bezpłatnie. Wszystkie dzieci szkolne otrzymują bezpłatne pożywienie w szkołach. Wszyscy mężczyźni powyżej lat 65-ciu i kobiety wyżej lat 60-ciu otrzymują emeryturę. W pierwszym roku koszta wykonania planu wyniosą 650.000.000 funtów ster. Tylko trzecia część tych wydatków stanowi jednak pozycję nową, reszta wydatków była przewidziana również obecnym budżetem na świadczenia społeczne. Wyjaśniając zasady planu, minister odbudowy, lord Woolton podkreślił, że bynajmniej

nie pociągną za sobą etatyzacji życia i pozostaną szerokie możliwości dla prywatnej inicjatywy i zmysłu ryzyka.- Prem.Churchill powrócił do Londynu po trzechtygodniowej nieobecności.-

USA.: Rządy USA. i W.Brytanii oznajmiły, że nawet po upadku Niemiec będą w dalszym ciągu prowadziły czarną listę firm, które współpracowały w interesie państw osi, aby w ten sposób wyłączyć niepożądane wpływy gospodarcze.-

"UNRA" : Po zamknięciu konferencji delegat W.Brytanii oświadczył, że wyniki znacznie przewyższyły oczekiwania a zwłaszcza wszystkie uczestniczące państwa, zarówno wielkie jak i małe wykazały wzajemną ustępliwość w najwyższym stopniu.-

Sprawy polskie: Rząd polski, wyjaśniając rezolucję, w której zwrócił się do Prezydenta Rzeczypospolitej o zwolnienie gen.Sosnkowskiego ze stanowiska Naczel. Wodza podkreślił, że w tym przypadku chodzi wyłącznie o wewnętrzne sprawy polskie. Rząd polski odrzuca twierdzenie gen.Sosnkowskiego, zawarte w jego znanym rozkazie, jakoby Polska, przystępując do walki przeciw Niemcom działała pod wpływem zachęty ze strony W.Brytanii i jej gwarancji. Bez względu na jakiekolwiek gwarancje Polska byłaby walkę podjęła. Twierdzenie gen.Sosnkowskiego jest równoznaczne z pomniejszaniem determinacji Polski walczenia w obronie własnej niepodległości.-

Londyn,wtorek, dnia 26.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Kom.gen.Bora z dn.24 b.m. donosi : położenie ogólne bez zasadniczych zmian terytorialnych. Na połud. peryferiach miasta zauważono ruchy odfrontowe Niemców. Z dztwem sowiec. utrzymuje się łączność radiową, wskazując artylerii cele niem. Przy ul.Grzybowskiej 30 opanowano niem.punkt oporu. Most Kierbedzia zniszczony. Nękający ogień artylerii niem. na rejony Marszałkowskiej, Ziemnej i Wielkiej. Wzdłuż Wisłostrady Niemcy budują dwa rzędy okopów, jeden od strony Wisły, drugi od strony naszych pozycyj. Po intensyw

nym przygotowaniu artyler. Niemcy rozpoczęli natarcie na Mokotów od południa wzdłuż Puławskiej. Akcja trwa. W dn.20 b.m. gen.Kurt, dowódca AK. w Warszawie wydał rozkaz, w którym stwierdza, że gdyby AK. w Warszawie nie była w dniu 1.VIII. wyszła z podziemi, to byłaby poniosła w następstwie akcji Niemców jeszcze większe straty, niż w walce otwartej. Dziś stoimy w obliczu zwycięstwa dzięki waszej niezłomnej wytrwałości. Teraz, gdy zwycięska i bohaterska czerwona armia wkracza do Warszawy, naszym najbliższym zadaniem będzie dalsza walka przeciw śmiertelnemu wrogowi pod rozkazami legalnego rządu i przy boku sprzymierzonych, jako armii suwerennego państwa.-

Londyn, dnia 27.IX.44r. Kom.ang.prasowy. Serw. w [illegible] i franc.europ.

Front zach.: O sytuacji pod Arnheim brak wiadomości, gdyż dztwo sojusz. wstrzymało wszelkie informacje, by utrzymać w nieświadomości nieprzyjaciela. Wiadomo natomiast, że korytarz prowadzący po przez Holandię między Eindhoven a Nijmegen został rozszerzony w kier. zach. i wsch. Najwięcej terenu zyskała II-ga armia bryt. na odcinku wsch., gdzie dotarła wzdłuż znacznego odcinka do Mozy i do granicy niem. w rej. Boksmeer / 23 km. na południe od Nijmegen/. Odcinek ten znajduje się na południe od miejsca, gdzie oddz. II-ej armii dwa dni temu przekroczyły granicę niem. Na płn. korytarza II-ga armia bryt. zyskała teren [illegible] na pół drogi między Bar-le-Duc / belgijska enklawa na terenie holend. na 18 km. na połud.zach. od Tilburg, holend. nazwa brzmi Baerle-Hertog/, a Nijmegen, gdzie zajęto miejscowość Boxtel. Droga prowadząca przez Vechel została zajęta przez sojuszników, ale znajduje się w dalszym ciągu pod obstrzałem artylerii niem. Wczoraj wylądował na lotnisku wewnątrz korytarza olbrzymi konwój powietrz. z 1200 samolotów i szybowców, którymi przywieziono lekkie uzbrojenie, oraz oddz.tech. i obsady dla artylerii p.lotn. Koresp.radia bryt. donosi, że wyładowywano przeciętnie 100 samolotów na godzinę. Niem. artyleria p.lotn. i myśliwce stawiały słaby opór, który został natychmiast pokonany przez potężną eskortę myśliwców sojusz.- Na odcinku płn. 1-sza armia kanad. utworzyła dwa dalsze przyczółki na płn.brzegu kanału Tournhout. W czasie ataków na Calais oddz.1-ej armii zajęły dwa wielkie forty i wzięły do niewoli 600 Niemców a reszta załogi została zmuszona do wycofania się do samego miasta. Wczoraj najcięższe bombowce RAF. zrzuciły na Calais i na Przylądek Gris-Nez 3500 ton bomb. Na odcinku armij ameryk. bez zmian. Rzeka Mozela w górnym biegu wystąpiła z brzegów po pięciu dniach ulewnych deszczów. Dwa kontrataki niem. na wsch. od Nancy zostały odparte. Od początku inwazji Niemcy stracili na zachodzie 800.000 ludzi, w tym ponad 500.000 jeńców, ok.100.000 zabitych i 200.000 ciężko rannych.

Naród włoski zajmie należne mu miejsce w rodzinie wolnych narodów. W związku z tym deklaracja zapowiada dalsze ulgi dla Włoch. Rząd włoski zaproszono do obsadzenia placówek dyplomatycz. w Londynie i Waszyngtonie, a bryt.Wysoki Komisarz we Włoszech otrzymał rangę ambasadora, podobnie, jak poprzednio już przedstawiciel USA. Międzysojusznicza komisja kontrolna, działająca na terenie Włoch będzie odtąd nosić nazwę komisji sojusz. Włochom ułatwi się wznowienie stosunków handl. z sojusznikami i w związku z tym ustawy bryt. i ameryk., ograniczające obroty z państwami wrogimi zostaną zrewidowane.- Oba państwa sojusz. oddadzą Włochom do dyspozycji wachowców z dziedziny techniki i życia gospodarczeg

Bułgaria : Rząd zerwał stosunki z Węgrami.-

Sprawy polskie : Przytaczając informacje polskie o ujawnieniu właściwego nazwiska gen.Bora kom.ang. przypomina, że generał osiem razy był otoczony prze Gestapo a raz nawet- ujęty, oraz, że Niemcy nałożyli nagrodę za ujęcie go w kwocie 400.000 funtów ster. Kom.franc. donosi, że gen. studiował we franc szkole wojennej.-

Belgia : Prem.Pierlot ogłosił skład nowego rządu, określonego jako rząd Zjednoczenia Narodowego. W skład rządu wchodzi siedmiu katolików, pięciu socjalistów, trzech liberałów, dwóch komunistów i jeden przedstawiciel ruchu oporu.-

Gen.Eisenhower przesłał dztwu belgijskiej AK. odezwę z wyrazami uznania z powodu jej działalności.-

Niemcy : Odpowiadając wczoraj w Izbie Lordów na interpelację Lorda Vansittarta, co do zamiarów rządów sprzymierz. w stosunku do Niemiec, wiceminister spraw zagr. Lord Cramborne oświadczył, że niewątpliwie, chociaż wielu Niemców jest przeciwnych Hitlerowi, to jednak naród niem, jako całość ponosi odpowiedzialność za Hitlera, gdyż wybrał go, tolerował go i- udzielał poparcia. Nie mamy zamiaru okazywać narodowi niem. tego samego okrucieństwa, z jakim on traktował inne narody, gdyż dążymy do świata wolności, a nie do świata niewoli. Sojusznicy zast

sują jednak wszystkie środki, potrzebne do tego,by Niemcom uniemożliwić rozpoczęcie nowej wojny.
Minister oświadczył, że główny ciężar okupacji Niemiec poniosą W.Brytania, USA. i Rosja, rząd bryt. jednak popiera tezę, że w okupacji winny uczestniczyć także inne narody, pozostające z Niemcami w stanie wojny.- Sekretarz Stanu USA.Hull wyraził nadzieję,że W.Brytania, USA. i Rosja dojdą niebawem do porozumienia co do wspólnej polityki w stosunku do powojennych Niemiec.-
Koresp.radia bryt. w Sztokholmie podaje pewne informacje na temat pozycji robotników cudzoziemskich w Niemczech. W Berlinie, w rejonie Alexanderplatz słyszy się więcej mowy ros. niż niem. W jednym z zakład. przemysł. pod Berlinem pracowało przed wojną 32.000 robotników niem. Obecnie robotników niem. jest tylko 16.000, natomiast cudzoziemskich 18.000. Próby izolowania robotników cudzoziemskich kończą się na teorii, bo niem.policji brak ludzi do przeprowadzenia zakazó. W Zagłębiu Ruhry 80% załóg robotn. w zakład.zbrojeniowych stanowią cudzoziemcy.-

Ocean Spokojny : Straty, które Amerykanie ponieśli od rozpoczęcia desantu w archipelagu Palau wynoszą 5500 ludzi, w tym 680 zabitych.-
Ameryk.superbombowce wykonały nalot na połud.Mandżurię oraz na Nankin.-

W.Brytania : Przyznano pośmiertnie Krzyż Viktorii majorowi ang., który dowodził w Birmie kompanią górali hinduskich " Ghurka". Atakując pozycję japon.na wzgórzu, sam pojedyńczo rzucił się na gniazdo karab. maszyn., a odniósłszy trzy rany zagrzewał swych ludzi do walki, leżąc na ziemi.- Min. pracy zwrócił się do robotników budowlanych z naglącym apelem o odbudowywanie poniszczonych budynków w Londynie, gdyż w przeciwnym razie bezdomnej ludności grozi epidemia grypy, która może fatalnie się odbić na wysiłku wojennym.- W związku z poprawą sytuacji wojennej min. spraw wewn. zwolnił z obozu koncentrac. jednego z an faszystów, kpt. Ramsaya, posła do Izby Gmin.-
Sprawozdawca gosp.radia bryt. przytacza dalsze szczegóły planu ubezpieczeń społecznych. Składki będą płacone tygodniowo i zależnie od rodzaju ubezpieczenia

będą wynosić od 2,5 do 4 szylingów. Jeśli chodzi o świadczenia, to można przykładowo podać, że małżeństwo będzie otrzymywało 35 szylingów do 2-ch funtów tygod. niezależnie od dodatków dla dzieci.-

Londyn, dnia 27.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Rozkaz gen. Boya z dn.12 września ujawnia szereg szczegółów na temat organizacji AK. w Warszawie. Korpus warszawski składa się z trzech dywizyj piech., mianowicie 8-ej dyw.im.Romualda Traugutta, 9-ej dyw. piech. im.Macieja Rataja i 28-ej dyw.piech. im.Okrze... Na czele armii kraj.stoi gen.dywizji Tadeusz Komorowski / pseudonim Bór/, na czele zaś AK. w Warszawie gen.brygady Antoni Chwaściel / pseudonim Kurt/.- Kom.z dn.26 b.m.donosi : w Śródmieściu bez zmian. Ataki niem. z Marymontu na Żoliborz odparte. W ciągu nocy ogień artylerii niem. Artyleria sowiec.skutecznie ostrzeliwuje Central.Instytut Wychowania Fizycznegom, dworzec Gdański i Cytadelę. Należą zrzuty sowieckie. Na Mokotowie utracono część terenu na południu, zdobyto dwa czołgi, po obu stronach ciężkie straty.- Silny oddz.AK. rozbił niem.batalion w okolicy Dobczyc.-
Prem.Churchill udzielił wczoraj w Izbie Gmin w odpowiedzi na interpelację posła Browna wyjaśnień w sprawie walk w Warszawie. Na wstępie premier zaznaczył, iż chętnie korzysta z okazji, by złożyć hołd bohaterskiej wytrwałości armii kraj. i ludności Warszawy, które po pięciu latach stałego oporu w ostat.dwóch miesiącach podjęły otwartą walkę i przyczyniają się do wypędzenia Niemców z Warszawy / oklaski/. Rząd bryt.zdawał sobie ~~jasmaxxxxxxx~~ jasno sprawę z tego, iż znajduje się zbyt daleko, by podejmować zachętę do rozpoczęcia powstania. Rząd uczynił wszystko, co w jego mocy, by doprowadzić do porozumienia między rządem polskim a sowiec. Armia sowiec.toczyła wtedy ciężkie walki na wsch. i płn.wsch.od Warszawy. Rząd polski z wdzięcznością potwierdził pomoc bryt. dla AK. Została ona podjęta mimo b.wielkich trudności. W oświadczeniu z dn.13 września rząd polski ogłosił szereg szcze-

gółów co do ~~xxxxxx~~ stosunków z Rosją. Operacja wielkiej formacji samolotów ameryk., podjęta w dn.18 b.m. została wykonana wg. planów, uzgodnionych między rządem polskim i sowieckim, a odłożona o kilka dni wskutek niepomyślnej pogody. Pomoc ma ważnex znaczenie dla oswobodzenia Warszawy, które mam nadziej następi niebawem / oklaski/.-
"Daily Telegraph" donosi, że kardynałVilleneuve, prymas Kanady, przywiezie ze sobą w tych dniach papieżowi angloameryk.oświadczenie na temat przyszłości Polski w formie wspólnego listu prem.Churchilla i prez.Roosevelta. Dziennik podkreśla, że od r.1939 Ojciec Święty nie zaniedbał żadnej okazji dla zaznaczenia swego zainteresowania dla odrodzenia się Polski. W czasie konferencji w Quebec papież prosił, by poinformowano go, jak W.Brytania i Ameryka wyobrażają sobie sytuację Polski w okresie pokoju. Treść listu nie będzie ogłoszona, ale w sekretariacie Stanu w Watykanie panuje zadowolenie z powodu treści listu, która już została Watykanowi zakomunikowana.-
W śródmieściu Warszawy mieszka obecnie 260.000 ludzi z czego połowę stanowi ludność napływowa. Stan zdrowotny znośny dzięki obsłudze sanitarnej, natomiast zapasy żywności szybko topnieją.-

Londyn, dnia 28. września 1944r., czwartek. Przemówienie prem. Churchilla / wg. serwisu ang. kraj., uzupełnionego serwisem polskim i franc./.

Dziś po połud. prem. Churchill wygłosił w Izbie Gmin przemówienie na temat sytuacji wojsk. i politycznej. Przemówienie trwało godzinę i trzy kwadranse. Było ono nacechowane temperamentem, głos premiera jasny i silny.-
Na wstępie premier podkreślił wielkie zmiany, jakie zaszły w ciągu 7-miu tygodni od rozpoczęcia wakacyj parlamentarnych. Okres ten przyniósł zupełną zmianę sytuacji na zachodzie. Cała Francja jest faktycznie wyzwolona, Belgia wolna, wielka część Holandii uwolniona. Niemcy stracili na zachodzie 400.000 zabitych i rannych i 500.000 jeńców. Oprócz tego 200.000 znajduje się w portach franc. i w Holandii, a zniszczenie tych sił niem. jest b. prawdopodobne. Wszystkie te sukcesy są następstwami bitwy o Normandię, największej i najbardziej rozstrzygającej bitwy w całej obecnej wojnie. Nigdy jeszcze zwycięstwo nie zostało tak dobrze wykorzystane. Kampania we Francji była świetnym przykładem doskonale pomyślanych manewrów oskrzydlających wojsk ameryk. i bryt. Wojska kanad. i bryt., które długo nacierały na punkt osiowy oporu npl., okazały się też zdolne do wojny błyskawicznej. Premier złożył hołd 1-ej powietrz. dyw. bryt., której walka stanowić będzie jeszcze dla przyszłych pokoleń olśniewający przykład dzielności i wykonania obowiązków. Desant powietrz. w Holandii był największą operacją wojsk. tego rodzaju, pociągnął za sobą ciężkie straty. Straty te nie były jednak daremne, gdyż dzięki walkom oddz. powietrz. wojska bryt. i ameryk. mogły zdobyć i rozszerzyć przyczółki. Desant na Riwierze doprowadził do zdobycia Tulonu i Marsylii w zdumiewająco krótkim czasie i przyniósł tak szybkie sukcesy, jakich trudno się było spodziewać. Lądujące na połud. oddz. sojusz. wzięły do niewoli 80.000 Niemców.- We Włoszech walczy ~~xx~~ V-ta armia pod dztwem USA. gen. Clarka, w której skład wchodzą w równej ilości oddz. ameryk. i bryt., oraz doskonała dywizja brazylijska.-

W skład VIII-ej armii, dowodzonej przez gen.bryt. Leese wchodzą żołnierze polscy, którzy tak dzielnie walczą pod gen.Andersem, oraz greckie, jednak największą część stanowią żołnierze, zjednoczonego królestwa, t.zn.pochodzący z Wysp Brytyjskich. Stanowią oni połowę armii. W jej skład wchodzą również oddz. połud.afryk., oraz indyjskie, któreby należało raczej nazwać bryt.-indyjskimi, gdyż trzecią część każdej dywizji indyjskiej stanowią Anglicy. Został przyjęty plan utworzenia brygady żydowskiej. Wiadomo wprawdzie, że w siłach zbrojnych USA. i ang. pełnią służbę liczni Żydzi, ale uznano za stosowne utworzenie spec.jednostki z żołnierzy tego narodu, który tyle wycierpiał ze strony Niemców. Jednostka ta weźmie udział nietylko w walce, ale również w okupacji. Walki we Włoszech były b.uciążliwe, jednak linja Gotów została przełamana. Widziałem pozycje npl. na włoskim froncie. Są to niekończące się pasma górskie, wyłaniają się one jedne za drugimi, jak fale oceanu. Zdobycie każdego z tych pasm wymagało przewagi w ludziach i broni. Obecnie walczymy na płn.stokach Apeninu. Dolina Padu jest wprawdzie pocięta licznymi rzekami i kanałami, ale mimo tego zapewnia lepsze warunki rozbicia armii Kesselringa niż tereny górskie, na których walka ditychczas się toczyła.-

W tym miejscu premier poświęcił kilka uwag osiągnięciom w dziedzinie organizacji dostaw. ~~Wxpiexwaxyuxdni~~ W ciągu pierwszych 24-ch godz.inwazji na zach. wylądowało 250.000 ludzi. Po 20-tu dniach znajdował się we Francji 1.000.000 ludzi, a obecnie jest ich tam 2-3000.000. Premier złożył hołd siłom zbrojnym USA. Widząc te olbrzymie ilości ameryk.żołnierzy, okrętów i dostaw, a równocześnie wielki wkład Ameryki w walce przeciwko Japonii, pozdrawiamy nasz pobratymczy naród, stojący u szczytu potęgi. Jeden z senatorów ameryk. oświadczył niedawno, że ameryk.opinję publiczną wstrząsnął niepokój na wieść, że oddz.ameryk. mają stanowić 80% sił zbroj., walczących na kontynencie. Już dawniej zaznaczyłem, że początkowo ameryk.i bryt.

siły inwazyjne będą równe, później natomiast większość będą stanowiły ameryk. Dzisiaj, w 120 dni po inwazji ilości żołnierzy bryt. i ameryk. pozostają do siebie w stosunku jak 2:3, o ile zaś chodzi o dywizje linjowe, jak 3:4,5. W stosunku do ilości żołnierzy nasze straty są równe. Oddz. bryt. straciły 90.000 ludzi, ameryk. 145.000. Mamy wszelkie powody do zadowolenia z faktu, że po pięciu latach wojny wciąż jeszcze posiadamy w Europie, t.zn. nietylko we Francji ale i we Włoszech łącznie tyle wojsk, co Amerykanie. Pamiętajmy przytym, że narody ang. rasy, wchodzące w skład Imperium Bryt., liczą ogółem tylko 70.000.000 ludzi.- Niewolno nam zapomnieć o olbrzymim wkładzie Rosji. Gdy ostatni raz widziałem się ze Stalinem wyraził on w słowach najwyższego uznania swój podziw dla osiągnięć W. Brytanii. Ja ze swej strony muszę stwierdzić, że Rosja związała bez porównania większe siły npl., niż mocarstwa zach. czyniła to oddawna i czyni w dalszym ciągu. Rosja ponosi główny ciężar walki.-

Omawiając kampanię w Birmie, premier zaznaczył, że nie brak głosów, jakoby kampania bryt. zakończyła się tam niepowodzeniem, a w najlepszym razie zastojem i że sytuację naprawił dopiero gen. USA. Stillwell przez zdobycie Myitkina. Bryt. XIV-ta armia, walcząca na wschodzie Indyj przy udziale świetnych jednostek z tubylców afryk. umożliwiła jednak zdobycie baz lotn., skąd można zapewnić ochronę dostawom powietrz. do Chin przez Himalaje, będącym tak świetnym wyczynem organizacyjnym ze strony USA. Pod dowództwem adm. Mountbatten walczy 250.000-300.000 żołnierzy. Ta armia ocaliła Indje przed inwazją, oraz zapewniła ochronę bazom lotn., a zarazem rozbiła 10 japon. dywizyj. W ciągu pierwszych 6-ciu miesięcy kampanii musieliśmy 237.000 chorych przetransportować poza front. Na polach bitew straciliśmy 40.000 ludzi, a obecnie cyfra ta niewątpliwie jeszcze

więcej wzrośnie. Walka, którą prowadzi lord Mountbatten jest największą kampanią lądową,wogóle prowadzoną przeciwko Japonii. W Birmie stracili Japończycy dotąd 50-60.000 zabitych na polach bitew, do czego należy jeszcze doliczyć straty z powodu chorób i głodu. Musimy być jednak- przygotowani na wznowienie japon.ofenzywy. Kampania birmańska stanowi część wielkiej kampanii wyniszczającej przeciwko Japonii. Musimy w dalszym ciągu prowadzić walkę z Japonią i innymi zarazami dżungli. Jest rzeczą ubolewania godną, że Chiny w siódmym roku wojny mimo pomocy ameryk. poniosły tak wielkie straty, zważywszy, że łotniska, zajęte przez Japończyków stanowiły tak cenne bazy dla bombardowania Japonii.- Rozpatrując wyniki wojny, niewolno nam pominąć znaczenia, jakie przedstawiają dla nich błędy - niesłychane błędy niem. Nigdy nie lubiałem przeprowadzać porównań między Napoleonem a Hitlerem, tym rzeźnikiem / jeszcze kilka dalszych soczystych epitetów, których niestety niesposób odnaleźć w żadnym słowniku ang. - uwaga słuch./. Oba jednak mają to wspólne, że nie potrafili się zdobyć na zrezygnowanie w porę ze swych zdobyczy. Po bitwie pod Lipskiem Napoleon pozostawił jeszcze szereg garnizonów w całych Niemczech, m.in. 40.000 ludzi w Hamburgu. W rezultacie musiał w 1814 r. prowadzić walkę przy pomocy pościąganych dorywczo oddz. z Hiszpanii i Portugalii. Podobnie Hitler rozrzucił swe dywizje po całej Europie i w rezultacie dobrowolnie pozbawił się sił, które powinien był sobie zarezerwować do końcowej walki. We Francji i Holandii stracił już ponad 1.000.000 ludzi, jego siły w Finlandii, Norwegii i Bałkanach mogą być odcięte, a z pośród 27-miu dywizyj, walczących przeciwko gen.Alexandrowi liczne nie będą zapewne w stanie odbyć powrotną drogę przez Alpy.-

Ten błąd jest główną przyczyną niem.klęski. Hitler oświadczył, że ocalenie go przed zamachem z dn.20 lipca było zrządzeniem Opatrzności. Biorąc sprawę z czysto wojskowego punktu widzenia, przyznajemy mu rację. Wielu ludzi, w najwyższym stopniu kompetentnych wyraziło wobec mnie przekonanie, że wojna może się skończyć przed końcem obecnego roku. Jeśli opór niem.nie załamie się w najbliższym czasie, przybędą dalsze potężne armie ameryk. Nikt nie jest jednak w stanie zagwarantować, że wojna nie przeciągnie się jeszcze na szereg miesięcy roku 1945.-
Druga część mowy premiera była poświęcona zagadnieniom politycznym. Rozmowy w Quebec dotyczyły głównie kapitulacji Niemiec, która może nastąpić niedługo i wzmożenia wojny przeciwko Japonii. Potężna i nowoczesna flota bryt.znajduje się już na Oceanie Spokojnym. Jest ona tak potężna, że sama jedna mogłaby stawić czoło flocie japon. Rozmiary naszych sił lądowych, które rzucimy przeciwko Japonii są uzależnione jedynie od rozmiarów floty transport., którą będziemy rozporządzać. Należy wystrzegać się nieuzasadnionego optymizmu, jeśli chodzi o szybkość, z jaką nasze siły zbrojn. mogą być przerzucone przeciwko Japonii. Tropikalny klimat i odległości stanowią tu największą przeszkodę.- Nigdy jeszcze sojusz między W.Brytanią,USA. i Rosją nie był ściślejszy niż dzisiaj. Satelici odpadają jeden za drugim. Warunki sowiec. dla Rumunii i Finlandii są b.umiarkowane. Warunki rozejmu z Bułgarią nie zostały jeszcze podpisane. Dla Bułgarii droga poprawy musi być długa. Musimy pamiętać o krzywdach Grecji i Jugosławii i o tym, że niektórzy z najgorszych zbrodniarzy wojennych byli Bułgarami.-
Przechodząc do spraw polskich premier Churchill zaznaczył, że byłoby przesadą twierdzić, iż stanowisko W.Brytanii- wobec Polski jest identyczne ze stanowiskiem Rosji. Warunki geograficzne również

odgrywają w tym rolę. W.Brytania i USA. podzielają pragnienie Stalina silnej, suwerennej, przyjaznej i niepodległej Polski. My, którzy jesteśmy jedynym wielkim i niezwyciężonym narodem, który wypowiedział wojnę Niemcom z powodu Polski żywimy uczucia sentymentu i przyjaźni wobec Polski. Ustępstwa terytorialne ze strony Polski są niezbędne. Rosja, której armia jedynie może wyzwolić Polskę ma po tym, czego doznała z rąk Niemiec, prawo do bezpieczeństwa od zachodu i sąsiadowania z przyjaznym narodem. Mamy prawo ufać, że będzie nam zaoszczędzony tragiczny widok dwóch rywalizujących rządów, jednego uznanego przez Rosję i drugiego, za którym wypowiadają się zdecydowanie mocarstwa zach. Pokładamy wielkie nadzieje w Premierze Mikołajczyku, godnym następcy gen.Sikorskiego, który wierzy szczerze w porozumienie z Rosją. Pragnę przypomnieć członkom Izby ciężką odpowiedzialność, jaką by wzięli na siebie przez nieuważne wypowiedzi, które mogą przynieść szkodę naszym sprawom i interesom Polski. Wbrew tym, którzy doszukują się trudności w sprawach polsko-ros.żywię zdecydowane przekonanie, że powstanie rząd Jedności Narodowej, uznany przez wszystkie państwa i ziści się w ten sposób warunek powstania silnej, niepodległej i suwerennej Polski. Rząd bryt. prowadził długie i wnikliwe rozmowy z rządem polskim, oraz częstą i intymną korespondencję z rządem ros. Nie widzę powodów, dla których nie mogłoby dojść do takiego rozwiązania, któreby zapewniło Rosji bezpieczeństwo, a narodowi polskiemu przywróciło niepodległość i suwerenność, do których nigdy nie przestał dążyć w długich i bohaterskich walkach.-

Jeden z najwymowniejszych ustępów swego przemówienia poświęcił prem.Churchill Francji. Żadne zdarzenie nie wywołało w W.Brytanii i Dominjach głębszej radości, niż wspaniałe odrodzenie się Francji i wyzwolenie z ucisku. Już 40 lat temu doszedłem do wniosku, że losy W.Brytanii i Francji są ze sobą związane, że ich siły zbrojne winny być zespolone

przez sojusz i porozumienie wojskówe. Stałem na tym stanowisku nietylko przed poprzednią wojną, ale także i w czasie wojny, jak również między obu wojnami. Zgubne skutki pociągnął za sobą upadek Ligi Narodów. Wiemy, że było to wynikiem odmowy ratyfikacji przez USA. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx przystąpieniu do Ligi Narodów, oraz niepotwierdzenia przyrzeczenia Wilsona, iż USA. wspólnie z W.Brytanią udzielą Francji gwarancyj przed atakiem ze strony Niemiec, bez których Francja nie byłaby zrezygnowała z granicy Renu. Wiem dobrze o tym, że Francja, której ludność maleje, straciła prawie 2.000.000 ludzi w ciągu ostat.wojny. Gdy myślę o tym wszystkim ogarnia mnie najwyższe współczucie dla Francji, zwłaszcza, gdy przypomnę sobie apatię, jaka przed obecną wojną cechowała naszą opinię. W r.1940 oświadczyłem rządowi franc., że nie sprzeciwiamy się zawarciu przez Franc. odrębnego pokoju z Niemcami pod warunkiem, że wyda nam swoją flotę. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Po upadku Francji współczuliśmy jej, że nie miała możności uczestniczyć w naszej walce. Franc.Maquis wykazali, że Francuzi potrafią przezwyciężyć wszelkie trudności, jeśli tylko dostarczyć im broni. Serce Francji pozostało zdrowe. Będziemy dumni ujrzeć Francję, zajmującą swe miejsce w Radzie Narodów. Szereg razy powtarzałem, że potężna, niepodległa, zaprzyjaźniona Francja leży w interesie W.Brytanii i Brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Mam nadzieję, że to nasze pragnienie niebawem się urzeczywistni. Przed Francją otwierają się obecnie wspaniałe możliwości odrodzenia się, przebudowy i odzyskania miejsca w gronie wielkich narodów. Pragniemy udziału Francji w rozwiązywaniu wszystkich problemów, dotyczących granicy Renu i przyszłości Niemiec. Obecny Komitet Wyzwolenia Narodowego został rozszerzony przez wstąpienie w jego skład przedstawicieli Maquis i ruchu oporu. Wspaniałe powstanie paryskie wznowiło tradycję Paryża z czasów Wielkiej Rewolucji, gdy Francja wskazywała drogę całemu światu.-

Na konferencji w Quebec osiągnęliśmy jednomyślność w licznych sprawach, pozostały jednak jeszcze pewne zagadnienia, które wymagają rozwiązania. Żywię gorącą nadzieję, że jeszcze przed upływem b.r. spotkam się na wspólnej konferencji z prez.Rooseveltem i marszałkiem Stalinem. Na temat konferencji w Quebec krążą zwłaszcza w Ameryce liczne wersje. Wspominając o nich, przypominam sobie słowa zmarłego prem.ang.Balfoura, który omawiając pogłoski z okazji pewnego spotkania międzynarodowego, oświadczył, że mają one tyle wspólnego z rzeczywistością, co baśnie z tysiąca i jednej nocy z codziennym życiem domowym na wschodzie. Nie mamy czasu do stracenia. Musimy pamiętać o tym, że naszym najważniejszym zadaniem jest zniszczenie hitlerowskiej potęgi. Problemy które teraz nastręczają tyle trudności będą znacznie łatwiejsze do rozwiązania, gdy umilkną działa. Przyszłość całego świata zależy od porozumienia się trzech mocarstw.-

Uzupełnienie : Omawiając sprawy polskie, premier wyraził nadzieję, że niebawem dojdzie do wznowienia rozmów w Moskwie przez prem.Mikołajczyka.-

Londyn,piątek,dnia 29.IX.44r. ~~Zxkm~~

Wiadomości w skrócie : II-ga armia bryt. rozszerzyła swój korytarz. Posuwając się w kierunku wschod., dotarła na odcinku 23 km. do lewego brzegu Mozy w rejonie Boksmeer, Po przeciwnej stronie rzeki Niemcy się okupują. Między Nijmegen a Arnheim zdobyto Elst i posunięto się o 10 km. dalej. Od płn. rozszerzono przyczółki na płn.od kanału Tournhourt na odcinku na wsch. od Antwerpii na głębokość do 5-ciu km. Ponadto sojusznicy zbliżyli się na niecałe 10 km. do Hertogenbosch.- Cytadela Calais zdobyta, walki toczą się w samym mieście.-

Londyn, dnia 28.IX.44r. czwartek. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski i niem. europ.

Front zach.: Czwarta część 1-ej dyw. bryt. spadochronowej, walczącej pod Arnheim, została wyratowana. Oddz. w skład których wchodziły również bryt. i polskie, przesłane przez II-gą armię bryt., na pomoc dla desantu pod Arnheim, przeprawiły się przez górny bieg Renu / po holend. Lek/ i połączyły się z II-gą armią. 1-sza dyw. spadochronowa liczyła ogółem ok. 8000 ludzi. 2000 ludzi wyratowało się, na miejscu pozostało 1200 ciężko rannych wraz z obsługą, reszta zginęła w boju bądź poprzednio dostała się do niewoli. Odwrót został wykonany na rozkaz gen. Montgomery, który zadecydował, że jeśli do xxxxxxxxxxxxxxxx nie uda się dostarczyć posiłków w odpowiednich rozmiarach, w takim razie będzie trzeba rozpocząć odwrót. W nocy z niedzieli na poniedziałek udało się dostarczyć posiłków, ale w niewystarczającej ilości. W następstwie zgodnie z rozkazem rozpoczęto odwrót w poniedziałek o godz. 22-ej a zakończono go wczoraj. Żołnierze 1-ej dyw. walczyli przez 10 dni i nocy z przygniatającą przewagą przeciwnika w najcięższych warunkach, prawie zupełnie nie śpiąc. Cały czas padały ulewne deszcze i żołnierze, stłoczeni na przestrzeni wym. 1 mila ang. na pół byli stale przemoknięci i przeziębnięci. Racje żywnościowe zostały zredukowane na 1/6, wody do picia prawie zupełnie brakło. Ogień npl. wciąż wzrastał, podczas, gdy żołnierze 1 dyw. posiadali tylko broń lekką. Walki były niesłychanie zażarte i toczyły się już nietylko o każdy dom, ale nawet najmniejszą kryjówkę chociażby w postaci kupy cegieł. Niem. artyleria ostrzeliwała z lasu, odległego o 3 mile ang. Najzaciętsze walki rozpoczęły się, gdy Niemcy ściągnęli na miejsce wyborową dywizję SS. Było to pod koniec walk, gdy żołnierze padali z wyczerpania. Gdy otrzymano rozkaz odwrotu, kapelan odmówił krótką modlitwę, poczym żołnierze rozpoczęli opuszczać przyczółek. Mimo wyczerpania czynili to niechętnie, gdyż mieli specjalną ochotę na rozgrywkę z SS. Charakterystyczna była uwaga jednego z poruczników ;"djabli mogą wziąć na myśl, że trzeba wycofywać się, nie skończywszy zadania". Przez cały czas odwrotu

artyleria II-ej armii bryt. ostrzeliwała Niemców, by wywołać wrażenie, że sojusznicy przygotowują atak.- Omawiając wycofanie się z pod Arnheim komentator radia bryt. przypomina znane słowa Churchilla, że wojna to gra hazardowa. W tym przypadku gra toczyła się jednak o tak wielką stawkę, że warto było nawet dużo ryzykować. Jest rzeczą oczywistą, że chwilowo Niemcy odnieśli sukces i ich propaganda postara się go napewno odpowiednio wykorzystać. Niezależnie od tego jednak trzeba stwierdzić, że jak to podkreślono już w kołach urzęd., desant pod Arnheim oddał sojusznikom b. wielkie usługi, gdyby bowiem 1-sza dyw. spadochronowa nie była tak długo Niemców pod Arnheim wiązała, to nie byłoby możliwe opanowanie mostu nad Waal pod Nijmegem ani utworzenie i rozbudowanie korytarza między Nijmegen a Eindhoven. Główną rolę w niepowodzeniu odegrała fatalna pogoda, która utrudniała bardzo dostawy lądem wskutek rozmoknięcia gruntu, oraz uniemożliwiła dostawy z powietrza. Pomoc ze strony lotn. bojowego była utrudniona z powodu zmniejszonego obszaru przyczółka, oraz przemieszania wojsk niem. z ang. w czasie zażartych walk, tak, iż samoloty sojusz. mogłyby razić pociskami własnych ludzi.- II-ga armia bryt. rozszerzyła korytarz zarówno w kier. zach., jak i wschod. Najwięcej terenu zyskano na wsch., mianowicie n/Mozą w rej. Gennep / 18 km. na połud. wsch. od Nijmegen/, gdzie opanowano odcinek dług. 8 km., zbliżając się na 3 km. do granicy niem. Na zach. krańcu nawiązano łączność z I-szą armią kanad. wzdłuż odcinka 10-ciu km. na kanale Tournhout do Antwerpii. Niem. myśliwce próbują atakować korytarz i przeszkadzać w dostawach. W ciągu ostatnich 2-ch dni zestrzelono ich 65.- Na odcinkach armij ameryk. obustronna działalność patroli i lokalne kontrataki, niekiedy na wielką skalę.- Lotn. sojusz. zrzuciło wczoraj 1500 ton bomb na Calais i Przylądek Gris-Nez. Pod Calais wzięto dotąd 2000 jeńców.-

<u>Wojna lotnicza</u> : Ub. nocy nalot RAF. na Niemcy.- Wczoraj 1100 ciężkich bombowców ameryk. atakowało z baz bryt. dworce kolej. w Ludwigshafen, Kolonii i Moguncji, ponadto fabrykę benzyny syntetycznej w

Ludwigshafen, oraz zakłady zbrojeniowe w Moguncji i Kassel. Silny opór niem.myśliwców. Sojusznicze myśliwce zestrzeliły 31 npl. w walce i 5 na ziemi, bombowce zaś dalszych 5. Ogółem Niemcy stracili na tym 41 myśliwców. Straty własne : 42 bombowce i 7 myśliwców.- Ciężkie bombowce RAF. atakowały wczoraj fabrykę benzyny syntetycznej w Bottrop w Nadrenii.- W zwalczaniu " latających bomb" oddały wielkie usługi samoloty z napędem rakietowym.-

Front środz. : Oddz.VIII-ej armii zlikwidowały ostat.niem.ośrodek oporu na połud.od Rubiconu, oraz rozszerzyły swe pozycje na płn.od rzeki, zdobywając wioskę Bellaria nad Adriatykiem, położoną o 12 km. na płn.od Rimini. Przybyły tu ostatnio posiłki niem. w liczbie 3-ch dywizyj.-
Oddz.V-ej armii walczą w odległ.37 km.od Bolonii.

Jugosławia : Sojusz.piech.spadochronowa wylądowała w Albanii, gdzie rozpoczęła na szerokim odcinku akcję,zwróconą głównie przeciw połączeniom npl.- Oddz.jugosłowiańskie dotarły wzdłuż szerokiego odcinka do granicy węgierskiej nad rzeką Drawą. Lotn.wywiad.stwierdził, że z pośród 8-miu mostów na Dunaju między Belgradem a Budapesztem pięć nie nadaje się do użytku z powodu nalotów lub sabotaży.

Węgry : Z Ankary i Berna Szwajcarskiego w dalszym ciągu napływają doniesienia o strajkach i demonstracjach na rzecz pokoju.-

Włochy : Sekretarz stanu dla spraw zagr.oświadczył, że ostatnia anglo-ameryk. decyzja w sprawie stosunków z Włochami oznacza początek nowej ery w stosunkach zagr.Włoch. Są one zdecydowane współdziałać wszelkimi siłami w dziele nad utworzeniem nowej Europy. Włochy nie wypowiedziały wprawdzie formalnie wojny Japonii, ale pozostają z nią w stanie wojny faktycznie.-

Front wsch.: Źródła niem.donoszą o ofensywie ros. z zach.części Rumunii na odcinku dług.150 km., w szczególności o walkach ulicznych w Wielkiem Waradynie / po rumuńsku Oradia, po niem.Grosswardein/. Jest to ostatni węzeł kolej. na połud.granicy rumuńsko-węgierskiej, pozostający jeszcze

w rękach węgierskich. Pozostałe dwa mianowicie Temeszwar i Arad zostały już przez Rosjan zdobyte. Do tej pory brak potwierdzenia ze strony ros. wspomnianych informacyj niem.- Na połud. Polski dalsze postępy w kier. granicy czechosłowackiej.-
Na froncie bałtyckim oddz. ros., zbliżając się do Rygi od płn. i od wsch. zajęły 200 miejscowości i odparły niem. kontrataki. Niemcy ściągnęli tutaj ostatnie dywizję SS. "Niderlandy".- W Estonii postępuje likwidacja ostat. niem. ośrodków oporu.-
Oddz. ros. dotarły już do wybrzeży zatoki ryskiej.-
Ocean Spokojny : Samoloty bryt. wykonały wczoraj rekordowy lot przeszło 3000 mil dług. w obu kierunkach z Portu Darwin z Australii do płn. zach. cyplu Jawy, gdzie zbombardowały budynki wojskowe w Batawii. Od zdobycia wyspy w marcu 1942 przez Japończyków Jawa nie była bombardowana. Obrona japon. była zupełnie zaskoczona.- W archipelagu Palau cała wyspa Peleliu opanowana przez oddz. ameryk. z wyjątkiem dwóch japon. ośrodków oporu. Lotnisko na wyspie służy już samolotom ameryk.-
W. Brytania : Ogłoszono drugą część " Białej Księgi" zawierającej plan ubezpieczeń społecznych. Dotyczy on w szczególności ubezpieczeń od wypadków w pracy bez względu na to, czy chodzi o pracowników fizycznych czy umysłowych. [illegible] wysokość odszkodowania jest obliczana nie wg. wysokości zarobków poszkodowanego, lecz wyłącznie wg. straty zdrowia i możności korzystania z życia. Emerytury będą wypłacane w tej samej wysokości, co żołnierzom rannym na polu walki.-
USA. : Podsekretarz Stanu Stettinius oświadczył, że w czasie konferencji w Dumbarton-Oaks osiągnięto nader zadowalające rezultaty na drodze organizacji bezpieczeństwa światowego. Oczekuje się, że dziś zakończy się pierwsza faza konferencji.-
Francja : Rząd przejął na rzecz państwa fabryki silników "Raynault" pod Paryżem, oraz kopalnie węgla w rej. Pas de Calais. Minister informacji wyjaśnił, że zakłady "Raynaulta" zostały przejęte, ponieważ ich zarząd pracował na rzecz Niemiec, przejęcie zaś kopalń węgla nastąpiło ze względu na interesy

narodowe.-
Dania : Ze wszystkich stron kraju napływają dalsze protesty przeciwko rozbrojeniu duńskiej policji. Przeważna większość policjantów zdołała się wraz z bronią ukryć przed Niemcami.-

Londyn, dnia 28.IX.44r. Z audycji porannej polskiej.

Kom.gen.Bora z dn.26 donosi : w śródmieściu nieprzyjaciel rozbudowuje stanowiska obronne w rejonie Siennej, Złotej i Jasnej. Silny ogień nękający npl. artylerii. Na Mokotowie nieprzyjaciel usiłuje za wszelką cenę zlikwidować nasze pozycje. Po obu stronach ciężkie straty. Zesłabnięcie ognia artylerii sowiec. W ciągu nocy sowiec.zrzuty broni i amunicji. Wczoraj w Izbie Gmin szereg posłów zgłosił interpelacje w sprawie sytuacji Warszawy i pomocy dla Warszawy, jak również aresztowania i deportowania przez władze ros. żołnierzy AK. Wg. sprawozdawcy parlamentarnego "Times`a" przebieg debaty był następujący : Poseł konserwatywny gen.sir Alfred Knox zapytał się jakie były powody odmowy przez rząd sowiec.zezwolenia na lądowanie samolotów bryt., przybywających z pomocą dla Warszawy.- Min.Eden : nigdy nie było mowy o przyjmowaniu na lotniska sowieckie bryt.lotników, przybywających z pomocą do Warszawy. Jak już wspomniał premier Churchill rząd sowiecki zgodził się na pomoc, dostarczoną w dn.18 września.-
Knox : czy nie jest faktem, że w dn.30.VII radiostacja moskiewska wzywała AK. w Warszawie, by powstała przeciwko Niemcom, a w dn.14 września rząd sowiec. nie udzielił pozwolenia samolotom sojusz. na lądowanie na bazach ros.- Poseł konserwatywny Ward Willms : zażądał nadania należytego rozgłosu deklaracji premiera co do pomocy bryt. dla Warszawy.-
Min. Eden : lotn.bryt. uczyniło wszystko, co w jego mocy, by Warszawie dopomóc. Również rząd bryt. uczynił wszystko możliwe, by doprowadzić do porozumienia między obu sojusznikami. Rząd bryt. nie ponosi odpowiedzialności za to, że jeden z rządów sojusz.nie pomaga drugiemu.- Knox : czy wiadomo rządowi, że żołnie-

rze AK. współdziałali z oddz.ros., walcząc z Niemcami, a potym Rosjanie na zajętych terenach, jak np. w lubelszczyźnie aresztowali żołnierzy AK. i deportowali ? Czy rząd zamierza w związku z tym podjąć jakieś kroki.- Eden : rząd bryt. otrzymał odmoćne informacje i zakomunikował o tym sowiec. Rząd sowiec. oświadczył, że doniesienia nie dawały dokładnego obrazu sytuacji. Niecmal wszystkie oddz. AK. walczą u boku Rosjan przeciwko Niemcom.-
Knox : czy prawdą jest, że żołnierzy AK. aresztowano, bo odmówili przysięgi na wierność Komitetowi Polskiemu w Lublinie.- Eden : gdy mi zwrócono na to uwagę zakomunikowałem o tym rządowi sowiec. Narazie nie mam nic więcej do dodania / odbiór niewyraźny/.- Poseł Winterton konserwatysta : czy nie jest prawdą, że bryt. minister nie odpowiada za stosunki między sojusznikami ? Poseł Mac Govern / Niezależna Partia Pracy / : co osiągnięto przez ukrywanie faktów ? Eden : nietylko sprawa jest b. delikatna, ale są też trudności w ustaleniu faktów. Dlatego sprawa musi być traktowana z ostrożnością i rezerwą.- Winterton : czy minister nie może wyjaśnić, że rząd bryt. odpowiada tylko za swoje postępowanie, a nie postępowanie sojuszników ? Min. Eden : to stanowisko jest trafne. Rząd odpowiada tylko za swoje postępowanie.- Poseł Southby / konserwatysta / : to prawda że chodzi o stosunki między sojusznikami, ale również o odpowiedzialność W. Brytanii wobec Polski, a także o zasady.- Eden : wywiązaliśmy się z naszych zobowiązań całkowicie i dzielnie.- Southby : czy przy AK. są bryt. oficerowie łącznikowi.- Eden : otrzymywaliśmy i otrzymujemy wszelkie informacje.-
W dn. 27 września br. odbyło się pod przewodnictwem prem. Mikołajczyka posiedzenie Rady Ministrów.-

Wojna lotnicza : Wczoraj w ciągu dnia 1100 ciężkich bombowców ameryk. atakowało z baz bryt. pod osłoną 900 myśliwców cele kolej. i przemysł. w Osnabrück i Hamm / dwie główne bazy zaopatrz. dla oddz. niem. w Holandii/, oraz w Bremie.- Lotn. taktyczne RAF. w wielkiej liczbie wykonało atak na Kleve w Niemczech w pobliżu granicy holend.- Myśliwce ameryk. w czasie patroli nad Niemcami spotkały formację 40-tu myśliwców niem. na połud. zach. od Monastyru. 28 myśliwców zestrzelono, straty własne 1 myśliwiec.-
Dziś nad ranem Niemcy rzucili na Anglię "bomby latające".- Zdjęcia wywiad. wykazują, że wskutek ostat. trzech nalotów 2/3 Kolonii zupełnie zniszczono wzgl. silnie uszkodzono.-

Front wsch. : Na odcinku bałtyckim Rosjanie oswobodzili wczoraj łącznie ok. 300 miejscowości, z tego 200 na wsch. od Łotwy. Zajęto port Ainazi na pograniczu Estonii i Łotwy. Od wschodu Rosjanie [illegible] oddaleni od Rygi o 40 mil ang., od połud. zach. o 10 mil. Z tego ostat. odcinka brak bliższych wiadomości od szeregu dni. Oddz. niem. na wyspach Oesel i Dago bombardowane z powietrza i z morza. Sowiec. samoloty torped. zatopiły trzy ~~[illegible]~~ dwa niem. transportowce marynarka zaś jedną niem. łódź podwodną. Koresp. radia bryt. w Moskwie donosi, że wskutek topienia statków Niemcy ponoszą znaczne straty, gdyż są to wszystko transportowce, wyładowane żołnierzami, ewakuowanymi przez morze.- Na połud. Polski Rosjanie zajęli Turkę, zbliżając się na 20 km. do granicy Czechosłowacji, pod którą walczą na odcinku dług. 50 km.- O odcinku węgierskim brak wiadomości.- Wczoraj zestrzelono 49 samolotów niem.-

Słowacja : We wsch. części Słowacji powstańcy zajęli trzy dalsze miejscowości.-

Jugosławia : Oddz. gen. Tito zajęły Wyspę Pag u płn. wybrzeży Dalmacji, oraz miejscowość Gracanica w Bośni / 90 km. na wsch. od Banialuka/.-

Grecja : Powstańcy greccy zajęli port Prevesa n zach wybrzeżu. W następstwie niem. garnizon sasiedniej Wysp. Leukes został zupełnie odcięty.-

wszystkie ruchy wojsk niemiec. w kier.zach. na Saloniki są tamowane przez greckich powstańców.-

Front śródz.: Oddz.VIII-ej armii przerwały na głębokość 2-ch km. linję obronną, obsadzoną przez 1-szą niem.dyw.spadochroniarzy. Odwrót niem. na tym odcinku w znacznej części zdezorganizowany. Oddz.sojusz. dotarły na 10 km. na płn.od Rimini i potworzyły dalsze przyczółki na płn.brzegu rzeki Rubicon.- Od dnia 26.VIII., t.zn. od daty rozpoczęcia ofensywy na odcinku adriatyckim przez VIII-mą armię Niemcy stracili 25.000 ludzi, w tem 5000 jeńców.- Gwałtowne walki partyzantów włoskich w Piemoncie. Most na linii kolej. do tunelu Simplon wysadzony w powietrze.- W ciągu ostat.3-ch miesięcy lotn.sojusz. zrzuciło 5000 ton dostaw dla oddz.partyzanckich, walczących w połud.zach. Europie.- Na odcinku V-ej armii Niemcy organizują linję obronną wzdłuż płn.stoków Apeninu, opadających w stronę niziny Padu. Kesselring sprowadza tutaj świeże posiłki z najbardziej wyborowych oddz.- Sprawozdawca wojsk.radia bryt., major Hastings podkreśla, że szybki pochód sojuszników na płn. od Rimini może wpędzić Kesselringa w ślepą uliczkę, a to ze względu na sytuację komunikacyjną. Dolina Padu posiada liczne połączenia w kier.ze wschodu na zach., natomiast rzadkie w kier.na płn. Linje, prowadzące do połud.Francji są zablokowane przez oddz.ameryk., linja przez tunel Mont Cenis przez Francuzów, linja prowadząca przez tunel simploński jest zamknięta przez neutralną Szwajcarię. Pozostaje jedynie linja wzdłuż Adygi przez Brenner na Wiedeń, narażona na naloty, oraz linja płn.wsch. przez Wenecję i płn.zach.Jugosławię zagrożona przez Tito.-

Włochy: Prem.Churchill i prez.Roosevelt wydali wspólną deklarację w sprawie Włoch. W ciągu ostat. roku naród włoski wykazał, że pragnie dobrowolnie współdziałać z narodami zjednoczonymi i dąży do pokoju i sprawiedliwości.-

N.p.29.IX.44r.

Londyn,dnia 27.IX.44r. E.C.Sheppard : przegląd lotniczy.

Działania wojenne ub.tygodnia stały pod znakiem desantów powietrz., podjętych z celem zapewnienia sobie przez aljantów przeprawy przez trzy główne rzeki w Holandii, mianowicie Mozę, Waal i Lek. Działania te zostały wykonane w biały dzień, blisko linij npl. i będą kontynuowane, dopóki nie uda się zapewnić stałych posiłków ostatniemu desantowi pod Arnheim. Zwłaszcza ta ostatnia operacja była ryzykowna, a niektórzy twierdzą, że nawet zbyt ryzykowna. Osobiście nie podzielam tego poglądu. Podejmując swą decyzję dztwo sojusz. wpełni ryzyko sobie uświadamiało. Zaskoczenie nieprzyjaciela było zupełne. W chwili lądowania straty były b.niewielkie, a także i w drugim dniu pozostały nieznaczne, chociaż lądowało tyle szybowców. Potym Niemcy otrząsnęli się z pierwszego wrażenia i walki przybierają coraz zacięty charakter. Powody podjęcia desantu są aż nazbyt jasne. Niemcy opierają swą obronę na linii dolnego Renu, jako najlepszej zapory przeciwczołgowej. Decydując się na desant,poniechaliśmy pewne zasady które dotychczas uchodziły w takich przypadkach za uświęcone. Wg.jednej z nich desant powietrzny ma wtedy widoki powodzenia, gdy może najwyżej do 4-ch dni połączyć się z główną armią lądową. Zasadę tę tłumaczy się powszechnie w ten sposób, że odległość między armią lądową a miejscem desantu nie powinna wynosić więcej, niż 20 mil ang. Pod Eindhoven odległość ta wynosiła 10 mil ang., pod Nijmegen 30 mil ang. Największa była odległość pod Arnheim, wynosząca aż 50 mil ang. Zadaniem tego desantu jest trzymanie się, dopóki trzon armii nie nadciągnie z pomocą. Wszystkie trzy desanty zmierzają jeszcze do dalszego celu, gdyż zmuszają nieprzyjaciela do rozproszenia swych sił. Połączenie się wszystkich trzech przyczółków w ciągłą linję nie może jednak zastąpić połączenia się z trzonem armii.

Powody są zrozumiałe. Najlepiej nawet wyekwipowane oddz. desantu powietrz. mogą posiadać tylko lekką broń, jak moździerzę, lekkie działa, w najlepszym razie lekkie czołgi, wskutek czego nie mogą sprostać armii lądowej, rozporządzającej ciękim uzbrojeniom, zwłaszcza wielkimi czołgami i ciężką artylerią W następstwie w miarę przeciągania się walk oddz. spadochronowym grozi zacieśnianie się pierścienia npl. wojsk lądowych ~~i przeciwnika~~ i szybkie wyniszczanie, zwłaszcza, że ten okalający pierścień staje coraz gęstszy i trudniejszy do przebicia przez odsiecz z zewnątrz.-
Gdy tylko został wykonany desant pod Arnheim rzuciliśmy odrazu nasze myśliwce i myśliwce bombardujące na nieprzyjaciela. Nasze samoloty zniżały się w swych atakach na 100 stóp, przyczym jednak fatalna pogoda i wynikająca stąd zła widoczność bardzo tę akcję wspomgającą utrudniały. Niejednokrotnie nasze lotn. musiało przerwać akcję także i z tego powodu, że przy bezpośrednich walkach dochodziło do takiego przemieszania się obu stron walczących, że ryzykowaliśmy ostrzeliwanie własnych żołnierzy.- Osobiście skłaniam się do poglądu, że główną przyczyną trudności jest zła pogoda. Gdyby nie niskie zachmurzenie, możnaby w większej mierze dostarczać posiłków powietrzem, a zarazem podjąć intensywniejszą działalność lotnictwa bojowego przeciw nieprzyjacielowi, zarazem zaś zmotoryzowane jednostki II-ej armii nie musiałyby grzęznąć w błocie na drodze z Nijmegen do Arnheim.-
Ogólnie biorąc wysokość ryzyka przy desantach powietrznych musi pozostawać w odpowiednim stosunku do zamierzonych rezultatów. W danym przypadku stawka jest tak wysoka, że warto ryzykować nawet b.wiele. Wyprzedzając oddz.lądowe o 50 mil ang.nasze oddz.spadochronowe wykonały niewątpliwie operację b. ryzykowną, pozostającą w sprzeczności z ortodoksyjnymi zasadami. Jakikolwiek będzie wynik desant pod Arnheim przejdzie do historii.-

Narody się zapomniały. Najlepiej zaś [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible], jak należy. [illegible] [illegible], w najlepszym
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] swego nie mogą [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
i [illegible] w [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] się [illegible]
[illegible], [illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible]-
[illegible] [illegible], [illegible], za [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] do [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] z [illegible].-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] 100 [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] nie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], że [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible]
[illegible], że [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się do [illegible]-
[illegible], że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] w [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], i [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] II-ej [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] w [illegible] [illegible] i [illegible] do [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. W [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] jest [illegible] [illegible], że [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 50 [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] z [illegible] z [illegible]-
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] pod [illegible] [illegible] do [illegible]!.-

Londyn, piątek, dnia 29.IX.44r. Kom.ang.wieczorny.Serwis krajowy.

Front zach.: Gwałtowne kontrataki niem.przeciwko czołowym pozycjom bryt. na płn. od Nijmegen. Trzy kontrataki zostały odparte. Na połud.wsch.od Nijmegen lokalne postępy bryt. Koresp.stwierdzają zgodnie, że na zach.boku korytarza w Holandii inicjatywa spoczywa w rękach bryt. Oddz.bryt.dotarły na 5 mil ang. od Hertogenbosch. Niemcy grupują główne swe siły na południe od wspomnianej miejscowości. Wg.informacyj koresp. siły niem.liczą tutaj 12-cie dywizyj, co jednak ze względu na zredukowanie stanu poszczególnych dywizyj przedstawia łącznie tylko ok.100.000 ludzi. Niewiele więcej ponad połowę tej liczby przedstawia istotną wartość bojową. Na odcinku III-ej armii ameryk.toczy się gwałtowna bitwa czołgów. W ciągu ostat.24-ch godz.Niemcy stracili między Metzem a Nancy 82 czołgi, które zostały zniszczone.-

Wojna lotnicza : Ub.nocy nalot RAF. na Niemcy. Głównym celem był Brunszwik. Ponadto wykonywano naloty dywersyjne na lotniska. Jeden samolot nie powrócił.- Ub.nocy niewielke ilość "latających bomb" nad Anglią. Nad kanałem zestrzelono dwa niem. samoloty typu " " Hanckel" bezpośrednio po wyrzuceniu przez nie "latających bomb". Wczoraj lotn. niem.wystąpiło w większej liczebności ponad Nijmegen. 22 samoloty niem zestrzelono. RAF.wykonała wczoraj nad frontem zach. 2300 lotów operac.-

Front śródz.: Na odcinku V-ej armii opanowano trzy wzgórza, z których dwa panują nad drogą z Florencji do Bolonii. Na prawym skrzydle tego odcinka oddz.sojusz. zbliżyły się na 11 mil ang. do miejscowości Imola, położonej na linii Rimini- Bolonia.-Na odcinku VIII-ej armii sojusznicy posunęli się na 10 mil ang.na płn. od Rimini.-

USA.: Konferencja między USA., W.Brytanią i Rosją w sprawie organizacji bezpieczeństwa światowego została zakończona. Delegaci wszystkich trzech rządów ogłosiły wspólny komunikat, stwierdzający, że uzyskano dalekosięgające porozumienie w sprawie ogólnego schematu planu bezpieczeństwa światowego, oraz mechanizmu

mającego służyć do realizacji tych celów. Delegaci prześlą sprawozdania z wyników narad swym rządom, które następnie wydadzą deklaracje programowe.-

Anglia : W Izbie Gmin zakończono wczoraj dwudniowe debaty nad zagadnieniami polityki zagr. W czasie dyskusji poseł sir Edward Grigg/ konserwatysta/ wyraził zadowolenie z powodu podkreślenia przez prem. Churchilla równego wkładu USA. i W.Brytanii we wspólnym wysiłku wojennym. Równość ta została osiągnięta przez W.Brytanią tylko dzięki wielkim ofiarom. Przechodząc do stosunków polsko-ros., mówca przypomniał, że Rosję często krytykowano z powodu akcji, podjętej w Polsce w r.1939, jednakowoż W.Brytania, gdyby znajdowała się wówczas na miejscu Rosji byłaby zapewne tak samo postąpiła. Zanim przystąpimy do układania planów postępowania wobec Niemiec po wojnie, musimy wiedzieć o tym, jak sytuacja w Niemczech wtedy się ukształtuje. Wszystkie narody zjednoczone powinny wziąć udział w okupacji Niemiec.-

Poseł Bevan / Partia Pracy/, oświadczył, że jest szczytem nonsensu upierać się przy bezwarunkowej kapitulacji Niemiec. Rezultatem jest tylko zwiększona zaciętość niem.oporu. Organizacja przyszłego pokoju wymaga przedewszystkiem swobody myśli, swobody pracy i wzajemnej wymiany wiadomości. Największym zadaniem naszym jest dopomagać w Niemczech tym elementom, które są gotowe do pracy na rzecz pokoju. Naszej polityce zagr.jest brak skrystalizowanego programu. Premier Churchill z jednej strony składa we Włoszech oświadczenie z dytyrambem na cześć demokracji a z drugiej strony przed parlamentem ang. wygłasza pochwały dla gen.Franco.- Poseł Harold Nicolson / Narodowy liberał/stwierdza, że Bułgarzy są mistrzami propagandy. W czasie każdej wojny trzymają do ostat.chwili stronę napastnika, a gdy klęska jest już nieuchronna, to odwracają nagle kota ogonem i tłumaczą się z winą niewiniątek , że zostali uwiedzeni przez przewrotną klikę.- Poseł Patrick Lawrance / Partia Pracy /, zaznacza, że obecna wojna przyniosła jedną zasadniczą naukę, mianowicie, że w dzisiejszym świecie niema miejsca na izolacjonizm. Jeśli stosuje się to do USA. i

najwięcej wnosząc do realizacji tych celów. Delegaci
przeszli [illegible] z wyników narad [illegible],
którzy [illegible] wyraźną deklarację programową.-
Londyn, [illegible] cały [illegible] dwutlenne [illegible]
[illegible] zasadniczej polityki ang. W [illegible]
dyskusji wobec sir [illegible] /konserwatysta/ wy-
raził zadowolenie z powodu [illegible] przez prem.
Churchilla [illegible] składu [illegible] i W.Brytanii we współ-
nym wysiłku z jednym, pomocą [illegible]
przez W.Brytanię [illegible] dzięki [illegible].
Przechodząc do stosunków polsko-ang., mówca przypom-
niał, że [illegible] z powodu agresji
podjętej w Polsce w r.1939, jednakowoż [illegible],
gdyby [illegible] nie [illegible]
[illegible] do
ukończenia planów postępowania wobec Niemiec po woj-
nie, [illegible] w Niemczech
[illegible] narody wyswobodzone
[illegible] w otoczeniu Niemiec.-
Poseł Bevan / Partia Pracy/, oświadczył, że jest
przekonany [illegible] sowieckiej [illegible]
[illegible]. Rezultatem jest [illegible]
[illegible]. [illegible] pokoju
wymaga [illegible] swobody myśli, swobody pracy
i [illegible] wiedzy. [illegible]
[illegible] w Niemczech [illegible], któ-
rzy są gotowe do pracy na rzecz pokoju. Naszej polity-
ce [illegible] jest brak [illegible] programu. Premier
Churchill [illegible] we Francji [illegible]-
[illegible] na całą [illegible] a w drugiej
strony [illegible] parlamentu [illegible]
gen. Franco.- Poseł [illegible] / Narodowy libe-
rał/ [illegible] propagandy,
w [illegible] wojny [illegible] do ostat. [illegible] strony
[illegible], to
[illegible]
[illegible]
[illegible] / Partia Pracy /, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] i

Rosji, to w jeszcze większej mierze do Imperium Brytyjskiego. Zamykając dyskusję minister Eden oświadczył, że zasada bezwarunkowej kapitulacji Niemiec oznacza, że nie będą z nimi prowadzone żadne rokowania. Chodzi o to, by uniknąć powtórzenia błędu z ub.wojny światowej, kiedy to Niemcy, powołując się na 14-cie punktów Wilsona, powoływali się na to, że państwa aljanckie ogłaszając 14-cie punktów przyjęły na siebie określone zobowiązania, z których wynikały uprawnienia dla Niemiec. Tym razem Niemcy nie będą mogli powoływać się na żadne przyrzeczenia ze strony aljantów ani rościć sobie jakichkolwiek praw. Zostało stwierdzone, że Niemcy, zdając sobie sprawę z nieuchronnej klęski już teraz przygotowują się do następnej wojny. Himmler rozpoczął już przygotowanie do kontynuowania oporu po załamaniu się Niemiec. Sojusznicy ze swej strony mają opracowane plany, by przeszkodzić tego rodzaju zamierzeniom. Gdy minister przeszedł do omawiania spraw polskich, przerwał mu mowę poseł Gallacher / komunista/, okrzykiem, że należy raz nazawsze skończyć z t.zw. " polskim korytarzem" Min.Eden przyznał mu zupełną rację, podkreślając, że Polska otrzyma szeroki dostęp do morza. Bezpieczeństwo Polski nie będzie zupełne, jeśli nie będzie całkowitej harmonii między W.Brytanią, USA. i Rosją. Jest to nieodzowny warunek bezpieczeństwa Polski. Z Bułgarią pokój nie będzie podpisany, dopóki nie wycofa wojsk okup.z Grecji i Jugosławii. Jedyną nadzieją Niemiec są rozdźwięki między sprzymierzonymi. Te rachuby opierają się jednak na niemożliwości.-

Londyn,sobota,dnia 30.IX.44r. Kom.ang.poranny.Serwis zamorski i franc.europ.

Front zach.: II-ga armia bryt. trzyma silnie przed. pozycję między Arnheim a Nijmegen. Gwałtowne kontrataki niem.odparto. Lotn.niem. próbowało zniszczyć most pod Nijmegen. W toku walk powietrz. Niemcy, jak się okazuje stracili 31 samolotów, natomiast lotn. sojusz.tylko 4. Brak dalszych wiadomości co do mostu pod Arnheim. Wg. dotychczasowych informacyj połud. koniec mostu byłby cały, natomiast jest rzeczą prawdopodobną, że Niemcy zniszczyli część płn. Na wsch.korytarza sojusz.przez Holandię osiągnięto lewy brzeg Mozy na długim odcinku. Postępując na płn.zach.od Eindhoven oddz.II-ej armii zajęły Best / 12 km. na płn.zach.od Eindhoven/ na drodze do Hertogenbosch. W kier.zach. posunięto się ku Bar-Le Duc.- Gen.Montgommery w depeszy do dowódcy I-ej bryt.dywizji spadochronowej podkreśla, że dzieje armii bryt. nie znają świetniejszego epizodu, jak bitwa pod Arnheim. W przyszłości będzie to największym zaszczytem dla żołnierza, jeśli będzie mógł powiedzieć " walczyłem pod Arnheim".- Gen.Eisenhover w depeszy do dowódcy 1-ej dyw.stwierdza, że gdyby akcja pod Arnheim byłaby się skończyła niepowodzeniem, to sytuacja na innych odcinkach przedstawiałaby się znacznie gorzej. Ta bitwa nie została jednak przegrana.- Oddz.I-ej armii ameryk. uzyskały lokalne postępy na płn.od Akwizgranu, oraz na południe w rejonach Sittard, Stolberg i Prüm.- Dowódca garnizonu niem. w Calais zaproponował dowódcy I-ej armii kanad., by Calais zostało uznane za miasto otwarte. Dowódca armii kanad.odmówił, żądając bezwarunkowej kapitulacji, zgodził się jednak na zawieszenie działań wojennych do południa dnia dzisiejszego, by umożliwić cywil.ludności miasta ewakuację. Pod Cap Gris-Nez zdobyto pozycje działa dalekonośnych, z których Niemcy ostrzeliwali wybrzeże Anglii. Wzięto do niewoli 200 Niemców wraz z dowodzącym generałem.-

Wojna lotn.: Wczoraj w ciągu dnia potężna formacja śred.bombowców i myśliwców bombardujących atakowała objekty komunikac. na połud.od Renu w szczególności

węzeł przetokowy w Saarbrücken.-
Ub.nocy "latające bomby" nad Anglią, ofiary w ludziach i szkody.-

Front wsch.: Cała Estonia została opanowana z wyjątkiem wysp Dagoe i Osel. Walcząca w Estonii armia gen.Goworowa wzięła między 17 a 26 b.m. 15.700 Niemców do niewoli, oraz zdobyła bądź zniszczyła ogromne ilości sprzętu i środków transport. Zniszczono bądź zdobyto 175 czołgów i dział na ciągnikach, oraz 600 innych dział, ponadto zdobyto 50 statków i barek, 2000 wagonów towar. i ok.100 lokomotyw. Niemcy stracili 30.000 zabitych.- Morskie lotn.sowiec.zatopiło pod Rygą transportowiec pojemn.5000 ton.-
Na połud.Polski oddz.ros. dotarły do granicy czechosłowackiej na odcinku dług. 250-ciu km. między przełęczą Dukielską a Tatarską.- W dalszym ciągu brak potwierdzenia ze źródeł ros.wiadomości niem.o wielkiej ofenzywie ros. na Węgry. Kom.rumuński donosi jednak, że oddz.rumuńskie wraz z ros., walczące w płn. zach.części Siedmiogrodu sforsowały rzekę Mursul i zajęły miejscowość Turgu-Muresz / po niem.Neumarkt /, biorąc do niewoli 800 Niemców.-

Jugosławia : Oddz.jugosłowiańskie zajęły Strumicę o 20 km. od granicy bułgarskiej. W pobliżu Veles, przy linii kolej. Nisz-Belgrad gwałtowne walki.-

Grecja : Prem.Papandreu ogłosił, że przedstawiciele wszystkich organizacyj greckich zobowiązały się do popierania obecnego rządu. Na terenach oswobodzonych władzę w imieniu rządu będzie wykonywał gubernator wojskowy. Z chwilą oswobodzenia Aten przybędzie tam rząd grecki.- Wszystkie siły zbroj.grec. zostały podporządkowane rozkazom gen.Wilsona, głównodowodzącego w rej,śródziemnomorskim.-

Front śródz.: Cała linja Gotów została już sforsowana, z wyjątkiem niewielkiego odcinka przy wybrzeżu zach. We Włoszech płn. patrioci włoscy przerwali linję kolej.Medjolan-Turyn i wykoleili jeden pociąg.-

Ocean Spokojny : Samoloty ameryk., startujące z lotniskowców, wykonały w sobotę nalot na środkowy rejon Filipinów. Zatopiono 22 statki / w tym 4 jednostki woj. i wielki statek cysternę/, 43 dalsze uszkodzono, oraz zniszczono 36 samolotów. Straty własne 10 samolotów.- W okresie walk w grupie wysp Bonin w ciągu ostat.miesiąca ameryk.lotnictwo morskie zatopiło 144 statki większe i 61 mniejszych, uszkodziło 190 większych i 130-140 mniejszych,oraz zestrzeliło 300 npl.samolotów w walkach powietrz., a dalsze 100 zniszczyło na ziemi.-
Od rozpoczęcia desantu w grupie wysp Palau Japończycy stracili w tym rejonie blisko 10.000 zabitych. Do Londynu przybył na konferencję wojsk. głównodowodzący rejonu Azji Połud.Wsch., adm.Mounttbatten.- Bryt.łodzie podwod.zatopiły na wodach Dalekiego Wschodu 32 statki japon., a uszkodziły 4.-
USA.: Do Waszyngtonu przybył przedstawiciel Chin, by wziąć udział w konferencji z W.Brytanią i USA. w miejsce Rosji, która narady już ukończyła. Witając przedstawiciela Chin, sekretarz Hull oświadczył, że sojusznicy nigdy nie zapomną wytrwałości. z jaką Chiny walczyły osamotnione z japon.przewagą.- Przewodniczący delegacji ang., wiceminister MSZ. Cadogan oświadczył, że po ukończeniu drugiej fazy narad nad bezpieczeństwem światowym z udziałem Chin opracowane projekty zostaną ujawnione i oddane do publicznej dyskusji.-
Prez.Roosevelt ogłosił program rządu na najbliższy okres, składający się z 8-miu punktów. Przewiduje on m.in. poddanie niem.przemysłu kontroli, która uniemożliwi wykorzystywanie przemysłu przez Niemcy dla celów woj., organizację wojny gosp.z Japonią i kontynuowanie w tym celu świadczeń dla sojuszników na podstawie ustawy "Lease-lend". Prezydent oznajmi że ustalono kurs marki niem. w stosunku 10 marek za dolara. Prezydent Roosevelt ostro wystąpił przeciwko rządowi Argentyny, który w chwili, gdy hitleryzm stoi nad przepaścią, umożliwia mu propagandę i działalność dywersyjną w Ameryce.-

Część operacyjna : Samoloty alianckie, startujące z [illegible], uprawiały w [illegible] nalot na [illegible] rejon [illegible], [illegible] 22 [illegible] i [illegible] wody i [illegible] oraz [illegible], 45 [illegible] uszkodzono, [illegible] 36 samolotów. Straty wyniosły 10 samolotów.- W [illegible] w [illegible] w [illegible] w ciągu ostatniego [illegible] do 144 [illegible] i 61 [illegible], [illegible] 350 [illegible] i 150-140 [illegible], [illegible] 300 tys. samolotów w [illegible], z których 100 [illegible] na [illegible].-

Od rozpoczęcia desantu w [illegible] [illegible] [illegible] w tym [illegible] blisko 10.000 [illegible] do [illegible] przybył na konferencję wojsk [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] 32 [illegible] [illegible] [illegible].-

[illegible] : Do Waszyngtonu przybył przedstawiciel Chin, [illegible] [illegible] w konferencji z W. Brytanią i USA [illegible] [illegible] przedstawiciele Chin [illegible].-

Prez. Roosevelt ogłosił orędzie [illegible] ustawy "Lease-Lend". Prezydent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 [illegible] [illegible]. Prezydent Roosevelt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].-

Tego rodzaju łamanie międzynarodowej solidarności stawia pod znakiem zapytania wszelkie próby organizacji bezpieczeństwa międzynarodowego. Prezydent przypomniał oświadczenie prem.Churchilla, że pozycja państw neutralnych w świecie powojennym nie będzie niezależna od ~~xxxx~~ ich zachowania się w toku obecnego konfliktu.-

Francja : W czasie wczorajszych rozpraw w Izbie Gmin poseł Nicholson zainterpelował min.Edena, jak należy rozumieć oświadczenie prem.Churchilla, iż obecny rząd franc. zostanie wpełni uznany po zwołaniu przedstawicielstwa narodowego, wyrażającego wolę narodu. Czy oświadczenie to oznacza, że rząd będzie uznany dopiero po wyborach ? Min.Eden oświadczył,że uznanie rządu nie zostało odroczone do chwili przeprowadzenia wyborów, które nie będą mogły się odbyć wcześniej, niż za półtora roku, lecz do chwili utworzenia się Zgromadzenia Tymczasowego reprezentującego wszystkie kierunki.-

Z komentarza do komunikatu : /Robert Fraser/.

Obecna działalność kierownictwa Niemiec hitlerowskich streszcza się w trzech pojęciach : 1/ zysk na czasie, 2/ tworzenie legendy, 3/ wzmożenie wewnętrz. terroru.- 1/ Niem.propaganda głosi, że wojna ruchoma na zachodzie skończyła się i przechodzi obecnie w żmudną wojnę pozycyjną, która Niemcom da potrzebny czas do zastosowania nowych, tajnych gatunków broni.- 2/Terror wewnętrz., który rozpoczął się od zlikwidowania opozycji wojsk.przechodzi teraz do likwidacji niedobitków opozycji politycz., której przywódcy mogliby ewent. uchodzić w oczach mas za kierowników przyszłych Niemiec pohitlerowskich. Zgładzenie Breitscheida i Thelmanna jest ostat.przykładem tej działalności. Terror ma zarazem wykazać siłę partii, która apeluje do żołnierzy ponad głowami przywódców. 3/ Tworzenie legendy polega na składaniu winy za klęskę na zdradę satelitów, oraz własnych przywódców[x] i opozycji politycznej. Umożliwi to kontynuowanie oporu podziemnego po klęsce.-

/-/ Wojtkowiczek